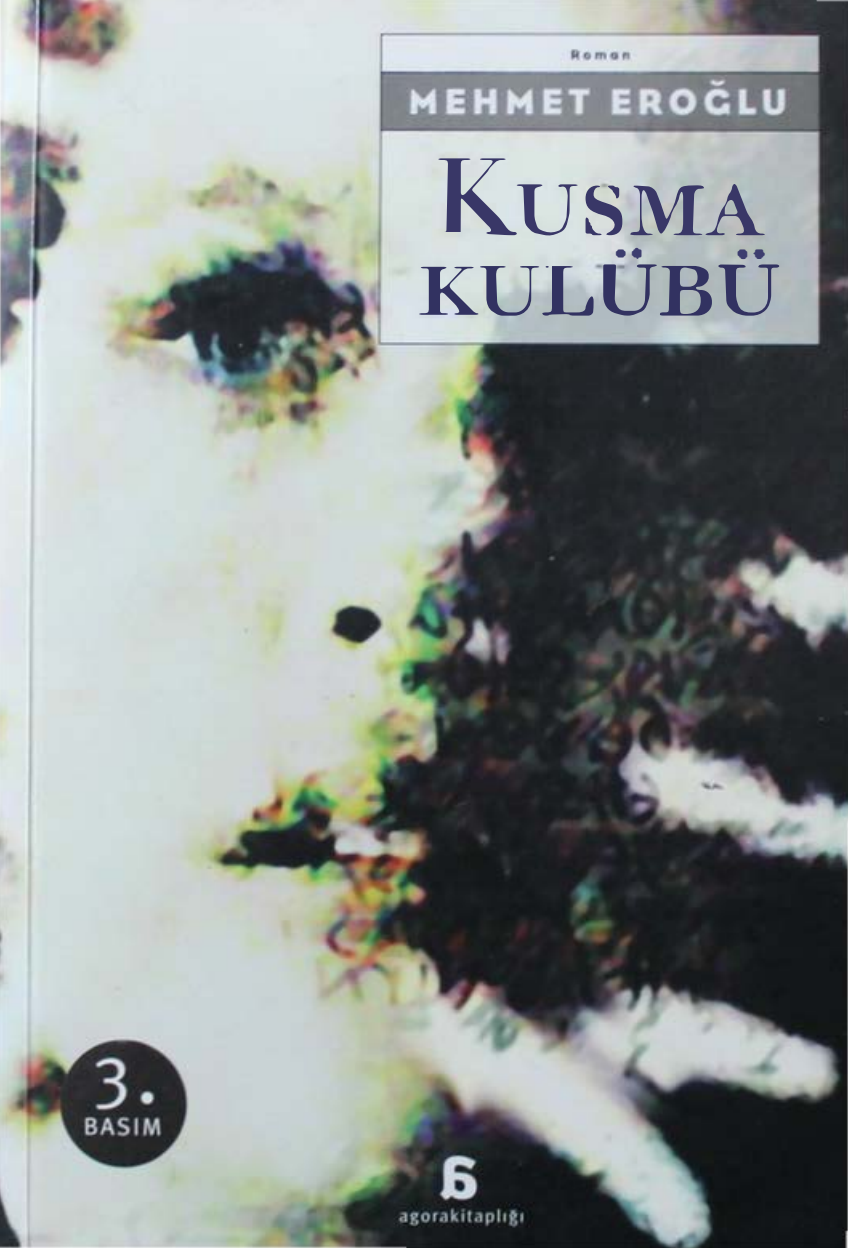

Roman
MEHMET EROĞLU
KUSMA KULÜBÜ
3. BASIM
agorakitaplığı

MEHMET EROĞLU

1948, İzmir doğumlu. İzmir Maarif Koleji'ni bitirdikten sonra, ODTÜ Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği'ne girdi ve bu fakülteden 1971'de mezun oldu. Aynı dönemde, 12 Mart darbesinin ardından kurulan sıkıyönetim mahkemesinde yargılandı ve TCK'nın 141-142. maddelerine muhalefetten 8 yıl ağır hapis, 2 yıl sürgün cezasına mahkûm edildi, 1974'te çıkan genel af sonucunda mahkûmiyeti ortadan kalktı.

Eroğlu yazmaya da bu tarihlerde başladı. İlk romanı *Issızlığın Ortası*, 1979 Milliyet Roman Ödülü'nü kazanmasına rağmen, 12 Eylül darbesini izleyen günlerde solcu ve anti-militarist unsurlar taşıdığı gerekçesiyle yayınevi tarafından yayınlanmadı. 1981'de tamamlanan *Geç Kalmış Ölü* de yazarın ilk romanıyla aynı akıbeti paylaştı. Bu nedenle, yazarın romanlarının okurla buluşması ancak 1984'ten sonra gerçekleşebildi. *Issızlığın Ortası* ve *Geç Kalmış Ölü* 1984'te, *Yarım Kalan Yürüyüş* 1986'da, *Adını Unutan Adam* da 1989'da yayınlanırken, birbirini bütünler nitelikteki ilk iki romanı Milliyet Roman Ödülü'nün ardından ülkemizin en değerli edebiyat ödüllerinden Orhan Kemal Roman Armağanı ile Madaralı Roman Ödülü'ne layık görüldü.

1994'te *Yürek Sürgünü*'yle beşinci romanını tamamladıktan sonra, beş yıl boyunca müzik ve senaryo çalışmalarına ağırlık verdiğinden, altıncı romanı *Yüz: 1981*, yazarın mühendislik hayatını noktalamasından sonra, 2000 yılında piyasaya çıktı. Yedinci romanı *Zamanın Manzarası* ise Ekim 2002'de yayınlandı.

TRT'de yayınlanan *Sızı* (1994), *Issızlığın Ortası* (1998) ve *Tutku Çemberi* (2000) adlı televizyon dizilerinin yanı sıra, 1996 İstanbul Film Festivali'nde En İyi Türk Filmi ve Uluslararası Sinema Yazarları ve Eleştirmenleri -Fibresci- Ödülü'nü kazanan *80. Adım* ve 1997 Antalya Altın Portakal Jüri Özel Ödülü'yle 1997 Adana Altın Koza En İyi 3. Film Ödülü'ne layık görülen *Solgun Bir Sarı Gül* gibi sinema filmi senaryoları da bulunan Eroğlu, şimdilerde Ankara'da Um:ag (Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı) bünyesinde Yazma Seminerleri vermektedir.

Yazarın web sitesi: www.mehmeteroglu.info

KUSMA KULÜBÜ

Mehmet Eroğlu

a
agorakitaplığı

Türkçe Edebiyat 3

Kusma Kulübü
Mehmet Eroğlu

Kapak tasarım: Mithat Çınar
Dizgi: Sibel Yurt

© 2004, Mehmet Eroğlu
© 2004; bu kitabın Türkçe yayın hakları
Agora Kitaplığı'na aittir.

Birinci Basım: Şubat 2004
İkinci Basım: Şubat 2004
Üçüncü Basım: Mart 2004

ISBN: 975 - 8829 - 19 - X

Baskı ve Cilt: Kitap Matbaacılık
Tel: (0212) 501 46 35

AGORA KİTAPLIĞI
Gümüşsuyu Mahallesi Osmanlı Yokuşu,
Muhtar Kâmil Sokak No: 5/1 Taksim/İSTANBUL
Tel: (0212) 243 96 26-27 Fax: (0212) 243 96 28
www.**agorakitapligi**.com
e-posta: agora@agorakitapligi.com

Taraf tutup, insan kalanlara...

KUSMA

Kusma, zararlı maddelerin vücuda girmesini
önleyen bir refleks olayıdır.

KUSMAYA NEDEN OLAN ETKENLER

Ruhsal etkenler
Hoşa gitmeyen, tiksindirici etkenler
Lokal irritasyonlar
Kanda mevcut etkenler
Metabolik etkenler

MEKANİZMA

Kusmada önce bulantı görülür. Kusma öğürme ile başlar;
bu sırada diyafragmanın ve karın kaslarının şiddetli
kasılmalarıyla mide periyodik olarak sıkıştırılmaktadır.
Tükürük salınması artar; rengin solması, terleme görülebilir.
Kusma işi, solunum ve karın kaslarının
bir dizi kompleks hareketleriyle yapılır.

KUSMA REFLEKSİ

Bulantı (Nausea) başlar, salivasyon artar.
Vagus siniri etkisiyle;
Ösofagus Kardiyak sifinkter Mide gevşerler.
Pilorik antrum şiddetle kasılır. Epiglottis kapalı
olarak inspirasyon hareketleri yapılır. Diyafragma aşağı
iner, karın kasları spazmodik olarak kasılır. Böylece
mide üzerine basınç yapılması ve epiglottis
kapalı olarak yapılan inspirasyonla ösofagus
içi basıncı düşmesi sonucu, mide içeriği ağıza
doğru hareket eder.*

---

*) Prof. Dr. Ahmet Noyan, *Fizyoloji Ders Kitabı*, 7. baskı, 1990.

KUSMA KULÜBÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

"İnsan, eğer insan kalacaksa, taraf tutmak zorundadır..."
(Graham Greene, *Sessiz Amerikalı*)

1

Hayat mutlu olmak içinmiş! Benimki mutsuzluğuma alışmaktan ibaret. Eğer hayat ölümümüze doğru akan, uzunluğu belirsiz bir ırmaksa, bana ait olana hiç bir kolun bağlanmadığını da söylemeliyim: Dar kanyonların arasına sıkışmış, coşkusuz ve yatağını derinleştiremeyen cılız bir akıntı benimki...

Dışarıda nakarat gibi bir yağmur, penceredeyse insanı itirafa zorlayan, buyurgan bir loşluk var. Cama gecenin kumaşından dokunmuş bir perde gibi asılmış bu belirsizliğin gerisinde, geçmişini yitirenlere özgü bir yalnızlığın koynunda

ürperiyor ve telefona kurtuluşa uzanan, ırmağın üzerindeki yıkılmamış son köprüymüş gibi bakıyorum: Şu en gerideki, ödü kopmuş askerin, ölümünden az önce baktığı gibi. Galiba arada mırıldanıyorum da. Aslında bunda garip bir şey yok: Bir kez daha kendi kendimin sırdaşı olmaya hazırlanıyor olmalıyım. Vakit geldi: Öç alanların intikam şölenine katılmak için ben de yerimi almalıyım.

Rahatsızlık veren sadece mırıltılar değil; midemde, ağır şeyler yemişim gibi boy atan sinsi bir bulantı da var. Oysa karın boşluğumdaki o büzüşük huni, elastik asit salgıcısı, bomboş. Dünden beri neredeyse hiçbir şey yemedim. Bu anlamsız ve zamansız bulantının nedeni, kendimi denize fırlatılmış, yazgısı belirsiz bir şişe gibi hissediyor olmam belki de. Eğer öyleyse sevinip, naralar atmalıyım: Birazdan telefon edeceğim ve hiç bir şeye adanmamış varlığım serbest kalacak! Beni en az üç kez dölyatağından -cansız bir cenin gibi- düşürmüş bu kentten kurtulup okyanuslara, serüvenlere doğru açılan bir denizci kadar özgür olacağım.

Özgürlük! Kimsenin hazmedemeyeceği kadar büyük olan o kutsal şey! Hayır, bulantımın nedeni özgürlük değil derim, sorulsa. Bu sözcük yıllardır dilimde dolaşır durur, ama nedense çiğneyip tadına bakamadım bir türlü... Bulantının gerisinde belki de komşum -onu bu sözcükle tanımlamak garip, çünkü o bu tanıma uyacak son kişi- Kadir'in alay ederek ikide bir dile getirdiği 'ruh halim' vardır. Şu, ilk kez rol aldığım oyundan sonra, kulisteki aynada kendimi seyrederken, oyunculuğumun ardında hiçbir şey olmadığını keşfettiğimde kapıldığım hayal kırıklığının ezdiği benliğimin acınası hali: Büzülmüş dudaklar; adımın bana ait olduğunu kavradığımdan beri güzel olduğu tekrarlanıp duran yüzümün buruşmuş kâğıt ifadesi; sonradan, Şeyda'nın ölümünde edineceğim bakışların habercisi şaşkın ve bomboş gözler...

O gün oyunculuğumun gerisinde bir şey olmadığını sanmıştım, oysa gerçek daha da korkutucuydu: Sadece oyuncu-

luğumun değil, varoluşumun ardında da bir şey yoktu. Şeyda bunu bana daha başında anlatmaya çalışmıştı aslında! Hem de birkaç kez. Sağırlığımın nedeni sözlerinin belirsizliği değil, aşkın gizemli, dolambaçlı dilini seçmiş olmasıydı. Zavallı, o da benim gibi yanıldı: Biz, birbirimizin hayatının aşkı değil, sabit fikriydik. Bunu ancak ölümüyle anlamış olmam ne aptallık. Ya o? Sırtüstü denize doğru düşerken acaba o da bilmeceyi çözmüş müydü?

Aynaya baktığım o geceden neredeyse on yıl sonra, bugün de durumun pek değiştiğini söyleyemem: Bunu şimdi, gözlerim telefona dikilmiş, kendi fısıltılarımla başım dönerken bir kez daha anlıyorum. Kısacası, kendimi yamayamadım; hâlâ delik deşiğim, bu yüzden hayatımı biriktiremedim. Biriktirmek derken, yaşarken kullanabileceğim şeylerden söz ediyorum: Direnç, irade ve -gelecek sağlamaktan çok hayatta kalmamı sağlayacak- küçük, küçücük başarılar.

Peki, neden ölmüyorum? Neden şu hayat dediğimiz ateşini yitirmiş magma, safra gibi deliklerimden akıp gitmiyor? Yakınmamalıyım; çünkü cevabı biliyorum: Tanrı'nın biçtiği küçük role razı oldum. Her uzun yolculuğun bir anında inanmasak da, kulu olmasak da Tanrı'yla karşılaşırmışız. Ben karşılaşmadım: Belki bir hayat edinemediğimden, belki de peşim sıra sürüklediğim şeyin Tanrı'nın ilgisini çekecek kadar parıltılı olmamasından. Benimki şekilsiz, amaçsız ve yönsüz; hiçlik dolu bir safsata.

Bir neden daha: Ölmüyorum, çünkü tembelim... Ölmek bile çaba gerektirmez mi? Belki de isteyip istemediğimi pek düşünmeden, yaşamak dediğimiz o anlamsız düşüşe alıştım ve edindiğim bu alışkanlıktan vazgeçemiyorum. Aslında komik! Çabucak tiryakisi olduğumuz, Sisyphos* gibi ite kaka bir tepeye çıkarmaya çalıştığımız 'hayat', benim için art arda sıralanan reddedilişlerden ibaret oysa...

*) Tepeye kadar ittiği kaya her seferinde yamaçtan aşağıya geri yuvarlanan mitoloji kahramanı. (y.n.)

Sisyphos ve ben! İtiraf etmeliyim: Ortak paydamız yazgımız değil, budalalığımız.

Yağmur devam ediyor, ama ben 'hayat'ı tanımlarken duraklıyorum: Sanırım kendimi intihale* kalkışmış bir yazar gibi hissettiğimden. Çünkü tanım, benden çok Kadir'e yakışan bir saptama. 'Hayat'ı betimlemeye kalkışmak, hayatını kurup biriktirememiş biri için hadsizlik, farkındayım; olabildiğince dürüst olmalıyım, en azından bu gece. Yan dairede yaşayan bu adamla -aslında onu Selim'in taktığı adla neden Kaşif diye anmıyorum- konuşabilirim...

Kadir'le bunları konuşma düşüncesi bile midemdeki bulantıyı yeniden kabartmaya yetiyor. İnsanları Septimus** gibi 'becerenler ve becerilenler' diye ikiye ayıran birisine başvurmak, en az bu kentte kalmakta ısrar etmek kadar aptalca bir fikir. Eğer birazdan son köprüye doğru koşmaya başlayacaksam, onun kibirli merhametinden uzak durmalıyım. Eminim, acırken bile karşısındakini aşağılama dürtüsüne yenik düşen o kaçıkla tekrar konuşursam buradan asla ayrılamam. İşte asıl o zaman yaşlı, yatalak hastaların bağırsaklarını pompayla boşaltan lavmancı hastabakıcıları meslektaşlarım diye adlandıran bu yazar eskisinden, Tanrı bile koruyamaz beni. Öyle ki, bazen dairelerimizi ayıran duvarların yeterince kalın olmadığını düşünmüyor değilim. Hem söyleyeceklerini de biliyorum: 'Ah, benlik denilen o labirentin çıkışını bir bulabilsek...' Üstelik, becerilen takımındanmışım gibi alaycı bir kahkahayla gülerken suratıma savuracak bunları.

Uzaktan kimsenin atmadığı bir çığlık yükseliyor.... Ürpermiyorum; hücrede uzun süre tek başına kalanlar gibi kendi çığlıklarıma alıştım: Eğer bu kentte bir becerilen gibi sürünmek istemiyorsam yapmam gereken telefon etmek; annemin o unuttuğum sesiyle tekrar kucaklaşmak, 'Geliyorum,' demek.

*) Bir yazarın başka bir yazarın kitabından alıntı yaptığını belirtmeden bölümler alması. (y.n.)
**) Roma İmparatoru. (y.n.)

'Artık oyuncu değil, çocuğun olmak istiyorum,' diye fısıldamak... Bunda garip bir şey yok: Her insan -sevsin sevmesin- ölümünden az önce yeniden annesinin çocuğu olmak ister.

Bu kez kararlıyım; neye mal olursa olsun, kendini ona adayanları hep aldatan bu ışıltılı, nankör kenti, o uzak kasabada çürümek, geçmişimin mezarlığına gömülmek için sabah olmadan terk etmiş olacağım... Bu kentte ölmek yerine, koyu yeşil suları ışıldamayan bir göle yaslanmış kasabamda göçüp gideceğim; aradaki fark sadece bu. Hayat ummuyorum; umduğum cansız düşlerimle birlikte sığabileceğim bir mezarlık. Benliğimin labirentlerinde tutsak kalan -kendi narsisusu olmaktan bıkmayan- o zavallı bir kez daha çığlık atıyor...

Ama ben onu duymuyorum.

Duyduğum zil sesiydi. Kulaklarımı kabarttım. Yağmur camda hâlâ aynı sıkıcı nakaratı sürdürüyordu. Çalan, gelecek vaat etmeyen, sırtını dönmüş kente açılan geçidin kapısıydı. Gözlerimi telefondan ayırmadan -ayırırsam son köprü de yıkılacaktı- sese doğru yürüdüm.

Kapıda bir kadın vardı; belki de kız. Ona düz, yani dümdüz bakmadım; çünkü bir gözüm hâlâ telefondaydı.

"Komşunuz, Kadir Ladin," dedi kız; ya da kadın, sesinde yaşının izi yoktu. "Konuşuyorduk, birden yere düştü." Kaçış, köprü, İznik, annem, allahaısmarladık... Zor bir problemi açıklamaya niyetli, her zaman neden-sonuç ilişkisini vurgulamaya özen gösterdiğini haber veren kuru sese yüzümü döndüm. "Kendinden geçti. Ölü gibi yerde yattığına bakılırsa durumu ciddi."

Midemdeki bulantı olmasa gülecektim. Hayatı boyunca insanların en günahkârı olmayı düşlemiş adam sonunda ölecek mi? Yersiz bir soruydu; O aslında sadece Mine'nin gözünde canlıydı. Hayatta oluşunun kanıtları belirsizleşeli çok olmuş, kötülüksever bir yarı Tanrı olmayı tasarlarken, kendi deyimiyle bir *'hayalet insan'a* dönüşmüştü: İz bırakmayan, ağırlığı ol-

mayan, ama kendinizi asla zihinsel despotluğundan koruyamayacağınız insanlardan. Belki benim kavrayamadığım derin bir anlamı da vardı bu tanımın: 'Dünyayı reddederek yaşamak, öfkenin ve felsefenin donmuş hali gibi...' Eminim o böyle derdi. Ne de olsa feylesof... 'Eğer Vivaldi hayatını bir yetimhanede öğretmenlikle geçirmişse...' O da kaçıklarla dolu bu köhne apartmanda feylesofluk yapabilir. Neden olmasın?

Kız geri dönecekmiş gibi kımıldayınca bulantıyla koyulaşan, akışkanlığını yitiren düşünceleri bir kenara bıraktım: Yaşı yüzünde de yoktu. Ama kadın denemeyecek kadar narin bir bedeni vardı. Doğum yapamayacağına iddiaya girerdim. Çıkık kaşları gözlerini küçültüyor, bakışlarını perdeliyordu.

"İçiyor muydu?" Kız, evet der gibi başını eğdi. "Sık sık sarhoş olur; endişelenmeyin," dedim. "Yüzünü soğuk suyla yıkayın, gözlerini açar."

"Düşerken başını çarptı, baygınlığının nedeni bu olmalı. Telefonu çalışmıyor, doktor gerekiyor..."

Evi, yalnızlığımın işaretlerini sezebiliyormuş gibi dikkatle süzmüştü: Yıkanmamış tek tabak, tek çay bardağı, üstü sigara yanıklarıyla dolu masa ve bir nesne gibi fark edilen hüzün.

Gözleri küçük olmasına küçüktü, ama ayna gibi içine aldığını çoğaltıyordu. Yüz yüze durmamak için isteğine uyarak onu izledim: Tekine katlanamazken, gözlerinde ikizlerimi görmemek için. Birlikte karşı daireye geçtik.

Kadir, kızın dediği gibi yerde boylu boyunca yatıyordu. Sandığımdan da kısaymış... Bu, ölüyor olmasından daha şaşırtıcıydı. Sonra çözdüm: Ayaktayken olduğundan büyük görünmesinin nedeni iri laflar etmesindendi. Bir kolu, ulaşmak istediği bir şey varmış gibi ileriye doğru uzanmıştı. Cesetten daha çok cesede benzemesinin nedeni bizi ölümüne alıştırmış olması mı? Belki! Kız, leş gibi kokuya aldırmadan eğilip iki parmağını Kadir'in şahdamarına bastırdı. Ben bek-

liyordum. "Nabzı atıyor, ama bir an önce hastaneye gitmesi gerekir," dedi.

Kız kendinden öyle emindi ki, "Doktor musunuz?" diye sordum.

"Hayır," dedi kız. Sonra, elli bin yıldır görmesine rağmen kendi ölümüne halâ alışamamış türümüzün o endişeli sesiyle devam etti: "Ama başını çarptığında çıkan sesi duydum."

Koltuğun kolçağını işaret ediyordu. Belki haklıydı. Kendi haline bırakırsak dostumuz bu kez ayılmayabilir. Sevimli budala; Mine kadar genç birisiyle ne işin var? Ellisinden sonra yaşlanmamakla yetineceğine, neden yeniden gençlik edinmeye kalkıştın?

Kız sessizliğini sürdürüyordu. "Tamam," dedim. "Burada bekleyin, ona yardım edecek birini biliyorum."

Dışarı çıkıp merdivenlere yöneldim. Tabii bu saatte doktor ve ambulans bulmanın bir bedeli vardı: İki kat çıkacak ve sonra yine mükemmel daire çizme hakkında bir söylev dinleyeceğim... İçeride neden bir ine girmişim gibi ürperirken buluyordum kendimi? Hayvansı varlığının koku gibi yaşadığı yere sinmiş olması yüzünden... Cevap bu muydu? Kadir de bilmiyordu. Sorduğumda, "Olsa olsa onun bizim görmediğimiz şeyleri hissetmesidir," demekle yetinmişti.

Kapı ben çalmadan açıldı; hatta daha sahanlığa adımımı atmadan. Gözetleme deliğinin ardında yaşıyor olmalıydı. İşte apartmanımızın -bir numaralısı aşağıda gerçek bir hayalete dönüşmek üzereyken- iki numaralı kaçığı tam karşımdaydı. Selim benden önce davrandı; işaret parmağı şakağındaydı:

"O yaş... yaaaş... yaaşlı he... heeriii... heerriiif çaatlaak! Zıı... zıır de... deli... deeliiiniin teee... teeekkiii teki..." Sakinleşmesi bütün gece sürebilir... Düşünce korkutucuydu. Kafasına art arda ateş eden parmağını indirmeden öteki eliyle burnunu işaret etti. Anlamıştım: Hem kekelemeye, hem de intihar etmeye kararlıydı... İçeriye girdim. "Oooo olaa... ola-

caaağııı... buuuuy.. du..." Eğilince, yaklaşıp Kadir'in öğrettiği biçimde burnunu sıktım. Konuşması dediği gibi hemen düzeldi. "Aklını öyle insanlarla bozarsan sonunda delirirsin. İnsanı keşfetmekmiş. Hah..." Uzamış sakalları, iyice içeri çekilmiş, çukurun dibindeki balçığa batıp kaybolmaya yüz tutmuş gözleriyle uğursuz bir kâhine benziyordu. Peki, Kadir'den söz edeceğimi nasıl bilmişti? "İnsan fasit bir dairedir... Bunu söyleyen o değil miydi? Ne kadar ilerlersen ilerle, hep yola çıktığın yere varırsın." Birlikte yürüdük; salona girerken Kadir'in ona söylemediği, ama onun keşfettiği varışı fısıldadı: "Vahşete, yani Tanrı'ya..."

"Düştü," dedim, uzun konuşmasına ara verince. "Başını vurmuş. Hemen hastaneye götürmemiz gerekiyor. Ambulans...."

"Hep Tanrı'yı kıskandı. Yemin ederim doğru söylüyorum; kıskandı. Bana söyledi..."

Ortadaki iki tuval de boştu. Daha başlamamıştı. Kuzey cephesini örten geniş, penceresiz duvardaki Marmara haritası yenilenmiş... Farkına vardığım ikinci şey de bu oldu. Harita geçen seferkinden oldukça büyüktü. "Mine'ye haber ver," dedim.

"Yalnızlığa katlanamayan birisinin Tanrı'yı kıskanmaya yeltenmesi affedilmez bir budalalık değil mi sence?" Yine soyunacaktı, gömleğini çıkarırken kızgın namluya dönüşen parmağı tenini dağlamış gibi acıyla bağırdı: "İçmesinin nedeni de bu; yalnızlığa katlanamıyor..." Sonra birdenbire gülmeye başladı. Korkutucu bir görüntüydü: Gözleri, ikiye bölünen solucanlar gibi deliklerden dışarıya çıkıyordu. "Kaç kez duydum. 'Katlanamıyorum,' diyerek ağlıyor da..."

Kadir'in yıllardır geceleri neden ağladığını apartmanda oturan herkes bilirdi. Aynı suçtan mahkûm olmuşların yoldaşlığıyla, "Katlanamadığı Ayşe'nin ölümü," dedim. "Hadi ablanı ara! Dostuna doktor gerekiyor."

Selim, Mine'yi aramak yerine, yenilenen haritaya yaklaşıp kulağını duvara yasladı. "Duyuyor musun?" Yine aynı şey: Bu oyundan bıkmıştım; hiç bir şey duymuyordum. Ortalık mezarlık gibi sessizdi. Selim devam etti: "7 numara, saygıdeğer ilericimiz Mustafa Atak'la, 8 numara, gericimiz Ulviye Kurban yine kavga ediyorlar." Yaptığı her şey gibi konuşmak da onu terletiyordu; fanilasını da çıkaracaktı. "Acaba bu seferki konu ne? Sus... Evet, konu... Tabii, her zamanki gibi yine apartmanımızın yıkılıp, yerine yenisinin dikilmesi..." Ona doğru ilerlemeye niyetlendim. "Bir dakika... Mehmet de orada." Dudakları büzülmüştü; Mehmet'i küçümsediğini nedense hiç gizlemiyordu. "Budala, ablasıyla abisinin arasını bulmaya çalışıyor... Ne mümkün! Amaç ortada, ikisi de bizim zavallıyı yanlarına çekip çoğunluk hissesini sağlamaya çalışıyor..."

"Hadi artık, palavrayı bırak," dedim. "Kimse bu kadar uzaktan duyamaz."

Suratıma tükürür gibi bağırmaya başladı. Onu kızdırmıştım: "Kaşif'in yanında sünger sesli bir kız vardı, değil mi?" Oldukça iyi bir tanım... Şaşırmadan önce böyle düşündüm. Neyse, belki bir gün ona inanırdım. Başını sallayıp yaklaştı. "Her şeyi duyabiliyorum."

"Eğer hemen Mine'ye buraya bir ambulans yollamasını söylemezsen, çizdiğin daireleri kontrol edecek yeni birisini bulmak zorunda kalacaksın. Bunu da duydun mu?" Dik dik bakınca karşı koydum: "Bana güvenme, pergel elime hiç yakışmaz; hem Kaşif her zaman evde, çağırdın mı gelir..."

Durmadan başını sallıyordu. Neredeyse hiç ara vermeden. Onu en çok deliye benzeten de gözlerini kör solucanlar gibi iki yana savuran bu sallanmaydı; Kadir aşağıda ölmek üzereydi, bense bu kentten kurtulma şansımı giderek yitiriyordum. Neyse ki Selim, günün birinde o mükemmel daireyi çizdiğinde -olayın felsefi boyutunu da kavrayabilecek- bir

şahide ihtiyacı olduğunu hatırladığından olacak, sonunda ablasını aramaya karar verdi.

"Öfkelisin, çünkü öğleden sonra başvurduğun iki iş de olmadı..." Nasıl bilebilirdi? "Söyledim ya," dedi, ben sormadan. "Her şeyi duyuyorum... Hatta düşünceleri bile... Şişşt!" "Ne oldu?"

Bari gözlerini kapasaydı! Kapamadı: "Yukarıdaki ikilinin anlaştıkları tek konu Zilan'la anasını evden atmak..." Kürtler dışarıya! Fanilasını giyiyordu aceleyle. Üzgün; belki de öfkeliydi: "Ooo... oonlaaaa... onlaaraa... ra..." Zilan'ı uyarmanın bir işe yaramayacağını hatırladığından, düzeltti: "Leee leyyy leyylaa Baaa baacıı... yaa haaa... beeer... veee veerrr me... me... me... liiiiyiim... Bu aaa... paaart... maaan... da ooo oonnlaaa... rıın daa hiiiss... seeeleeeri var."

Tekrar burnunu sıkıp, tekrar "Mine'yi ara!" dedim.

Sonra onu deniz dibindeki fayların renkli kalemlerle işaretlendiği haritanın önünde bırakıp aşağıya indim. Kız, Kadir'in başındaydı. Telaşsız görünüyordu. Kızılmış; saçlarını meğerse şafağın rengiyle boyamış. Başka bir özelliğini de keşfettim; etkileyici olan gözleri değil, ince çizgilerle yayılan parlak bakışlarıydı.

"Kendine gelemedi," dedi. Ambulans çağırdığımızı söyledim. Duyup duymadığını ele vermeden, Kadir'e bakarak, "Çok garip," diye devam etti. "Sanki yüzüyor." Haklıydı, ayaklarımızın dibindeki beden sarhoşluğunun içinde kulaç atar gibiydi. "Hak ediyor..."

Şaşırmıştım: "Neyi?" diye sordum.

"Varoluş kavramıyla ödüllendirilmeyi." Hâlâ sorar gibi baktığımı görünce, "Düşmeden önce bundan söz ediyordu," dedi. "Çoğumuzun bu gezegenin üstündeki durumu sadece bir kalma, tutunma sorunuymuş; *'Varkalış'* yani," diye sürdürdü açıklamasını. "Ve bazılarımız ideallerle yetinirlermiş; bir hayal edinemediklerinden..."

Ona ilk kez dikkatle baktım. Kadir'in ona *'varoluş'*tan, *'varkalış'tan* ve çoğunu unutmuşken hayallerden söz ettiği için. Değeri onaylanmıştı. "Adım Umut," dedim. "Umut Çinici."

O, soyadını söylemeden, "Nihan," dedi.

Sonra ikimiz de yerde yatan adama baktık. Ben ayakları olmadığı için yeryüzüne inemeyen, rüzgârların üstünde uyuyup, ancak öldüğünde gezegene düşen mavi kuşu* düşünüyordum; o, ışıltılı gözlerini üstüme salmadan soruyordu: "O kız kim?"

Parmağının yöneldiği tarafa bakmadım. Ben de duvardaki fotoğrafla karşılaşınca aynı merakla irkilmemiş miydim?

"Ayşe," dedim. "Bir arabanın arka koltuğunda üçe bölündü," demeden, "Kızı," diye ekledim.

"Demek kızı?"

"Evet, kızı," diye tekrarladım. Adını bildiğime göre siz demek zorunda değildim. "Ya sen?"

"Onu ilk kez bu akşam gördüm," dedi beklemeden. "Buraya ortak bir tanıdığımızdan söz etmek için gelmiştim." Az önce pudralanmış gibi bembeyaz bir yüzü vardı. Ölü müydü, yoksa o da sahneye mi çıkacaktı? Kadir, tam o sırada, kızın tüm canlılığının gözlerine toplandığını düşündüğümde inledi. "Kendine geliyor..."

"Hâlâ midem bulanıyor," dedim.

"Kusun," dedi kız. "En iyisi kusmaktır. Her şeyi temizler..."

Kusmak! Her zor sorunun aslında böyle basit bir cevabı mı var? Oldukça zeki birisiyle karşı karşıyayım... Ben bunları düşünürken içeriye Mehmet girdi. Yüzü kızarmıştı. Demek Selim haklıydı, gerçekten ablasıyla abisini ayırmaya çalışmıştı. Sekiyordu, çok da üzgündü. Ve ne zaman üzülse, topallaması artardı. "Ne oldu?" dedi.

"Hiç," dedim Kadir'i göstererek. "Düştü, başını vurdu; ben de galiba kusacağım..."

---

*) Tennessee Williams, *Orpheus'un Alçalışı* (y.n.)

Mehmet, "Yüce yaradan," diye inledi, "Ne kötü bir akşam... Önce Zilan, sonra bizimkiler, şimdi de Kadir..."

"Bu kötü günden payına düşeni unutma," dedim, Mehmet Kadir'e doğru atılırken. "Bugün iki yerden de kapı dışarı edildim. Bu ay da kirayı alamayacaksın."

Mehmet, on bir yaşından beri ona kan kusturan bacağını büküp diz çökmeye çalışırken, ambulans sokağın başında ötmeye başladı.

Nihan, "Demek işsizsiniz?" dedi.

Ambulansın çığlıklarına karışan kuru sesi Selim'in dediği gibi süngeri hatırlatıyordu. Ben Kadir'in yüzünü okşayan Mehmet'e bakıyordum. Kan ter içindeydi ve her zamanki gibi çok yorgundu: İyi insanların başı her zaman derttedir... Kıza gelince, cevap vermedim. Ne diyecektim? 'İşsizim ve son köprüden geri çekilmeye hazırlanıyorum' mu?

2

"Merak etme, o ölmez," dedim. "Hiç rüzgâr ölür mü? Boreus'u* hatırla..." Mine cevap vermedi. Benliği ve bedeni, sevdiği adamın öleceği korkusuyla titriyordu. "Hadi, kim kimi yatıştıracak?" Boynundaki steteskopu işaret ettim. "Doktor olan sensin."

Gülümsemeye çalıştı, ama yüzündeki mum erimiş, alev yana eğilmişti. Kararsızlığının nedenini o iki mücevhere, yeşil taşlara baktığımda kavradım: Güzelliği, doktor olarak inandırıcılığını yok ediyordu; kendi gözünde bile.

"Endişeleniyorum," dedi. "Bu ay hastaneye ikinci gelişi bu. İkisinde de kendinde değildi."

"Hastane babana ait, yani bedava diye yapıyor bunu," dedim. Yüzündeki titrek ışık doğruldu. "Bana sorarsan, buluş-

*) Boreus, Rüzgâr Tanrısı'nın oğlu. (y.n.)

mak için en uygun yer burası; kocanın asla gelmeyeceğini biliyor."

Başını kaldırınca yeşim taşlarının dibindeki -başka hiçbir şeyin oraya yerleştiremeyeceği- o bakışla karşılaştım: Sevilene duyulan sonsuz acımayla.

Tam aydınlatılmamış, ama iyi döşenmiş bir odadaydık. Etrafta hiç ses ve koku yoktu; sessizlik binayı ölümün hep bir yerlerine sindiği hastaneden rahat bir otele çevirmişti. Kadir, bir ya da iki kat aşağıdaki bir yatakta, ölümle uykunun arasındaki gölgeli düzlükte hangi yöne ilerleyeceğine karar vermeye çalışırken, biz dönüştürücü sessizliğe sığınıp endişelerimizden, dışarıda birkaç notadan oluşmuş yeknesak bir melodi gibi yağmakta olan yağmurun üstümüze saldığı hüzünden sakınmaya çalışıyorduk.

Mine, "Hiç yatmadık," dedi birden.

Bu şaşırtıcı değildi; kim o ihtiyar feylesofu bir kadının bacakları arasında düşünürdü ki? Yatmadığı için pişman mıydı? Yüzüme baktı: Belki. Sonra -midemdeki bulantı yanmaya dönüşürken- utangaçlığının kozasını neden böyle birdenbire yırttığını anladım: Artık onunla asla yatamayacağını düşünüyordu. Günahkâr feylesof ölecek! Benden de zavallı dostum; senin yerine, çıplak göğüslerini görmediğin, teninde ürpermediğin, çevresine merhamet bulaştıran sevgiline sarılsam...

Mine ona sarılacağımdan habersizdi, "Onun yerinde biz olsaydık ne yapardık acaba?" dedi. "O, kaçmak yerine içindeki şeytanla hesaplaşmayı, konuşmayı göze aldı. Böyle içmesinin nedeni..."

Şeytana meydan okuyan birisini sevmek! Bu, şeytana aşık olmak kadar yürekli bir davranıştı. Sarılmam için iki neden vardı şimdi. Kollarımı açtım. Mine, mis gibi kokuyordu. Ne kadar yanılmıştım: İlk gördüğümde sevilmeyi değil, saygı duyulmayı gözeten budalanın teki sanmıştım onu. Bedeni belli belirsiz titriyordu. Ben olmasam ağlardı. Emindim; o, gözyaşlarını yalnız başına döken kadınlardandı.

Peki, Kadir, kızının parçalarını arabasının arka koltuğundan çıkardıktan sonra etrafını boş gözlerle süzerken, o on dakika boyunca neler düşündü? Kaşif olmaya o anda mı karar verdi? Aslında ne düşündüğünü biliyordum: Şeyda'nın suya çarpmasından sonra benim Topkapı'nın kubbelerine bakarken düşündüğümü: Ben bir katilim... Birden, o günden beri kendi içine bakan çaresiz dostuma acıdım. Kendime acımam gerekirken acımıyordum; bugün sıra ondaydı. Sınırlarını sadece onun bildiği bir hiçlikten kendini yeniden yaratmaya çalışmıştı. Başarabildi mi? Hayır, şimdi aşağıda o hiçliğin içinde çürüyordu.

"Geçen hafta ne dedi, biliyor musun?" dedi Mine. "Bitmesini istiyormuş, 'lanet, inatçı yüreğinin çarpmasından' bıkmış. 'Yaşamım sadece bir alışkanlık, soluk alıp vermekten ibaret olan bir alışkanlık artık,' dedi."

İkimizin de hayat tanımı birbirine benziyor... Mine'ye bunu söylemedim. "İyileşir," demekle yetindim."Merak etme. Belki yeniden yazmaya başlamalı."

Mine, yazmanın üstünde durmadan sordu. "Selim duyunca ne yaptı?" Söyleyecektim, ama cevabımı beklemeden, burnunu çekerek kollarımın arasından ayağa kalktı. "Farkında mısın? Birbirlerini ne kadar seviyorlar... Selim'in Kadir'den söz ederken öfkeliymiş gibi bağırmasına aldırma..."

Çünkü ikisi de çatlak. Kadir, hurdahaş olmuş o arabanın başında delirdi, Selim'se iki PKK'lıyı yakaladıkları o gece. Ya ben? Hâlâ vaktim var mı? Mine'yle göz göze geldik. Aslında ikimiz de, Selim'in Kadir'de ne bulduğunu biliyorduk: Sevebileceği bir babayı.

"Geçen sefer bizde ikisini buluşturduğumda, babamın suratına Kürtlerden nefret eden birisinin oğlu olmak istemediğini haykırıp, durmadan Zilan'dan söz etti," dedi. "Onunla evlenecekmiş..."

Soylu Türk vicdanını temizlemek için aklında hiçbir şey tutamayan bir kıza nasıl evlenme teklif edecek? Bence sorun

buydu. Sorundan söz etmeden, "Niyeti babanı kızdırmak," dedim. "Askere giderken yardımını istememesinin, Güneydoğu'yu seçmesinin nedeni de bu değil mi? Şimdi Zilan'a hemşirelik yaparak babanı iyice delirtecek..."

"Unutamadı."

"Unutamadı," diyerek sözcüğü tekrarladım. "Hiçbirimiz unutamadık."

Kapı açıldı, burnunda şişlik olan bir hastabakıcı elinde iki fincan, odaya girdi. Kahveleri içtik. Onun kadar güzel bir kadın Kadir'de ne bulmuştu? Merak ve soru aylardır aklımda mayalanıp kabarıyordu. Bu kez de sormadım; zaten sorsam, o da cevap verse, söylediklerini anlamam zor olurdu.

"İş başvuruların ne oldu?" dedi.

"Kibarca kapıyı gösterdiler," dedim.

"Yine aynı nedenden mi?" Başımı salladım. "Ne yapacaksın?"

"İki saat öncesine kadar bu kentteki son gecem diye düşünüyordum." Kaşlarını endişeyle kaldırmıştı. "Sanırım senin feylesof kendini toparlayıncaya kadar bekleyebilirim. Mehmet beni bir süre daha idare eder nasılsa." Bu kez o sarıldı. Kaşif ve Selim; iki çılgın hastam var. Aslında hemşire benim. Kulağını bulup fısıldadım: "Ona iyi bak."

Sonra, Ayşe'nin ölümünün ardından, aylarca küçük kızları tek parça olarak görmeyi başaramamış dostuma, sevgilisinin mücevher gözlerindeki o sonsuz acımayla veda ederek hastaneden çıktım. Ne kadar çekici olursa olsun kendini kimseye vermeyen bu zalim kentten bir an önce kurtulmam gerekti...

Sahil yoluna kadar hiç durmadan yürüdüm; Kadıköy'ü dilim dilim doğrayarak, gece yarısında, Kalamış'taki bir bankta soluğum tükeninceye kadar. Bu son on yıldır yaptığım en uzun yolculuktu. Mine, Selim'i göründüğü kadar çok seviyor mu? Nedense aklımda bu soru vardı. Bana sorsalar, annesini babasından ayırarak mutluluklarını çalan bir kadı-

nın -üstelik büyürken de pek görmediği- oğlunu -yarım kardeşini- sevmemesi için nedenleri var derdim.

Mine'ye söz vermekle aptallık ettim!.. Yol boyunca -bulantım ayaklarıma eşlik ediyordu- bunu tekrarladım. Ama nedense bu kez aptallığım o kadar rahatsız edici değildi. Belki de soylu bir nitelik taşıması yüzünden. Yürürken farkına varmadığım yağmur, koşanları, köpeklerini gezdirenleri, bisiklete binenleri, fahişeleri, hatta ışıkları kovalamıştı; yalnızlıkla yoğrulmuş bir ıssızlığın ortasındaydım.

Sigara yaktım. Kız -nedense adını hemen hatırlayamadım- o sırada sesiyle birlikte belirdi yanımda. Issızlığın sonu.

"Sıkı yürüyorsun." O da 'siz'den vazgeçmişti. Öç alır gibi yine yüzüne bakmadım. Kırmızı renkte, komik ayakkabıları vardı; daha önce paçalarının altında kaldığından görmemiş olmalıydım. Ne varlığı, ne de ayakkabıları şaşırttı beni. Oysa şaşırmam için bir değil, iki neden vardı: Beni neden izledi? Ve bu kadar uzun bir yürüyüşe nasıl ayak uydurdu? "Yanına oturabilir miyim?"

"Ne istiyorsun?" Nihan, oturabilirsin demişim gibi sağıma yerleşiyordu. "Yani Kadir'den."

"Durumu nasıl, kendine geldi mi?" Cevap vermedim. "Kadir Ladin, hocamın en yakın dostuydu. Üniversitedeyken, aynı bölümdeydiler; felsefe..." diye devam etti. Yine sustum, hâlâ dişe dokunur bir şey söylemiş sayılmazdı. "Hocam bir süre önce öldü, geçmişte ikisinin birlikte yaptıkları bazı çalışmalar hakkında Kadir Hoca'dan bilgi almak için uğramıştım ona."

"Peki, şimdi gecenin bir yarısında yanımda ne yapıyorsun?"

"Hâlâ aynı şeyi; dedim ya, bilgi almaya çalışıyorum..." Uzattığım sigarayı geri çevirdi. "Ne zaman eve döner sence?"

Belki dönemezdi. "Sırf bunu sormak için yağmurun altında bu ayakkabılarla iki saat boyunca peşimde yürüdüğüne mi inanayım?"

Eliyle arkadaki karanlık sokağı işaret etti. "Orada motosikletli bir arkadaşım var."

Havadaki nemin kıvamlı bir sıvıya dönüştürdüğü karanlığa baktım. "Demek çete üyesisin?"

"Bildin," dedi. Sesi her zamanki gibi tarafsızdı. "Komşun ilginç biri," diye devam etti; insanlara bu payeyi zor verirmiş gibiydi. "Herkes onu çok seviyor olmalı... Üst kattan ağlayarak inen yarı çıplak biri, ambulansın ardından kendini yere attı." Kısa bir an susup sordu: "Kadir Hoca'yla akraba mısınız?"

Bunu da nereden çıkarmıştı? Biraz düşününce haklı olabileceğini fark ettim. "Akrabalığımız yazgısal. İkimiz de aynı suçtan mahkûm olduğumuzdan..."

Yüzü onu ilk gördüğüm zamanki kadar beyaz değildi. Sessizlik uzayınca sordu: "Nasıl bir suçtan?"

Cinayet. Suç işlemedik, ama ikimiz de sevdiklerimizi öldürdük. Sonra Ayşe'yi, Şeyda'yı bırakıp, "İkna olmadım," dedim. "Buraya kadar gelmeni gerektirecek bir nedenin olduğuna inandıramadım beni."

"Sence ne yapmalıyım?"

Bilmiyordum. Şunu ya da bunu yap diyemezdim. Zaten Mine'nin dışında -o da Tanrıça sayılırdı- kadınlara güvenmeyeceğime yemin etmiştim. "Yağmur pudranı yıkamış," dedim.

Güldü; gülüşü kesik kesikti. "Demek belli oluyor?"

"Oluyor," dedim. "Her şey apaçık."

Gülmeye devam etti. "Çocukluktan kalma bir alışkanlık," dedi neden sonra. "Gözlerim küçük ya; ortaya çıksın diye sürerdim."

Susunca bir süre birbirimize baktık. Sıra bende. Ne demeliydim? "O kızını çok severdi," dedim; yaşlı dostumu koruyacağımı bilmeliydi. Belki kendimi de. "Dediğin gibi, hepimiz onu severiz."

Nihan, sigaranı bitinceye kadar bekledi. İzmariti ayaklarımızın altında biriken suya attım. O zaman değişik bir sesle

konuşmaya başladı; değişikliğin nedenini biliyordum: Merak. "İlginç bir apartman sizinki," dedi.

"Eski de; neredeyse demokrasimizle yaşıt. Ama yıkılmak üzere."

"Aşağı inenler arasında türbanlı bir kadın da vardı; o çıplak adam yerden kalkınca bağırarak tartıştılar. Dedim ya, ilginç apartman, ilginç komşular..."

"Daha hepsini görmedin," dedim.

Görse de ilgilenmeyecek gibi omuzlarını silkip, "Daha önce ne iş yapıyordun?" dedi. Son işim Sivas Orduevi'nde garsonluktu; ondan öncekiyse Elazığ Hapishanesi'nin tiyatro kolunda yönetmen oyuncu... Düşünce, beynimin kıvrımlarından kayıp dudaklarımdan fırladı. Kahkaham onu incitmiş gibi, "Sorum komik miydi?" diye sordu.

Komik olan bendim: "Çocukken Cyrano de Bergerac oldum, ama hep Hamlet'i oynamayı düşledim," dedim.

"Demek oyuncusun!" Başımı eğdim. "Tabii; insan böyle bir yüzle başka ne yapar? Tiyatro?"

"Yönetmenler aynı fikirde değillerdi; iki oyundan sonra benimle çalışmaktan vazgeçtiler. Ben de birkaç reklam filminde oynadım. Küçük roller... Ama neredeyse on yıl oldu."

"Peki, şimdi neden iş bulamıyorsun?" Dönüp dikkatle baktım: Yüzüne, eskisi kadar beyaz olmayan alnına, dudaklarına da. Dudakları ince, ama biçimliydi. Zararsız biri. Yine de insan onun kadar çabuk soyunanlardan sakınmalıydı. Kararım buydu.

"Gerçekten mahkûm oldun mu?" dedi. Verdiğim karara uyarak sustum. "Dur; ben söyleyeyim. Gerçekten mahkûm oldun, yani sabıkalısın. İş bulamamanın nedeni bu." Cevap vermedim. "Belki sana yardım edebilirim," deyip sustu.

"Bana neden yardım edesin ki?"

"Dedim ya, yüzün için. Kimse sana çok güzel bir yüzün olduğunu söylemedi mi?"

Gülüyordu. Anlaşılan ona da kimse gülümsemesinin gözlerini daha da küçülttüğünü söylememişti. "O yaşlı kaçık feylesofu severim," dedim. Kadınlardan uzak durmaya kararlıyım da diyecektim, ama onu kadın olarak algılamadığımdan olacak, "Benden onu incitecek bir şey umuyorsan budalasın," demekle yetindim.

Gülümsemesi derinleşirken gözleri daha da küçülüyordu. Şimdi kaşlarının altında gözleri değil, çivimsi, insanı arkasına mıhlayacak bakışları vardı sadece.

"Seni sevdim. Özellikle de etrafta dostlarına kazık atmaya hazır bu kadar çok insan dolaşırken..." Pantolonunu çekiştirerek beline yerleştirdi. "Emin ol, hiç budala değilim. Kadir Ladin'le en fazla yarım saat daha konuşmak; bütün istediğim bu..." Sonra rüşveti saklamaya kalkışmadan suratıma çarptı: "Sana rüyalarında bile görmediğin kadar iyi bir iş bulabilirim, tabii bana yardım edersen."

İş! Yutkundum. "Nasıl bir yardım bu?"

Tekrarlıyordu: "Dedim ya, Kadir Hoca hastaneden çıkınca onunla konuşmalıyım..."

"Onunla bugün kendi başına konuştun; neden benden yardım isteyesin ki?"

Hiç duraksamadan cevap verdi. "Sohbetin pek iyi gittiğini söyleyemem; düşmeden önce sanırım beni kovmayı düşünüyordu."

Kalkmaya hazırlanıyordu. Gidecek. Gerçekten bana bir iş ayarlayabilir mi? Sıra bendeydi. "Peki, sen ne iş yapıyorsun?"

"Dedim ya, bir çetem var," dedi.

Onun yerine ben güldüm. "Herhalde sen de reislerisin?"

"Öyle de diyebilirsin." Gidecekken durdu. "O yarı çıplak adam, şu ambulansın arkasından koşan, kulağını yere dayayıp ne yapıyor?"

"Adaların güneyinden geçen fayların kırılıp kırılmadıklarını dinliyor," dedim. "O bizim depremmetremiz... Her şeyi duyuyor; düşünceleri bile..."

Bir an gülmeye niyetlendi, ama gözlerini daha fazla küçültemeyeceğinden olacak, vazgeçti. "Dedim ya, ilginç bir apartman sizinki."

Dedim ya! Bu lafı seviyor olmalıydı... Sıra son soruya gelmişti: "Kaç yaşındasın?"

"Sence?" dedi.

Bir fikrim yoktu, aslında merak da etmiyordum. Neden sormuştum? "Yirmi beş?" dedim.

"Öyleyse yirmi beş," dedi. "Ya sen?"

"Otuz iki."

"Anlaşıldı, büyüğümsün; saygılar o zaman..."

Sonra yirmi beş yaşındaki bir kadından çok, ergenlik çağındaki bir kızınkine ait omuzlarını silkerek uzaklaştı. Hızlı adımlarla, boyunu uzatmak ister gibi sıçrayarak yürüyüşünü seyrettim. Kendine uygun rol bulamamış bir oyuncuya benziyordu. İçinde kaybolduktan bir dakika sonra karanlığı motosiklet gürültüsü böldü. Kadir'den ne istiyordu? Dönünce Selim'e sormayı düşündüm: Kızın süngerimsi sesini üst kattan seçebildiyse, neler konuştuklarını da duymuştur. Ama hemen vazgeçtim bu fikirden. Selim'in her şeyi duyduğunu kabullenmek, aylardır uzak durmaya çalıştığım çılgınlığına katılmak demek olacaktı.

Yağmur ince ince yağıyordu. Islanmama aldırmadan geriye yaslandım. Garip: Bulantım geçmek üzereydi. Nedense telefonun görüntüsü karanlıktan kopup önüme geldi. Bir sigara daha içeceğim...

Eve dönünce annemi arayacak mıyım? Duman zihnimi berraklaştırıyordu. Asıl soru başka: Kent beni tekrar rahmine alacak mı? Kadir, o arabanın arka koltuğundan çıkıp tekrar önündeki uzun yolda yürüyecek mi? Bilmiyordum; sanırım cevaplar için bekleyecektim.

Gece -gecemiz- bu iki soruyla sarsılıyordu. Farkındaydım; hepimiz bir gün sırtüstü düşeceğiz; kaçış yok.

İKİNCİ BÖLÜM

1

Ah, gerçek bir yetişkin olabilsem! Çocukluğu ve gençliğiyle tüm bağlarını koparmış, borçlu olduğu, özleyeceği her şeyi tüketip bitirmiş birisi olarak yaşama tam şu anda tekrar başlayabilsem. Ama boşuna; çoğumuz, umutsuzca ülkesine geri dönmeye çalışan, geleceği aslında geçmişi olan zavallı Odysseus'a* benzeriz. Her geri dönüş hikâyesi, gelecek olarak geçmişimizi seçmektir aslında. Yine de geçmişin bu denli belirleyici olması saçmalık değil de ne? Yemyeşil, gür bir ormanın çorak bir yamaçta büyümesi mümkünse, geçmişi olmayan bir gelecek edinmek de neden mümkün olmasın? Birazdan, iki hafta önceki gibi kapı çalınacak, açacağım ve

*) Homeres'un *Odysseia* destanının kahramanı (y.n.)

Nihan, bana geçmişi olmayan bir gelecek uzatacak. Onu Kadir'le buluşturmanın karşılığı bu...

Bu nedenle Mehmet'i dinlerken -tıpkı uzun bir bekleyişin ardından nefis yemekler yiyecek bir obur gibi- gelecek tadıyla ürperiyordum. O, abisiyle ablasının bitmek tükenmek bilmeyen kavgasını anlatıyordu: Yıkılmasına karar verilen apartmanın yerine ne yapılacak? Sorun, tabii bizim de sorunumuz, buydu. Kadir, ortada kalmamızı önlemek için olacak -birinin taraftarlığını, ötekisinin korkusunu kullanarak- iki kardeşe sık sık yıkmak istediklerinin aslında demokrasi olduğunu söylese de, artık yapabileceğimiz pek bir şey kalmamıştı.

Abisi modern, çok katlı bir apartman isterken, ablasının, kocasının isteğine uyarak konak tarzı bir binada ısrar etmesi çatışmanın görünürdeki nedeniydi. İki değişik yöne bakan, iki ayrı ve aykırı zevk? Kadir'e göre bu, geri fondaki bir Doğu-Batı çatışmasından çok, iki huysuzun tepişmesiydi. Ya da kadınlığını otuz beşinden sonra ancak başına türban geçirip, Sultanbeyli'de beyaz eşya ticareti yapan bir ticaret erbabıyla evlenerek elde edebilen yaşı geçkin bir kızla, ilericiliğini kız kardeşi evlendikten sonra keşfeden ve bunu mesleki başarısızlığını maskelemek için kullanma densizliğini sürdüren bir despotun mücadelesi. Kadir, "Sorunun ideolojikmiş gibi görünmesine bakma sen; tamamen kişisel," demişti bir keresinde. "Tıpkı, Stalin'le Troçki'nin arasındaki gibi. Ama hangisi Stalin, bilmiyorum..." Sonra ölçüyü aştığında hep yaptığı gibi, "Teşbihte hata olmaz," deyip gülmüştü.

Mehmet, Kadir'in sesini bastırarak, "Ben asıl Zilan'la annesine üzülüyorum," dedi. "Abim, ömür boyu kira anlaşmasının iptali için dava açacağını söylüyor. Zilan'ların ellerindeki kâğıdın hukuki geçerliliği yokmuş. Babam, sekizde bir hisseyi Leyla Bacı'ya hatır için, hastayken, ona baktığı için bedelsiz vermiş. Verirken aklı başında değilmiş..."

Hukuk! "Peki, ablan ne diyor bu işe?" diye sordum. Allah korkusunu ağzından merdivenlerde bile eksik etmeyen abla-

sının ne dediğini dudakları değil, omuzları anlatıyordu. Onun gözü de abisininki kadar doymazdı. "Demek dört ay ölüm orucunda yatmış hasta bir kızla annesini kapı dışarı edeceksiniz? Öyle mi?"

Sözlerim Mehmet Ahali'yi, sanki öteki bacağı da kırılmış gibi acıyla irkiltti. "Hayır, ben razı gelmedim. Gerekirse onlara para verelim dedim..."

Ahali! Abisinin -utandığından- değiştirdiği soyadı ona ne kadar da uyuyordu. Silik biri değildi; rengi solmuş demek daha doğru olurdu. Bir sürü şey yitirmişti, ama en önemlisi bacağı değil, merakıydı. On beş yıldır hiç tartılmadığına, boyunun kaç santim olduğunu unutalı yıllar olduğuna bahse girerdim. Sakatlığını bile göz rengi gibi tartışmadan kabullenmişti.

Yaklaşınca telaşla bakışlarını kaçırdı. Gözlerinin gerisinde bir yerde sakladığı boyun eğişini, sonunda -bütün hayatı boyunca yaptığı gibi- ablasıyla abisine evet diyeceğini görmeyeyim diye. Aslında onunla ortak bir yazgımız vardı. İkimiz de niyetlerimizin kurbanıydık: Ben kötünün, o ise iyinin...

Bu yüzden ne yapsak boş; en çok altı ay sonra bu bina yıkılır ve karşımdaki şu çaresiz budala da ablasının ona yakıştırdığı eltisiyle, Sultanbeyli'deki bir salonda dört başı mamur bir düğünle evlenir... Müstakbel gelinin hiç görmediğim yüzünü ayrıntılarıyla çizebilirim bile. Aslında herkes yapabilir bunu. Türbanının altında kalan belirsiz bir boşluk; örtüsü olan, ama çizgileri olmayan, insanı en çok kendisine benzeten parçasından, yüzünden vazgeçen bir kız. Saçsız yüz, maske değil midir? Aynı maskeyi giyen sayısız kızdan birisi... Onu seviyordum, ama yine böyle düşünmekten alıkoyamadım kendimi.

"Eğer ille evleneceksen Melek'le evlen," dedim yine de.

Hemen yüzü kızardı. "Nereden çıktı şimdi bu?"

"Ondan vazgeçme," diye üsteledim. "Onu yalnız bırakma."

"Bırakmıyorum," dedi. Acılı sözcükler ağzından son sözleriymiş gibi dökülüyordu. "Buraya gelmeden önce onu yu-

karıya, Zilan'a çıkardım. Selim, çizim yapıyormuş; bitinceye kadar yanında kalmasını istedi."

Çizim! Mükemmel daireler! Acaba eğer bir gün başarırsa, o zaman ne yapacak? Cevapla oyalanmadım; bu, geleceğe, hem de oldukça uzak bir geleceğe ait bir soruydu. Bir kekemenin sözcükleri gibi titrek ve kesik çizgilerle çizdikleri, daire bir yana, bir elipse bile benzemiyordu. Bugünün sorusu, çizdiklerini kim kontrol edecek? Kadir!

Sorumu Kadir diye cevaplayınca Mehmet'i kendi utancıyla bırakıp, benimkini peşim sıra sürükleyerek pencereye yürüdüm. Bu kentte dostum diyebileceğim tek kişinin güveninden -belirsiz bir gelecek hayaliyle- hiç tanımadığım birisi için hayasızca yararlanmıştım.

Zil o anda çaldı; hayasızlığımın değil, hayasızlığıma aldırmadığımın farkına vardığımda. Mehmet'i yakınmasıyla bırakıp, kapıyı açtım. Nihan: Yüzünde hiç bir şey yoktu: Ne bir gülümseme ne bir vaat. Yalnızca sesi vardı: "Akşama görüşürüz, yedide." Uzattığı kâğıdı aldım. Bir adresti. "Beylerbeyi'nde," dedi, ben sormadan.

Sonra gitti. Gözlerindeki o ince parıltı dışında yüzü bomboştu. Ya iş? Karşıya geçip Kadir'in zilini çaldım; kapı az sonra aralandı.

"Gel, gel..." Demek bekliyordu. İçeriye girdim. Yüzünde, hayatı boyunca yüklendiği alaylardan yorgun düşmüş o bezgin gülümsemesi vardı. "Şöyle geç..."

"Senden ne istiyormuş?"

"Biraz bilgi," dedi. "Hocası arkadaşımdı; birlikte yaptığımız araştırmayı şimdi o sürdürecekmiş." Omuzlarını silkmek istiyordu, ama vazgeçti, gücü yoktu. Kasları da gülümsemesi kadar yorgundu. "Aslında pek yararım oldu diyemem." Konuşurken arkasını dönünce içimdeki sesi duydum: Gizlediği bir şeyler var. "İçki?"

İstemiyordum. O da içmemeliydi. "Mine'ye içmeyeceğine söz verdim," dedim.

"Gözetimdeyim, öyle mi?"

"Bir bakıma," dedim. "Bilirsin, onu senden daha çok severim."

Yüzünü döndü. Hastaneden çıktığından beri eskisinden daha yorgun görünüyordu, ama bu pek bir şeyi değiştirmemişti; hâlâ, herkesi kendinden aşağıda görme hakkı bağışlanmış biri gibi bakıyordu. Nedenini biliyordum. Bir seçkinin sahip olması gereken en önemli özellik vardı onda: Horgörü. Bir hafta boyunca yattığı odada başucunda bekleyen Azrail'in orağı bile kibrini budayamamıştı. "Yaşlılık dediğimiz, bedenin paslı ihaneti. İçki işte bu pası dağıtıyor."

"Garip biri değil mi?" dedim, yaşlılığına ve beni horgörmesine aldırmadan. "Sence güvenilir biri mi?" Çatlamış dudaklarını büzmüştü. "Yirmi beş yaşında, ama sanki yetişkin biriymiş gibi laflar ediyor."

"En az otuzunda," dedi Kadir. Sonra başını sallar gibi içkisini bir yudumda boğazına devirdi. "Onun seksenlerin sonunda, lisedeyken matematik olimpiyatına katıldığını hatırlıyorum. En az on beş yıl oldu."

"Olimpiyat mı?"

"O kız büyük bir olasılıkla bütün hayatımız boyunca görebileceğimiz en zeki, en akıllı insan." Aynanın önündeki sehpaya ikinci kadeh için yürürken başını kendini inandırmak ister gibi sallaması gülünçtü. "Sıra sende, Mine başka neler söyledi? Durumum nasılmış?"

Öleceğini, onunla asla sevişemeyeceğini düşünüyor demeden, "Endişeleniyor," dedim.

"Endişe, endişe, endişe... Kuzum, bir doktor nasıl olur da bu kadar kaygılı olabilir? Gençliğimde otuz yaşındaki bir kadına kötülük yapmış olmalıyım ki Tanrı şimdi beni otuz yaşındaki bir kadınla cezalandırıyor."

"Ne oldu şimdi?" dedim.

Kollarını açtı. "Zina! Hanımefendi zinaya takmış. Sevişmenin yaratıcı şehvetiyle ürpermek; doygunluğun ardından

gelen o engin huzur ve uykulu sevecenliğiyle sarhoş olmak!.. Söyler misin kuzum, bunları karısından ya da kocasından başka birisinde bulduğu için bir insanı nasıl suçlarsınız? Bu büyük uyum, bu eşsiz buluşma zina diye küçümsenip, karalanabilir mi?" Güler gibi yaptı. Yaşlı sahtekar; aldatmaya çalışıyordu beni. Acı çektiğini görüyordum. "Evli kadınlar böyledir işte. Bütün hayatları boyunca aşkı aradıklarını söylerler, bulunca da arkalarına bakmadan kaçarlar. Hem de hangi yöne? Kocalarına; onları hayatları boyunca mutsuz edecek erkeklere. *La Donna é Mobile**..."

Mine'yle yatmak istiyordu! Bu, yatmamış olmalarından daha şaşırtıcıydı. "Ona biraz vakit ver," dedim. "Kadınlar için sevişme önemlidir. Erkekler fışkırmakla yetinirlerken onlar her seferinde çocuk sahibi olmayı göze alıyorlar..."

Söylediklerimi aptalca mı, yoksa uzun mu bulmuştu? Oysa bunları ciddi bir dergide okumuştum. İçkisiyle geri gelip, tam karşımda durdu.

"Söyler misin kuzum, onun gibi bir Tanrıça bende ne buluyor?"

Sorusu ve çatlaktan sızan bir su gibi yüzüne yayılan merakı öyle içtendi ki, kahkahamı yutamadım. O da -sanki kuru kuruya gülemezmiş gibi- içkiyle boğazını ıslattıktan sonra bana katıldı. Dostça güldük. İçkinin ona güç verdiğini kabul etmeliydim. Mehmet, içeriye girip yakınımıza kadar gelmişti, ama biz ona aldırmadan gülmeye devam ettik. "Bilemem," dedim. "Belki bir gün bunu ona sorarım."

"Peki ya bana ne demeli? Kadınlardan pek hazzetmem. Yemek sevmem, kalabalık sevmem, gezmeyi sevmem..." Mehmet'e eğildi. "Galiba hiç bir şey sevmiyorum ben..." Mehmet, kahkahalarımız onu boğacakmış gibi kendini dışarıya attı sonunda. "Sana bir sır; benimle yatmaya razı olan ilk kadın bir hemşireydi. Bilirsin, hemşireler yardımseverdir..."

---

*) (İtalyanca) Kadınlar değişir. Yazar, Verdi'nin ünlü aryasına atıfta bulunuyor. (y.n.)

Gülmeme ara vermeden, "Doktorlarla hemşireler akraba sayılır," dedim. Adımları onu tekrar içkiye götürüyordu. Uyardım: "Yeter artık!"

Başını salladı. "Gülmek sana hiç yakışmıyor; çünkü o yakışıklı çehrene bir şey katamıyor; gülme, bizim gibi çirkinlere bağışlanmış bir armağan." Yaklaşmıştı; içkinin, teninden hiç çıkmayacak kokusunu duyuyordum. "Kahkahanın kattığı sevimlilik olmasaydı şu surata kim bakardı."

Bakılmaz dediği yüzüne baktım. Haklıydı. "Benden söz etti mi?" dedim.

"Nihan mı?" Başımı salladım. "Sadece bir kez; nasıl bir oyuncu olduğunu sordu. Tabii, bilmiyorum, dedim." Önce sustu, ardından yüzümdeki merakı cevapladı: "Seni hiç seyretmedim; öyle değil mi?"

"Seyretmedin," dedim. "Aslında 26 kişinin dışında, kimse seyretmedi. İki temsilde bu kadar seyirci vardı."

Kapıya yürüdüm. Arkamdan seslendi: "Aktörlerin, mutsuzluğu oynayışında hüzün olmalı, gerçek hüzün. Görkemli bir keder; edebi tadı olan, teatral bir gösterişle ortaya konan... Ama üzülme, gerçek hüzne kapılmanın ne kadar zor olduğunu biliyorum ben."

Alçak kaçık! Hüznü bile -hem de zavallı bir aktörle- paylaşmaya niyeti yoktu; bir hamlede nasıl da ikiye bölüp, değerli olanını kendine ayırmıştı.

Yine de öfkem kısa sürdü. Kapıdan çıkarken haklı olduğunu itiraf ediyordum: İs gibi her tarafa bulaşan, iz bırakan bir hüzün edinememiştim hiç. Hep su gibiydi benimkiler; hemen dağılıverirdi. Saat? Altı; şimdi mi çıksam? Eğer hüznün teatral sergilenişini ölçü alacaksak, en iyi oyuncu Selim'di. Sokak kapısı aralıktı. Mine'nin Kadir'e aşık olmasının nedeni, Kaşif'in içkiyle edindiği hüznün baş döndürücü niteliği miydi yoksa?

Nihan'm adresini verdiği lokanta Beylerbeyi'nde, Boğaz kıyısındaki bir yalının alt katında, beklediğimden çok daha gös-

terişli bir yerdi. Caddeden denize kadar, küçük havuzların üstündeki tahta köprülerden geçerek yalıya ulaşan, iki yanı renkli ışıklarla süslü yol boyunca pek bir şey düşünmedim. Bahçe bugüne değil, Lale Dönemi'nin masalsı zamanına ait gibiydi.

Ama ben gerçeklerle ilgileniyordum. Sonunda bir işim olacak mı? Aklımda bu vardı.

Onu dipte, açık pencerenin önündeki masada buldum. Kendinden çok daha iri bir bedene yakışan iştahla önündekileri yemekle meşgulken. Ayağa kalkmayınca garsonun durduğu tarafa geçip masaya oturdum.

"Merhaba," dedi hemen. "Midem gerçek efendimdir benim; ona kulak vermeyi zorla öğretti bana. Ağrıdı mı, yemeliyim." Garsona döndü. "Misafirimize de o buğulamadan hazırlar mısın?... İçki?" Bu kez bana bakıyordu. "Ben içmem."

"Tamam," dedim. "Bu akşamlık içmezsem ölmem."

Gülümsedi; belki bir gün gülümsemenin ona hiç yakışmadığını söylerdim. Buraya sık geliyor olmalıydı. Yemek ısmarlarken garsona bir dost gibi davranışından çıkarmıştım bunu. Öyleyse parası var! 'Yoksullarla karşılaştığında verecek paran yoksa, en iyisi yüzlerine karşı bağırmaktır. Hafife alınmadıklarını, önemsendiklerini düşünsünler diye. Zenginlerle karşılaştığında ise onları mutlu etmek istiyorsan, servetlerini hatırlat...' Kendini yoksulluğun yıkık duvarlarının ardında altmış beş yıl umutsuzca savunmuş ve ömründe topu topu üç akıllı laf etmiş babamın en önemli nasihatine uyup paradan söz etse miydim? O benden önce davrandı. "Nasılsın?"

"Midem ağrımıyor," dedim. Hata etmiştim; gülecekti. "Konuşma iyi gitti mi?" diye sordum. Hızlı hızlı birkaç kez, istediğini elde etmiş gibi başını gülümsemesinin üstüne eğdi. "Dostum çatlaktır, ama iyi, güvenilir bir adamdır."

"Üniversiteden, araştırma fonlarındaki paraları zimmetine geçirdiği için istifa etmek zorunda bırakıldığını biliyor muydun?" Bilmiyordum. Geriledim; yüzüm de asılmış olmalıydı. "Galiba haber hoşuna gitmedi!" dedi.

"Hoşuma gitmeyen, söyleyiş tarzın," dedim. "O adamı hem sever, hem de önemserim."

Nihan, öfkelenmeme aldırmadan, yansız, süngerle nemi emilmiş o sesiyle devam etti: "Sanırım kızı yüzünden; peşinde bir sürü alacaklı varmış."

Ondan hoşlanmayacağım... Gitme vakti çabuk gelmişti. Yazık, oysa buğulama balık severdim.

"İşin doğrusu şu: Kendine acımayı bir türlü öğrenemeyen birisi o! Sorunu bu," dedim. "Kendine acıması gerekirken, hep kızına acıdı; son ana kadar onu terk etmedi. Etmeliydi, ama edemedi. Neden? Çünkü onda bizlerde olmayan bir şey var: İnatçı, kesintisiz bir acıyabilme yeteneği." Sonra o yolun ortasında, adının Kadir'den Kaşif'e dönüştüğü o on dakikayı düşünerek doğruldum. "Belki akıllısın, ama seni sevmedim."

"Gidiyor musun?"

"Bildin," dedim.

"Otur!" Oturur muyum; bilmiyordum, ama oturmak istemiyordum. Biraz bekleyip, "Tarzlarımıza alışmalıyız," dedi.

Sesi pek değişmemişti. "Öyle mi? Neden alışacakmışız?"

"Çünkü kalıcı dostlukların gıdası alışkanlıklardır," dedi.

Güzel laftı; benim aklıma gelmezdi! "Dost olmamız için önce içtenliğine inanmam gerekir."

"Tamam," dedi. "Hadi otur." Sesi değişmişti; derin kuyunun dibindeki suya çarpan bir taşın çınlamasını hatırlatıyordu; neredeyse hüzünlüydü. "Biliyor musun, gerçekten dostlarına bağlısın sen." 'Öyleyimdir' demedim. "Demek içtenliğime inanmak istiyorsun? İstediğin bu ha?"

Uzatmamalıydım; çünkü daha iş konusuna gelmemiştik. Oturdum. Önündeki tabağı ileriye itti. Uzun bir konuşmanın başındaydık. "Dinliyorum," dedim.

"Hikâye, küçük bir kızla babası hakkında. Şöyle başlıyor: Baba, altıncı yaş gününün hemen ertesinde küçük kızıyla annesini terk ediyor. Tam da ona hayran kızı, onun için okuyacağı uzun, çok uzun bir şiiri yarım saatte ezberine almayı başar-

dığında... Baba böyle birden ortadan yok olunca kız şiiriyle yapayalnız kalıyor. Sonra kız, aylarca babasını görmüyor. Aylarca, her gece, babası döndüğünde okuyacağı o uzun, çok uzun şiiri unutmamak için duvara karşı ezberden tekrarlıyor..."

"İlginç bir hikâye," dedim, anlatmaktan vazgeçer gibi duraksayınca.

Aslında vazgeçmiyor, anlatıcılığı bırakarak kendisi oluyor, hikâyedeki yerini alıyordu: "Hiç bir şey anlamamıştım; neden gitmişti? Annem bütün sorularımı cevapsız bıraktı. Derken altı ay sonra, bir pazar sabahı babamı gördüm. Bir pastanede, yanında güzeller güzeli, iri, harika mavi gözleri olan benim yaşlarımdaki bir kızla pencerenin yanındaki masada oturuyordu. Karşı kaldırımdan, büyülenmiş gibi dakikalarca onları seyrettim. Sonra dudaklarım kıpırdamaya başladı; kendimi tutamıyordum. Seyrederken bir yandan da yağmur altında şiirimi okuyordum; ama babam dışarıya bakmıyor, sık sık gülümseyerek o mavi gözlü kızla konuşuyordu. Oysa evde suratı hep asık olur, benimle pek konuşmazdı. Neden sonra, o uzun şiiri hiç takılmadan sayısız kez tekrarlamamın ardından kalktılar. Onları Moda'daki bir apartmana kadar izledim. O gün eve dönerken aylardır aradığım cevabı, babamın bizi neden terk ettiğini bulmuştum... O kız yüzünden; kızın güzelliği, en çok da gözlerindeki o mavilik için..."

Sözlerine ara verdi. Küçük gözlerinin içindeki ışıltı keder miydi? Emin değildim. Hüznünü fark etmem onu değil, beni utandırıyordu. Gözlerimi kaçırdım. O zaman devam etti.

"Sonraki altı ay boyunca babamı tekrar eve geri getirecek gözler edinmek için gece gündüz mavi şeylere baktım, mavi gözlükler taktım, fındık gözlerim büyük görünsün diye yüzümü sürekli pudraladım... Ama babam dönmedi." Anlatıyor, anlattıkça sesi değişiyordu. Artık ezberlediği o şiiri, dizelerinin içindeki bazı sözcükleri uzatıp vurgulayarak, sanki babası benmişim gibi okuyordu. "Günlerce, haftalarca, aylar-

ca ağladım, sonra bir gece son çare olarak gözlerime mavi boya sıktım; tabii az daha bu yüzden kör olacaktım."

Bir kez daha sustu. Artık masaya geldiğimdeki kız değil, başka birisiydi. Varlığı, bilinmeyen topraklar gibiydi; ürkütücü, uzak, soğuk ve sisli.

"Bitmedi; on yaşındayken babam ve iri mavi gözlü üvey kızıyla bir daha karşılaştım: Vapurda; onlara doğru yürüyünce babam beni gördü ve kıpkırmızı kesildi... Sonra? Sonra yanındaki daha güzelleşmiş kızıyla uzaklaştı. Bu defa şiiri okuyarak peşlerine takılmadım; sadece meraklanmıştım... Babamın gerçekten utanıp utanmadığını merak ediyordum..." Sigara isteyince, paketi uzattım. "On üçümde mavi lens takmaya başlamıştım ki, annem bir sabah gelip babamın öldüğünü söyledi... Evinin balkonundan kendini atmış. Picasso'dan 82 yıl sonra ben de mavi dönemimi o gün kapattım." Sigarasını yaktım. "Kıssadan hisse: Kızlarını terk etmeyen babaları ben de severim." Durdu. "Ne dersin, artık sen de beni sevebilecek misin? Dost olur muyuz?"

Oldukça içten bir hikâyeydi. Ama hâlâ oyuncu olamayacağını düşünüyordum; hüznü gerçek değildi.

Yine de, "Bilmiyorum, ama deneyebiliriz," dedim. Yani, balığı yiyecektim. Sigarayla beceriksizdi; sık sık külünü düşürüyordu. Dost olabilirmişiz gibi bakınca sordum: "Ya bana bulacağın iş?"

İşle ilgilenmedi. "İnatçı, kesintisiz bir acıyabilme yeteneği... Böyle dedin, değil mi; bu ne demek?"

Bilmiyordum. "Bilmiyorum," dedim. "Bildiğim, böyle bir yeteneğimin olmadığı. Ben babama acımayı on dokuzumda bıraktım."

"Ya o kadın?" dedi birden. "Şu denize ittiğin? Ona acımaktan vazgeçmiş miydin?" Barışın sonu! Onun gibi birisiyle asla dost olup, balık yiyemezsin. Budalanın tekiydim. "Öfkelendin mi?"

'Öfkelendim' demek yerine, "Zevkle baban olabilirim," dedim.

"Yapma," dedi duman saçarak. Sigara içişi -daha doğrusu içemeyişi- berbattı. "Hikâyeyi bir de senin ağzından dinlemek istedim."

"Hikâye yok," dedim.

Dar omuzlarını boynuna çekince bedeni küçük bir üçgene dönüşmüştü. "İçtenliğini kanıtlamazsan iş de yok, çeteye de giremezsin."

"Çete mi?"

"Evet," dedi. "Dedim ya, reisim ben."

"Bu iş için çok ufak tefeksin."

"Napolyon da çok kısaydı," dedi. "Hem savaşları askerler değil, generaller kazanır."

Garson, muhtemelen az sonra yemeden bırakıp gideceğim balığı önüme yerleştiriyordu. "Demek soygun yapacağız?"

"Hayır, kusup, bir hayaleti arayacağız," dedi. "Hadi ağzını kapa da balığını ye! Yoksa soğuyacak."

Şaşkı· lıktan çenem aşağıya doğru sarkmış olmalıydı. Yüzü yine beyaz, yine dilsizdi: Belki sandığım gibi kötü biri değil diye düşündüm; parlak zekâsının kurbanı oluyordu; onun kadar akıllı olursan, herkesi aptal sanman olağandı. Bir hayalet ve... "Kusmak mı?" diye sordum yine de.

"Yakında görürsün," dedi.

Kusan bir çete! Çelimsiz bir general! Bunları düşünerek balığı yemeğe koyuldum. 'Oysa kalkıp gitmen gerekir...' Bunu bana Şeyda konusunda akıl veren o ses söylüyordu. Şu kendi başına kaldığında içimde çığlık atan ses.

Tadını alamadan balığı bitirdim. O, sabırla beni bekledi. Generalmiş! Yoksa o da kaçık mıydı? Deha ile deliliği ayıran sınırın oldukça silik olduğunu, sık sık birbirlerinin maskelerini taktıkları doğru değil miydi? Yemek bitince, "Pekâlâ," dedi. "Şu işi bitirelim."

Şu iş dediği, Kadir'e edip kendime etmediğim itiraftı. "Kim söyledi?" diye sordum.

"Adın soyadın vardı; biz de araştırdık," dedi.

Gözlerini kısmıştı, yani gülümsüyordu. Oysa dudaklarının dışında yüzü kıpırtısızdı. Uzatmadım. "Ona acıyıp acımadığımı hâlâ bilmiyorum. Ama denize düştüğünde ilk düşündüğüm, sonunda özgürlüğüme kavuşacağım oldu. Onu itmedim. Ayrılmaya kararlı olduğumu anlayınca kendisi atladı."

"Ama tanıklar arka güvertede, yağmurun altında ikinizin bağırarak kavga ettiğinizi gördüklerini anlatmışlar... Madem öyleydi, mahkeme sırasında neden onu itmediğini söylemedin?" Bunları nereden öğrendi? "Savcının iddianamesine karşı, hakime, söyleyecek bir şeyim yok, demişsin. Neden kendini savunmadın?" Kararsızlığımı fark edince beni yüreklendirdi. "Hadi, yarım kalmış itiraf yalandan farksızdır."

"Suçu kabullendim, çünkü..." Kadir'e anlattıklarımı ona da tekrarladım: "O akşamüstü onu terk edeceğimi söylediğimde Şeyda'nın denize atlayacağını biliyordum... İsteseydim onu engelleyebilirdim..."

"Denemişsin, arkasından kendini denize attığına göre."

Atladım, ama bekledikten sonra. Kadir de ben de bekledik. O on dakika, bense en fazla altmış saniye... "Kendimi aşağıya bıraktığımda çok geçti," dedim. "Onu bulamayacağımı biliyordum."

Neştere dönüştürdüğü bakışlarını uzun uzun, içimi dışarı çıkararak, üstümde dolaştırdı. Sonunda göğsümde durduğunda, "Kim ne derse desin, bir kalbin var," dedi. "Hem de oldukça yumuşak." Eğer af çıkmasaydı, o kalp hapishanede çürüyecekti. Bunu biliyor muydu? "O kadın sana ne yaptı?"

Ne yaptı? Acı veren cevabı bulup söyledim: "Hep el altında tuttu; tıpkı elini sildiği bir havlu gibi. Görünüşte dört yıl boyunca kesintisiz sevgiliydik, ama hiç birlikte yaşamadık.

Buluşur, gezer, sevişirdik; sonra o evine giderdi... Beşinci yılın başında -tiyatrodan atıldığım gün- ayrıldık: Babası onu evlatlıktan reddetmekle tehdit ettiği için beni terk ediverdi; adamın ne idüğü belirsiz İznik'li bir işçinin, orta oyuncusu oğluna verecek kızı yokmuş..."

Hikâyeyi keseceksem burada kesmeliydim. Ama o izin vermeyecekti: "Sonra?"

"Tam bir buçuk yıl onu görmedim. Ben süründüm, o zengin bir avukatla evlendi. Sonra, babam hastalandığında İznik'e dönmeye karar vermiştim ki, tekrar karşıma çıktı; kocasından ayrılıyormuş, bensiz yapamayacağını söylüyordu. Onu bırakamadım. Ertesi hafta babam öldü..."

"Ona neden inandın?"

Çünkü sevince aptalların hayal gücü genişler. "Ona aşıktım," dedim.

"Sonra," dedi.

"Kocasıyla tekrar barıştı." Sesim zayıflıyordu. "Ama benden de ayrılmak istemiyordu... Nefret ettiğini söylediği kocasını bırakıp birlikte yaşamamızı önerdim; hiç düşünmeden reddetti." Tekrar göz göze geldik. "Bir süre de öyle devam etti... Sonra düşünmeye başladım: Beni sevmiyor; sahibim olmaktan, beni el altında bulundurmaktan hoşlanıyor... Yanında kendimi değersiz, aşağılık biri gibi hissediyorum... Durmadan onu becermemi, yüzümü gözlerinin önünde tutmamı istiyor... Evlenelim, dedim son kez. Sadece baktı. İşte o anda ayıldım: Bakışları tanıdıktı; babasınınkilerdi: Ondan kurtulmazsam hiç bir şey yapamayacaktım. Askere gitmeye karar verdim. O gün vapurda ona bunu söylüyordum."

"Demek ayrılacağını duyunca kendini denize attı?" Başımı salladım. Nihan bir süre düşündü, sonra, "İnsanlar garip," dedi. "Birlikte yaşayacak kadar sevemedikleri birisi için ölmeyi kabulleniyorlar!" Omuz başları yerine dönmüştü, ama hâlâ dar omuzlu sayılırdı. "Desene, küçümseyen, horgö-

ren Romalı'lar gibiymiş seninki: Kölelerinle sevişebilir, ama onlarla asla evlenemezsin..." Derin bir soluk aldı. "İlişkine aldanış demek yanlış olmaz sanırım," dedi sonunda.

"Aldanış?"

"Bence seninki de aşktan çok, kestirmeden sınıf atlama isteği. Babası da niyetini anlamış; şanssızlığın bu." Her balık ısmarladığına hakaret edemez. Bunu ona söyleyecektim. "Dedim ya, önemi yok. Önemli olan içtenlik sınavını geçmiş olman."

"Yani, bana iş ayarlayacak mısın?" Başını sallayınca tekrar sordum: "Nasıl bir iş bu?" İçimden gülmek gelmiyordu, ama güldüm. "Silah kullanmam gerekecek mi?"

"Silahın, yüzün olacak," dedi. "Diyelim ki eski mesleğine döndün; baba rolü oynamaya ne dersin?"

Baba rolü! Hâlâ eğleniyordu. Elinde değildi, zekâsı dilini köleleştirmişti. Sordum: "Oyuncu? Öyle mi?" Gülmeden başını eğdi. Ama ben güldüm. "Peki, hangi tiyatroda?"

"Önce kısa bir eğitimden geçeceksin," dedi.

Neden ben de biraz eğlenmeyeydim. "Peki, ya şu kusma meselesi... Eğitimin mi, oynayacağım rolün mü parçası?"

"Eğitimi bir psikoloji merkezinde, psikiyatrlar ve psikologlar gözetiminde alacaksın," dedi. Ciddiydi. "Erkek çocuklarını tek başlarına büyüten, çalışan kadınlara sağlanan bir hizmetle ilgili. Böyle çocuklara yetişkin erkek modeli olacaksın. Onlara, olsaydı, abileriyle, babalarıyla nasıl ilişki kuracaklarını öğreteceksin." Yine ağzım sarkmış olmalıydı. "Evet," diye üsteledi. "Böyle bir program var. İnan bana."

Ona inanmak! "Başka seçeneğim var mı?" dedim. Oysa böyle demek yerine erkek çocuklara modellik yapma fikrine gülebilirdim; hele 'yetişkin' sıfatına, buna bir ay boyunca hiç ara vermeden gülebilirdim. Garson masayı temizliyordu. Nihan, tatlı yiyip yemeyeceğimi sorunca başını salladım. "Bir şey unutmadık mı?" Sormadan baktı. "Şu ara-

yacağımız Hayalet? Kimdir, ne iş yapar? Hiç ipucu vermeyecek misin?"

Sesimin alaycı tınısını fark etmiş, ama aldırmıyormuş gibiydi. Oysa yüzü genişlemişti. Dikkatli bakınca durakladım; yüzündeki ifade ciddiyetti.

"Sadece orta boylu, esmer olduğunu biliyoruz. Bir de yüzünde bir leke olduğunu... Bunun ötesinde ne adı var, ne de bir fotoğrafı."

"Öyleyse varlığı kesin değil."

Nihan inatla, "Kesin," dedi. Sesi çocuğunkini andırıyordu; doyumsuz, hatta hırçın. Bir dindar gibi, hiçbir kuşkunun bulandırmadığı gözlerini üzerime dikmişti. "Komşun, Hayalet'in varlığını onayladı."

O zaman Kadir'le neden görüşmek istediğini anladım. Belki gülmemem gerekirdi, ama güldüm. Ne de olsa akıl gerektirmeyen, ondan daha iyisini becerebileceğim bir şeydi bu. "Peki, bu Hayaleti neden arıyoruz? Rakip çetenin reisi mi?"

Durakladı. Duraksamasının nedeni şaşırmasıydı. "Bir anlamda evet... Aferin sana."

Aferin! Bu bir övgü değildi, aksine..."İnsanları küçümsüyorsun," dedim.

'Küçümsemiyorum' demeden, "İnsanları sevmek için kimseye söz vermedim," dedi.

Tanrı'ya inanmıyordu. İç dünyasının kapıları da kilitliydi. Bir türlü mavileştiremediği küçük gözlerinden anladım bunu. Ruhuna erişebilmek için bedenini ele geçirmenin şart olduğu kadınlardan birisi duruyordu karşımda... Onunla sevişmek! Düşünceyi hemen aklımdan uzaklaştırdım. Bu, tıpkı ölüm gibi, edinilmez bir anıydı. Sorun neydi? "Akıllı olmak nasıl bir şey?" dedim.

Sustu. Belki soru sormadığımı, onu ayıpladığımı fark ettiğinden. Cevap vermeyince yana dönüp pencereden dışarıya, dokuz bin yıl önce keskin bir buzulun ince bir dereden, seyrine doyum olmaz bir su yoluna dönüştürdüğü Boğaz'a bak-

tım. Kırk dakikadır sadece karşımdaki çocuk kadını seyretmişim. İfadesiz, küçük, pudralanmış yüzünde ne bulmuştum? Soruma bir cevap ararken bir başka soru dilimin ucundan kurtuldu. "Kimsin sen?"

Zor, çok zor, onun kadar akıllı birinin bile cevaplandıramayacağı soruyu bulmuşum gibi irkildi. Kaşlarının aşağıya inmesi, gözlerini gizlemesi ele veriyordu tedirginliğini.

"Kim olduğumu bilmiyorum doğrusu," dedi. "Ama kim olmak istediğim konusunda bir fikrim var." Sormadım; nasılsa söyleyecekti. Onun gibi kendini beğenmişler bir kere soyunmaya başladılar mı, duramazlar. "Bir fotoğraf görmüştüm. Peru'da, And Dağları'nda çekilmiş," diye devam etti: "Şafakta, aşağıdaki vadilerden yükselen güneşi yakalamak için iki yüksek tepenin arasına geniş bir ağ geren köylüleri gösteren... İşte, o köylülerden biri olmak için çok şeyler verirdim..." Ardından gerçek bir pişmanlıkla sözlerini noktaladı. "Keşke onlarınki gibi bir düş gücüm olsaydı..."

Düş! Zihnimizin o kontrol edilemez akışkan durumu. Düş kurmak saf bir mutluluk özlemi mi, yoksa mutsuzluğumuzun bir sonucu mu?

"Düş kurmaya tiyatroda alışmıştım, ama sonra hapishanede vazgeçtim," dedim. "Bana sorarsan mutluluk zararlı; uyuşturucu gibi alışkanlık yapıyor..."

Tam o sırada, ben 'yapıyor,' derken, o öksürmeye başladı. Sadece çıkardığı ses değil, yüzünde kasılmayla birlikte birdenbire beliriveren yaşı da şaşırtıcıydı: Benden büyük, çok daha büyük! O, And Dağları'nın soğuğunda üşüyüp, yardım çığlıklarına benzeyen bir sesle öksürürken ben bunları düşünüyordum. Aklı, zekâsı mı yaşlandırmıştı onu?

Birkaç dakika kadar öyle öksürdükten sonra göğsünü yatıştırınca, "Ciğerlerim pek sağlam sayılmaz," dedi. Farkındaydım. "Neyse, sonuna gelmiştik zaten."

Hesabı ödemek için garsona eliyle işaret etti. Belki babasıyla o mavi gözlü kızı izlerken ıslandığında yakalandığı bir

öksürüktü onunki. Ötede ihtiyar garson, saygılı bir tavırla başını sallıyordu. Para ödemeyecektik. Gerçek bir çete reisi vardı karşımda. Nihan, sanki bunu bekliyormuş gibi ısrar etmeden, "Kalkalım mı?" dedi.

Ya iş! "Ne zaman çalışmaya başlayacağım?"

"Hemen yarın," dedi, beni şaşırtacak haberi sona bırakmış gibi. "Bu akşam arkadaşların bazılarıyla tanışacaksın. İyi çocuklardır."

Hemen yarın ve bu akşam! Kalkıp bahçeye çıktık; gece masalsı tülünü çıkarmış, daha aydınlıktı şimdi. Havuzun üstündeki ikinci köprüde boyunun oldukça kısa olduğunu fark ettim. Boyu omzumdan aşağıda kalan her canlıya şefkat duymuşken, ondan çekiniyordum. Bu beni güldürdü. Tam köprünün üstündeyken, arkasından çekilmiş gibi birden geriye dönerek durdu. "Çok, ama çok zor bir şey..."

Başkası olsa yanımdaki küçük kadının neden söz ettiğini anlayamazdı. Ama ben anlıyordum. Akıllı olmaktan söz ediyordu. Aklı, kendisini de korkutuyor... Düşünce, alaycılığına hükmeden o küçümseyici, sivri dilli zekâsına karşı, güvenilir bir yandaş bulmuşum gibi rahatlatıcıydı. Henüz dost değiliz; bunu da biliyordum. Göz göze geldiğimiz o kısa an süresince dostluğu aramadığını hissetmiştim çünkü.

Bahçe kapısından gürültülü caddeye çıkıp, karşı taraftaki küçük bir arabaya kadar birlikte yürüdük. Arabaya binmemi işaret etti.

"İçerdekiler kim olduğunu biliyorlar. Git, tanış onlarla. Dedim ya, iyi çocuklardır." Omuzlarını silkti, ama anlamsız bir çabaydı onunki. Omuz başları çok uzağa savrulmadı, öksürük onu yormuştu. "Bu akşam, çetenin ne yaptığını öğreneceksin."

Sonra arkasını dönerek yürüdü. On metre kadar geride kasklı, iri yarı birinin kullandığı siyah bir motosiklet onu bekliyordu. Belki garip çete reisini daha bir süre şaşkınlıkla izlerdim, ama arabanın kapısı açılmıştı. Çaresiz bindim.

Arabada, arka koltukta bir kız, önde ise iki erkek vardı. Kızın yanına yerleşir yerleşmez hayatım boyunca gördüğüm en güzel yüzlerden birisiyle karşılaştım. Üstelik düz kaşlarının erkeksi bir ifade verdiği bu yüz, gülümsüyordu da.

"Merhaba, ben Zeynep." Kız, karşısındakini teslim alan gülümsemesini yüzünde tutarak eliyle ön koltuklarda oturanları da tanıttı. Belli belirsiz bir şivesi vardı. "Yusuf, bu da İsmail."

"Adım İsmail benim, ama balina avcısı değilim."*

Direksiyondakinin sözlerine ötekiler gülünce ben de onlara katıldım. Tam önümdeki Yusuf, geriye dönmüş, kafesin ardındaki garip bir hayvanı seyrediyormuş gibi merakla bakıyordu; hoşlanmadığı bir tür olduğuma karar verince omuzlarını silkti. Sıkıcı bir yüze iliştirilmiş sinsi gözler. Daha söyleyeceklerini duymadan karar verdim: Onu sevmeyecektim.

"Vay be, gerçekten çok yakışıklıymışsın. Yoksa güzel mi demeliyim." Yüzünü daraltan sırıtışı iticiydi. "Seni Z ile yan yana izlemek soluk kesici..."

"Sen ona bakma." Zeynep'e döndüm. Herif sinir bozucuydu, ama yanımdaki mahlûk konusunda haklıydı. Simsiyah saçlar, bembeyaz bir ten ve yemyeşil gözler. Burnu belki biraz büyüktü, ama güzelliğini ona özgü kılıyordu. Üstüne yapışan dar siyah pantolon bacaklarının çıplak olduğunu düşündürüyordu. Konuştuğunda sesinin ipeğimsi dokunuşuyla okşanmışım gibi ürperiyordum: "Birbirimizi, eğer adlarımız sessiz harfle başlıyorsa ilk harfleriyle, sesliyle başlıyorsa adlarımızın ilk sessiz harfiyle çağırırız. Ve eylem koyarken sadece bu harfleri kullanırız..." Derse başlamıştık; Zeynep, sözcükleri birbirinden iyice ayırarak açıklamasını sürdürdü: "Yusuf, Y, İsmail, sesliyle başladığından, ilk sessizi, S'yi seçiyoruz, sen, U olmayacağından, M oluyorsun... Anladın mı?"

*) *Moby Dick* adlı roman, "Adım İsmael benim, balina avcısıyım," diye başlar. (y.n.)

Başımı salladım. "Sen Z'sin, o S, bu Y ve ben M'yim..." Adlar kolaydı, ama eylem sözcüğü midemi bulandırmıştı. Yine de Zeynep'in gözlerinin içinde bir meşale gibi yanan yüreklendirici gülümsemesine karşılık verdim. "Sanırım aklımda tutabilirim... Peki, ya Nihan? Ona N mi diyorsunuz?"

Cevap Yusuf'tan geldi. Bu kez ciddiydi. "Ona Patron deriz... Zaten o eylemlere pek katılmaz."

"Ya," dedim. "Peki, Patronunuz ne iş yapar?"

"Kriptolojist." Anlamayacağımı biliyormuş gibi, "Yani, şifre çözümüyle ilgilenen matematik dalı," diye açıkladı Yusuf.

Yanılmamıştım, ondan hoşlanmayacaktım... Yusuf'un sıkıcılığından kurtulmak için yana dönerek Zeynep'in göz alıcı güzelliğine sığındım. Burnu profilini bozmuyordu; çünkü güvenilir insanlarda rastlanan geniş bir alnı vardı. Aylardır ilk kez bir kadının teninde saklı hazları hatırlıyordum. Bu aklımı daha da karıştırıyordu. "Ne yapacağız? Afiş filan mı asacağız?"

Sorum öndekileri güldürdü; galiba Zeynep'i de. Cevabı, yüzünü tam göremediğim İsmail verdi. "Biz öyle kaba eylemler koymayız. İşlerimizi incelik ve zekâyla yürütürüz."

Belki susmak en iyisiydi. Sustum; Zeynep de ne yapacağımızı anlattı. Eylemin hedefinde geçmiş yıllarda büyük bir işveren kuruluşunun yönetiminde yer almış, oldukça tanınmış bir adam vardı. Erdemli diye bilinen, saygıdeğer ve tabii çok da zengin bir işadamı... Ama herkesten gizlediği bir kusuru vardı kurbanımızın; küçük kızlar...

"Yani, sübyancı," dedi Yusuf. "Biz de onu cezalandıracağız..." İsmail, Yusuf'un sözlerini keserek konuşmaya katıldı. "Ama sübyancı olduğu için yapmayacağız bunu; yanlış anlama. Adamımız, temiz toplum kampanyasında en önde yer almasına rağmen vergi kaçırmış; yakınlarını da dolandırmış. Bu kadar da değil. Asıl neden..."

İsmail susunca ötekilere baktım. Sormamı bekliyordu; ikisi de. Zeynep'in gözlerini seçtim: "Asıl neden ne?"

Üçü birden aynı anda şarkı söyler gibi bağırmaya başladı. Tabii bir şey anlamadım. Yine de şamata tam bir şenlikti. Baküs* şenliklerinde sarhoş olmuş gibi şehvetle gülüyorlardı. İsmail sonunda az önce bir ağızdan söylediklerini tek başına tekrarladı:

"Yuh! İyi diye anılmayı, iyilikten yüksek tutana, yuh!"**. Ne demekti bu? "İyi olmayı, iyilikten üstün tutana yuhhh!" Hepsi deliydi; bundan başka bir şey gelmiyordu aklıma. İsmail, yanılmadığımı kanıtlamak ister gibi coşkuyla bağırmaya devam ediyordu: "Bu zat her bayramda yüzlerce çocuğu giydirir, yüzlerce insana da yiyecek dağıtır... Ama bunları hep kameraların, fotoğraf makinelerinin önünde yapar. Poz poz fotoğraf çektirip, televizyonların haber saatlerinde, her kanalda boy boy yayınlatır. Fazilet ve erdemin timsali kahramanımız telaşla ve yüksek sesle şunu ilan etmektedir aslında: Ey ahali, bana bakın, ben ne kadar iyi birisiyim, benim gibisi yoktur. Karşıma dizdiğim yoksulların, açların gözlerindeki minnete bakın... Böyle demektedir. Ama bu sözde iyiliği, kendi cebinden mi, yoksa şirketinin vergisi ödenmemiş kazancından mı yaptığı belirsizdir..."

Yani? "Yani, sırf bunun için mi?" dedim. Zeynep şaşkınlığımı anlayamıyormuş gibi başını eğmişti. Ben anladım: O da deliydi. "Peki, ne yapacaksınız? Bu yüzden adamı dövecek misiniz?" Kimse cevap vermedi. "Mürekkep! Üstüne mürekkep mi atacaksınız?"

Önce üçü de birbirine baktı, sonra Zeynep, yatıştırıcı gülümsemesiyle ortak cevabı seslendirdi: "Üstünü kirleteceğimize emin olabilirsin." Bu onları tekrar uzun uzun güldürdü. Sonunda Yusuf bir alışveriş merkezinin adını haykırdı.

---

*) Şarap Tanrısı. (y.n.)

**) *Moby Dick*, Peder Mapple'nin vaazından. (y.n.)

"Plazaya, marş marş..." Kılavuz oydu. "Aramıza hoş geldin arkadaş," dedi, omzuma vurarak.

'Hoş bulduk' demeye niyetim yoktu; demedim de. Uzun bir yolumuz vardı. Küçük araba bizi başına geleceklerden habersiz görgüsüz ve sahtekâr zengine, Gaziosmanpaşa'ya götürürken, Zeynep'in güzelliğinin çevreye yaydığı dinginliğin içine çekildim. Onları çok ciddiye almadan idare edebilirdim; belki de sadece eğlenmeyi seviyorlardı... Ama kim ne derse desin, bir bakış açıları olduğunu kabul etmeliydim. Hınzırca olsa bile.

Plaza kalabalık ve sıcaktı. Üst kattaki büyük boşluğa rasgele atılmış, birbirinin içine geçmiş masalardan cam kenardakilerden birini seçip oturduk. Ben de dahil, içerideki herkes Zeynep'i seyretmeye koyulmuştu. Vücudu da, yüzü gibi, bakışları emip bırakmıyordu. Tanrı'nın doyumsuz zevkler alıp vermek için tasarladığı kadınlardandı. Birkaç dakika sonra Yusuf kahveleri alıp gelince, İsmail kahveyi geri çevirerek konuşmaya başladı. Gözlerini dünyaya son kez bakıyormuş gibi açmıştı. İri bir burnu, bu burnun üstünde kelebek kanatları gibi sürekli hareket eden geniş kaşları vardı... Ciddiden çok, komik bir yüzdü onunki:

"İşte, ekonomik krizin pençesinde kıvranan ülkemizden küçük ve sigara dumanlarıyla kaplı bir manzara. Manzaramız ucuz parfüm, ter ve istek kokuyor. Şu güzel genç kızlara ve bıçkın delikanlılara bakın; hepsi satılık. Çünkü hepsi aç. Öyle anlaşılıyor ki, uğruna yüz binlerce şehit verdiğimiz kutsal ve obur vatanımız bu yıl o geniş bağrına birkaç yüz aç evladını da basacak."

Alay ediyor... Hayır, daha çok öfkeliydi. Soluk kaşlarının, burnunu da alıp havalanacakmış gibi sık sık açılıp kapanmasından çıkarıyordum bunu.

"Yine başladın, bırak şu komünistliği," dedi Yusuf, İsmail'in konuşmasını bölerek. Ama İsmail komünistliğe sıkı sıkıya sarılmıştı: "Mart 2001'den beri ayda ortalama 5 bin kişi işi-

ni kaybediyor. Anneler babalar, kızlarını satıyorlar. Mallaparte'nin* *Deri*'sinde anlattığı gibi..."

Zeynep elini kaldırınca hepimiz ona döndük. "Keser misin?" İsmail hemen sustu. "İşte, adamımız geliyor." Zeynep'in bakışlarını izleyerek merdivenlere döndüm. Sahnede yerini almakta olan adam elli beşlerinde, dinç, hatta yakışıklı birisiydi; çevresine bakmadan, peşindeki korumaya benzeyen iri yarı iki kişiyle birlikte, kenardaki masalara doğru -bir alıcı olduğunu belli eden güvenli- adımlarla yürüyordu. "Aç köpek, nasıl da etrafa bakıyor," dedi Zeynep. İrkildim; sesi ilk kez o ipek kılıfından sıyrılmıştı, bıçaksı bir keskinliği vardı.

Hepimiz adamı izliyorduk. Sadece biz değil, etraftaki masalarda ikili üçlü gruplar halinde oturan -kendilerini zenginliğin cömert kollarına atmaya kararlı- kızlar da inceliyorlardı adamı. Yan tarafta, fırıl fırıl dönen gözleri ve sinirli kahkahalarıyla pazarlığa katılmaya çalışan birkaç eşcinsel de vardı. Zavallı, birazdan başına gelecekleri bilseydi! 'Ya sen' dedi, kulaklarımın arasında gezinip duran ses. 'Ondan ne farkın var?' Haklı; olacaklar hakkında ben ne biliyorum ki?

Zeynep, neler olacağına ilişkin ipuçları vermek ister gibi kahvesini yarım bırakarak ayağa kalktı ve içerideki bütün gözleri peşine takarak, kendinden emin adımlarla adamın masasına doğru yürüdü. Kurbanımızın korumaları yandaki masaya yerleşmişti. Zeynep adama yaklaştıkça çevredeki yüzlerin tek tek öfkeyle asıldığını görüyordum. Genç kızlar, eşcinseller, travestiler; herkes Av Tanrıçası'nı andıran bu muhteşem kadınla boy ölçüşemeyeceğini kavrıyordu. Yenik gözler geri çekilince İsmail'e döndüm: "Eylemi ya da her neyse, Zeynep mi yapacak?"

Cevabı Yusuf verdi: "O sadece yemi oltaya takacak." Yem? "Sola dön!" Dediğini yapıp sola döndüm. "McDonalds'ın önündeki kızı görüyor musun? İşte o. Adam, o kızı istiyor."

*) Ünlü İtalyan yazar. (y.n.)

Bakışlarımı deneyimli bir fahişe gibi davetkâr gülücüklerle adamın yanına yerleşen Zeynep'ten sola çevirdim. Evet, küçük kızlardan söz etmişlerdi, yine de bu kadar küçüğünü görmeyi beklemiyordum. "Neden?" dedim.

İsmail "Ne neden?" dedi.

"Çok küçük, üstelik de üstü başı kir içinde. İnsan... neden buradan, pislik içinden seçiyor?"

"Çünkü zenginler hep yoksulların ırzına geçerler," dedi İsmail. "Zenginler zenginleri becermezler; onlarla evlenirler. Zenginliğin penisi kuru, çatlak bir vajinada bir kez daha anlam kazanmaya hazırlanıyor. Tanık olduğumuz bu. Yoksulluğun becerilmesi..."

Hepsi deliydi, ama en kitabi olanı karşımda duruyordu. Biraz daha konuşursa, ne kaşı kalacaktı, ne de burnu. "Ne olacak?" diye sordum; meraktan çok onu susturmak için.

Yusuf, "Her şey Patron'un planladığı gibi giderse, şenlik," dedi. Patron? Nihan'ı unutmuştum. "Birazdan Zeynep küçük kızı alarak, alt kattaki, kullanılmayan eski tuvalete indirecek. Ardından bizim sübyancı da onlara katılacak..." Şaşırdığımı görünce sıkıcı yüzü daha da daraldı. "Sakin ol, Patron'a güven; bitmedi... Zeynep, bizim sübyancıyla kızı orada baş başa bırakıp çıkar çıkmaz, devreye yeni bir aktör girecek...." 'Kim' diye sormama kalmadan, "Bekle," dedi, sabırlı olmamı ihtar eden bir sesle.

Sigara yakarak geriye yaslandım. Zaten yapacak başka bir şey de yoktu. Beş dakika sonra Zeynep, masadan kalkarak köşede onu bekleyen küçük kıza doğru yürüdü. Bakışlar bir kez daha merak ve tedirginlikle onu izliyordu. Kızla birlikte merdivenlere yöneldiğini görünce herkes rahatladı. Üç dakika sonra adam yandaki korumalarına eliyle beklemelerini işaret ederek doğruldu. Her şey Yusuf'un dediklerine uygun gelişiyordu. Bağırıp adamı uyarsam? İş bulma umuduna güle güle; iki yüz kilometre ötedeki unutulmuş gölün bulanık sularına katılan hayata merhaba...

Merhaba derken düşüncelerim yakında çalan bir cep telefonunun tiz sesiyle bölündü. Yusuf'unkiydi. Açmasını bekledik.

"Evet... Tamam. Üç..." Yusuf oldukça kısa süren konuşmasının ardından telefonunu kapatır kapatmaz İsmail'e döndü. "Duydun, Z, üç diyor." Z! Başlamıştık. İsmail aynı fikirde değildi; başını salladı, "Üç dakika uzun. Ya alçak herif hızlıysa, kızı..." Yusuf, öfkeyle İsmail'i susturdu. "Patron'un dediklerini hatırla; sana ne deniliyorsa onu yap!"

Sihirli sözcük, Patron'du! Duyar duymaz, İsmail hemen saatine eğildi. Gergin üç dakika boyunca onlarla birlikte bekledim. İsmail, sürenin sonunda kendi telefonunu çıkarıp tuşa bastı. Çok beklemedi.

"Alo, Rıdvan... Kim mi? Bir dost diyelim... Hayır... Dinle... Dinle be kardeşim! Adamın biri kız kardeşini eski kenefte düzüyor... Kim olduğumu bırak oğlum... Bir dost, de sen. Adam çoktan işe koyuldu. Evet, aşağıda..."

Telefonu kapatınca Yusuf'la birlikte ayağa kalktılar. Baktıkları yöne döndüm; pide satan dükkândan koşarak çıkan genç bir adamı izliyorlardı.

"Oldu," dedi Yusuf, yüzünü incelten o gülümsemeyle. "Yem oltada, balık da yemi yuttu; bundan sonrası Rıdvan'a kalmış." Bana döndü. "Saymaya başlayın bakalım, bay M. Elliye kadar."

M benim! Ciddi olduklarını anlayınca saymaya başladım. Bitince de başımı eğdim. Birlikte merdivenlere yöneldik. Bu işin adamın üstüne mürekkep atmaktan daha ciddi bir durum olduğunu yavaş yavaş kavrıyordum.

Zeynep'i alt katta, merdivenlerin başında bulduk. "Rıdvan içeri girdi," dedi, bizi görür görmez. Rahattı. Saatine göz attı. "Yakında çıkar."

Dediği gibi oldu; çok beklemedik. Az sonra yandaki kapı sert bir şekilde açıldı. Uzun boylu, yüzü çıban izleriyle delik

deşik olmuş genç bir adam, elinden tuttuğu küçük kızı sürükleyerek dışarıya çıkardı. Rıdvan'dı bu. Yeni aktör, yukarıya yönelmek yerine, yanındaki küçük kızı iteleyerek çıkış kapısına doğru koşar adım uzaklaşırken Zeynep yüzündeki gülümsemeyle başını eğdi. O zaman anladım: Eylem bitmemişti, yeni başlıyordu; Rıdvan'ın boşalttığı sahnede yerimizi alacaktık.

İçeriye İsmail ve Zeynep'in ardından girdim. Tuvalet loş ve pisti. Çoktandır kullanılmadığından ortalığı garip bir koku sarmıştı: Çürümüş et, çöplük ya da nemli halı... Çoğu kırık, sırrı dökülmüş aynalı bölümden tuvaletlerin bulunduğu kısma geçerken, kaçmamı engellemek ister gibi geriden gelen Yusuf'un kapıyı kilitlediğini duydum. İsmail hâlâ en öndeydi, tek tek kontrol ettiği kabinlerden üçüncüsünde birden durdu ve titreyen bir sesle bağırdı: "Burada!"

Bize doğru dönünce irkildim. Komik yüzü, korkutucu bir maskeye dönüşmüştü; hırslı bir avcının, can almaya hazırlanan bir yırtıcının yüzüne. Kapıya önce Zeynep, sonra da iterek önüme geçen Yusuf yaklaştı. Zeynep mutlu, Yusuf'sa öfkeliydi. "M!" Zeynep'in el işaretini izleyerek onlara yaklaştım.

Kabinin içinde gördüklerim şaşırtıcı, ama daha çok dehşet vericiydi. Yukarıdaki o zengin, dikkatle korunan ulaşılmaz adam, başı klozetin yanına sıkışmış, ayakları öne doğru uzanmış, yerde savunmasız yatıyordu. Altında pantolonu yoktu; hafifçe yağ bağlamış beyaz, temiz karnında, kanamasını durdurmak için iki eliyle bastırdığı büyük yara, kırmızı bir gül gibi açmıştı. Çıplak butlarından dışkısı sızıyordu. Kesik kesik öksürüyor, öksürdükçe sidiği cılız bir fıskiye gibi dışkısının üstüne dökülüyordu. Kabinden yayılan dayanılmaz koku, içerideki o çürümüş et kokusunu bile bastırmıştı. Bunları görür görmez fark ettim: Kokan ne tuvalet ne de dışkıydı; adamın korkusu kokuyordu.

İlk harekete geçen İsmail oldu. Öfkesi yanındaydı. "Obur domuz! Demek tok karnına becerecektin kızı... İdam mah-

kûmlarına asmadan önce neden yemek vermediklerini şimdi anladın mı?" Bir yandan konuşuyor, bir yandan da sessiz çığlıklarla yardım isteyen adamın dışkısına basmamaya dikkat ederek duvara, cebinden çıkardığı iri uçlu kalemle -arabadayken kutsal bir ağıta benzeterek bir ağızdan söyledikleri- o cümleyi yazıyordu. 'İyi diye anılmayı, iyilikten yüksek tutana yuh!'

Mide bulantısı ve kokuyla daha da koyulaşan -balon gibi şişiyordu da- dehşet duygusuyla Zeynep'e döndüm.

"Ona yardım etmeyecek misiniz?" Bana bakmadı bile. Cinselliğin, doğurganlığın, hayatın simgesi olabilecek göz alıcı varlığı, yakın ölümün habercisi gibiydi. İlk kez o anda fark ettim: Boyumdan epeyce büyük bir şeye, duymadığım, parçası olmayan bir öfkeye bulaşmıştım. Zeynep'in erkeklerce kim bilir kaç kez zevkle öpülmüş dudakları doygun bir mutlulukla kımıldadı: "S, sıra senin."

İsmail, tensel bir hazzın eşiğindeymiş gibi titreyen bedeniyle Zeynep'e döndü. Gözleri paha biçilmez bir armağanla ödüllendirilmiş gibi, minnet duygusunun yaktığı o parlak ışıkla aydınlanmıştı. Sırada ne var? Ben böyle düşünürken İsmail işaret parmağını ağzına sokup, yerde kanlı dışkısının içinde titreyen adamın suratına doğru eğildi ve art arda öğürerek kusmaya başladı. Her şey birden dondu; koku, dehşet duygusu, gerçeklik, zaman ve hatta hayal gücüm... İsmail'in ağzından fışkıran kahverengimsi sıvı yerdeki adamın yüzünden, boynundan magma gibi akarak yerdeki pisliğe karışıyordu.

Birden fark ettim: Hayatım boyunca bu anı aşacak hiç bir şey görmemiştim, göremezdim de. Şeyda'yı bulmayı mı, yoksa bulmamayı mı umduğum o bulanık, akıntılı denizin dibinde geçirdiğim birkaç dakika bile, bir buçuk metre ötemde olup bitenlerin yanında parkta yapılan bir gezintiden farksız sayılırdı.

Neredeyse dakikalarca kustu İsmail. Az önce neden kahve içmediğini şimdi anlıyordum. O işini bitirince yerini Yusuf aldı. O kısa kustu. Daha kıvamlı, daha yeşildi ağzından saçılanlar. Kabine ardından Zeynep girdi. İğrenerek arkamı döndüm; iki nedenle: Biraz daha baksaydım ben de kusacaktım ve Tanrı'nın saf güzelliğe inanmamız için bize armağan ettiği bir varlığın böylesine kirlenmesine dayanamazdım.

Zeynep, öğürtüleri dinip kabinden çıkınca doğruca bana geldi. Korkuyla başımı salladım. "Tamam," dedi. "İlk seferinde kimse kusamaz... Pekâlâ, gidiyoruz..."

Şimdi şivesi daha belirgindi. Kolunu tuttum. "Onu bu halde mi bırakacaksınız?"

"Şansı varsa korumaları bulur..."

Koşar adım Plaza'dan çıktık. Üçü de değişmişti; en azından yüzleri: Mutluydular; Yusuf'un o sıkıcı, dar yüzü bile katlanılabilir bir resme dönüşmüştü. Arabaya bindik. İsmail gülümseyerek eyleme son noktaya koydu: "Kusma Kulübü'ne hoş geldin."

Hepsi deliydi; hem de zırdeli. Arkaya yaslanınca belki birazdan ölecek adama hiç acımadığımı fark ettim şaşkınlıkla. 'Onlardan uzak durmalısın...' Çığlık kafamın içinde kafatasıma çarpa çarpa söndü. Kıvrılıp kendi üstüme büküldüm. Zeynep sevinçli sesiyle önce öndekilere seslendi.

"Tam patronun dediği gibi; olayı 12 dakikada toparladık." Sonra kulağıma eğilip, "Yarın sabah seni evinden alıp işine götüreceğim," dedi. Ağzı kokmuyordu; hâlâ dünyanın en güzel kadınıydı. "Olanlardan kimseye söz etmeyeceğine eminim. Ne de olsa artık sen de işin içindesin..."

İşin içinde olmak! Beni bu yüzden yanlarına almışlardı. Suç ortaklarımı şaşkın gözlerle seyrediyordum. Çok geçmeden fark ettim: Suç ortaklığından da öte bir şeydi bu. Edinemediğimi söylediğim hayatım değişmişti.

2

Beni İskele'ye bıraktılar; öyle istedim. Olup bitenleri düşüne düşüne evin yolunu tuttum. Attığım her adımda Nihan'ın bana yanlış rol biçtiğini daha iyi anlıyordum. Kâh peşime takılan, kâh önüme geçen, zaman zaman da yanımda yürümeyi seçen kararsız ikizim, çocuklara modellik yapabilecek bir yetişkin değildi. Yetişkinlik bir tarafa, vitrinlerde arada göz göze geldiğim adam kafası karışık, tedirgin ve korkmuş birini andırıyordu. Yüzümün o halini görünce adımı bile değiştirmeyi düşündüm. Böyle kimseye umut veremezdim; hele kendime, hiç. Ama asıl rahatsız edici olan, o kabinde kendi dışkısı içinde yüzen adamın yüzüyle, Şeyda'nın babasının yüzünün sürekli yer değiştirmesiydi.

Bir kahveye girip gece yarısı haberlerini izledim: Arapsaçına dönmüş politika; seçim olacak mı, olmayacak mı tartışmaları? Başbakan ölüyor mu? Bu tür, bir sürü saçmalık... Cinayetten söz eden yoktu. Biraz yatıştım: Onun kadar ünlü bir adam ölseydi, mutlaka televizyonda haber olurdu.

Yorgun apartmanımızın ön cephesinde tek tük ışık vardı. Kadir'in salonunun lambası birkaç saat önce geri çevirdiğim içkiyi bulabileceğimi haber verir gibi yanıyordu. Kapı, çalar çalmaz hemen açıldı. Yüzünün yeşile çalan rengi, yaşlı feylesofun yorgunluğunu ele veriyordu. İçeri girmemi işaret etti. "Mine'yi kızdırdım," dedi hemen.

"İçki istiyorum," dedim.

"İçki mi? Demek önemli bir şey oldu?"

Ona anlatsam! İçimdeki ses, hayır deyince, "İş buldum," diye cevap verdim.

"Oooo! Bu iyi haber. Hem de oldukça..." Elime tutuşturduğu kadehi aldım. İş hakkında hiçbir şey sormadı. Az sonra da anlatmaya koyuldu. Derdi vardı: Mine. "Yukarıya çıktı..." dedi telaşla. "Selim'in, belki de Zilan'ın yanına, bilmiyorum... Üstelik de bu gece boştu. Kocası yurt dışındaymış..." İçki hem sert-

ti hem de berbat bir tadı vardı. "Sence gidip onu buraya getirmeli miyim? Ne dersin?" Çoğu ayyaş gibi saplandığı konudan bir türlü uzaklaşamıyordu. "Bir türlü karar veremedim."

Elimdekini gösterdim. "Bu ne?"

"Bacardi," dedi, çabucak.

"Bu mereti nasıl içiyorsun?"

Sorum onu öfkelendirmişti; sadece bu konuda gücü vardı: "İçki seçme, içkiden tat alma konusunda bugün geldiğim yerin ardında, otuz yıllık bir emek ve binlerce litrelik bir geçmiş yatıyor, yakışıklı çocuk." Daha söyleyebileceği bir sürü şey olmasına karşın acemiliğimle pek oyalanmadan tekrar Mine'ye döndü. "Biliyor musun, bir sanatçıyla bir kadın birbirlerini değerlendirirlerken asla aynı cömertlikle davranmıyorlar. Bugün bunu keşfettim... Sanatçı, sevgilisini, güzelliklerin imbiğinden süzdüğü yaratıcılığının parıltısıyla coşmuş bir hayal gücüyle değerlendirirken, kadın, sanatçıya kısıtlı deneyimleriyle, ahlâki ve toplumsal dayatmaların baskısıyla bakar..."

Bu kadar ağdalı lafları nereden buluyordu? "Ne olduğunu bir de benim anlayacağım dilde anlatsan," dedim.

"Gelecek hafta, bütün eski sevgililerimi bir masanın etrafında toplayıp yemek yemekten söz ettim ona..." Gülecektim, içkinin o ekşimsi tadı engel oldu. Ne coşkun hayal gücü! "Bir şey gizlemedim ki, onu da çağırdım."

Bu kez güldüm. İmbikten parıltılı sözcükler süzdüğünü söylediği o sanatçıya benziyor muydu, bilmiyordum. Ama komikti. "Nereden çıktı bu ahlâksız fikir?"

"Aha!.. Sen de mi dostum! Ahlâka göre mi yaşamak, yaşamımıza göre yeni bir ahlâk mı edinmek?" Sesi, önemli laflar edeceği zamanlarda olduğu gibi teatral bir ton almıştı. "İşte bütün mesele bu. Ahlâkımızı geliştirmeliydik, geliştiremedik oysa. Aksine budayıp, güdükleştirdik: Evlilik ya da sadakatle sınırlanmış bir ahlâk, eninde sonunda iktidarsızlığa dönüşmeye mahkûmdur. İyilik, kötülük ve cezalar... İşte, ahlâk dediğimiz bu; türümüzün devamını tehlikeye sokar böylesi bir ahlâk..."

O tuvalette iyice sersemlemiştim, şimdi de aklım bütün gece boyunca çözemeyeceğim bir şekilde karışmak üzereydi.

"Bir an önce yazmaya başlamalısın," dedim. Yoluk kaşları havaya kalkmıştı. "Neden mi? Aklındakiler zehirli; ve gerektiğinden fazla düşünce var kafanda. O kalın kafan, supabı bozuk düdüklü tencere gibi. Yakında patlayacak. Onlardan kurtulmalısın. Sorunun bu. Benden söylemesi..."

Bir an ayılmış gibi baktı. Bana değil, arkamdaki bir yere. Onu böyle uzaklara bakarken görünce hep tedirgin olurdum. Sonra birden atıldı: "Demek yazmalıyım; peki, sen kitaplarımı okudun mu?" Öfkesini bir adım öteye taşıdı. "Herhangi birini?"

Belden aşağıya vuruyordu. "Bir gün okuyacağım," dedim. "Mine dördünü de verdi."

"Bir gün, bir gün ve yine bir gün..." Gözleri çok çok uzaktaydı. Yine de bakışlarımı kaçırdım. "Bir gün diye bir şey yok, Dorian*. Bir gün dediğimizde, hiçbir gün, asla demek isteriz aslında... Bir gün eşittir bin gün, beş bin gün. On beş bin gün..."

Bıraksaydım yüz bin güne kadar gidecekti. "Kızma," dedim. "Ben sadece yazmanı söyledim. Eğer Mine'ye kızgın..."

Onu bırakıp gideceğimi haber veren sesimi duyunca sakinleşti. Gözleri de gittiği o yerden geri döndü.

"Eğer günün birinde aşkı en saf biçimiyle anlatabilecek bir öyküyle karşılaşırsam, ancak o zaman tekrar yazmaya başlayacağım." Elini salladı; sallayınca da içkisi döküldü. "Hoş, böyle bir şey mümkün mü, bilmiyorum. Aşk, günahkârlığın bağrında boy atar, zinayla gelişip büyür, ihanetle de olgunlaşır. Şehvetse yaratıcılığın mahmuzudur; şehveti olmayan bir yazar hiçtir..."

"Biliyor musun," dedim. "Kesinlikle ahlâksızın tekisin."

"Hıh! Kadınlara tecavüz etmeyen bir Zeus düşünebiliyor musun? Eğer Tanrı'ların başı şehvetli birisi olmasaydı o hay-

*) Dorian Gray. Oscar Wilde'ın aynı adlı eserinin yakışıklı kahramanı. (y.n.)

ran olduğumuz yarı Tanrılarımızın hiç biri dünyaya gelmezdi." Konuşmasında o beğendiği Oscar Wilde tarzı bir yapaylık vardı. "Ahlâksızlığa gelince! Ne zaman biri bu sözcüğü seslendirse, ona doğayı hatırlatırım."

Doğayı bırakıp başımı salladım. "Bütün bu zırvaları, Mine'ye de söylemedin, değil mi?"

Gözlerine baktım. Budala! Söylemişti. Şimdi yeşil gözlü iyilik perisinin neden kızdığını anlıyordum. Hak da veriyordum.

"Aslında gözüne girmek istediğim Mine; beni önemsesin istiyorum," dedi sahneden inmiş sesiyle. "Hoş bir buluşma olacaktı; hepsiyle..."

'Hepsiyle' dedikten, sonra sustu. Göz gözeydik, ama o uzak bakışları şimdi de içine doğru çevrilmişti. 'Vedalaşıyor...' Bunu ben anlamadım. İçimdeki ses fısıldadı. 'Hepsiyle' el sıkışıp gidecek...

"Hasta mısın?" dedim. Beni şaşırttın... Geri dönen bakışları öyle diyordu. "Belki kötü oyuncuyum, ama çoğu budala gibi sezgilerim güçlüdür." Kaçmaya çalışıyordu; arkasından yürüyüp kolundan tuttum. Hastalığı ne kadar ciddi? "Mine'nin haberi var mı?"

Önce pencereyi araladı, sonra çok şeyi şimdiden kabullenmiş sesiyle cevap verdi: "Babası biliyor... Ama söylemeyeceğine söz verdi." Çok ciddi... Kolumu omzuna attım, sonra bu kadarının yetmeyeceğini düşünerek içtenlikle sarıldım. Babama sarılamamıştım; şimdi borcumun bir kısmını ödeyebilirdim. Sessiz bir mırıltıyla vasiyet eder gibi mırıldandı: "Mine'ye söylersen, seni lanetlerim, bilesin. Bırak sahneye çıkmayı, bir daha tiyatronun önünden bile geçemezsin..."

"Söz," dedim. Belki sormamalıydım, ama ona sarılmış olmam bana oğul hakkı veriyordu. "Neyin var?"

"Kansermişim..." Biraz başım ağrıyor der gibiydi. "Doğrusu bana kalsa, yıllarca bu kadar uğraştıktan sonra şöyle tek vu-

ruşlu, esaslı bir kalp krizini tercih ederdim. Ama olmadı, beceremedim; anlaşılan dostumuzu yeterince yoramamışım." Yakında alamayacakmış gibi derin, uzun bir soluk aldı. "Aslında pek de şaşırtıcı değil: Annem, babam ve kız kardeşim kanserden öldüler... Ailece kansere aboneyiz anlayacağın..."

Sözlerini bitirince seyretmediği gece manzarasından salona döndü. Kolumu omzundan çektim; yazgısı tarafından aldatılmış dostum yorgun adımlarının ardından içki sehpasına doğru yürüdü. Kalp krizi yerine kanserden ölecek birisine içme diyecek değildim. Ona eşlik bile edebilirdim. Kadehimi uzattım. "Bundan olmasın."

"Anlaşıldı," dedi. "Bacardi için daha çok toysun." İçkiyi getirdiğinde yüzümü işaret etti. "Merak etme; gideceğim yerde çok tanıdığım olacak. Hem sıcağı severim, biliyorsun..."

O cehennemden söz ederken, ben toy toy gülümseyerek ikinci kadehi yudumladım. Bıçak yarasından ölmediyse, üç kaçığın kusmuğuyla şimdiye mutlaka boğulmuş olan adamı bırakıp, yakınımdaki ölü adayına döndüm. Bedeni artık canlılığını değil, cansızlığını barındırıyordu. Birlikte oturduk. Hepimiz bir gün ölecektik, ama onun 'bir gün'ü yarın kadar yakın duruyordu. Pek konuşmadık. Aklı başında olsaydı ona zenginliğin suç olup olmadığını sorardım.

Saat bire doğru oturduğu yerde sızdı. Divana uzatıp, üstünü örttüm. Üşümüş gibi duruyordu. 'Toprağın altına girince tir tir titreyecek...' "Kapa çeneni," dedim sese. Önce güneşi yakalamayı düşleyen kadın, şimdi de o! İkisi de yorucuydu.

Mine gece yanında kalmalıydı. İçkiyi bitirinceye kadar divanın karşısında oturdum ve yıllarca önce, bir akşamüstü, bir ilkokulun yıkık dökük müsamere salonunda başlayan parıltılı rüyamın sona erişini -ölecek dostumu seyrederek- hüzünle izledim. O gün doğan küçük, yakışıklı Prens hiç büyüyememiş, hükümdarlığının sınırları hiç İznik'in küçük kenar mahallesinin ezan sesleriyle belirlenen sınırlarının dışına uzanamamış, hiçbir zaman bir kral çocuğu ola-

mamıştı. Babası, hep geçim sıkıntısı çeken bir işçi: Böyle doğmuş, böyle kalmıştı...

Biraz daha orada öyle oturup düşünmeye devam etseydim, asıl istediğimin oyuncu olmak değil, başkası, kendimden farklı birisi olmak olduğunu da itiraf edecektim. Budalaydım. Bunu ufak tefek akıllı bir kadının söylemesinden önce kavrayamadığım için... 'Mine'yi bul...' 'Tamam,' dedim sese. Ayağa kalktım, bütün bunlardan sonra hiç olmazsa yarın bir işim olacak mıydı?

Selim, yine zili çalmama fırsat vermeden kapıyı açtı, ama kendisininkini değil, karşı daireninkini. Arkaya döndüm. Zilan'lardaydı. Sorusuyla birlikte beklemişti beni. "Sızdı, değil mi?"

İrkildim. "Hayır," dedim, çabucak. "Uyudu." Başka ne duymuştu? Gözlerinde yine o kör solucanlar vardı. Her ihtimale karşılık onu uyardım: "Dilini tut."

Güldü. Ne zaman sırıtsa başı sallanıyordu. "Artık bana inanıyorsun." Belki, ama ona biat etmeyecektim. "Sence seçim olacak mı? Yoksa küskün milletvekilleri erteletmeyi başaracaklar mı?" Omzumu silktim. Garip bir merakı vardı. Faylar, şimdi de seçimler. "İnşallah ertelerler... Yoksa Ulviye'nin saygıdeğer kocası milletvekili olacak. Gelecek hafta başvuracakmış."

"Bilmiyorum," dedim.

"Milletvekili olursa sence apartmanı yıkabilirler mi?"

"Yıkamazlar," dedim. "Bunları kafana takma."

Hâlâ eşikteydi; içeriye girmem için onu itmem gerekecekti. Adım atınca, "Yine tanımadı," dedi küskün sesle.

Omzundan hafifçe yana ittim. "Korsakof* hastaları her şeyi unuturlar; unuttun mu?" Unutmamıştı. Yine de yüzünü

*) Korsakof Sendromu, açlık grevlerine katılanlarda B vitamini eksikliğine bağlı olarak ortaya çıkan, hafıza bozukluğu. Yakın bellek kaybı, ışığa karşı hassasiyet, görme, yürüme, uyuma ve konuşma bozukluklarıyla ortaya çıkan hastalık sırasında hastaların yaşamını sürdürebilmesi için sosyal destek şarttır. (y.n.)

astı. "Olaya olumlu tarafından bak," dedim. "Her karşılaştığında sana tekrar aşık olan bir sevgilin var. Sizinki her gün yenilenen bir sevda."

Onu kapıda bırakıp içeriye girdim. Ortalık her zamanki gibi loştu. Mine, Zilan'ın yanındaydı, Leyla ise ortalıkta görünmüyordu. "Selam," dedim.

Zilan, beni görür görmez sağ eliyle bozkurt işareti yapmaya çalıştı. Unutmadığı tek şey buydu; hapisteyken gardiyanlar, her karşılaştıklarında eğer bu işareti yapmazsa onu annesiyle görüştürmeyeceklerini söyleye söyleye zorla kazımışlardı beynine. Üstündekiler uçup gittiği için beyninin dibindekiler açığa çıkmıştı. Şimdi içeriye girenleri böyle selamlıyordu. Elini tutup aşağıya indirdim. "Merhaba Zilan."

Nedense her seferinde adını söylemeyi alışkanlık edinmiştim. Aslında buna gerek yoktu. Kendisiyle ilgili bilgileri açlık grevine başladığı andan beri hiç unutmamıştı; en başta da adını. Yanındaki defteri alıp, fotoğrafımın bulunduğu sayfayı açtım. Sık sık karşılaştıklarını bir albümde toplamak Selim'in fikriydi; Zilan böylelikle gerektiğinde bizi yeniden tanıyabiliyordu. "U... muut." Başımı salladım. Gülümsemeye çalıştı. "Bak, karın..."

Elini izledim. Bir sürü küçük fotoğrafın yapıştırıldığı duvarı işaret ediyordu. "Bugün yeni birini daha kaybetmişler," dedi Mine. Sesi zayıflamıştı. "Gencecik bir kız."

Selim, salonun büyük duvarını ölüm orucunda ölenlerin gömüldüğü özel bir mezarlığa çevirmişti; on beş günde bir - bazen üç haftaya da çıkabiliyordu ara- ölen yeni birinin fotoğrafı ekleniyordu bu kimsenin ziyaret etmediği şehitliği. Dünyanın ilk ve tek düşey mezarlığındaki fotoğraf sayısı doksan civarındaydı. Selim, uzun ve hassas hesaplamalardan sonra doksan kişilik yer daha olduğuna karar vermişti duvarda. Üç ay önce, ölümlerin arası birdenbire kısalınca, sayının iki yüzü geçmesi halinde yeni yüzlere yer kalmayaca-

ğından endişelendiğinde, kendi duvarını da fotoğraflara açmaya karar vermişti. Şimdilik rahattık; ölüm hızı normale dönmüştü. Ölümler bu şekilde sürdükçe 2005 yılına kadar yer sıkıntısı yaşamayacaktık.

Saçlarını okşayınca Zilan gülümsemeye çalıştı. 33 kilodan geri dönmeye çalışan bir kız için hâlâ güzel bir yüzü vardı. Daha doğrusu, gözleri vardı; yüzünün çoğu 106 günlük açlık grevinde eriyip gitmişti. Selim'in hesaplarına göre her gün düzenli olarak 250 gram vermişti. Zilan, "Karın," diye tekrarladı.

Açlığın belleğinde açtığı boşlukları o anda uydurduklarıyla doldurmasına hepimiz alışmıştık. "Merak etme, Tomurcuk*, sana haber vermeden evlenmeyeceğim," dedim.

Selim gelince Zilan'ı ona bırakıp Mine'yle mutfağa geçtik. Leyla hastanede nöbetteydi. Ocakta çay vardı. "Seni elçi olarak mı yolladı?" dedi. Başımı salladım. "Hâlâ zıkkımlanıyor mu?"

"Uyuyor," dedim. O çay içecekti; ben "İstemem," dedim. "Öfkelisin..."

Mine omuzlarını silkti, kızgınlık onu on beş yaş gençleştiriyordu. "Kızgınım... Ben ona bu gece birlikte kalabiliriz diyorum, o Bülent'e atıp tutuyor."

Ahlaksız tekliften haberim yokmuş gibi, "Her erkek sevgilisinin kocasına kızar," dedim. "Bu erkek bir feylesof olsa bile... Ne dedi?"

"Kocanız, İngiliz Muhipleri Cemiyeti'nin** üyesi, bunu biliyor muydunuz hanfendi?"

Pek bir şey anlamamıştım. Mine, "Bülent, bir heyetle Brüksel'e gitti," diye açıkladı. "Avrupa Birliği için lobi yapmaya. Geziyi, Avrupa'ya Katılım Hareketi düzenlemiş..."

*) Zilan, Kürtçe 'tomurcuk' demektir. (y.n.)
**) Kurtuluş Savaşı'ndan önce İstanbul'da kurulmuş, İngiliz mandasını savunan dernek. (y.n.)

Hatırladıkça öfkesi artıyordu; çayını içmeyecekmiş gibi geriye itti: "Bu adam kadar yabani birisini görmedim... Hepimiz mandacıymışız..."

"Onda ne buluyorsun?" Tokat yemiş gibi geriye sıçradı. Aylardır dilimin ucunda zorlukla tuttuğum soru sonunda ortaya çıkmıştı işte. Sorarsam utanırım sanmıştım, ama o kadar utanmıyordum. "Yani..." dedim.

Ama 'yani'den sonrası gelmedi. Mine'nin gözlerine de bakamıyordum. Aptalca bir soruyla kendimi garip bir saçmalığın içinde hareketsiz bırakmıştım. Sonunda sakız gibi yapışkan, uzayıp, bir türlü kopmayan sessizliği Mine bitirdi.

"Bir kadın bir erkeği neden sever? Bunu bilen var mıdır?" Gözlerimin içine bakıyordu. Şeyda'yı hatırlayıp başımı salladım. "Hayatımda her şey vardı: Mutlu bir çocukluk, sevgi dolu bir aile, zenginlik, başarı..." İnanmıyormuş gibi gülerek devam etti: "Bunlara güzellik ve başkalarının kıskanacağı bir kocayı da ekleyebiliriz. Ama ne eksikti, biliyor musun?" Bilmiyordum; zaten geriye de pek bir şey kalmamıştı. "Hayal gücü," dedi. "Yaşamımda hayalin hiç yeri yoktu. Bilmiyorum, hayaller senin için o kadar önemli olmuşlar mıdır? Yamaçta erken açmış gelinciği rüzgârlardan korumak için önüne taşlardan küçük duvar ören, geceleri soğuktan buruşmasını engellemek için mendilden çadır yapan, gölü görsün diye önündeki çalıları yolan birisinin varlığını düşünemezdim... Ta ki, Selim, taşındığı apartmanda böyle bir adamın yaşadığını söyleyinceye kadar." Elini uzatıp omzuma dokundu. "Beni anlıyor musun?"

Zengin gözlerine bakınca kavradım; anlayış değil, onay bekliyordu. "Anlıyorum," dedim.

"Günleri bilmez; bugün hangi gün diye sor, karıştırır. Ama saçımı ucundan bir santim kestireyim, hemen fark eder." Başını inançla salladı. "Hiç bir erkek onun baktığı gibi bakmadı bana. Hangi erkek sevgilisinin sesindeki bin ayrı to-

nu tek tek ayırt eder: Mutlu, mutsuz, dinç, yorgun, umutlu, umutsuz, sakin, telaşlı, bugün güzelim, bugün çirkinim, seni özledim, beni özle, çıplağım, ayaklarım üşüdü, açım, uykum var... Ve tabii bir de o illet, bıktırıcı zekâsı..."

Zekâdan sonra sustu; gözlerimi ocağın üstünde bir kedi gibi gırlayarak kaynayan çaydanlığa çevirdim. Buharın çıkardığı ses mutfağa huzur yayıyordu. Ağlayacaksa, gözyaşlarına eşlik etmek istemediğimden, telaşla konuyu değiştirmeye çalıştım. Aşağıda ölüm ırmağının kıyısına uzanmış adamın sırrını saklamak taş gibi ağırlaşıyordu. Sessizlik iyice uzayınca, "Şimdi çay içerim," dedim.

Çay içtik. Bitirirken bu kez o sordu: "İş bulmuşsun?"

Kuşkuyla yüzüne baktım. "Kim söyledi?"

"Selim," dedi.

Evet, gerçekten duyuyordu. "Kardeşin beni korkutuyor," dedim.

"Nasıl yani?"

"İki kat aşağıda konuşulan her şeyi duyduğunu söylüyor; fayları dinliyor," dedim, bu korkmam için bir nedenmiş gibi. Sonra sormamam gerektiğini bile bile sordum. "O gece; iki kadını yakaladıklarında, neler olduğunu sana hiç anlattı mı?"

Mine bir süre bekledi. Onu anlıyordum: Kendinden sonra kardeşini de ele verip vermemeyi tartıyordu. Neden sonra - gizini ancak Kadir'in çözeceği bir tonla- konuşmaya başladı:

"Bölük pörçük... Ancak anlattıklarını birleştirirsen bir şeyler çıkıyor. Ama fotoğraf yine de net değil..." Yüreklendirmek için gözlerindeki yeşilliğe katıldım. "Anladığım, çatışmadan çıktıkları gece korucular geç vakit manganın üslendiği köye gelmişler ve kızları ellerinden alıp terk edilmiş okula götürmüşler... Selim'le onbaşı engel olmaya çalışmışlar, ama adamlar hem kalabalıklarmış, hem de öfkeli. İki gün önce köylerini basıp on iki kişiyi öldüren gruptan olduklarını söylüyorlarmış kızların..."

Mine susunca kaldığı yeri hatırlattım: "Kızlar..."

"Kızların çığlıkları... Kulaklarını parçalayan çığlıkları..."

Anlatacaklarını bitirmişti; devam etmedi. Kardeşi adına - sanırım kadın erkek, hepimiz için- utanmayı seçerek sustu. Anlıyordum: Altı yıl önce o çaresizlik insandan hayvana dönüştürmüştü Selim'i. Ben de çılgın zavallının kulaklarını insan kulağından kedi ya da köpek kulağına çeviren o derin utancı paylaşarak karşımdaki kadının sessizliğine katıldım. Utanç taş gibi ağırlaştı. "Buldum," dedim.

"Ne buldun?"

Yarın başlayacağım işi anlattım; şaşırmış görünmedi. "Demek annen bekleyecek?" Başımı eğdim. "Kaç sene oldu görüşmeyeli?"

Hapisten çıkıp, Sivas'a sevk edildiğimden beri... "Neredeyse üç yıl," dedim.

"Özlemiştir."

Kibar kadın: Sen özlemedin mi, diye de sorabilirdi. "Öyle," dedim. "Mutlaka özlemiştir."

Çayın altını kapatıp salona çıktık. Duvara bakınca kimsesizler mezarlığının önünden geçiyormuşum gibi ürperdim. Toprağı kabarık yeni mezarın sahibi, aydınlık yüzlü genç bir kızdı. Zaten ölenlerin çoğu kız... Bu doğru değildi, ama Selim söylediği için öyle kabul ediyorduk. Acaba kulaklarının giderek daha da keskinleşmesinin nedeni de bu muydu? Kız ölüm oranı... Kızlar onu değiştiriyordu; elini tutup uyutmaya çalıştığı sünger gibi bir beyni olan kızsa, onu hiç birimizin olmadığı kadar insan yapıyordu.

Zilan, "Şeyhmuz!" diye mırıldandı ona gülümsediğimi görünce.

Geldiğimde bir fotoğrafın kocası olmuştum, şimdi sıra Güneydoğu'da, bir dağda, belki de çoktan ölüp gitmiş abisi olmaya gelmişti. Mine'yle birlikte dışarıya çıktık. Yatışmıştı; sivri dilli sevgilisine sarılmaya gidiyordu. Antrede

arkamdan seslenen Selim'i duyunca durakladım. Mine beklemedi.

"Benim suçum." Neden söz ediyordu? "Eğer kulaklarım biraz daha keskin olsaydı korucuların geldiğini duyabilirdim..."

Pişmanlık... Gözlerine bakmamaya çalışarak ona sarıldım, sonra Mine'nin ardından aşağıya indim. Ona düş gücü hediye eden adamın sandığından da çabuk öleceğini söylesem! Kadir'in lanetinden korkmam için bir neden de yoktu artık. İçimdeki, küçük prens de can çekişiyordu, birkaç ay sonra onu da yukarıdaki duvara gömebilirdim... 'Mezarlık çok dik,' dedi içimdeki ses: 'Ziyaretçiler kayıp düşebilirler...'

Yatmadan önce bir kez daha televizyona baktım. Cinayet haberi yoktu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1

"Kimlerdir yazarlar? Bizim için duyarlılık satın alan, söyleyemediklerimizi söyleyen; bizler adına insan ruhunda uzun yolculuklara çıkarak keşiflerde bulunanlar mı? Yoksa basit, sıradan beğeni dilencileri mi? Kim olurlarsa olsunlar! Yazarlar bizlerden daha akıllı, çok daha usta olmamalı; kendilerini güzelliğin yüksek, erişilmez duvarlarının arkasında gizlememeli; aksine onları bir vuruşta alaşağı edebileceğimiz bir yerde, ayaklarımızın dibinde diz çökmüş olmalılar..."

Bardağı ağzıma yaklaştırdım; süt, dudaklarımın kenarlarından çeneme doğru aktı. Yataktaydım; Kadir'e bir gün okuyacağıma söz verdiğim kitaplarından, *Denemeler*'inin sayfalarını rasgele çevirerek, düşünüyordum... Aklımı başka dü-

şünceler de karıştırıyordu: İyi diye anılmayı, iyilikten üstün tutan adamın akıbeti gibi.

Bardağı yere bıraktım. *"Gerçeğe ulaşmak için kendimizi kuşku fırınında pişirmeli, sonra da ruhumuzun iskelesinden denizlere uğurlayabilmeliyiz..."* Kızının ölümünden sonra yazmıştı bunları. Kuşku fırını, ruhun iskelesi!.. Ölmeden önce onu anlayabilecek miydim? Tek tek bir sürü doğru söylüyordu, ama hepsi bir büyük doğru yapıyor muydu? Bundan kuşkuluydum.

Yapacak başka bir şey olmadığından okumayı sürdürdüm:

"Gerçek ve büyük yazarlar ruhlarımızın yüceliğinin ve sefaletinin ressamı olmayı seçenlerdir... Yazmaya ilk başladığımda hiçbir şeyi boyayamıyordum. Aylar umutsuzca çabalamakla geçti. Yazdıklarım - sonradan buruşturup attığım- sayfalarda gelişigüzel dolaşıyor, çökmüyor, kâğıtta bir türlü iz bırakmıyordu. Çünkü cümlelerim yüzüyordu; bomboştu, içinde hayat yoktu... Sonra onunla karşılaştım: Şeytanla. Bana armağanların en büyüğünü, kötülüğü getirmişti... Edebiyatın bu sonsuz pınarından beslenmememin nedeninin hayal gücümün kısırlığı olduğunu, kötülüğün, yaratıcıya sunduğu seçeneklerin farkına varamadığımı söylüyordu. Kararsızdım. Ya kötülükle savaşmak, dedim; bunu kim yapacaktı? 'Bu yazarların değil, Tanrı'nın görevi,' diye cevap verdi. 'Kendini ne sanıyorsun ki?'

Epeyce düşündüm. Sonra teslim oldum. İdeallerimi içki ve pişmanlıkla değiştirdim. Belki kötü bir alışverişti benimki; ancak bundan sonra yazabildim..."

Kitabı bırakıp doğruldum. Şimdi Kadir kızını arabadan çıkardıktan sonraki o on dakika boyunca önündeki yola bakarken neler olduğunu biliyordum: Şeytanla karşılaşmış, anlaşma yapmıştı. Peki, ya ben? O soğuk, bulanık suyun altında şimdi içimde can çekişen küçük prensi kral yapacak şeytanla neden karşılaşmadım?

Aceleyle duş alıp Kadir'in zilini çaldım. Kapıyı Mine açtı. Gece kalacağını unutmuştum. Yine çok gençti. "Kızmışsın," dedim.

"Evet," dedi, saklamaya çalışmadığı öfkesiyle. "Bu inatçı keçiyle kavga edip duruyorum." Böyle bir kadınla sevişmek yerine kavgayı seçen inatçı keçiyi görmek için peşinden salona geçtim. Kadir kahvaltı masasındaydı. Mine'nin aksine, şımartılmış çocuk yüzüyle arsızca gülüyordu. "Geç, bir şeyler ye," dedi Mine.

Masaya oturdum. "Günaydın, Dorian."

"Beni kızdıramazsın," dedim. "Bugün keçi kılığına girdiğini biliyorum."

"Yoksa sen de Avrupalı mı olmak istiyorsun?"

Ne dediğini anlamadım. Ama aldırmadım da; zaten söylediklerini de, yazdıklarını da çoğu kez anlamıyordum. "Sence olmalı mıyım?"

"Herkes Avrupalı olma peşinde de: İşsizler, gençlerimiz, işçilerimiz, aydınlarımız ve tabii ki saygıdeğer işadamlarımız. İşadamlarını anlamak kolay; kıçları yıllardır paralarının üstünde oturmaktan nasır tuttu. Paracıklarını sağlama alıp, pembe butlarını dinlendirmek istiyorlar, ama aydınlara ne demeli?"

"Bilmem," dedim. "Ama beni aydın sayıyorsan belki söyleyecek bir şeyler bulurum."

"Mine Hanım'a, saygıdeğer eşine ve Molla Sait*'lere bakılırsa Avrupalı olamazsak yaşam kalitesi düşük, işsiz, eciş bücüş, kavruk insanlar olarak kalacağız. Bu aslında ne demek, biliyor musun?" Bana bakarak Mine'ye soruyordu; ben sadece yansıtıcıydım. Üstüme alınmadan çayımı yudumlamaya devam ettim. "Şu demek: Kendimizden ümidi kestik, kendimizden iğreniyoruz... Sen hiç bu kadar kendisi olmaktan korkan, kendisini şehvetle inkâr eden bir toplum gördün mü?"

"Şarlatanlık yapma!"

Kadir, Mine'ye dönmedi. Yarım saat sonra belki bahşettiği unvanı geri alırdı, ama şimdilik aydındım, bana anlatıyordu.

*) Bağımsızlık yerine mandacılığı savunan İngiliz Muhipleri Cemiyeti'nin kurucularından (y.n.)

"Bunlar kendilerini kusa kusa, içlerini boşaltmışlar." Eliyle omzuma dokunarak beni ötekilerden ayırdı. "Dostum, bu zavallılar değerli insan olmak için bir bedel ödemek gerektiğini, değerliliğin ancak ve ancak insanın kendi elleriyle yaratılabileceğini unutmuşa benziyorlar. Bunlar evcil hayvanlar. Altın kafese girmek isteyen semiz bülbüller... Tüvit tuhu... Tüvit tuhu... Cik Cik... Ben kendi payıma soğukta kalıp üşümeyi yeğlerim. Kendi ateşimi kendim yakacağım."

Kuş taklidi yapması değil, bunu becermesi komikti. Gülmeye başladım. Mine atıldı; Kadir'in tek başına sürdürdüğü tartışmadan daha fazla uzak duramayacaktı.

"Zenginliğe düşmansın." Sesi öfkeyle titriyordu; babasının servetini mi hatırlamıştı? Bana sorsalar, gözlerindeki hayal kırıklığının ardında gizli bir hayranlık da var derdim. "Parlak sözler, ama ya iş, aş? Bunları unutmuyor musun?"

"Hanımefendi!.. Beni dinleyiniz! Kimse kimseye karşılıksız iş, aş vermez ve kimse bizi, biz istemeden özgürleştiremez, özgürleştirmez." Kadir sonunda ortağı şeytana uymuş, beni bırakıp Mine'ye dönmüştü. Bağırıyordu: "Anlamıyor musunuz? Bu toplum, üretmek değil, avanta istiyor. Tercihlerini sırala diyorlar, özgürlüğü en alta yazıyor. Uzun vadeli değil; her zaman kısa vadeyi gözetiyor. Avrupa macerası da özetle bu: Avrupa bize para verecek, biz de kestirmeden zengin olacağız." Tekrar bana dönerek sözlerini bitirdi. "Ne budalalık! Git bir manda resmi bul, duvarlara asalım, hep birlikte ona tapalım..."

Mine, Kadir ona git demiş gibi, "Ben gidiyorum," dedi.

Kadir, sabırsız bir sesle tekrar bağırdı: "Bir kadınla olmak trajedi mi, komedi mi, asla belli değildir. Ne kadar kafa yorsan da, boşuna." Beni yine aradan çıkarmış, Mine'ye dönmüştü. "Parçası olmak istediğin Avrupa'yı çıplak görmek ister misin?" Mine'nin onu dinlemeye niyeti yoktu, ama Kadir masadan kalkıp sehpanın üstünden bir kâğıt almış, yolunu kesmişti bile. "Bak!"

Mine, Kadir'in elini itince, üstünde fotoğraf olan gazete kupürü önüme düştü. Ameliyat maskesi takmış üniformalı biri, ellerinden tutarak -bir maymun gibi- havaya kaldırdığı iskeleti çıkmış, ağlayan Afrika'lı bebeği kendinden uzaklaştırmaya çalışıyordu.

"Aç ve susuz kaçak göçmenleri, geldikleri tekneye iten İtalyan polisinin yüzüne bak!" Mine onu duymamış gibi toparlanıyordu. "Nasıl da iğrenerek, kendini sakınarak bakıyor zavallı bebeğe... İşte, Avrupalının kendinden olmayana bakışı."

Haklıydı. Polis, maskenin bile saklayamadığı -tuttuğu şeyden iğrenen- bakışlarını pislik bulaştıracakmış gibi uzağa itmeye çalıştığı bebeğe dikmişti.

"Batılı insan belki insanlık tarihinin en zengin bireyi oldu, ama en bencili de. Sömürgeleştirdikleri ülkeleri yıllarca soydular, erkeklerini köleleştirerek çalıştırıp, sattılar, kadınlarının ırzına geçip hizmetçileri yaptılar. Şimdi geride bıraktıkları yıkıntıları terk edip aş arayan torunlarına, sakın gelme, diyorlar... Sizi soyarak edindiğimiz zenginliğimizi, yemeğimizi sizinle paylaşmayacağız, diyorlar... Durmadan tıkınıyor, sonra da zayıflamak için bu gezegenin üstündeki açlığı kökünden ortadan kaldıracak kadar çok para harcıyorlar..."

Öyle heyecanlanmıştı ki, "Sakin ol," demek zorunda kaldım.

Ama Batılıların böyle boşuna para harcaması Kadir'in öfkesini iyice arttırmıştı; ondan beklenmedik bir çeviklikle atılarak elimdeki kupürü aldı ve öfkeyle yırtıp, parçalarını havaya savurdu.

"Batılı, Avrupalı insanın bedenindeki biriken her gram yağ, bu zavallı göçmenlerin gözyaşı ve kanından emilmiştir." O güne kadar duymadığım bir öfkeyle sözlerini noktaladı. "Bu ne utanmazlık, ne mide bulandırıcı bir tutum. Bu mu parçası olmak istediğiniz uygarlık?"

Ben söyleyecek bir şey bulamadım. Mine'ye döndüm. Onun da yoktu. Çantasını bırakıp, yatışmış sesiyle, "Hadi," dedi, her seferinde bağışladığı sevgilisine. "Biraz sakinleş. Bunu sonra konuşuruz."

Bir kez daha parlak aklın o baskıcı çekiciliğine kapılmış, duyduğu hayranlığın tutsağı olmuştu. Ona hak veriyordum; kaçık feylesof, soylu öfkesini estetik bir şiddetle sergilemişti. Etkilenmemek mümkün değildi.

Onları -ortaya çıkışında şeytanın parmağının varlığına inandığım- büyünün içinde baş başa bırakıp çıktım. Şeytanın Kadir'le nasıl anlaştığını öğrenememiştim, ama varlığına yönelik inancım kesinleşmişti.

2

Zeynep, saat on birde geldi; tam artık gelmeyeceğini düşünmeye başlamışken. Önceki gece İsmail'in kullandığı arabaya bindik. Yine güzeldi, ama bu kez çekiciliğini geriye iterek ustaca gizlemişti: Başının iki yanından sarkan örgülü saçları, ona çocuksu bir hava veren kasketi, bedenini gizleyen bol, çiçekli elbisesi...

Biraz yol alınca, akşamki kurbanın ölüp ölmediğini sordum; omuzlarını silkerek bilmediğini söyledi. İlgilenmemişti. "Adam boktan herifin tekiydi," dedi. "Evet, boktan... Doğru laf bu."

Dikkatli bir sürücüydü; konuşurken hiç yana dönmedi. Ben de kasıklarımda giderek boy atan istekle onu izledim. Almanya'da doğmuş, orada büyümüş, sonra spor yapmak amacıyla Türkiye'ye gelmiş, altı ay sonra da evlenmişti. Şivesinin nedenini anlamıştım. Hâlâ evli miydi? Kendisiyle ilgili bilgi vermekten vazgeçince İsmail'e komünist demelerinin nedenini sordum.

Güldü. "Kulübün politik bir tutumu yok," dedi, daha sonra. "Sadece akıla güveniriz..."

İsmail, onlara katılmadan önce bir sosyalist partinin üyesiymiş: Takma adının nedeni buydu. Politik tutum! Olmaması güven vericiydi. Laf, nerede yaşadığına gelince cevap vermeden geçiştirdi. Nihan'ın da nerede oturduğunu bilmediğini söyledi. Merak da etmiyormuş! Gerektiğinde Patron arıyormuş onları.

Sorularımı uzatmadan kestim. Yolculuk, köprüyü geçtikten sonra Fulya yakınlarındaki bir iş merkezinin otoparkında sona erdi. Zeynep, arabayı durdurunca çantasından bir kart çıkarıp elime tutuşturdu. 8. kata çıkacaktım. Psiko-Center; ortaklardan Dr. E. Kantar, beni bekliyordu. Sabıka kaydımın çaresine ise Patron bakacaktı. Nasıl? Omuzlarını kaldırdı. "Randevu 12'de," diye hatırlattı, inerken. Teşekkür etmeli miydim? Ederek arabadan indim.

Klinik, tıp merkezinden çok güzellik salonunu andırıyordu. Yağlıboya tablolarla süslenmiş açık renkli duvarlar, kıyıya köşeye sinmiş tedirgin edici temizlik, kolalı, beyaz önlüklü genç kadınlar ve insanı canlandıran serinlik... Dr. Kantar erkek değil, kırklarında, sinirli bir kadındı. Odasına girer girmez, "Nihan Hanım nasıllar?" diye sordu.

"İyiler," dedim, sesindeki endişeli saygıya katılarak.

Kadın, solunun üstüne attığı sağ bacağını kesik kesik sallayarak nasıl bir iş için orada bulunduğumu anlatmaya koyuldu: Yetişkin erkek figürü; konsept onun buluşuydu! Yetişkin sayılırmışım gibi başımı salladım. Çocuk pedagojisi, çocuklarla iletişim konularında teorik ve uygulamalı derslere yarından itibaren başlayacaktım. Geçmişteki tiyatro deneyimimin -kadın, hayatımın en büyük bozgununu böyle tanımlıyordu- işimde bana yardımcı olabileceğini düşündüğünü söyledi. Bir bakıma haklı sayılırdı: Yetişkin gibi görünmek için epeyce iyi rol yapmam gerekecekti.

Yarım saat boyunca diken üstünde oturdum. Yüzüm Dr. Kantar'ı sinirlendiriyor olmalıydı; konuşurken sık sık gözlerini kaçırıyor, yere bakıyordu. Yine de yeri geldikçe elime

söylediklerini açıklayan kitapçıklar tutuşturmayı ihmal etmedi.

Konuşma saat yarımda bitti. Kendi odasından benden önce çıkıp, elini bile uzatmayan garip kadınla ertesi gün buluşmak üzere ayrıldık. Gelirken bulutlu olan hava açmıştı. Binanın önünde mavi gökyüzüne baktım. Aylar sonra, sadece bir hafta sürecek olsa da, sabahları düzenli olarak erken kalkacaktım.

Nihan'ı sokağa iner inmez gördüm; birisini bekler gibi dikildiği köşede. Şaşırtıcı bir görünüşü vardı; omzuna astığı uzun saplı evrak çantası, kısa etekli döpiyesi: Dün geceki çete reisine değil, öğle tatilinde yemeğe çıkmış bir banka yöneticisine benziyordu.

"Geç kaldın, midem ağrımaya başladı bile," dedi, yanına vardığımda. Konuşmamı beklemeden arkasına dönüp duraktaki taksiyi eliyle çağırdı. O önden bindi; -yukarı sıyrılan eteğini aşağıya çekerken- sordu. "Nasıl geçti?"

Nasıl geçtiğini biliyordu. Bildiğinin farkında değilmişim gibi elimdekileri gösterdim. "Yarın başlıyorum."

Yarın başlayacağımı da biliyordu. "Sevindim," diyerek gülümsedi.

Ortaköy'e kadar konuşmadık. Ortaya çıkan dizleri onu birdenbire kadınlaştırmıştı; geriye yaslandım. Göğüsleri de vardı. Çete reisi olmasını yeğlerdim; bu hali rahatsız ediciydi.

Önce yemek yedik; konuşmayı yine o başlattı. "Eee, kendini nasıl hissediyorsun?"

"Şaşkın," dedim. Gözlerini ışıktan korumak ister gibi kısmıştı. İkinci sorusundan önce araya girdim: "Adama ne oldu?"

'Hangi adam' diye sormadı. "Şansı varmış; korumaları onu bulmuş."

"Olanlar çok..." İğrençti, diyecektim, "Garipti," dedim. "Bunu neden yaptınız?"

"Neyi?" Neyi kastettiğimi biliyordu. "Kusmak, zararlı şeylerin vücuda girmesini önleyen bir refleks olayıdır," dedi sonunda. "Korunma. Bir tür arınma."

"Dün gece, zararlı olan, korunmamız gereken neydi?"

"Mesela sahtekârlık." Yüzü kâğıt gibi buruşmuş, çizgileri birbirinin içine girmişti. "Mesela ikiyüzlülük, mesela acıma duygusunun meta haline getirilmesi..."

Belki bir soru daha sorardım, ama öksürmeye başlayınca sustum. Böyle ılık bir havada ciğerlerinin şiddetle sarsılmasının nedenini şimdi anlıyordum: Öksürüğü bir el işareti ya da dudak bükülmesi gibiydi; öfkelenince kendiliğinden ortaya çıkıyordu. Başka bir şeyin daha farkına varıyordum: Dün gece İsmail'in, Yusuf'un ve Zeynep'in gözlerinde birdenbire beliren o küçümsemenin kaynağı, karşımdaki kadının küçük gözlerindeki derin nefretti. İrkildim. Böylesine çelimsiz bir bedene o kadar büyük bir şeyi nasıl sığdırmıştı?

Bu düşüncelerle bir sigara yaktım. "Bana da ver," dedi, kibriti söndürdüğümde.

"Öksürüyorsun." Omzunu silkerek uzattığım sigarayı yakmamı bekledi. Kişiliği güçlü olanlarla özgü dik, umursamaz bakışlar vardı gözlerinde. Söylemeli miydim? Söyledim: "Beni tedirgin ediyorsun."

Yine omuzlarını silkti. Sıkılmıştı: "Sevmedin; içtenliğime de inanmamıştın. Şimdi de tedirginlik! Unutma, sana iş buldum."

"Neden? Kara gözlerim için mi?"

Gözlerini kısarak yaklaştı. "Bence gözlerin bal rengi." Çok dik bakıyordu. "Kadınların içini oynatan bir tip olduğunu söylediler mi sana?"

"Seninkini oynatıyor muyum?"

Yanlış anlamayı engellemek ister gibi, "Hayır," dedi hemen. "Ben erkeklerle ilişkimi keseli epeyce oldu." Bu kez ben gülümsedim. "Kadınlarla da," diye devam etti. "Ama Betül Bengi seni görür görmez bayılacak; eminim."

Betül Bengi! "Şu gazeteci kadından mı söz ediyorsun?" Başını salladı. "Onu tanımıyorum ki."

"Yakında tanıyacaksın," dedi. "Yerli B.B'miz de babasız bir erkek çocuk büyütüyor ve Psik●-Center'a baş vuranlardan. Bir hafta, on gün sonra oğlu için ona önerilecek adayları görüp, birini seçecek."

Çoğunlukla kendisi ve özel hayatı hakkında garip yazılar yazan gösterişli kadın... İstediği o muydu? "Magazinle ilgilendiğini bilmiyordum," dedim.

"İlgilendiğimi kim söyledi?" Bir yandan sigarasının külünü tuz eker gibi kül tablasına silkiyordu. "İlgilendiğim Ercüment Cantürk. Cantürk'ün Betül Bengi'nin sevgilisi olduğunu biliyor muydun?" Nereden bilecektim? "Onu gazetesine aldığından beri kadının evinden çıkmıyor," dedi, alaycı bir sesle.

Yemdim. Bibi'yi kullanarak ünlü genel yayın yönetmenini -büyük balığı- oltaya getirecektim. Asıl balığı yakalamak için küçük balığa sunulmuş bir yemcik... Gözündeki değerimi bilerek sordum: "Peki, Cantürk'le nereye varacaksın?"

Sigarasını söndürmekle meşguldü. Birden hıçkırık gibi boğazımdan fırlamak üzere olan kahkahayı hissettim boğazımda. Onun kadar akıllı birinin bir izmaritle huysuz bir atla boğuşur gibi uğraşması komikti. Sigarasının başını ezdikten sonra da sessizliğini sürdürünce acele ettiğimi anladım. Büyük balıktan da büyüğü vardı. Başımı hafif hafif salladım; o da beni taklit etti.

"Evet, bence bizi ona götürecek kişi Ercüment Cantürk," dedi. "Yeni gazetesini kurmak için gereken parayı ona o verdi."

"Hayalet!" Öne eğildim. "Yani görünmez adamı bulabilmen için Bibi'nin evine girip casusluk yapacağım; öyle mi?"

Omuzlarını kaldırdı. "Sadece gözünü açacaksın. Senden istediğim bu."

Sadece! Bu kadarla kalmayacağı açıktı. "Peki, ya böyle bir oyunun içinde ben yokum dersem?"

Bir an durakladı. Sonra kendinden emin bir tonla cevap verdi: "Bence demeyeceksin?" Neden? Dümdüz -onun yap-

tığı gibi- gözlerinin içine bakıyordum. "Demeyeceksin, çünkü bu hayatın boyunca beklediğin fırsat."

"Hayatımı bilmiyorsun," dedim.

"Başkası olmak istiyorsun. Hayatının en önemli amacı bu..." Sözlerini kesecekken elini kaldırıp konuşmamı engelledi. "Nereden mi bildim? Belki aynı amacı paylaşıyoruzdur."

Hâlâ gözlerinin içine bakıyordum. Aynı şeyleri paylaşmıyorduk. "Seninki benimkinden farklı," dedim. "Sen bir adamın peşindesin. Bense sadece bu kentte tutunmaya çalışıyorum. İstediğim, küçük bir dilim."

"İyi ya; işte sana bu kentte tutunman için bir fırsat. Hatta oldukça iri bir dilim ısırma şansı."

Beni kullanacak, sonra da fırlatıp atacak... Hiçbir yem, avın sonunda canlı kalmaz. Doğruldum. Onunla ne zaman on dakikadan fazla yalnız kalsam, hep kaçmayı düşünüyordum.

O, kararlı, sonunda ikna edeceğinden emin, sinir bozucu sesiyle devam etti: "İnsanlar ikiye ayrılırlar: Fırsatları kullanabilenler ve kaçıranlar..."

Belki haklıydı. Belki de değildi. "Bu iş boyumu aşar," dedim. "Böyle bir işin içinde olmak istemiyorum! Hepsi bu."

"Boyumuz ne kadar uzun? Eninde sonunda bu soruyla karşılaşırız?" Sesi alaycıydı. "Hepsi, bu," deyip sustu. Ben de ona uydum. Ne ummuştum ki? Sessizlik uzayınca dudakları sıkıntıyla kıvrıldı. "Karar vermen için çok beklemeyeceğimi biliyorsun, değil mi?"

Biliyordum, ama korkuyordum da. "Hayalet'i neden bulmak istiyorsun? Varlığı bile tartışmalı biri sana ne yapmış olabilir?"

"Varlığı tartışmalı falan değil. Eski İçişleri Bakanı'nın söylediklerini unuttun mu? Şu eski polis: Ülkenin gerçek hakimi Tapınak Şövalyeleri'dir, dedi. Kim bilir, belki o da Hayalet'ten söz ediyordu."

Onun kadar akıllı birisinin Hayalet'e Tanrı'ya inanır gibi inanması garipti. Soruyu tekrarladım: "Size ne yaptı?"

"Özel bir mesele bu," dedi. "Seni ilgilendirmez."

"Yine de kendimi ne için tehlikeye attığımı bilmek isterim."

"Senin için hiç bir tehlike yok ki. Zengin, parıltılı bir çevrede bir süre gününü gün edeceksin; iyi para kazanacaksın. Bakarsın kendine yeni, güçlü tanıdıklar da edinirsin..."

Sonunda beni kandıracaktı. "Tehlike çamur gibidir," dedim. "Ne kadar sakınırsan sakın, mutlaka bir parçası üstüne sıçrar."

Kalkıp gitme sırası ona gelmiş gibi oturduğu yerde öfkeyle kımıldadı. Aklından bakışlarına düşen küçümseme, gözlerini dibine doğru batırıyor, burnunu da sivriltiyordu. "Söylesene, Boğaz'ın bulanık sularına balıklama atlayan o adam gerçekten sen miydin?"

"O zaman bir nedenim vardı," dedim. Kararsızdı; sigara yakarak bekledim. Kendini geriye bıraktı. Belki akıllıydı, ama çabuk öfkeleniyordu. "Hayalet'i neden aradığını bilmem önemli. Bana anlat!" Durdu. Küçük yeme ne kadar güvenebilirim? Bunu tartıyordu. "Üstüne mi kusacaksınız?"

"Sadece birkaç soru soracağım," dedi.

"Mesela? Neden birisini söylemiyorsun?"

"Çoğu hocamın yaptığı araştırmayla ilgili. Onun yarım bıraktıklarını ben sürdürmek istiyorum."

Çocukken bir türlü mavileştiremediği gözleri hâlâ gerideydi. "Diyelim ki, doğruyu söylüyorsun. Ama şunu aklında tut! Kimse için kendimi tehlikeye atmam."

"Anlaştık," dedi. "Senden, Bibi ve Ercüment Cantürk'ün çevresinde gördüğün insanları bana anlatmanı istiyorum; hepsi bu. Ama ağzın sıkı olmalı; bu çok önemli. Anladın mı? Kimseye bundan söz etmeyeceksin."

Kimseye! "Zeynep'e de mi?"

"Zeynep'e, ötekilere, hiç kimseye."

Omzumu silktim; bunu yapabilirdim: "Peki, Cantürk'le Hayalet'in bir ilişkisi olduğuna emin misin?"

Başını salladı. "Cantürk'ün elektronik haberleşmelerini okuyorum. Onu andıran birinden söz ediyor." Şaşırdığımı görünce, güldü. "Eğer bilgisayar olmasaydı sabıka kaydını nasıl silerdik?" Sonra çantasından bir zarf çıkararak uzattı. "İlk maaş yerine." Yüzüne nasıl baktıysam, "Bütün arkadaşlar ay başında böyle bir zarf alırlar," diye açıkladı. "Kulüp üyesi oldukları için."

Nazlanmadan zarfı alıp ceketimin cebine yerleştirdim. Kahve istemedi. Tatlı yiyecekti. Küçük bir çocuk gibi iştahla dondurmasını kaşıklarken ben etrafı seyrettim. Hesabı o ödedi. Kalkmadan önce biraz oyalandı. "Şimdi ne yapacaksın?"

Ne yapacağımı değil, ne yapmak istediğimi söyledim: "Param var, sanırım bir kadın bulup onunla yatacağım. Yoksa kadınlarla ilişkimi kestiğimi düşünebilirsin."

Güldü. Yapacağımı onaylayıp onaylamadığını ele vermeyen tarafsız bir gülüştü bu. Caddeye yürüdük. Ben Karaköy'e gidiyordum; o ters yönü işaret etti. Bebek'e gidiyorum deseydim, o Karaköy'e gideceğini söylerdi; emindim. Vapurda zarfa baktım. İyi bir işverendi; böyle giderse belki bir gün ben de ona Patron derdim.

3

Eve döndüğümde saat dört olmuştu. Kadir'in kapısını vurdum. Cevap üst kattan geldi. "Melek'lerde." Merdiven boşluğuna uzandım. Selim aşağıya doğru sarkmış, beni seyrediyordu. "Söyle, oyalanmasın, yarım saat sonra çizimler bitmiş olur."

Yarım saat boyunca varlığının çevresinde dönerek başladığı yere ulaşmaya çalışacak kaçığa elimle işaret edip, alt ka-

ta indim. Kapıyı Mehmet açtı. Kadir, Melek'in yanındaydı. Mehmet, sevinmiş gibi yüksek sesle gelişimi haber verdi. "Umut!"

Kadir'i selamlayıp dümdüz uzaklara bakan Melek'i yanağından öptüm. Sevinçliydi. "Başardım," dedi çabucak. "İlk toplu gösteriye hoş geldin. Dinlemek ister misin?"

"Tabii ister," dedi Kadir. Eliyle acele etmemi işaret ediyordu. "Hadi, kendine bir yer bul."

O da Melek'in sevincine tutsak olmuştu. Mehmet'in, Kadir'le Melek'in yan yana oturdukları divanın karşısına yerleştirdiği sandalyeye aynı istekle iliştim.

"Bak..."

Melek, küçük, çıplak ayaklarını gösteriyordu. Tırnakları parlak kırmızı ojeyle boyanmış baş parmakları yerdeki sayfaları açık vaziyette duran kitabın üstündeydi. Dört yıl önce dağda PKK saflarında savaşmaktayken böbreklerinden hastalanan Şeyhmuz'un, tedavi için İstanbul'a döndüğü ihbarını alan polis, Melek'i, âmâ olduğuna bakmadan, eski sevgilisinin yerini bulma gerekçesiyle Zilan'la birlikte gözaltına almış ve üç gün sonra onu eve -okurken kullandığı- bütün parmak uçları yanmış olarak geri getirmişti. Polis, Melek'in karakolda yanlışlıkla sobaya tutunduğunu söylemekle yetinmiş, Melek'se bütün ısrarlara rağmen o gece onu ikinci kez körleştiren olayı nedense anlatmamıştı. Şeyhmuz yakalanamamış, Melek'se doğduğundan beri içinde yüzdüğü karanlıktan -okudukça- çıkmasını sağlayan kömürleşmiş parmak uçlarıyla kalakalmıştı.

"ben sana mecburum bilemezsin
adını mıh gibi aklımda tutuyorum
büyüdükçe büyüyor gözlerin
ben sana mecburum bilemezsin
içimi seninle ısıtıyorum... "

Melek, çocukluğundan beri aşık olduğu Kürt delikanlısını ele vermemek için, dört yıl önce parmaklarının ucunda yakılarak yitirdiği gözlerini, şimdi ayak parmaklarının uçlarında, yazılmış en güzel aşk şiirlerinden birisiyle yeniden ediniyordu.

"...sevmek kimi zaman rezilce korkuludur
insan bir akşam üstü ansızın yorulur
tutsak ustura ağzında yaşamaktan
kimi zaman ellerini kırar tutkusu
birkaç hayat çıkarır yaşamasından
hangi kapıyı çalsa kimi zaman
*arkasında yalnızlığın hınzır uğultusu..."**

Birbirimize baktık. Aynı fikirdeydik: O dünyanın en usta virtüözüydü. Ayak başparmaklarından yayılan sesi art arda ürpererek dinledik. Melek, şiiri yarıladığında Kadir bir yandan yanındaki eşsiz sanatçının kömürleşmiş parmak uçlarını öpüyor, bir yandan da kimseye fark ettirmeden döktüğü gözyaşlarını siliyordu. Biri bana dokunsa, sanırım ben de ağlardım.

Ama Melek şiirini okumayı bitirirken daha da garip bir şey oldu: Kadir, ağlamayı keserek gülmeye başladı. Birdenbire, öylece; ortada bir neden yokken. Önce hafif hafif, iç çeker gibi, hıçkırığı andıran bir tarzda gülüyordu; ardından dalga dalga kahkahalar geldi. Çaresiz, Melek'le birlikte ona katıldık. Neden kahkahalar attığımızı bilmeden, yaşlı kaçığın neşesinin bize gösterdiği yoldan ilerleyerek güldük. Ama anlamamız uzun sürmedi. Melek'i ikinci kez kör etmeye çalışanlara, çaresizliklerine gülüyorduk. Kadir her yeriyle gülüyordu, ben sadece yüzümle yapabiliyordum bunu. Melek! O ayaklarıyla da gülebiliyordu.

*) Attila İlhan, *Ben Sana Mecburum.*

On dakika sonra sustuk. Melek, yerdeki kitapta yeni bir sayfa açmıştı; hiç kimsenin karanlığa mahkûm edemeyeceği bu olağanüstü kızı, Kürt sevgilisini hatırlayarak okuduğu şiirle Türk erkek arkadaşına bırakıp, Kadir'le çıktık. Gülmek onu yormuştu; hem de çok.

Merdivenlerde aklıma tekrar o soru geldi. Durakladığımı fark edince o da durdu. "Ne oldu?"

"Hiç," dedim; Selim'in Şeyhmuz'u o dağlarda öldürmüş olabileceğinden söz etmemeliydim. Oysa bu saçma düşünce sık sık geliyordu aklıma.

"Öyleyse sallanma, biraz daha gecikirsek Selim Efendi kekeleyerek aşağıya iner."

"Önce bir içki içelim mi?" dedim. Hâlâ son basamaktaydı. "Bir iki şey sormak istiyorum." Kadir, evet ya da hayır demeden basamağı çıktı. Onu izledim. Salonunda karşı karşıya gelince, "İçkiyi boş ver," dedim.

"Tamam," dedi. Kuşkuyla bakıyordu. "Sen de çabuk ol."

"Ercüment Cantürk..." dedim. Gözlerindeki kuşku yerini hemen onu sevimsizleştiren şaşkınlığa bıraktı. Bu adı ilk kez duyuyormuş gibi boş boş bakıyordu şimdi. "Sence nasıl biri?"

"Tetikçi; hükümeti devirme harekâtında ilk kurşunu o attı," dedi çabucak. Gözlerinin içi yeniden dolmuştu. "Son on yılda çok az kula nasip olan bir hızla yükseldi. Medya patronlarını tek tek, en az bir kez dolandırdı ve sonunda da kendi gazetesini kurdu. Bu dışardan görüldüğü kadar kolay olmasa gerek... İşte bildiklerim; oldu mu?"

"Yeni gazete için bir yerlerden para almış olmalı, değil mi?"

Güldü. "Hem de epeyce," dedi sonra. "En az bir kamyon."

Ben gülmedim. "Peki, sence nasıl bulmuş olabilir onca parayı?"

Bilmese de -her konuda olduğu gibi- bir fikri vardı: "Kendini satmaya razı oldun mu, bedelini ödeyecek birileri nasıl-

sa bulunur, aslanım. Dostumuz erken seçim operasyonunda önemli ve öncü bir rol kapmayı becerdi. "

Yeteri kadar açık bir cevaptı. Sıra ötekine gelmişti. "Şu arkadaşın, Nihan'ın hocası, nasıl öldü?"

"Bu da nereden çıktı şimdi?"

Belki nereden çıktığını söylemeliydim. Sonra ağzımı sıkı tutacağıma söz verdiğimi hatırlayıp, geçiştirdim.

"Bugün Nihan'ı gördüm." Bu onu ikna etmeye yetmezdi. Gülümsedim. "Biliyor musun, kitaplarını okumaya başladım."

"Kitaplar mı? Ne o, hepsine birden mi?" Cevap vermemi beklemedi. "Mutlaka *Denemeler*'le başlamışsındır," dedi. Başımı salladım. "Sakın en incesi olduğundan seçmiş olmayasın o kitabı?"

"Huysuzluk etme," dedim.

"Peki," dedi ve Nihan'ın hocasına döndü. "Evde öldü; aptalca bir kaza sonucunda. Banyoda havagazından zehirlenmiş."

"Yalnız mı yaşıyordu?"

Anlamsız merakım onu da meraklandırmıştı. "Evet; neden sordun?"

"Hiç... Evde başkası olsaydı belki kurtarırlardı." Söylediğim akla yakınmış gibi başını salladı. "Öldüğünde ne yapıyordu?" İyice işkillenmişti. "Nihan, aynı çalışmayı sürdüreceğini söyledi," dedim.

Biraz düşündü, sonra omuzlarını silkti. Konuşmak onu yormuş gibiydi. "Parlak bir bilim adamıydı. Öyle ki, bir vakıf, şimdi adını hatırlamıyorum, onu genç yetenekleri tespit edip yetiştirmesi için destekledi. Burs vermek, çocukları uluslararası yarışmalara sokmak, işe yerleştirmek gibi... Nihan'ı da o keşfetti sanırım. Sonra ne oldu bilmiyorum; ben üniversiteden ayrıldıktan sonra, o kuruluştaki işini bırakıp inzivaya çekilmiş..." Devam etmesini beklediğimi fark edin-

ce hafifçe sesini yükseltti. "Hepsi bu kadar, beyefendi, şimdi koluma gir de, kusursuz dairenin peşine düşen dostumuzu görmeye gidelim."

Selim! Bizi dinleyebileceğini unutmuştum. Kadir'in kulağına eğilip, "Seni çıkarırım," dedim. "Ama içeri girmem,"

Neden güldüğünü bilmiyordum. Bana yaslanmasını bekledim. Merdiven çıkarken nefesi sıkışıyordu. Ancak o zaman yakında öleceğini hatırladım. Bedenindeki kuytu bir köşede fidan gibi nazlı nazlı büyüyen ölümle kol kola yukarı çıktık. Ölüm böyle bir şey miydi? Gizli, sessiz ve ebedi düşmanı hayatla iç içe.

Son basamakta bir kez daha durduk; kolumdan çekince. "Sence ondan ayrılmalı mıyım?"

Bir süre yüzüne O'nun kim olduğunu bulmak için baktım. Mine'den söz ediyordu tabii. Ayrılabilecek başka kimi vardı. "Ayrılma," dedim. "Ayrılırsan onu üzersin."

"Ama öleceğim..."

"O zaman nasılsa üzülecek," dedim. "Onu neden iki kez üzesin ki?"

Hareketsizdi, ama gözbebekleri sanki yürüyormuş da birdenbire durmuş gibi ileri geri sallanıyordu. "Haklısın," deyip, ardından ayağını üst basamağa attı. "Biliyor musun, bazen akıllı laflar ediyorsun."

"Budalalarla bozuk saatler birbirlerine benzerler," dedim. "Doğruyu bulmaları sadece bir rastlantıdır."

"Tamam," dedi. Budalalığımı mı, akıllı oluşumu mu onaylıyordu, belirsizdi. "Anlaştık. İşe ne zaman başlıyorsun?"

"Yarın," dedim.

"Akıllılardan kendini sakın! Tamam mı?"

Elini uzatmıştı. Nedense irkildim. Sonra boş verip sıktım. Sahanlığa çıktık. Uyarı sırası bendeydi. Kulağına eğildim. "Sence seçimler ertelenecek mi?"

"Ne bileyim! Müneccim miyim ben?"

"Bir cevap bulsan iyi edersin. İlk sorusu bu olacak."

Sözlerim bitmeden kapı açıldı. Selim'in gözlerine bakar bakmaz anladım. Yine daireyi kapatamamıştı.

Eve döndüğümde kararsızdım. Ya *Denemeler*'e devam edecektim ya da ortalığı toparlayıp, klinikte elime tutuşturulan kitapçıklara göz atacaktım. Yatağa uzanıp biraz hayal kurdum. İçinde iyi yemek ve güzel kadınların olduğu hayaller. Nedense işle ilgili bir şey düşünmüyordum. Mehmet'e kira borcumu ödemem gerekiyordu, ama paranın azalması hayallerimi budayacaktı. Her şey birdenbire üzerime fırlatılmıştı: Hayalet, casusluk, yetişkinlik ve en ağırı, Kadir'in sırdaşı olmak...

Sonunda uyumaya karar verdim. Eğer kararsızsan, kararsızlığını sihirbazların parlak kumaşı, uykuyla ört. Uyku, üstünü örttüğünü değiştirir; başka biri olarak uyanırsın.... Bunları cezaevinde öğrenmiştim.

İki saat sonra kapının ziliyle uyandım. Saat yedi olmuştu. Pek değişmemiştim; kapıya kendim olarak gittim. Gelen Ulviye'nin kocasıydı. Bir süre birbirimizi süzdük, adam ne içeriye giriyor, ne de konuşuyordu. Sonunda, "Evet," dedim.

Ancak o zaman kımıldadı. Gülümsedi. Gülümseyince alacalı çember sakalının simetrisi bozuluyordu. "Bir maruzatım vardı..."

"Buyrun," dedim, çaresizce. Adam, ayakkabılarını çıkararak içeriye girdi. Adı bir türlü aklıma gelmiyordu. Pencerenin önündeki koltuğu seçti. Konuşmadan otururken dua eder gibi ileri geri sallanıyor, düz, gri çoraplarına bakıyordu. Neden sonra izin ister gibi gülümseyince, "Evet," dedim yeniden.

"Bir maruzatım vardı," diye tekrarladı. "Altı numarayla ilgili..." Selim'den söz ediyordu. "Siz kendisinin has dostusunuz. Acaba..." Güzel kadın ve yemek düşlemiştim, Tanrı bana konuşmakta zorluk çeken kölesini göndermişti. Elimle işaret ettim. Adam 'acaba'nın üstünden atlayıp derdini söyledi: "Kendisi bizi dinliyor."

"Dinliyor mu?"

"Evet... Onun gibi şahadet mertebesinin kıyısından dönmüş bir gazi yapmaz diyordum, ama bugün kâni oldum." Sesini alçaltmıştı. "Eve dinleme cihazları yerleştirmiş olmalı... Bir sürü mahrem hadise oldu. Hepsinden haberdar. Az önce de yukarı gelip enişte beyin getirdiği vekâletnameyi imzaladığımız için bize çıkıştı; ardından haysiyetimizle oynadı..."

Gülmeden adama yaklaştım. Adını hatırlamıştım. Omuzları çöküktü, sessiz birine yakışmayan bir addı: Seyfullah.*

"Dinleme falan yok," dedim. "O her şeyi duyuyor. Ermiş gibi." Adamın gözleri irileşirken sesimi incelterek, devam ettim: "Hatta akıldan, gönülden geçenleri de duyuyor, anlıyor. Galiba Cudi Dağı'nda ermiş..." Belki inanmazdı, ama sihirli sözcük, 'ermiş' kararsızlığının önündeki kuşkuyu dağıtıverdi. "Bir düşün: Sadece sizin evdeki konuşmaları mı duyuyor? Enişte'nin evi? Koridor? Beni merdivenlerde de duyuyor." Sıra son darbedeydi: "Bu arada milletvekili olmayı aklından geçirdiğini de biliyor."

"Öyle mi?" diye inledi adam. Başımı sallayıp, gözlerimi kapattım. "İstersen şimdi buraya gelmesini söyleyeyim."

"Hayır, hayır..." Gözlerimi açtım. Yüzü sararmıştı. "Eğer öyleyse, rahatsızlık vermeyelim..."

"Öyle," dedim. "Hatta şu anda burada olduğunu, onu şikâyet ettiğini de biliyor."

"Allah!" diye atıldı adam yeniden. "Gayemiz şikâyet değildi... Bizim hanım biraz..."

"Onu öfkelendirmemeliyiz," diye devam ettim: "Bedduasını almamalıyız. Yerinizde olsam, vekâletnameyi geri alırdım."

Adam bir yandan başını sallıyor, bir yandan da kapıya doğru yürüyordu. "Haklısınız efendim. Haklısınız."

Onu kapıda yakaladım. Adını unutmuş, tir tir titriyordu. Kulağına eğildim. "Bir uyarı!" Gözleri dalıp gitmişti. Artık

*) Arapça: Allahın Kılıcı. (y.n.)

beni değil, ermiş Selim'i dinliyordu. "Apartmanı boşuna yıkmaya çalışmayın," diye fısıldadım. "Selim, büyük depremin zaten yakında her şeyi yok edeceğini söyledi bana."

Adam ayakkabılarını giymeye çalışıyor, ama bir türlü başaramıyordu. Sonunda topuklarına basarak, aşağıya doğru koşar adım uzaklaştı. Evine dönmek için altı numaranın önünden geçmeyi göze alamamıştı.

Kapıyı kapattıktan sonra güldüm. Kapının zili de tam gülerken çaldı. Biraz daha gülseydim, adama yaptıklarımdan dolayı kendimden utanacaktım oysa. Ne unutmuştu?

Kapıda Seyfullah değil, Selim vardı. Korkuyla irkildim, gerçekten ermiş miydi? "Bak," dedim.

"Tamam, tamam... Hadi gel, hep beraber çıkıyoruz... Dondurma yiyeceğiz..."

Tamam, tamam! 'Evet, ermişim; boş ver, çıkalım...' Hangisiydi? "Kaç kişiyiz?" diye sordum.

"Birden altıya hepimiz," dedi ve Kadir'in kapısına yürüdü.

Apartmanı başımıza yıkmaya niyetli iki elebaşının dışında bütün koloni birlikte olacaktık. Tanrı, inatla hayallerimi geri çeviriyordu. Güzel kadın yerine Seyfullah'ı göndermişti, şimdi de yemekten önce tatlı ısmarlıyordu... Tabii hayır diyebilirdim, ama demeyi aklıma bile getirmedim. Kaçık bir feylesof, keskin kulaklı bir gazi, belleğini yitirmiş bir mahkûm, körleştirilemeyen bir âmâ, iyiliksever bir sakat... Kendi cennetini arayanlar! Düş kırgınları! Onlardan birisiydim; onlardan başka kimim vardı? Ve onlar kanıtlarımdı: İyi bir insan olabileceğimin kanıtları. Suya geç atlamamı unutturabilecek olanlar...

"Hadi!"

Hepsi sahanlıktaydı. Ender görülen mahlûklar: Kendi çıkarlarını gözetmeyen insanlar. Kaçı ruhunun iskelesinden kendisini uğurlamıştı? Kadir, "Sen ısmarlıyorsun," dedi. "Artık işin var."

Tanrı'nın cömert olduğunu da nereden çıkarmıştım? Zilan'ın göğsüme yönelttiği faşist selamını öpüp, Kadir'e başı-

mı salladım. Hep birlikte aşağıya indik. Bir ara apartmanımızı kurtardığımı söylemeyi düşündüm, sonra vazgeçtim. Kurtarıcılık, üstümde eğreti duracaktı.

Saat on buçukta geri döndük; Zilan iyice yorulunca. Mehmet ilk kez Melek'in koluna girmiş, Kadir üç saat boyunca içki içmemişti. Selim ise rahatsız görünüyordu. Sorunca, "Etraf kalabalık," dedi.

Kalabalık onu yoruyordu. Yoksa çevresindeki herkesin düşüncelerini aynı anda okuyabiliyor muydu?

Zeynep saat on birde geldi. Değişmişti. Hem de tepeden tırnağa. Sabahki sevimli kız değil, dün akşamki baştan çıkarıcı kadındı. Onu, üstündeki dar kazak, altında bakanı utandıracak kadar kısa bir etekle eşikte ayakta dururken görünce Tanrı'nın sonunda istediklerimi vermeye karar verdiğini düşünmedim değil. Cömert olmadığını söylemekte acele etmiştim. Belki sadece sırayı karıştırmıştı. "Daha yemek yemedim," dedim.

"Boş ver," dedi. "Ben ikimize de yetecek kadar yedim." Kapıyı kapatıp arkasından seğirttim. Salona girmeden önce antrede durup geriye döndü. "Herifçioğlu nalları dikmiş."

Herifçioğlu! Suçu, iyiliğini gösterişli bir biçimde sergileme olan zavallıdan söz ediyordu. "Hani korumaları onu bulmuştu?"

"Kader," dedi Zeynep. "İç kanamaları durmamış..." Tekrar o mide bulantısını duydum. Demek Nihan'ın dediği kadar şanslı değilmiş. "İçki?"

"İçkim yok," dedim.

"Bende var. İçer misin diye soruyorum?"

Birlikte salona yürüdük. O koltuğa yerleşirken ben mutfağa gidip iki bardak getirdim. Bacakları göz alıcıydı; göğüsleri de öyleydi. Yine de bedeniyle değil, bu bedenin bile geriye itemediği yüzüyle eşsiz bir varlık olduğunu kavrıyordum.

Göz göze gelince cennet, bedenine bakınca da dünyevi hazlar; enfes bir kokteyl...

Bardakları ona uzattım. Hasır çantasından çıkardığı madeni mataradan bardaklara içki koydu. "Başımız dertte öyleyse," dedim. Değilmiş gibi güldü. "Seni hatırlayacak en az elli tanık çıkar."

Eliyle yanını gösterdi. "Korkma, kimse beni tanıyamaz. Hem belki Rıdvan'ı yakalarlar; o da itiraf eder."

Yanına oturdum; bacaklarına bakmamaya çalışıyordum, ama gözlerim aylarca önce Laleli'de bulduğu bir fahişeyi zar zor becerdikten sonra başka kadınla yatmayan bir başkasına aitti, söz dinlemiyordu. "Bence birileri Rıdvan'ı ihbar edecek," dedim. "Ne dersin?"

"Belki," dedi. "Kim bilebilir ki?" Uzattığı bardağı aldım. "Şerefe."

Onlar kusmuştu, Rıdvan cezayı çekecekti. İlahi adalet! "İsmail'le, Yusuf'tan ne haber?"

Cevabını beklemeden bardaktakini ağzıma boşalttım. İçki Kadir'in seveceği kadar sertti. Zeynep, "Hafta sonu birlikte paint-ball oynayacağız," dedi. "Şu savaş oyunu. Ormanda iki takım halinde boyayla oynanıyor..." Bacaklarına dokunmak istiyordum, Rıdvan'ı kaderiyle bırakacağım için utanıyordum, sonu kötü bitecek bir serüvene dalmaktan korkuyordum. Dokunmadım, kaçmadım, sustum. "Orhan da gelecek." O da kimdi? "Patron'la takılır çoğu zaman," diye açıkladı Zeynep.

"Motosikleti var mı?" Başını sallayıp bardağını tekrar doldurdu. Benden hızlı içiyordu. "İlginç arkadaşların var," dedim.

"Öyle," dedi. Mine gibi güzel kokuyordu. "Hepsi birbirinden akıllı. İsmail altı yıl önce üniversite imtihanlarında on birinci olmuş. Yusuf da otuz ikinci. Ama o iki yaş daha büyük..."

"Ya sen?" dedim.

Bacaklarını kaldırmış sehpaya uzatacakken durakladı. Kötü zamanlama; başını çevirip sesini yükseltti. "Merak etme, kendime yetecek kadar aklım var." Omzuma hafifçe vurdu. "Peki, sen?"

"Ben budalalıktan emekliyim," dedim. İçten bir kahkaha attı. O zaman sordum. "Hâlâ evli misin?"

"Hayır." Biraz düşündü. "Olsaydım benimle yatmaz mıydın?"

Onu gördüğümden beri aklımdan sadece bu geçiyordu. Yine de sordum: "Yatacak mıyız?"

Bu kez hemen cevap vermedi. Gülümsüyordu. Ama gülümsemesi ne kışkırtıcıydı ne de nazlı. Kendini sakınmayanlara özgü açık, cömert bir gülümsemeye benziyordu; parlaklığını yitirmeden sonlanınca Zeynep önüne döndü. Çantasının içine baktı. Aradığını bulamamış olacak, mırıldandı:

"Eğer krem varsa yatacağız, yoksa, *vielleicht das naechste mal!**..." Anlamadım; Almanca konuşuyor olmalıydı. Almanca bilseydim de ne dediğini anlayamazdım. Kulağım, ağzım, gözüm yok olmuştu; sadece düşünceydim: Onunla yatma fikrinin etrafında dönen tutkulu düşünceler. Eli bir süre daha çantasının içinde gezindi. Doğrulduğunda avcunda bir şey vardı. "Yatıyoruz..." Uzattığı hokkaya benzer kutuyu aldım. "Islanma sorunum var. Krem kullanmadan olmaz. Canım acıyor..."

Açık sözlülüğü utanç ve korku vericiydi. İnsanın yüzüne her şeyi söyleyebilecek, onu birkaç sözcükle çırılçıplak bırakacak birisiyle karşı karşıyaydım. Kremi geri verdim. İçkisini bitirince kalktık, yatak odam dediğim odaya geçtik.

"Bir yatak ve bir sandalye. İşte ben buna sade döşenmiş oda derim."

Sözlerinde ne aşağılama ne de hayal kırıklığı vardı. Daha önce de böyle odalar görmüştü. Başka bir şey söylemedi.

*) (Almanca) Belki gelecek sefere. (y.n.)

Onu seyrettiğimi bilerek yavaş yavaş soyunmaya koyuldu. Ne yaptığıma bakmıyordu; kendi başınaydı. Gördüklerim umduğumdan da ötedeydi: Çıplaklığı, güzelliğinden daha çarpıcıydı. Kaslı, spor yapmış, ışık ve gölgenin yarattığı benzersiz bir Tanrıça. Tanrıça'm üstündeki son parçayı da çıkarınca azarlayan bir sesle emretti:

"Hadi!" Koşarak yanına gitmek istiyordum. Ama hareket edemedim. O zaman sesini yükseltti. "Annen mi sandın beni? Kendi başına soyunmalısın." Yanına yürüdüm. Biraz bekledi, sonra annemmiş gibi kemerimi çözdü. Bir yandan konuşuyor, bir yandan da üstümdekileri çıkarıyordu. Hareket ettikçe cinsel çekiciliğinin şekil değiştirdiğini fark ettim. "Bir erkek için gerektiğinden daha yakışıklısın... Yakışıklı erkekleri sevmem."

"Neden?"

"Kocam da çok yakışıklıydı."

Arkama geçmişti. "Kocan sana ne yaptı?"

Soruyu duyduğunda gömleğimi çıkarıyordu, durdu. Göğüs boşluğundan fırlamış gibi duran sert memeleri sırtımda hissediyordum. "Çok kötü şeyler..."

"Tamam," dedim. "Gel anlaşalım: Sen annem değilsin, ben de kocan."

"Bunlar da neyin nesi?"

Yara izlerini görmüştü. "Birisiyle tam iki gün, bıçakla dövüştüm," dedim.

Dövüşemezmişim gibi güldü. Nefesi boynumu gıdıklıyordu. Geriye döndüm. Gözleri gözlerimi içine alacak kadar genişlemişti. Sonra hiç ummadığım bir şey yaptı. Elini başına götürerek saçlarını koparıp yana bıraktı. Az daha çığlık atacaktım. Başı çıplaktı; dazlaktı. Loşluğun içinde parlak bir metal gibi parıldayan kafaya bakakaldım. "Yarın sarışın olacağım; gördüğünde kim bu diyeceksin."

Neden Plaza'dakilerin onu tanıyamayacağını söylediğini şimdi anlıyordum. "Saçlarına ne oldu?"

"Kötü bir hastalık," demekle yetindi. "Hadi, gel artık."

Ne kadındı ne de erkek. Daha da genişleyen alnını yüzünden ayıran düz, alınmamış kaşlarıyla başka bir türe benziyordu. Sırtüstü yanına uzandım ve kendimi ona bıraktım. Rahattı; gösteri yapar gibi sakin, tutkusuz bir tarzda başladı sevişmeye. Bir süre sonra ellerimi istedi, verdim. Keşfedildikçe yenilenen diri bir vücudu vardı. İyice sertleşince erkekliğimi kremle kaplayıp üstüme oturdu. Yine de içinde tirbuşonun mantara girmesi gibi zorla, adım adım ilerledim; iri gözlerini kapamış, yüzü küçülmüş, canı yanmış bir uzaylı vardı üstümde. Kasılmalarım sıklaşıp hareketlerim hızlanınca yüreklendirici bir sesle fısıldadı. "Hadi! Hadi aslanım, içime boşalt!"

İşini bir an önce bitirip kurtulmak isteyen bir fahişe... Böyle düşündüm. Onu... Sonra her şey kızıl bir pusun ardına girdi; sıvımsı, akışkan bir kızıllık. Kim bilir, belki de onu kasıklarımın üstünde zıplatırken tavana kadar fırlatıp ezmiştim, üstüme kanı dökülüyordu. Neredeyse bağıracaktım, ama daha korkutucu bir düşünceyle irkildim: Belki de kusuyordu. Kasıklarımın arasında, onun kuru çatlağının içinde tutuşan ateş, alev alev yanıyor, canım acıyordu. Ama acının kökleri ne denli derine uzanırsa, alacağım zevkin de o kadar yükseğe tırmanacağını fark ediyordum. Sonunda kurak toprağa düşen su gibi bedenime dağılan keskin hazla birlikte içimde biriken yedi aylık çığlığı bir solukta bağırarak boşalttım.

Dakikalar sonra hazzın üzerime örttüğü uykumsu hareketsizlikten geri gelerek gözlerimi açtığımda Zeynep'i beni beklerken buldum: Duş almış, sırtını duvara dayamış, sigara içerken. Yine saçsız, yine uzaylı ve yine güzeldi. Asla yattığı erkeğin olmayan kadınlar gibi hemen uzaklaşmıştı. Uyandığımı görünce, "Beni şaşırttın," dedi. Neden şaşırttığımı merak ediyordum, ama sormadım. "Bence çok kadınla sevişmemişsin."

O, sayısız erkekle sevişmiş bir kadın olarak söylediklerinden emindi. "Topu topu üç," dedim. "İkisi orospuydu."

"Benimle üç etti," dedi. Yüzüne baktım, ciddiydi. Bir zamanlar fahişelik yapmıştı. "Ellerinden belli: Ürkek! Sadece tek kadının hizmetine girmiş; hep aynı şeyleri yapıyor."

"Sen üstüme çıkan ilk kadınsın," diye savundum kendimi.

Benimle sevişmek hoşuna gitmemiş... Söylemek istediği buydu. Sigara içsem! Acaba Şeyda benimle sevişmekten hoşlanır mıydı? Ben sormadan Zeynep söyledi. "Ben hiç orgazm olmam."

Canı acıyor ve orgazm olmuyor!, ama yine de benimle yatmıştı. Göz ucuyla gümüş bir heykeli andıran bedenine baktım. Kulübe giriş ödülü mü? "İsmail'le de yattın mı?" Duraksamadan başını salladı. Yatmamıştı. "Yusuf'la?" diye sordum bu defa.

Tekrar başını salladı. Orhan'la yatıp yatmadığını sormadım. Ben susunca O konuştu. "Patron seni önemsiyor."

Tanrı'ya değil, Nihan'a borçlanmıştım. "Ya Orhan'ı?" dedim, elleri ellerimi bulurken. "Onu?"

Zeynep, neyi ima ettiğimi anlamış gibi karşı koyarak başını salladı. "Patron erkeklerden uzak durur."

Ellerimi göğüslerine çekiyordu. "Ama Orhan'a oldukça yakın duruyor," dedim.

"Orhan hepimizden iyi korur onu," demekle yetindi.

Ben de üstelemedim. Erkekliğim derisi yüzülmüş gibi yanıyordu. Gider gitmez bakacaktım. Sigarasını söndürmek için kül tablası arıyordu. Ellerimi bıraktı. "Yarın işe başlıyorum," dedim.

"Bir daha yatmayacağız," dedi.

Peki, neden yatmıştık? "Nihan istediği için mi geldin?"

Başını salladı. "Bir kadının ardından, hem de ayrıldığın kadının ardından Boğaz'a atlamışsın. Oysa erkekler aşağılıktır."

Sen değilsin; böyle diyordu. "Tamam," dedim. "İşe başlayınca yatmayız."

"Oldu," dedi. "Başka şeylerden söz edelim. Mesela seyahatlerden; ben günün birinde Uzak Doğu'ya gideceğim."

Peruğunu başına geçirse ona daha rahat bakacaktım. "Tamam," dedim. "Alt katta kör bir kız var, ayak başparmaklarıyla kitap okuyabiliyor." Güldü. Gülünce göğüsleri oynuyordu. "Üst katta da Selim diye biri oturuyor: O da her şeyi duyuyor; hatta kulağını yere dayayınca fayların kırılıp kırılmadığını bile söyleyebiliyor."

Yine güldü. "Palavra," dedi sonra. "Diyelim ki fay kırılmıyor. O zaman ne duyuyor?"

"Çatırtısını," dedim. "Bir şey kırılmadan önce çatırdar." Hâlâ gülüyordu. "Bak şimdi!" Sesimi hafifçe yükseltip seslendim: "Ey Selim! Bizi duyuyorsan gel kapıyı çal."

Çok beklemedik. İki dakika sonra kapının zili çaldı. Zeynep'e döndüm. Şaşkın gözlerle bana bakıyordu. Acaba onunla bir kez daha sevişmek nasıl olurdu? Yüzüne baktım; o da sırtüstü düşmüştü.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1

Ertesi sabah işe gitmek üzere sokağa adımımı atar atmaz fark ettim; hayatım dediğim şey, o içi boş karmaşa ikiye bölünmüş, yerde yatıyordu. Dikkatle baktım: Sağda geçmişim dediğim büyük yenilgiler, solda gelecek denilen belirsizlik vardı. Bir süre düşündüm. İş: Hayatımı milat gibi ikiye ayıran bıçaksı sözcük bu olmalıydı. Kararsızlığım kısa sürdü. Sokağın tüm havasını içime çekecek kadar derin bir soluk aldım. Budalalığının içinde çırpınan çaresizin teki olmaktan kurtulma fırsatı tam önüme, ayaklarımın dibine kadar gelmişti. Oyalanmadım, kararlı adımlarla sola saptım.

Klinikteki günler böyle başladı; belirsiz bir gelecek umuduyla. Şekilsiz olsa da iyimserlik içeren bir umuttu bu. So-

nunda adımla varlığımın anlamlı bir bütün oluşturması yolunda iri bir adım atmıştım.

Bir hafta boyunca dört kişiyle birlikte, adına seminer denilen toplantılara girip çıktık. İki psikolog, kafamıza çocuklarla ilgili -çoğunu ertesi gün unuttuğumuz- sayısız bilgi yerleştirmeye çalıştı. Başta, 'çocuklarla ilgili bir tek gerçek vardır,' diyerek yaptığım çıkışın hoş karşılanmadığını fark edince hemen sustum. Çocukları tanımam, neler bildiğim, önemsizdi; neleri bilmem gerektiğini onlar biliyorlardı çünkü. Benden beklenen, söylediklerini öğrenmem, en azından öğrenmiş gibi kafa sallamamdı. Oysa sadece, 'Çocukları seversen, onlar da seni severler,' diyecektim. Keşke söyleseymişim, çünkü bunu öğretmeyi unuttular.

Doktor Kantar'ı pek görmedim. Seminerin yöneticileri, konuşurken hiç kımıldamayan uzun boylu, sağlıklı görünüşlü bir kadınla, küçük kafalı, erkek bir psikologtu. Toplantılar boyunca çocuklar kadar aileleri de konuştuk. Öyle ki, bir ara sorunlu olanların kim olduğu konusunda kuşkuya düştüm. Problem çözme safhasına geldiğimizde bütün ilgimi yitirmiştim; neyse aynı zamanda program da sona erdi.

Klinikte ilginç denilebilecek tek kişi, her karşılaştığımızda gülümseyen genç bir kadındı. Bir öğle yemeğinde binanın alt katındaki kafeteryada yanıma oturdu. Ne iş yaptığını sordum, 'Rehber danışmanım,' diye cevap verdi. Konuşurken dudakları çiçek gibi açıyordu. İsteseydim rehberim olacaktı; nedense istemedim. Sonra fark ettim: Zeynep özgüvenimi incitmişti.

O süre boyunca ne Nihan'ı ne de Zeynep'i gördüm. İkisi de ortadan kaybolmuştu. Yokluklarına aldırdığım yoktu; kendime yetiyordum. Değişmiştim; artık eve sabah çıktığım gibi dönmek istiyordum: Kendisi, başkası olmaktan vazgeçmiş birisi gibi, başka bir hayat düşlemeden...

İkinci akşam anneme telefon edip iyi bir iş bulduğumu söyledim. Aylardır ilk kez arıyordum onu. Sesimi duyunca

heyecanlanmadı, sevinmedi de. Ne sesinde ne sessizliğinde ne de sözlerinde oğlunu duymuş olmanın coşkusu vardı. Sanki iki hafta önce ayrılmışız gibi komşularından, havadan, nemden ve diz ağrılarından söz etti. Başı da dönüyormuş.

O zaman anladım. Zihninde ölmüştüm; o da beni gömmüştü. Telefonu kapattıktan sonra hâlâ Zeynep'in kokusunun gezindiği yatağa -mezara uzanır gibi- yatıp düşüncelere daldım. Ya ben? İki gece boyunca inatla bu sorudan uzak durmaya çalıştım. Üçüncü gece, radyatör dilimlerinin arasına sıkışmış karanlığın içindeki hayaletlere bakarak itiraf ettim: Ben de onu öldürmüştüm; hem de daha babam mezara girmeden önce.

Ardından biraz da babamı düşündüm. Aslında tam da geçmişimden -yılanın geride bıraktığı deri gibi- sıyrılmaya çalıştığım bir sırada annemden babama sıçramak şaşırtıcıydı. Korkuyla ürperdim: Babam geçmişimdeki bir ölü gibi kalmayacak, geleceğimde de mi yaşayacaktı? Sonra o soruyu sordum: Hayatım dediğim şey neydi? Cevabı biliyordum: Babama benzememek... Salyangoz gibi yavaş yürüyen, görenin sırtında evini taşıdığını sandığı zavallı adam! Oysa -asıl sahipleri Almanya'da yaşayan uzak akrabalarımız olan iki katlı kulübeden başka- hiç evimiz olmamıştı. Hep yalnızdı; en iyi dostu, yoksulluğu olmuştu. Koyu bir sessizliğin ardında yaşardı; onu derin düşüncelere dalan biri sanmam, ne büyük bir yanılgıydı. Konuşmadan, saatlerce uzaklara baktığında aslında kendini pençesinden kurtaramadığı koyu bir can sıkıntısına teslim olduğunu anlamam için yılların geçmesi gerekti. Can sıkıntısını belirgin bir karakter özelliğine dönüştürebildiğine göre, ortaokula kadar çevremdekileri büyüleyen oyunculuk yeteneğimi ondan almış olmalıydım.

Aslında ailecek başka yeteneklerimiz de vardı: Gizlemek... Hepimiz her şeyi birbirimizden saklardık. Annem, geçim sıkıntısını babamdan; babam, sıkıntısını annem ve ben-

den; ben? Galiba ben de sevgimi gizlerdim. Firdevs'ten bile. Hem de ne gizleyiş; öyle ki, sonunda onları sevip sevmediğimi bile kestiremez olmuştum.

Birkaç kez Kadir'le konuştuk. O da değişmeye çalışıyordu: İçkiye hava karardıktan sonra başlayıp, tam gece yarısında şişeleri ortadan kaldırmaya dikkat ediyordu. Çabası sınırlı olsa da kim onu suçlayabilirdi ki? Hayatı, içinden bir gelecek çıkarılamayacak kadar kısalmıştı.

Kadir, bir yandan az içiyor, bir yandan da liste hazırlamaya çalışıyordu. Tatlı kaçık; yaptıkları kara mizah gibiydi. Ölmeden önce vedalaşacaklarını alt alta yazmış, ama bir türlü kesinleştirememişti listeyi. Birlikte göz attık. Sorun sevgililerde ortaya çıkıyordu. Kim son yemekte masada yer almayı hak ediyor?

Sıkıştıkça, "İşte soru bu," diye bağırıyordu. Sahne art arda tekrarlanınca dayanamayıp kaç sevgilisi olduğunu sordum yaşlı Hamlet'e. "Altı," dedi. Neden hepsini çağırmıyordu? "Hiçbir şey bilmiyorsun," dedi bu kez.

Biraz konuştuk. Sonunda, eleme yapmanın, listenin sonuna koyduğu iki kadını cezalandırma isteğinden başka bir şey olmadığına karar verdik.

"Ölürken cömert olmalısın," dedim. El sıkıştık ve konuyu kapattık. Listenin bir kopyasını her ihtimale karşılık ben alacaktım. Kanserden ölecek bir adamı korkutacak ihtimal ne olabilirdi acaba? Yine de, "Tamam," dedim.

Eğer eski sevgilileriyle vedalaşamazsa, sonra ben bir yemek ayarlayacaktım. Son yemek! Hamlet'ten sonra İsa olacaktı. Ardından sarıldık ve birbirimize fark ettirmemeye çalışarak ağlar gibi hüzünlendik.

Çarşamba akşamı apartmanımızın üçte birinin sahibi, yöneticisi ve ahlâki önderi Mustafa Atak beni görmeye geldi. Aslında ağabeyinin öfkeli olduğunu, Selim'le kavga ettiğini Mehmet söylemişti. Adam içeri girmedi. Ebedi düşmanı kız

kardeşi Ulviye, Zilan ve annesinin evden atılması için açılacak davada kullanılmak üzere verdiği vekâletnameyi geri almıştı; hem de hangi gerekçeyle?

O söylemeden, "Selim bir ermiş," dedim, keyifle.

"Şarlatanın teki," diye bağırdı. Güldüm; kahkaham onu daha da öfkelendirdi. "Kürt dostusunuz hepiniz..."

Ben sadece Leyla'yla Zilan'ın dostuydum. Ama bunu ona söylemedim. Kürtlerin dağlarda savaşmakla aptallık ettiklerini, böyle üremeye devam ederlerse, yirmi yıl içinde zaten çoğunluk haline dönüşeceklerini söyleyip tehditlerini art arda sıralayıp gitti. Kapıyı kapatıp içeri girdim.

Nihan, E. Kantar'la konuşacağım Cuma gününden önce, seminerin bittiği Perşembe akşamüstü ortaya çıktı. Binadan dışarıya her adım attığımda, onu sekiz gün önce gördüğüm köşeye baktığımı biliyormuş gibi oradaydı. Yanına gidinceye kadar yerinden kımıldamadı. "En son ne zaman araba kullandın?"

Elini uzatmamıştı; ben uzattım. Geçen seferkinden daha gençti. Üzerindeki pantolon ve mont yüzünden belki de. Elimi sıktı. "Sana da iyi günler," dedim.

"Acelem var. Bana çabuk cevap ver."

"Epeyce oldu," dedim, çabucak.

Birlikte yokuşun dibindeki otoparka yürüdük. O zaman fark ettim; yüzü beyaz değildi. Gençliğinin nedeni bu muydu? Nihan'ın uzattığı anahtarı alan görevli iki dakika sonra siyah bir Vectra'yla kapıya geldi Nihan, "Otomatik vites," dedi. "Zorlanmadan kullanabilirsin."

"Neden sen kullanmıyorsun?"

"Araba kullanmayı bilmem," dedikten sonra omuzları sarsıldı. Yine kesik kesik, boğazına bir şey takılmış gibi öksürüyordu. "Şoförümün de son anda işi çıktı." Saatine baktı. "Acele etmelisin." Anahtarı alıp direksiyona geçtim. Yanıma oturdu ve parktan çıktık. Yüz metre gitmiştik ki, acele etmem

için uyaran bir sesle, "En fazla iki saatimiz var," dedi. Frene basıp arabayı durdurdum. "Ne oldu?"

İlk başında sormam gereken soruyu sordum. "Nereye gidiyoruz?"

"Gebze, Ballıkaya," deyip sustu.

Dümdüz önüne bakıyordu. Sıkıcı bir yolculuk olacaktı. Sonra düşündüm: Hiç olmazsa gülmeyecekti.

2

Nihan köprüden geçtikten sonra telaşını bastırmayı başardı. "Nasılsın?" 'İyiyim!' Böyle diyecektim, ama o beni beklemeden devam etti. "Yarın gerçek işe başlıyorsun ha?"

"Üç aday daha var," dedim. O, yokmuş gibi başını salladı. "Bibi'nin beni seçeceğinden nasıl emin olabilirsin?" Emindi. "E. Kantar'ı ayarladın, değil mi?" diye üsteledim. Cevap vermedi. Demek ayarlamıştı. "Nasıl becerdin bunu?"

"Muhasebe kayıtlarına göz attım. Dünyanın vergisini kaçırıyorlar."

Şantaj! "Sen bir kriptolojistsin ve kriptolojistler de bilgisayar şifrelerini çözerler; öyle mi?"

"Biz, kırar diyoruz."

"Ya Bibi? Onun da mı şifresini kırdınız?"

Hata etmiştim. Gülmeye başladı. Hem gözleri küçülecekti, hem de ona beni bir kez daha küçümseme fırsatı vermiştim. "Seni görüp de beğenmeyecek kadın mı var? Filmin sonunda kızı öpüp kapan o esas oğlansın sen!" Sesi, neşesinin aksine ciddiydi.

"Zeynep sana yatakta iyi olmadığımı söylemedi mi?" Söyledi ya da söylemedi, demedi. Demek söylemişti. "Kocası ona ne yaptı?"

Cevap vermeden önce başımı ona çevirmemi bekledi. Sesi neşesini yitirmişti. "Zavallıcık hastanede kanserle boğu-

şurken o alçak, kızını sattı. Avustralya'ya..." Sesi gibi bedeni de titriyordu. "Ama bir gün birlikte gidip onu bulacağız."

Zeynep'in Uzak Doğu'ya gitme isteği şimdi anlaşılır gibiydi. Annesinden kaçırılan küçük kız ikimizi de sessizleştirdi. Gebze'ye, otoyol çıkışına kadar pek konuşmadık. Sigara yaktım. O istemedi. Bulutsuz bir gündü. Ufka iyice yaslanmış yorgun güneş, cıvaması bir denize dalmak üzereydi. Tepelere doğru tırmanmaya başladığımızda tekrar sordum. "Ballıkaya'da ne var?"

"Paint-ball sahası," dedi. "Şu..."

"Boyayla oynanan savaş oyunu," dedim. Başını eğdi. "Biz de mi oynayacağız?"

"Hayır, ama bu oyunu oynamaktan hoşlanan bir avcıyla biraz konuşacağız," dedi.

"Avcı!" Dönüp bakmadım; baksaydım ifadesiz bir yüzle başını salladığını görecektim. "Yani, üstüne kusacaksınız." Yine cevap vermedi. "Belki de öldürürsünüz," dedim bu kez.

"Arabayı durdur!" Öksürüyordu. Canı cehenneme. 'Öfkelenmene aldırmayacağım,' diye mırıldandım sessizce. Daha da hızlandım. Bu kez bağırdı. "Durdur dedim!" Yüzündeki her şey büyümüştü; gözleri bile. Durdum. Sapa, toprak bir yoldaydık. "Biz kimseyi öldürmedik," dedi zorlukla. "Oysa İsmail'i dinleyip, öldürmeliydik... Bu iğrenç adamların hepsi ölmeyi hak ediyor, anladın mı?"

Sigaramı söndürdüm. Yaydan kurtulmak üzere olan bir oku andırıyordu. "Seni uyarmıştım," dedim. "Kendimi boş yere tehlikeye atmayacağımı söylemiştim, değil mi?"

Arabayı hareket ettirdim. Nihan tekrar bağırdı. "Sana dur demedim mi?" Tekrar durdum. Tokat atacakmış gibi bakıyordu. "Şu ağaçların altında biraz bekleyeceğiz."

Arabayı gösterdiği yere çekip durdum. Aşağıya indi. Biraz bekledim. Binmeyeceğini anlayınca ben de onu izledim. Öldürmek çözüm müydü? Bu dünyada aşağılıklara da yer

olduğunu unutuyordu. Orada durmamızın nedeni, iki dakika sonra arkamızdaki ağaçların arasından iri yarı, kamuflaj elbisesi giymiş maskeli bir adam çıktığında anlaşıldı. Onunla buluşacaktık; daha doğrusu Nihan buluşacaktı, ben bu geceki serüvene hastalanan birinin yerini aldığım için karışmıştım.

Adam, hızlı adımlarla Nihan'a doğu yürürken sanki orada değilmişim gibi bana hiç bakmadı. Maskesini çıkardığında irkildim. Yüzü garipti: Yaşlı doğmuştu; anasının bacakları arasında belirdiğinde on beşinde olduğuna yemin edebilirdim. Bedenine, yürüyüşüne bakılırsa otuzlarındaydı, ama ellisinde gibi görünüyordu.

Nihan, adamın elindeki kâğıdı aldı. Her şey apaçıktı: Bir grup çılgınla başımı tekrar derde sokmak üzereydim.

Küçük reis, adam ağaçların arasında kaybolunca arabaya geri geldi. Yatışmışa benziyordu. "Kimdi?" dedim.

Uykudaymış gibi cevap verdi: "Orhan."

Tekrar tırmanmaya başladık. Nihan, elindeki krokiye bakarak bana yolu tarif ediyordu. Güneşin alt yarısı aşağıda bıraktığımız lâl rengindeki cıvanın içine daldığında, ara yollardan birisine saparak, ağaçlar arasına gizlenmiş bir barakanın önünde durduk. Yüksek ağaçlar garipti; dibine gölge saçan abajurları andırıyordu. Gelmiştik. Her şeyin üstüne sinen loşluk çatıyı yok ettiğinden kulübe, üstü açık bir mabede benziyordu. Hava soğumuştu.

Nihan, "Biraz bekleyeceğiz," dedi. "Arabayı arkaya alman gerekiyor. Gelirken arka koltuktaki torbayı da getir."

O indi, ben arabayı arkaya park edip ahşap barakaya girdim. İçerde kısık fitilli bir gemici feneri yanıyordu. Nihan, üşümüş gibi kollarını birbirine kavuşturmuş, ortadaki ahşap piknik masasında oturuyordu. Ortalıkta başka eşya yoktu. Torbayı uzattım. İçinden iki kar maskesi çıkarıp, birini uzattı. "Adamı birazdan getirirler; bunları takmamız gerekiyor."

Maskeyi takıp yanına oturdum. O hemen takmadı. Kendini küskün bir sessizliğin içine hapsetmişti. "Nasıl birisi bu avcı?" dedim. "Suçu ne?"

"Avlanmak! Bu suçlu olmasına yetmez mi?"

Çok üşüyordu. Birazdan titreyecekti. "Eğer her avcının üstüne kusmaya kalkışsaydık; tonlarca yemek yememiz gerekirdi."

"Bu aynı zamanda bir soyguncu," diye karşı koydu. "Üstelik de yüzsüzün teki. Bir zamanlar politikayla da ilgilendi."

"Zenginlerden hoşlanmıyorsun," dedim, maskesini takarken. "Hatta nefret ediyorsun. Asıl mesele bu."

"Belki," dedi. "Zenginlik mide bulandırıcı. Başkasının pahasına edinilen her şey gibi. Birileri aptallarla, güçsüzleri korumalı."

Artık titriyordu; titremesinin yarısı soğuktan, öteki yarısı öfkedendi. Çok geçmeden öksürecekti de. "Neden politikayla uğraşmıyorsun?" dedim.

Başını salladı. "Politika pisliktir. Üstelik benim acelem var."

Öksürmeye başlayınca ona sarıldım. Şaşırdı, ama karşı koymadı. Bedeni yumuşaktı. Yılbaşı arifesinde açan nergisler gibi kokuyordu. Avcumla yavaşça sırtını okşadım. Bir kedi gibi kamburunu çıkarıp iki eliyle koluma sarıldı. Kasları gerilmişti. Onun kadar ufak tefek, savunmasız görünen biri bütün bunları nasıl beceriyordu? Hiç aşık olmuş muydu? Sanırım bu soru nedeniyle maskesini kaldırıp şakağından öptüm. Sıçrayarak kollarımın arasından kurtuldu. Tepkisi iticiydi. "Korkma," dedim. "Esas oğlanlar tecavüz etmezler."

"Sakın bana bir daha dokunma."

Ellerimi iki yana kaldırarak, geri geri ocağın yanına gittim. Ortalıkta yakabileceğimiz bir şey görünmüyordu. "Dışarıya bakacağım," dedim. "Belki odun bulurum."

Arkadaki sundurmanın girişinde bir balta duruyordu. İstif edilmiş odunlar barakanın duvarına yaslanmıştı. Kucağı-

ma sığdırabildiğim kadarını alıp, kulübeye dönerken ağaçların arasında birbirinden on metre aralıkla duran iki gölge görür gibi oldum. Vahşi hayvanlar! İçgüdüsel korku, soğuk bir esinti gibi yüzümü yaladı. Arabayı ön kapıdan uzağa koymak o kadar iyi fikir değildi belki de. Hızlı adımlarla geri dönüp ateşi yaktım, Nihan'ın oturduğu masayı ocağın önüne ittim. Geriye çekilmiş bir sesle, "Teşekkür ederim," dedi.

Dışarıdaki hayvanlardan söz etmedim. Korunmaya muhtaç bir çocuğa benziyordu. Üşümüş, incinmiş ve ümitsiz... Yirmi dakika sonra, hava iyice karardığında dışarıdan gürültüler yükseldi. Maskeleri aşağıya indirip kapıya yürüdük. Gelenler İsmail'le Zeynep'ti. İkisi de kamuflaj elbiseleri giymiş, maske takmışlardı. Birini maskeyi parçalayacakmış gibi geren burnundan, ötekini de başkasına ait olamayacak biçimli bedeninden tanıdım. Üzerlerinde yer yer kırmızı boya vardı. "Her şey yolunda," dedi Zeynep. "Kuş gibi kafese girdi."

Nihan onları görür görmez canlanmıştı. Uzak sesi gelecekten haber veren bir kâhin gibi derindi. "Güzel, artık hesaplaşabiliriz... Direndi mi?"

"Biraz." Bu kez İsmail cevap vermişti. "Ama R kolunu tutunca hemen vazgeçti. Beyimiz güya Uzak Doğu sporları yaparmış..." Gammazcı bir çocuk gibi yakaladıkları adamı çekiştirmeye koyuldu. Bana aldıran yoktu. "Attığını da vururmuş... Laf! Paketlediğimizde üstü kıpkırmızıydı. Z onu üç kez vurdu. Tam kıçından hem de. Bence o röportajda söyledikleri baştan sona palavra Patron."

Patronun kim olduğunu biliyordum; R de Orhan olmalıydı. Nihan, "Tamam," dedi. Hareketleri güneşlenmiş bir kertenkele gibi çabuklaşmıştı. "İşimiz uzun." İsmail'e torbayı işaret etti. "Dosya içinde. Yerinde olsam bir kez daha göz atardım." İri burun torbayı almaya giderken Zeynep'e döndü. "Sen nasılsın?"

Yüzlerini göremiyordum, ama birbirlerine gülümsediklerine emindim. "Çingene de teslimatı yaptı," dedi Zeynep. "Sanırım her şey hazır."

"V hastalanmış. M, o yüzden burada."

Sonunda varlığım hatırlanmıştı. "Bu ay ikinci," dedi Zeynep. Ses tonu buz gibiydi. "Bence..."

Nihan elini kaldırıp onu susturdu. V her kimse, başı derde girecekti. Bana aldırmadıklarından kenara çekilip bekledim. Zaten buraya ait değildim. Üstelik Nihan'ın hesaplaşmadan kastettikleri -geçen sefer olanları hatırladıkça- beni korkutuyordu da. Alacaklısı olmadığım bir öcün alınışına karışmak... 'Araba kullanmayı bilmiyorum,' demeliydim...

Çok beklemedik. On beş dakika sonra Orhan'la Yusuf, elleri ve gözleri bağlı, uzun boylu, genç görünüşlü birisiyle içeri girdi. Oldukça korkmuş görünen ve ancak yardımla yürüyebilen adamı aralarına almışlardı. Üçü birlikte Nihan'a doğru ilerlediler; masanın önüne gelince Orhan, usta bir ayak hareketiyle, üniforması baştan aşağıya kırmızı boyayla kaplanmış adamı dizlerinin üstüne çöktürüp gözlerindeki bağı çıkardı.

Tuzağa düşürülmüş avcıya bakar bakmaz şaşkınlıkla ürperdim. Melih Döner! Çıldırmış olmalıydılar. Ülkenin en tanınmış, en saygın işadamlarından birisi önümüzde diz çökmüş, ağlamaklı gözlerle bizi süzüyordu.

Bu herkesin boyunu aşar... Nihan'a döndüm; aramızda boyu en kısa olan oydu, ama kendinden çok emin görünüyordu. Adam ıslak bir sesle mırıldandı: "Kimsiniz siz? Benden ne istiyorsunuz?"

İçgüdüsel bir sezgiyle cevabı Nihan'ın vereceğini anlamış, ona bakıyordu. "Bizler yargıçlarız," dedi Nihan, onu bekletmeden. "Seni yargılayacağız."

"Yargılamak mı? Suçum ne?"

Cevabı Nihan değil, İsmail verdi. Elinde bayrak gibi heyecanla salladığı bir dosya vardı. "Hırsızlık ve soygun."

"Yanlışınız var..." dedi Melih Döner. Rahatlamıştı. "Beni başkasıyla karıştırdınız. Ben bir işadamıyım."

İsmail, Nihan'a döndü. Tavırlarındaki ciddiyet iri burnunun yarattığı eğretiliği ortadan kaldırmıştı.

"İşadamı! İşte ilk itiraf! Size şunu söylemek isterim ki, artık bu ülkede hırsız sözcüğü ile işadamı sözcüğü neredeyse aynı anlamı içermektedir. Bu iki sözcük birbirlerinin yerini almış, birbirinin içinde erimiştir. Bu nedenle sanığın sözlerinin samimi bir itiraf olarak kabul edilmesini istiyorum..."

'Samimi' sözcüğü gülüşmelere yol açtı. Melih Döner bir kez daha direnmeye çalıştı. Sesi korkanlar gibi cinsiyetini yitirmek üzereydi. "Bir dakika, aslında ben o işadamlarından değilim. Saygın..."

İsmail kararlı bir el hareketiyle onu susturdu: "Saygın ha! Bu ülkenin en zenginlerinin, para babalarının onda dokuzu şu anda sahtekârlık, soygunculuk ve çete kurmaktan yargılanmıyor mu? Geriye kalan onda biri de zamanında onlar için çıkarılan kanunlarla paçayı kurtarıyorlar."

Melih Döner sarsılmıştı, ama çabucak geri çekilecek kadar aklı başındaydı. "Bakın, ben aslında bir sanayiciyim."

İsmail her şeye hazırlıklıydı. "Yani, dilencisiniz. Anlaşılan hırsızlıkla yetinmeyeceksiniz!" dedi sevinçle. "Üretim yaparım, ama avanta verirsen diyenlerdensiniz; bana vergi indirimi, prim indirimi sağla, emekçilerin tasarruflarını talan et, teşvik et beni, diye ilanlarla anıra anıra haraç dilenenlerdensiniz demek?" Konu birden garip, ama ilginç alana taşınmıştı. "Siz göz boyayıcısısınız da. Ya da şarlatan mı demeliyim? Soyulmamızın kendi hayrımıza olduğuna inandırmaya çalışırsınız durmadan bizleri." Kendi sesiyle sarhoş olmuştu. "Tabii bir de pasta hikâyesi var; hani büyürse, bize de bir dilim düşecek olan şu ünlü pasta..." Sözlerinin burasında hâlâ yerde dizlerinin üstünde duran Melih Döner'e doğru eğildi. "Ben, bırakın dilimi, küçük bir ısırık bile alma-

dım o pastadan. Annem de almadı. Babam da. Bizim mahalledekiler hiç tatmadılar o kutsal pastanızdan. Neden? Çünkü pasta yok; çünkü pasta hayali..." Bağırmıyordu, ama sesinde kulaklarımızı sağır eden bir şey vardı; yaşamın zehri, kurşunumsu bir şey... "Netice: Bayım, siz hem dilenci hem de hırsızsınız." Sonra bir adım atarak Nihan'ın önüne geldi. Kararı onun vereceğini vurgulayan bir sesle devam etti: "Bana inanın, bu ülkedeki zenginliğin kökeninde ne yaratıcılık ne çok çalışma ne de beceri yatıyor. Bu gibi adamların servetlerinin ardında sadece ve sadece yüzsüzlükle dolandırıcılık var." Sözlerini bağırarak bitirdi: "Aşırma, aldıkları borcu ödememe..."

İsmail'in topu topu otuz saniye süren geniş özeti bittiğinde derin bir sessizliğin içine yuvarlandık. Hepimiz bir Dostoyevski kahramanını andıran bu komik savcının tutkulu sesiyle tutuşturduğu alevin içinde yanıyorduk. İddiaları belki abartılıydı, ölçüyü kaçırdığı da söylenebilirdi, ama kavurucu öfkesinin haklılığını ortaya koyuşunda soylu bir görkem vardı. Öyle ki, iki dakika önce işadamlığının, olmazsa sanayici olmanın onu kurtaracağını düşünen hırsızın beti benzi atmıştı. Melih Döner, o yakışıklı, kendine güvenen adam, elleri bağlı olmasa belki kaldırıp yalvaracaktı. Nitekim İsmail'in sözleri biter bitmez ana kucağına sığınır gibi Nihan'a döndü. "Yemin ederim, ben bir şey çalmadım."

Nihan susuyordu; cevabı yine İsmail verdi. "Yalan söylüyor! Çaldınız! Kanıtlayabilirim."

Orhan'ın dışında hepimiz yeniden İsmail'e döndük. Orhan dümdüz, bıçaksı bakışlarla, önünde kurbanlık bir hayvan gibi diz çökmüş Melih Döner'e bakıyordu. Ürperdim, adam öldürmüş birinin bakışlarıydı bu; yüzüne uymayacak kadar da gençti. İsmail, elindeki dosyanın içinden çıkardığı gazeteyi öne uzatarak, hepimizi suçlu olduğumuza inandıran sesiyle tekrar iddianamesini okumaya başladı.

"Hırsız ve dilenci olmadığını söyleyen bu adamın yaz başında gazetelerde çıkan şu demecine bakın..." Gazeteyi hepimize ayrı ayrı göstererek sonunda tutsağımızın önüne bıraktı. Renkli fotoğrafta Melih Döner sözlerinin büyüsüne kapılmış bir şarkıcı gibi keyifle gülerken görülüyordu. "Bakın, masum olduğunu iddia eden bu hırsız, yanındaki öteki hırsızlara ne diyor? 'Üç dolara aldığımız malı artık on dolara satamayız, arkadaşlar. Çünkü kriz tüketiciyi akıllandırdı...' Şimdi size soruyorum yargıçlar; bu iki cümlede kaç itiraf var?" Sözlerine ara vererek eğilip Melih Döner'in yanına diz çöktü. Eşsiz bir oyuncuydu. Öfkesiyle kendini yeniden yaratıyordu. "İsterseniz siz söyleyiniz! Söylemeyecek misiniz? Ben yardım edeyim öyleyse: İki yalan iç içe... Birincisi, yıllarca hepimizi utanmadan soymuşsunuz; ikincisi, eğer kriz olmasaydı bu işi sonsuza kadar sürdürecektiniz." Sonra ayağa kalktı ve başıyla seyircilerini selamlıyormuş gibi, "Hepsi bu," diyerek sözlerini noktaladı.

Nihan, İsmail'in sözlerini tamamlamasından sonra hemen konuşmadı. Yerdeki adamın duyduklarını hazmetmesini bekliyor gibiydi. "İddiaları dinledin; söyleyecek bir şeyin var mı?"

Yoktu, ama Melih Döner varmış gibi ellerini kaldırmaya çalıştı yine de. "Bakın, bu ticaret. Yani arz ve talep. Sistemin doğası böyle..."

Nihan ileriye doğru bir adım atınca birdenbire sustu. Oysa Nihan'ın sorusu bize yönelikti. "Suçlu mu, suçsuz mu?"

Zeynep, ardından Yusuf, Melih Döner'in suçlu olduğunu söylediler. Orhan başını eğmekle yetindi. Nihan'ın gözleri üzerime dönünce, nedenini bilmeden ben de başımı salladım. Yaptığımız delilikti. Sattığı hiçbir şeyi almamış olmama rağmen, sanırım herifin yüzde üç yüzden fazla kâr etmesine sinirlenmiştim.

"Oy birliğiyle suçlu bulundun," dedi Nihan. "Cezalandırılacaksın."

"Nasıl yani? Bana ne yapacaksınız?"

"Onu asalım," dedi Yusuf. "Bir sürü insanın kanını emdi."

Melih Döner inlerken İsmail'in sesi yükseldi. "Hayır, bu suça... Nasıl diyorlardı... Evet, buldum; ekonomik suça, para cezası daha uygun." Hepimiz ona döndük. Kim ne derse desin, bu iri burunlu çılgının bir bakış açısı vardı. "Bence hayatının karşılığında para ödemeli."

"Sence de uygun mu bay Döner?"

Adam, her işini parayla halledenlere özgü güvenle atıldı. Rahatlamıştı. "Ne isterseniz veririm, yeter ki beni bırakın."

"Pekâlâ, sence hayatın kaç para eder?"

Melih Döner, bir rakam söyleyecekmiş gibi dudaklarını araladı. Sonra aklına gelen düşünceyle sustu.

"Ayağa kalkabilir miyim?"

Konuşma, uzmanı olduğu bir konuya gelmişti: Pazarlığa! Kendini bildi bileli elindeki her şeyi pahalı satıp, başkalarının elindekini ucuza kapatmıştı; şimdi hayatını olabilecek en uygun fiyattan geri almaya çalışacaktı.

Nihan, eliyle izin verince Orhan geriledi, Melih Döner yitirdiği kibrini gizlendiği yerden geri çağırır gibi gürültüyle boğazını temizleyerek doğruldu. Az önce reddettiği işadamlığına geri dönmüştü. İlk kez o zaman suratına kusmanın o kadar da kötü bir fikir olmadığını düşündüm. Yirmi saniye önce ne istersek vermeye hazır olduğunu söylememiş gibi, "Aklınızda bir rakam var mı?" diye sordu, hepimize tek tek bakarak. "Yüz?" Hepimiz susuyorduk. "İki yüz?"

Sessizlik uzayınca, "İki yüz, ne?" dedi Yusuf.

Melih Döner, "Tabii ki dolar," dedi. Sonra bizim doların dilinden pek anlamadığımızı keşfetmiş gibi, "Bin dolar," diye ekledi.

Şaşkınlıkla onu süzüyordum. Paradan söz ediyor olmak yüzünü aydınlatmıştı. Yeşil renkte bir aydınlıktı bu hem de. Nedense gülmeye başlayacağını düşündüm. Ama gülümse-

yen Nihan oldu. İsmail'e dönmüştü. Söz tekrar ondaydı. "Sanırım düşündüğümüz bir rakam var," dedi, savcı rolüyle ölümsüzleşen iri burun.

Melih Döner, İsmail'e güvenemeyeceğini bilse de umutla mırıldandı. "O zaman söyleyin de bitirelim şu işi."

Şu iş! Para verecek, edindiği geçici utançtan kurtuluverecekti. Belki de üstüne kusmalıydım. İsmail, "Beş," dedi. "Ama, bin dolar değil."

Merak sırası Melih Döner'deydi. Aslında ben de merak ediyordum. Adam, fiyatın çok artacağı endişesiyle kekeleyerek atıldı. "Mil-yon do-lar, demek istemiyorsunuz herhalde? Bu bu... çılgınlık..."

İsmail, pazarlığa hazırlanan adamın sözünü iğrenmiş gibi keserek, "Beş 'para'," dedi. "Ya da beş kuruş; hayatınız en çok bu kadar eder. Ne dersiniz?"

Melih Döner'in yüzünü kaplayan kan, üzerindeki kırmızı boyayı bastıracak kadar koyuydu. İsmail'i bırakıp Nihan'a doğru bir adım attı. Orhan, yapacağı ani bir hareketi engellemek için onu izliyordu. "Saçmalık.. Siz neyin peşindesiniz?"

"Ya sen," dedi Nihan. "Asılmayı mı tercih ederdin?" Adam bir süre karşı koyacakmış gibi bakışlarını Nihan'ın üstünde tuttu, sonra omuzlarını silkerek geri çekildi. Direnecek, diye düşündüm. Ben olsam... Ama Nihan'ın karşısındaki adam ben değildim; o bir işadamıydı. Başını eğdi; değerinin beş para ettiğini kabullenmişti. Nihan -sesi karşısındakine böcek olduğunu hatırlatıyordu- adama seslendi. "Eğer soruma evet, diye cevap verseydin, buradan ellerini kollarını sallayarak çıkabilirdin." Sonra Zeynep'e döndü. "Sırada ne var?"

Çok uzun zamandır bu kadar keyiflenmemiştim. Senaryoyu kim yazmışsa harika bir iş çıkarmıştı. Zeynep'in duru sesi duyulduğunda cinsel hazzı hatırlatan bir kasılmayla ürperiyordum.

"İkinci suçlama... Cinayet!" Cinayet sözcüğü hepimizin yüzüne tokat gibi çarptı. Tokadı sessizlik izledi. Melih Dö-

ner kadar şaşırmıştım. Zeynep'in de elinde gazete kupürleri vardı. "Nisan 2002: Zonguldak; A.K ile Ü.N'nin 1.5 aylık kızları Damla, açlıktan öldü. Anne Ü.N, yetersiz beslenme nedeniyle sütünün kesildiğini, parasızlık yüzünden Damla'ya bir kez bile süt içiremediklerini söyledi... Mayıs 2002: Bursa; az beslenme nedeniyle sütü kesilen, fakirlik nedeniyle 30 günlük yavrusuna süt de alamayan anne M, kendini işsiz kocasının kravatıyla astı... Mayıs 2002: Adana; yanındaki iki küçük çocuğuyla birlikte intihar eden eşi ve yavrularını baraj gölünde arayan S.B'nin, cesetleri çıkarma işlemi için 1.5 milyar liraya ihtiyacı var. S.B, bu parayı bulamazsam, ailemi balıklar yiyecek diyor..." Duru sesi nemlenmişti. "Haziran 2002: Eskişehir; 8 aylık Kader, çaya banılarak verilen ekmeği yiyemediği için açlıktan öldü... Eylül 2002: Samsun; Parasızlık nedeniyle çocuğuna okul önlüğü alamayan C.C, kendini asarak intihar etti..."

Zeynep elindeki kupürleri yana bıraktı. Bedeni de sesi gibi titriyordu. Maskesinin ıslandığını fark ettim; ağlıyordu. Çocuk ölümlerinin üzerimize serdiği iç kıyıcı, merhametli sessizliği, sonunda faturayı kendisinin ödeyeceğini anlayan Melih Döner böldü: "Tanrı aşkına, bu zavallıların acıklı kaderinden nasıl beni sorumlu tutarsınız?"

"Eğer bire mal ettiğini üç yerine, ikiye satsaydın, belki insanlar bu kadar yoksul olmazlardı," dedim.

Herkes bana döndü. Utanarak geriledim. Kendimi tutamamış, senaryonun dışına çıkmıştım. Nihan'ın şaşırdığını, ama çıkışımdan memnun olduğunu hissettim. Neyse ki imdadıma Zeynep yetişti:

"Peki, çocukların açlıktan öldükleri, annelerin babaların kendilerini astıkları bu dönemde işadamı ve sanayici Melih Döner neler yapıyordu?" Zeynep, hafifçe dönüp elindeki kâğıtları bize doğru salladı. "Magazin sayfalarında tam on dokuz kez yer almış. Okuyorum: M.D ve daha şimdiden bronzlaşmış genç eşi, yaza, hafta sonunda yatlarında dostlarına

verdikleri eşsiz partiyle girdiler...” Titreyen sesi kulaklarımızı dikenli tel gibi parçalıyordu. “Korkusuz M.D ve zarif eşi yurt dışında ayı avında... M.D ve eşi Erzurum'da avladıkları ayının kulağını gazetecilere gösterirlerken... M.D ve eşi dün gece yalılarında muhteşem bir parti verdiler. Bu özel davet için Fransa'dan şişesi 300 dolara 150 adet şarap ve bol miktarda ıstakoz ithal edildi...” Zeynep artık hıçkırıyordu: “Haberlerin sonuncusunu okuyorum. M. D ve eşi canları kadar sevdikleri muhteşem Siyam kedileri Cingöz'ün doğum gününde, yurt dışından 5000 dolar değerinde, gümüş kaplamalarla süslü bir litter maid getirttiler... Bilmeyenler için söyleyeyim, bu mücevherlerle kaplı şey, kendini otomatik olarak temizleyen bir kedi pisleme kutusu... Yani, bir yanda açlıktan ölen bebekler, kendilerini asan anneler babalar, bir yanda da bu zavallıların tümünü açlıktan kurtarabilecek kadar değerli bir bok kutusu...” Sonra geri dönüp yerine geçti. “Bebeklerin sütü yoktu, bunlar kuş sütü içiyorlardı; gümüş bok kutusuna sıçan kedileri bile... Hepsi bu.”

Üç dakika boyunca -belki de beşti, bilemiyordum, zaman akıcılığını, sürekliliğini yitirmişti- kimse konuşmadı. Konuşamadı. Bebek ölümleri ve Zeynep'in tiril tiril titreyen sesi hepimizi dilsizleştirmişti. Ben kuş sütünün tadının neyi andırdığını düşündüm. Sonunda dudaklarındaki mührü söken Nihan oldu. “İddialara karşı ne diyorsun?”

Aşağılık adamın söyleyebileceği hiçbir şey yoktu. Ama o varmış gibi kekeliyordu. “Ya-lan, de-ğe-ri 5000 dolar değildi, sa-dece, sadece 2500...”

'Dolar' diyecekti, ama sözlerini bitiremedi. Lira da dese, fark etmeyecekti. O ana kadar iri bir heykeli andıran Orhan ileri atıldı ve Melih Döner'i yakasından tutarak havaya kaldırdı. Bir şeyler söylüyor, ama ne dediği anlaşılmıyordu. Bir ara ağzı açılınca fark ettim. Dilinin yarısı yoktu. Sosyetenin ve iş aleminin parlak yıldızı Melih Döner'in de Plaza'daki tuvalette altına kaçıran adama benzeyeceğini dü-

şündüm. Orhan, o güne kadar gördüğüm en korkutucu yüz ve yarım dille bir süre adamı sarstı, sonra tükürür gibi ittirerek yere yıktı.

Sıra törene, o görkemli finale gelmişti. Ustaca yazılmış senaryo, titiz uygulama, eşsiz ve içten bir oyunculuk... Her şey bu an için değil miydi? Yaşamın anlam kazanacağı an! İlk sırayı Nihan alacaktı. Melih Döner yalvarmaya başladığında gözlerimi kapadım. Delirecektim. Bir yandan bu çılgınlığın parçası değilim diye mırıldanıyordum, öte yandan kuş sütünü hatırladıkça herkesi kenara itip adamı boğazlamayı planlıyordum. Giderek öğürtülerle, yerde kusmuklar içinde yuvarlanan adamın çığlıkları birbirine karıştı. Galiba ağlıyordu da. Öteki adam gibi altına da kaçırmış mıydı?

On dakika sonra biri kolumu tutunca gözlerimi açtım. Nihan'dı. Hiçbir şey söylemeden beni yerde yarı baygın yatan ve içini çeke çeke ağlayan adama doğru götürdü. Başımı salladım. O sakin bir hareketle başını eğerek çocuğuna yürümeyi öğreten bir anne gibi beni yüreklendirdi.

Kuş sütü! Oysa açlıktan ölen çocukların içemediği, bildiğimiz süttü. Bildiğim ve bilmediğim sütlerin ekşimsi tadı boğazıma yükseldi. Midem altüsttü; bir şey, doğmamış bebek gibi tekme atıyordu. Nihan'a baktım, sonra annesinin sözünü dinleyen bir çocuk gibi Melih Döner'in üstüne kustum: Kolayca, hiç zorlanmadan; kustukça içimden yükselen ağlama isteğini yatıştırarak. Kasılıp gevşerken arınıyor, yeniden özsaygımı kazanıyor, hiç olmadığım kadar iyi birisi oluyordum. Alçaklık ayaklarımın dibindeydi ve ben alçaklığın, acımasızlığın üstüne kusuyordum. Hem de tam suratının ortasına.

Neden sonra barakanın içindeki çılgınlıktan dışarıya, sakin geceye çıktık. Sürprizler sona ermemişti. Biz Nihan'la arabaya doğru yürürken, Orhan, zincirlerinden tuttuğu iki ayıyla içeriye giriyordu. Çingenelerin teslimatı, çalıların arasındaki hayvanlar bunlar olmalıydı.

"Bakalım, elinde tüfek olmayınca ayılarla baş edebiliyor mu?" Yana, Yusuf'a döndüm. Yüzü sadistçe bir ifadeyle aydınlanmıştı. "Bence zor; hele hayvanlar üç gündür açsa."

Nihan'la Zeynep Vectra'ya binerlerken Orhan barakanın kapısını çiviliyordu.

Yolda Nihan anlattı; Orhan, Güneydoğu'da bir çatışmada karnından yaralanmış, gece boyu acısından bağırıp yerini belli etmemek için dilini ısırıp koparmıştı. Bundan sonra pek konuşmadık. İki kadın arkada birbirlerine sarıldılar. Nihan yine anneydi, Zeynep de kızı. Ağzımdaki acımsı tadı yok etmek için sigara yaktım. Kusmuş, gerçek bir kulüp üyesi olmuştum, ama kendimi onlardan biri gibi hissetmiyordum. Zeynep'i yolda bıraktıktan sonra Nihan'la karşıya geçerek arabayı aldığımız otoparka götürdük. Ayrılırken nereye gittiğini sormadım. O, kolumu tuttu. "Kesinlikle bir vicdanın var," dedi. "Hem de epeyce büyük. Yakında farkına varacaksın..."

Vicdan! Karnımdaki bebek o muydu? Başımı inatla salladım. "Yine de kendimi tehlikeye atmamı bekleme," dedim.

Nihan, eninde sonunda atacakmışım gibi gülümsedi. Kim bilir, belki de atardım. Kusacağımı da ben bilmezken o bilmiyor muydu?

Gece, yatağa uzandığımda aklıma geldi: En son ne zaman bir kadına severek -ve sevilerek- sarılmıştım? Hatırlayamadım. Sağı solu yanmış sinema filmine benzeyen belirsiz anılarımı geriye sardım; anneme kadar. Ona sarıldığımı da hatırlamıyordum. Ya Şeyda? Birbirimize duyduğumuz sevgi, tutkuyla saflığını yitirmişti. Sonra aklıma Mine, ardından da Nihan geldi. Nihan! Evet, ona sarılmıştım.

3

Betül Bengi'yle ertesi gün, öğlen yemeğinde buluştuk. Cuma sabahı E. Kantar, Bibi'nin ona verilen listeyi inceledi-

ğini, ilk görüşmeyi benimle yapmayı kararlaştırdığını söyledi. Şaşırmış ve memnun olmuş gibi davranıp teşekkür ettim. Saat 12.15'te, birlikte Şişli'deki lokantaya gittik. Randevumuz 12.30'taydı, ama Bibi saat 13.15'te geldi. Uzun boylu ve düzgün yapılıydı. Bana sorsalar güzelden çok, alımlı bir kadın derdim. Haftada üç gün yazdığı köşesinin sol başındaki -neden o kadar büyük olduğunu bir türlü çözemediğim- fotoğrafından daha sevimli görünüyordu. Düz siyah saçlarını oldukça kısa kestirmişti. Yüzüne bakar bakmaz anladım: Tanrı'nın değil, hazzın kuluydu. Otuz beşinde görünüyordu, ama giyinişi yirmi yaşlarındaki biri gibi -sahteliği belirgin- savruklukla süslenmişti. Pantolonu oldukça dardı. İç zenginliği olmayan, karşısındakini fethetmeden de durmayan birisine benziyordu. Yanında kendisinden daha kısa, yorgun yüzlü, iki elinde de dosyalar olan bir kadın vardı.

İkisi lokantadan içeriye girer girmez E. Kantar ayağa kalktı. Kadının telaşını fark edince ben de ayağa fırladım. Bibi, daha yanımıza gelmeden, yarı yolda ellerini havaya kaldırarak garip bir hareket yaptı. Yanımdaki kadına göz atınca hareketinin anlamını çözdüm. Geç kaldığı için özür dilemiş, özrü de hemen kabul görmüştü.

Bibi, masaya gelince ikimizin de elini sıkmadan garsonun onun için öne çektiği kolçaklı, deri koltuğa oturdu ve hemen konuşmaya başladı. Hızlı hızlı, hiç ara vermeden konuşuyor, sürekli kendinden söz ediyordu. Bana bakmadı bile. Öğlen yemeklerini burada yediğini, lokantayı kendisinin meşhur ettiğini de araya sıkıştırmayı ihmal etmedi. E. Kantar bir iki kez araya girmeye çalıştı, ama ikisinde de başaramadı. Üçüncüsünde beni tanıştırmak için eline fırsat geçtiğinde bu kez de Bibi'nin uzun süren telefon konuşmaları başladı. E. Kantar, saat ikiye gelirken pes ederek randevularına yetişmek için izin istedi. Bibi, telefonunu kulağından ayırıp lütfeder gibi gülümsedi. İzin verilmişti.

"Aysel size konuşmanın sonucunu bildirir; bu arada gelecek hafta Psiko-Center'ı, yaptığınız faydalı çalışmaları yazımın bir yerlerine sıkıştıracağım. Lütfen not alır mısın, Aysel..."

Aysel yardımcısının adıydı; o da başını salladı. E. Kantar da kaçarcasına uzaklaştı; istediğini elde etmişti. Nihan olmasaydı bana metelik bile vermeyecek kadının gidişini izledim. "Evveet. İşte yalnız kaldık... Adımız neydi?"

Bibi, sonunda varlığımı hatırlamıştı, ama nedense yine bana dönmemişti. Bana bakmadığından karşılık vermedim. Sessizlik uzayınca Aysel kabahatimi gizlemek ister gibi benim yerime cevap verdi. "Umut Çinici."

"Evveet, söyle bakayım Umut, beni okuyor musun?"

Şimdi yüz yüzeydik. Evet'i bir davetiye gibiydi. Hem bu davetiye, hem de karşısındakinin gözlerinin dibine sapladığı araştırıcı bakışları, kadın erkek, karşılaştığı herkesle flört eden biri olduğunu söylüyordu. Olduğuna inandığı güzelliği ne derin, ne de çarpıcıydı. Sadece biçimini korumak için onca eziyeti göze aldığı bedeninin dili cömertti. İçimdeki ses, 'okuyorum de' dedi. Şeyda konusundaki önerilerini dinleye dinleye Boğaz'ın soğuk sularına daldığımı unutmadığımdan, "Düzenli okuduğum söylenemez," dedim.

Bibi kesik bir kahkaha attı: "Açık sözlüyüz, öyle mi?" 'Öyleyim' dememiştim, ama o demişim gibi devam etti: "İyi, sözünü esirgemeyenleri severim... Evveet... Kadınlar sana çok yakışıklı olduğunu söylüyorlar mı?"

Ses, yine bir şeyler geveliyordu. Ama dinlemedim. "Bazıları beni parlak kâğıda basılmış göz alıcı bir fotoğraf sanır. Oysa aklım da var."

Bu kez evveet demedi; gülümsemiyordu da. Uzanıp, sahibimmiş gibi elimi tuttu. "Bak, gel seninle bir anlaşma yapalım." Elimi okşuyordu. "Benimle birlikteyken hep o fotoğrafı çıkar ortaya. Aklın sende kalsın." Sonra elini geri çekti. "Şimdi söyle bakalım, nasılsın?"

"Açım," dedim.

Dik başlılık ediyor, aylardır peşinde koştuğum işi, hem de iyi bir işi tehlikeye atıyordum. Üstelik bunu neden yaptığımı da bilmiyordum. Sonra kadına sinirlendiğimi fark ettim. O sırada cep telefonu bir kez daha çaldı. Bibi beş dakika boyunca, lüks bir otelin altında yeni açılan bir fitness salonundan yazılarında söz edeceğine üç kez yemin etti. Arada o sorgulayıcı bakışlarını üzerime çeviriyordu. Profilden çekici sayılabilirdi. Onu çekici bulmama da sinirlendim. Konuşma bitince Aysel'e döndü. Başını salladı. Çarşamba günü yazısında salondan söz etmeyecekti. Karşısındaki adam boşuna nefes tüketmişti.

"Sorarlarsa, sayfa sekreteri ilan geldiği için rica etmiş, yazıyı tam sizin bölümden kesmişler dersin; tamam mı? İki sezonluk üye kartı göndereceklermiş. İster kendin al, istersen sekreterlere ver." Aysel başını salladı; galiba dili yoktu. "Evveet, nerede kalmıştık?"

"Yemekte," dedim. Kendimi tutamıyordum. "Tam orada kalmıştık."

Öfkelenecek miydi? Gözlerimi kaçırmadan parlak fotoğraftaki yüzümle gülümsedim. Kesik bir kahkaha attı. "Haklısın. Aysel, hadi bize bir şeyler ısmarla, ama unutma, perhiz yapıyoruz."

Onlar salata yediler, ben et seçtim. Bibi, yemek sırasında Aysel'e yazılarıyla ilgili emirler yağdırdı; bir yandan da kendini anlattı. Yazılarında hep kendisinden söz ederdi. O ve onunla ilgili olan her şeyden: Sevgililerinden, annesinden, arkadaşlarından, balıkçısından, kuaföründen, yatağında uyuyan köpeğinden ve tabii ki okuyucu mektuplarından... Köşesinin yıldızı kendisiydi; bunu asla unutturmazdı. Ancak yazılarının sonuna, kentten haberler adı altında, lokantalar, barlar, gece kulüpleri, güzellik salonları, sanat galerileri, fitness salonları, masörler, modacılar, hatta kuaförlerle ilgili küçük haberler iliştiriyordu. Zamanla bu bölümde yer almak is-

teyen o kadar çok kişi ve işletmeci olmuştu ki, her şeye yetişemediğinden Aysel'i tutmak zorunda kalmıştı. Araştırmaları, not vermeyi, sevgili asistanı yapıyordu.

Sıra tatlılara geldiğinde neden orada olduğumu hatırladı. "Demek oyuncusun? Ne tür oyunlarda rol alıyorsun?"

"Eskiden, bir ara sahne oyuncusuydum," dedim. "Artık Tanrı'nın biçtiği küçük rollerle yetiniyorum."

Tanrı, onu kısa bir süre için durdurdu: "Evveet, ağzın laf yapıyor ve dediğin gibi, aklın da var... Galiba seni işe alacağım." O beni işe alacaktı, ama ben giderek ona daha çok sinirleniyordum. "Ama aklm için değil." Elini uzatıp, sık sık koynunda uyuttuğu o ünlü köpeğiymişim gibi başımı okşadı. "O parlak kâğıda basılmış fotoğraf için. Benim için önemli olan görüntüdür... *Did you get that?** Etrafımda hep güzel şeyler olsun isterim."

O da sinirlenmişti. Elinden ve sesinden anladım. Bu kez fısıltıyı dinledim. "Çevrenize hep ayna yerleştirin öyleyse," dedim.

Yüzü bir anda gevşedi. Hazırlıksız yakalandığı zaman dudakları iki yana su gibi yayılıyordu. Birden farkına vardım: Bu gerçek gülümsemesiydi; şaşkınlığı, sahtesini bulup kuşanmasını engellemişti.

"Şuna da bak, berbat bir espri, ama yine de hoşuma gitti." Onaylaması için Aysel'e bakıyordu. Aysel hemen başını eğdi. Sonunda anlamıştım; esas işi, başını sallamaktı. "Bak, sana söyleyeyim *baby face*.** Hiç bitmeyecek bir aşkla seviyorum kendimi. Sadece, ama sadece kendime aşığım. Ve bundan büyük, bundan daha kalıcı aşk yoktur. Bunu anladığın için aferin sana... Son soru: Sevgilin var mı?"

"Yok," dedim.

Bir süre gözlerimin içine baktı. İnanmakla inanmamak arasında gidip geliyordu. "Doğru mu söylüyorsun?"

---

*) (İngilizce) Anladın mı? (y.n.)

**) (İngilizce) Bebek yüzlü. (y.n.)

"Hapisteydim," dedim.

Yine bekledi; ardından o kısa kahkahasını attı. İmtihanı geçmiştim. Nihan haklı çıkmıştı. O sırada fark ettim: Dün gece kusmak, kendine güvenen biri yapmıştı beni; öfkeli de. 'Saklamalısın,' dedi ses. Ben de öfkemi gülümsememin ardına itip sakladım. Sıranın hesabı ödemeye geldiğini düşündüğümde Bibi tuvalete gitti. Masada Aysel'le yalnız kalmıştık. Çantasından sigara paketini çıkardı. Ben istemedim; sigarasını yaktım.

Aceleyle, iri bir lokma yutar gibi içine çektiği nefesten sonra, "İyi gidiyorsun," dedi. Dilsiz değildi. Konuştuğunda dostluğunu esirgemeyen birine benziyordu. Belki de dostluğunun dokusu sıkı değildi. "Böyle devam et. Betül, onu incitmeyecek saldırganlıklardan hoşlanır. Hatta biraz edepsiz de olabilirsin. Bu ona büyüdüğü mahalleyi hatırlatıyor; bir tür nostalji."

"Yoksa sen psikolog musun?"

"Hayır, iç mimarım," dedi. Hafifçe kilolu, kısa boylu, yorgunluğu ancak konuştuğu zaman geçen bir iç mimar. "Üç de dil bilirim. İşletme masterım da var."

Beni hafife alma diyordu. "Anlaşılan, sen onun aklısın," dedim.

Başını salladı. "Sakın onu aptal sanma, Betül çoğumuzdan akıllıdır. Onda eksik olan zevk ve entelektüel vizyon, ama zaten yaptığı işte akla pek gerek yok. Aksine..."

"Sen bu eksiklikleri dolduruyorsun, öyle mi?" Başını sallamadı. Onunla dost olmalıydım. Üstüne kusulacak birisine benzemiyordu. "İlk benimle konuşmasını sen mi önerdin?"

O önermemişti. Durmadan başını sallıyordu: Sanki dili başıymış gibi. "Ama onayladım."

Sözlerini bitirince sigarasını aceleyle söndürdü ve tekrar içe dönük, sıkıntıyla kuşatılmış varlığa dönüştü. Betül Bengi, peşine taktığı bakışlarla masaya geri dönüyordu. Gösterişli bir kadın olduğunu kabul etmeliydim. Güzel olmaktan çok, güzel kadını oynayan birisi. Yanımıza gelince ayağa kalktım.

Gerçek gülümsemesiyle gülümsedi. "Aysel, bu yakışıklıyla birlikte bir fotoğrafımı çeksene."

Fotoğraf çektirdikten sonra hesabı ödemeden kalktık. Şef garson ve müdür bizi kapıya kadar geçirdiler. Bibi'nin evine gidiyorduk. Kendimi her şeye hazır hissediyordum. Ya boyum uzuyordu, ya da Tanrı bana daha önemli bir rol vermeye karar vermişti.

Bibi, yolda çocuğunu anlattı: Junior* Bibi'yi; Berk'i. 'İlk ve tek eski kocası'ndan olan oğlan dokuz yaşındaydı ve bir süredir oldukça garip davranıyordu. "Bir sırrı var," dedi; "kimseye anlatmadığı, inatla gizlediği bir sırrı."

O da artık -zamanında görüşlerine pek değer vermediği- annesi gibi düşünüyordu: Çocukların sırları olmamalı... Oğlu bazen bütün gün kendi başına oturuyor, kimseyle konuşmuyor, biri onunla konuşmaya kalkışınca da katıla katıla gülüyor ya da durmadan sırıtıyordu. Başvurdukları üç ünlü çocuk psikiyatristi de olayı çözememişti. Sonra okurlarından biri gönderdiği bir e-mailde Psiko-Center'dan söz edince...

Bibi olayı anlatmaya devam etti. Ama ben onu pek dinlemedim. Ona ilham veren o e-mailin Nihan tarafından gönderildiğini düşünüyordum.

Üç katlı bir apartmanın iki katında, oğlu, köpeği ve hizmetçisiyle yaşadığı ev Rumelihisarı'ndaydı. Girdiğimiz kattaki salonun geniş penceresinde enfes bir manzara asılıydı. Pencerenin üst kısmına -bir korniş gibi- boydan boya 2. Köprü gerilmişti. Solda beş altı katlı, denize bakan ön cephesi iki uzun kuleyle korunan bir köşk vardı. Boğaz'a doğru alçalarak inen alçak apartmanların arasına yanlışlıkla sıkışmış, ufak tefek, eğreti bir cami, güdük minaresiyle resmin tam ortasında yer alıyordu. Biz içeri girdiğimizde dolu bir tanker, suya gömülmüş bir kütük gibi akıntının önünde Marmara'ya doğru sürüklenmekteydi.

*) (İngilizce) Küçük, genç. (y.n.)

Bibi, manzaranın tadını çıkarmama fırsat vermeden emirler yağdırmaya başladı. "Aysel, doktora telefon et; Umut'un işi aldığını söyle... Sonra Melih Döner için International'a çiçek gönder. Seninki dün paint ball oynarken yakışıklı yüzünü ayılar yiyormuş az daha..." Kesik, öç alan bir kahkaha atarak bana döndü. "Sana gelince yakışıklı, Berk Bey saat dörtte evde olur. Bak bakalım, neler yapabileceksin." İçgüdüsel bir hareketle Aysel gibi başımı salladım. Aklımda Melih Döner vardı. "Unutma, onunla uyumak, onu soymak, banyoya birlikte girmek yok... Sana klinikte bunları söylediler, değil mi?"

"Söylediler," dedim.

"İyi öyleyse... Şimdilik hafta içinde iki gün gel; mesela, saat dörtle sekiz arası. Hafta sonları.... Pazar, hayır, Cumartesi yapalım: On bir, akşam sekiz. Anlaştık mı?" Başımı salladım. "Güzel, gerisini Aysel anlatır. Ben şimdi yazımla boğuşacağım... Liste hazır mı?" Aysel de başını eğince Bibi beni işaret ederek sözlerini bitirdi: "Cep numarasını al."

Sonra salonun dibindeki merdivenlerden üst kata çıktı. Kalçaları biçimliydi. Bu yüzden dar pantolon giyiyor olmalıydı. Aysel'e dönüp haberi verdim. "Cep telefonum yok."

Aysel önce bir sigara yaktı, sonra pencerenin sağdaki küçük kanadını açtı, ardından antika konsolun çekmecesini çekerek içinden bir telefon alıp uzattı. "Kendine bir numara almayı becerirsin, değil mi?"

Telefonu cebime koydum. "Başka bilmem gereken ne var?"

"Bence oğlan herkesle eğleniyor," dedi Aysel. "Kaçık maçık değil. Gülüp sırıtmaya, Betül, Ercü'yle birlikte olmaya karar verdiğinde başladı." Sorar gibi baktığımı fark ettiğinden olacak açıkladı. "Ercüment Cantürk... Bizim gazetenin genel yayın müdürü."

Nihan'ı Hayalet'e götürecek adam! Adını ilk kez duyuyormuş gibi yaptım. "Nasıl birisidir?"

"Bakarsan gece gündüz hep sarhoş, ama gördüğüm en uyanık herif. Çok da becerikli; tanımadığı yok... Yüzüne gü-

lüyorsa, arkanı kolla. Sana aldırmıyorsa, dert etme, rahat ol. Ben öyle yapıyorum. Bu aralar Bibi biraz sinirli, çünkü eskisi kadar çok e-mail almıyor. Reytingi biraz düştü yani. Bir şeyler yapması gerekiyor. Artık tek tabanca değil; onu taklit eden bir sürü kadın var. Yeni bir proje bulmalı..." Sigarasını söndürüp pencereden dışarıya attı. "Ha, dikkat etmen gereken bir de sırnaşık Gaffar var tabii." Ben sormadan, "Betül'ün köpeği," dedi. Ellerini yelpaze gibi sallayıp dumanı dışarıya atmaya çalışıyordu. "Asıl adı bu. Yazılarında Prens adını kullanmasını ben önerdim." Köpek gördüğünde taşlayan bir köylüye benziyordu. "Ondan korunman için sana özel bir losyon vereceğim. Ellerine sür, kokusunu sevmiyor; o zaman yanında pek oyalanmaz."

Güldüm, o da elimi sıkar gibi karşılık verdi. Dost olmak üzereydik. "Sağ ol," dedim. "Şimdi nerede bu şımarık?"

"Gezme saati." Yanıma yaklaştı. Çantasından çıkardığı losyonu avuçlarıma sıktım. "Gerçekten sevgilin yok mu?" Sonra cevap vermemi beklemeden tekrar sordu. "Yoksa gay misin?"

Ses, 'Onunla yatıp yatmayacağını kestirmeye çalışıyor,' diye fısıldadı; ben, "Sevdiğim kadın öldü," dedim. "Neden bu."

"Anladım. Acısına ve anılarına sadık bir erkeksin sen; nesli tükenmiş bir mahlûk yani."

Önce Prens geldi. Ufak tefek, yaygaracı, suratsız bir köpekti. Avuç içlerimi ona doğrultunca birkaç kez havlayıp, merdivenlerden kaya kaya üst kata tırmandı. Aysel'in önerisi işe yaramıştı. Salonda yalnız kaldığımda açık pencerenin önünde sigara içip Karadeniz'den Marmara'ya, Marmara'dan Karadeniz'e geçen gemilerin değiştirdiği manzarayla oyalandım.

Berk, saat dört buçukta ortaya çıktı. Onu Aysel'in yanında gördüğümde gazete sayfalarından fırlamış, ayakta durabilen bir karikatüre benzettim. Tanrı onu rahmine yerleştirirken Bibi'ye şaka yapmak istemiş... Böyle düşündüm.

Aysel bizi tanıştırır tanıştırmaz çocuğun yüzünde aptalca bir sırıtış belirdi. Boncuk gözleri yüzüne yanlışlıkla konmuş -konuşmaya başladığında uçup gidecek- iki şaşkın kelebeği andırıyordu. Bir ara babasının İsmail olduğunu bile düşündüm.

Merdivenlerden odasına çıktık. İkiye bölünmüş üst kat daha genişti. Soldaki geniş daire Bibi'ye aitti. Biz sağdakine geçtik. Aysel, çocuğu soyup giydirirken ben yine Boğaz'ı seyrettim. On dakika sonra yanıma geldiler. Berk'in gözleri yerindeydi; uçup gitmemişti. O aptalca gülümseme de yüzünde duruyordu.

Aysel oyalanmadan Bibi'ye katılmak üzere odadan çıktı. Yarım saat kadar gözlerini kaşlarını oynatarak sürekli sırıtan çocukla konuşmaya uğraştım, ama çabalarımın hiç bir faydası olmadı. Vazgeçtiğimde ağzından tek kelime bile çıkmamıştı. Görünürde önündeki kitabı okuyor, arada, yüzümde bir şey görmüş gibi omuzlarını yukarıya kaldırarak sırıtıyordu. Kim bilir, belki de gözleri uçup gitmesin diye konuşmuyordu.

Onu gülümsemesiyle bırakıp manzara ve dergilerle oyalandım. Bir ara Melih Döner geldi aklıma. Tanrı -ya da Nihan- adildi: Ayılara türdeşlerinin öcünü almak için bir fırsat vermişti. Saat sekiz gibi evden çıktım. Ayrılırken Aysel, Berk'le ilgili hiçbir şey sormadı. O zaman anladım: Hepsi çocuktan umudunu kesmişlerdi. Omuzlarımı silktim. Kovulmadıkça manzaranın tadını çıkarıp paramı cebe atacaktım.

İskele'den telefon için bir kart alıp yola düştüm. Her şey eve yaklaştığımda başladı; tam sokağa dönecekken, o garip mahlûk yolumu kestiğinde. Adam, birisini beklediğini ele veren sabırsız, yorgun gözlerle dikildiği köşeden sıçrayıp önüme çıkınca, irkilerek geri çekildim. Sonra dehşet, ter gibi bütün bedenimi ele geçirirken ayrıntıları fark ettim: Adam, bakışlarından daha yorgundu; hatları belirsizleşmiş yüzü, elleri, tuza yatırılmış balık gibi kurumuştu; havanın

sıcak olmasına karşın uzun kollu gömlek giymişti: İğneci ya da jiletçi!

Ben korkuyla baş etmeye çabalarken adam kolumu tutup, "Yol yakınken vazgeç," diye fısıldadı.

Kokuyordu; hem de o güne kadar duyduğum en iğrenç kokuydu bu. Silkinerek kolumu kurtardım. Korkumu yatıştırmak için adamı bildik bir kalıba sokmam gerekti: 'Ayyaşın teki' dedim hemen. Yandaki evin duvarına kadar savrulan kurumuş adam umulmayacak bir çeviklikle tekrar yaklaşmıştı; yalvarır gibi fısıldadı: "Bir kere alıştın mı, kendini kurtaramazsın. Hep..."

Hep ne? Yolumu keserek lanetli mesajını ilettikten sonra cehennemine geri dönmeye hazırlanan adamı kolundan tuttum. Yüzü kaplumbağanın derisi gibi buruşmuş, hatları kırılmış, belirsizleşmişti. 'Kokuya aldırma,' dedi, kulağımın ardındaki ses. "Kimsin sen?"

"Ben de senin gibiydim," diye inledi garip mahlûk, sorum ona acı vermiş gibi. Yaz ortasında tir tir titriyordu. "Ama görüyorsun, artık ölüyorum. Çünkü kurudum."

"Kimsin?" Aklıma başka soru gelmiyordu. Durmadan aynı soruyu soruyordum. "Kimsin? Kimsin sen?"

"Vahit," dedi adam, sonunda.

Vahit! Onu tanımıyorum, adını hiç duymadım... Sonra kafamın içinde bir yerde Zeynep'in sesi yankılandı. V! Vahit'in ilk sesli harfi... Dünkü randevuya gelmeyen şoför. "Benden ne istiyorsun?" Bu kez başka bir soru bulmuştum.

"Akıllılar kurtuluyor," dedi. Hâlâ inliyordu. "Bizim gibiler yakalanıyor illete. Geri dön, yoksa ölürsün..." Tekrar aynı sözlerle uyarısını sürdürdü. "Ben de senin gibiydim... Hayalet peşinde ölüyorum şimdi."

İğrene iğrene kolundan tuttum ve onu köşedeki parka sürükledim. Koku dayanılır gibi değildi. Uzattığım sigarayı geri çevirdi. Ben dumanın ardına sığınmak için aceleyle bir ta-

ne yaktım. 'Kimsin'den başka bir soru bulmalıydım. "Hayalet hakkında neler biliyorsun?"

Başını salladı. Bu haliyle bile küçümsemesini belli edebiliyordu. "Öyle biri yok? Yalan. Kusmak için bir neden icat etti."

"Kim icat etti?" diye sordum. "Nihan mı?"

Adam, sorumu duyar duymaz, kuru bir dalı andıran bedeninden beklenmeyecek bir güçle başını sallamaya başladı. Bir an eğer onu durdurmazsam kafasının boynundan kopup yere yuvarlanacağını düşündüm. "Sevgilisi uydurdu," diye fısıldadı. "Her şeyin başında o vardı."

Sevgili! Kimin sevgilisi? Tabii ki onun. "Nihan'ın sevgilisi kim?" diye sordum.

Başını sallıyor, ama susuyordu; Patronunun sevgilisinin kimliğini açıklama konusunda kararsızdı. Titremesi azalmıştı.

"Hocası," dedi sonunda. "Güya böyle eylemler yaparsak Hayalet ortaya çıkarmış..." Sesinde ağır bir kahır vardı: Geçmişin korkuları, gelecek kaygısı ve tabii, bugünün çaresizliği. "Hayalet diye bir şey yok; sır da yok. Büyük sır dedikleri kocaman bir balon. Hocanın o sırrı bulduğu için öldürüldüğü de yalan... Artık dayanamıyorum. Kontrolümü yitirdim: Sürekli..." Sözlerini tamamlayamadı. Ağlamanın eşiğindeydi. "Sabahtan beri tam üç kez... Televizyon seyredince, gazete okuyunca, şişman insan görünce... Bizi kandırıyorlar; seni beni aldatıyorlar... Öyle değil mi? Söylesene..."

Çıldırmıştı; ya da çok yakında çıldıracaktı. Kokudan kurtulmak için gerileyip, "Bilmiyorum," dedim. "Ben yeniyim. Neden Patron'una sormuyorsun?"

Adam inler gibi, "Sordum," dedi. "Hep soruyorum. Az önce evindeydim..."

Zeynep, kulüp üyelerinin Nihan'ın nerede oturduğunu bilmediklerini söylememiş miydi? "Palavra atıyorsun," dedim. "Patronun adresini kimse bilmiyor."

Adam inatla başını salladı. "Ben onu hep evinden alıp, evine bırakırdım..."

Adresi art arda üç kez tekrarladı. Sonra heyecanı, kabından taşan su gibi boğazından fışkırarak ağzını doldurdu. Dili yanmış, şişmişti. Ne kadar dikkat edersem edeyim, ne dediğini bir türlü anlayamadım. Sözcükler heyelana kapılmış gibi cümlelerindeki yerlerinden kayıp gitti ve sözleri anlamsız ses dizelerine dönüştü. Koku dayanılmayacak kadar artmıştı. Ardından o dehşet verici şey oldu. Kendimi geriye atmasaydım üstüme kusacaktı...

Eve titreyerek döndüm. Midem de bulanıyordu. Beni nasıl bulmuştu? Kapıyı açarken arkamdan seslenen Kadir'i duydum. "Çabuk ol, cenazeye katılacağız."

Sesi kırık döküktü. Eliyle üst katı işaret ediyordu. Su içmek için izin istedim. Yüzümü yıkayıp, ağzımı çalkaladıktan sonra birlikte yukarı çıktık. Leyla evdeydi, hayatında bir gün bile dinlenmemiş yüzüyle kapıyı o açtı. Yorgun bedenine sarılıp, hüznün buram buram tüttüğü salona girdik. Buraya her gelişimiz, eğer o varsa, başsağlığı ziyaretine dönüşüyordu. Zilan, bizi görür görmez yine eliyle bozkurt işareti yaptı. Ona bunu zorla yaptıra yaptıra beyninin en gizli köşesine kazıyan gardiyanları düşündüm. Sonra ayılar aklıma geldi; Melih Döner'in tadına bakan ayılar...

Kadir, sessizce en yakındaki koltuğa ilişti, ben defteri açıp Zilan'a kim olduğumuzu hatırlattım. Selim bu arada üstüne iliştirilen küçük fotoğraflarla çiçek tarlasına dönüşmüş duvarın önünde sabırsızlıkla yerlerimizi almamızı bekliyordu. Sinirliydi; çünkü birazdan toprağa vereceğimiz ölüm oruççusunun kaçıncı olduğu konusunda kararsızlığa düşmüştü. Ona göre doksan dördüncüydü, ama gazeteler doksan beşinci kayıp diye yazıyordu. Sonunda Kadir'in önerisiyle mezarın altına bir şey yazılmamasına, gelecek sefere kadar konunun açıklığa kavuşturulmasına karar verdik ve herkesin ka-

yıtsızlıkla seyrettiği ölüm kervanında sırası kesinleşmemiş genç adamı duvarımıza defnettik. Selim ve Zilan ellerini yumruk yapıp sol kollarını havaya kaldırdılar; Kadir'le ben ayağa kalkmakla yetindik. Leyla, oğlunun gidişinden sonra üzerine çöken o sonsuz yorgunluğunun içindeydi; birkaç damla gözyaşıyla yetindi. Ama bu hepimize yetti. Birbirimize göstermemeye çalışarak daha önce adını hiç duymadığımız birisi için birkaç damla gözyaşı döktük.

Aslında sadece onun için ağlamıyorduk. Gözyaşlarımızda başka ölüler de gizliydi; kendi ölülerimiz. Leyla, kayıp oğlu ve sisler içindeki yitik kızı için; Kadir, onu şeytana iten kızı için; Selim, kurtaramadığı o iki kadın PKK'lı için; Zilan -belki- kendisi için ağlıyordu. Ben? Ben, süt içemediği için açlıktan ölen o bebekler, kendilerini asan anneler ve babalar için döküyordum gözyaşlarımı.

Üzerimize kefen gibi serilen sessizlik yırtıldığında kendimi Selim'in dairesinde buldum. Duvardaki haritada yeni renkler vardı. Yeni faylar mı keşfetmişti? Kadir'le Selim tuvalin önünde daireden başka her şeye benzeyen şekle bakıyorlardı. Başladığı yere varamıyor... Varmıyor, diye düzelttim düşüncelerimi. Daire çizememesinin nedeni varmak istememesiydi. Sonra irkildim: Ölecek... Daireyi kapattığında kendini öldürecek...

Hemen yanlarından ayrıldım. Aklımdan geçenleri, kabuğu kalın olsa da, kafamın içinde saklayabileceğimden kuşkuluydum. Kapıdan çıkarken bakışlarımı Selim'den kaçırdım, eve dönünceye kadar da ayıları düşündüm. Kuş sütü içenleri yiyen o güzel ayıları...

On beş dakika sonra kapı zili çaldı. Açtım; Kadir'di. "Akşam yemeğe gidiyoruz," dedi hemen. "Mine, sen ve ben... Saat yedi buçukta hazır ol."

Gözlerine bakınca hayır diyemeyeceğimi anladım. Selim'inkine benzer bir öfke vardı bakışlarında. "Peki," dedim. "Çocuğunuz olurum."

"Haddini bil," dedi bu kez. "Sadece bir figüran; görevin, iki kişilik romantik bir buluşmayı, üç kişilik arkadaş yemeğinin ardında gizlemeye yardımcı olmak. Anladın mı?"

"Anladım," dedim. "Sağır ve dilsiz bir figüran olacağıma yemin ederim." Gidiyordu; "Bugün Bibi'nin yanında işe başladım," dedim.

Geri dönüp içeriye girdi. Yüzünde beliren dalgalanma gülümsemeye benzemiyordu. "Nasıl bir iş bu?"

Nihan'la ilgili bağlantıyı atlayarak anlattım. Sözlerim bittiğinde anlamamış gibi başını sallıyordu. "Beğenmedin galiba?" dedim.

"Bilmem," dedi. "Belki de beğenmediğim bulduğun iş ya da Bibi değil, medya... Ya da medyanın kendini yerleştirmeye çalıştığı ilahi, dokunulmaz konum." Ellerini sallıyordu. "Yeni Tanrılarımız! Tanrıçalarımız ve Yarı Tanrılarımız... Her şeyi onlar biliyor... Bizlere ahlâk dersi vermeyi ihmal etmeyen, yüce değerleri savunan, ama kendi çıkarları söz konusu olduğunda mahalle çocukları gibi kavga eden patronlar; kendi yüzüne, kendi sesine aşık köşe yazarları, hükümet devirme uzmanı yayın yönetmenleri, büyük operasyonların tetikçisi yazarlar..." Ellerinden sonra başını da salladı. "Ama senin işvereninin benzersiz olduğunu kabullenmeliyim. Hanfendi çok cesur: Ağzından çıkanlar hiç mi hiç korkutmuyor onu; yazdıklarının saçma ve aptalca olmasına da aldırmıyor. Anlaşılan boğulmaktan korkmuyor. Kim bilir, belki de boyu göründüğünden daha uzundur, ya da budalalığının derinliği konusunda bir fikri yok. Ama leke tutmayan elbiseler giydiği kesin, çünkü yazdıkları üstünü kirletmiyor hiç..."

"Sağ ol," dedim. "Eksik bıraktığın bir şey kaldı mı?"

"Kızma," dedi. "Yine de seninki seviyesizliği belli bir yere taşıyabilmiş biri. Tam bir öncü. Eteğini kaldırmayı iyi biliyor."

"İşte şimdi yanıldın," dedim. "Hep pantolon giyiyor."

"Sözünü ettiğim, mahremiyetinin eteği..."

Kahkahası kendi esprisine gülenlerinki gibi yapmacıktı. Haklı değildi. "Millet de bunu istemiyor mu?"

Yine güldü; bu kez içtendi. "Haklısın. Magazin dediğimiz çoğu zaman röntgencilik değil mi? Başkalarının hayatı çekicidir; ama kendi hayatını anlatırken; tabii bu durumda sergilerken diyeceğiz, eğer edebiyat ya da sanatı seçmemişsen, biz buna pornografi deriz."

Bibi bir pornografi yıldızı mıydı şimdi? Göz göze geldik. Vazgeçtim; kaçık bir feylesofla tartışmayacaktım.

"İş iştir," dedim. "Ben buna bakarım." Kapıdan çıkıyordu, seslendim. "Melih Döner'i iki ayı ısırmış."

Keyifli bir kahkaha attı. "O ayıları öpebilirim. Acaba hayvanlara aşı yaptılar mı?"

Saat yedi buçukta zilini çaldım. Beyaz keten bir takım giymiş, tıraş olup, saçlarını ıslatarak taramıştı. Hafif bir ıslık çaldım. Marcello Mastroianni'ye benziyordu. Çevresinde bir tur attım. İçki kokmuyordu. "Mine bu akşam sana bir kez daha aşık olacak," dedim. "Kalıbımı basarım."

"Ciddi misin? Ölecek gibi görünmüyorum, değil mi?"

İçim burkuluyordu, ama ciddiydim. "Ciddiyim," dedim. "Bin yıl yaşayıp, bin kadın sevecek birine benziyorsun."

Güldü. "Sadece Mine," dedi. "Bin yıl onu isterim."

Kol kola sokağa indik. Kapıdan çıkınca durdu. "Hadi git, taksi bul."

Sokağın başına kadar yürüyüp bir taksi çevirdim. Arabaya binerken oldukça dikkatliydi, buruşmaması için ceketini çıkardı. Çengelköy'e gidiyorduk; yarı yolda, "Galiba şu aralar ölmekten korkuyorum," dedi birdenbire. "Aşk insanı korkaklaştırıyor."

"Ölümden hepimiz korkarız," dedim. "Şu ya da bu yüzden." Cevap vermedi. "Yerinde olsam bu akşam aklıma hiçbir şey takmazdım..."

Elini uzatıp kolumu tuttu. "Oysa onunla çok mutlu olabilirdim." Sigara yaktım, o istemedi. "Tanrı, neden tam öğrenmiş, tadını çıkarabilecekken yaşlılara aşk için zaman tanımıyor?"

"Bilmiyorum," dedim. Bugün sulu gözlüydüm; yine ağlayacaktım. "Ben Tanrı'nın hiç konuşmadığı evlatlarındanım..."

"Demek Tanrı bazı çocuklarla konuşuyor, öyle mi?"

Dışarıda enfes bir yaz akşamı, yanımdaysa bin yıl sevebileceği bir kadına sahipken ölüp gitmekte olan bir adam vardı ve ben onun hüznüne eşlik edecek yerde, rolünü çalıyordum. "Belki farkında değilsin, ama aslında boktan herifin tekiyim," dedim.

Yüzüme baktı, sonra boktan bir herif değilmişim gibi dostça kolumu sıktı. Ben de ona Küçük Prens rolünü oynadığım o piyesten sonra Tanrı'ya nasıl yalvardığımı, beni alıp başkası yapması için ne sözler verdiğimi anlattım. Ya Tanrı sağırdı ya da yakarışlarımı onun kulağına eriştirecek nefes yoktu bende... Böyle deyince Kadir güldü; ölümden korkuyor, ama yine de bana cesaret vermek için gülümsüyordu. Belki de yakışıklı olmak onu gülümseyen biri yapıp çıkmıştı.

"Çocuk dediğin hayal kurandır," dedi sonunda. "Ama ben küçükken başkası olmak yerine karşımdakini başkalaştırırdım. Bu daha kolay, en azından Tanrı'nın yardımını gerektirmiyor..."

Başkası yapmak... Bunu duyar duymaz irkildim. Bibi'nin oğlu da bunu mu yapıyordu? Kadir'e döndüm. "Sağ ol, dostum. Taksi parasını ben vereceğim."

"Ne oldu?" diye sordu.

Cevap vermedim; dostça, severek sırtına vurdum. Takma adını hak ediyordu.

Mine, biz iskelenin yanındaki lokantaya vardıktan yirmi dakika sonra geldi. O da beyazlar içindeydi. Daha önce hiç olmadığı kadar genç görünüyordu. Masaya yaklaşırken geli-

ne benzediğini düşündüm. Sonra anladım. Bu gece ilk kez gerçek anlamda birbirlerinin olacaklardı.

İkimiz de onu öptük. Mine'nin mutluluğu gözlerinde o sabah açmış çiçekleri andırıyordu. Ona bakar bakmaz cennetin aranıp bulunacak bir yer olmadığını, kurulması gerektiğini kavradım. Güzelliğinin, sevdiğini değiştirme gücü vardı. Kadir gibi kendini terk etmeye hazırlanan bir insandan, hayatının bir biçimi, berraklığı olan, sevmeyi, sevilmeyi bilen bir adam yaratmıştı. Bir ara cep telefonumu gösterdim. Mine numarayı aldı, Kadir -zaten bağırsa sesini duyurabildiğinden- istemedi.

Hemen içmeye başladık. Kadir'in kulağına eğilip, "Bu gece cennete gideceksen az iç," diye fısıldadım. Kulaklarına kadar kızardı. Mine, insanı hırsızlığa kışkırtan zümrüt gözlerini üstüme dikince, başımı eğdim. Sırlara erişebilecek bakışlar vardı o mücevherlerde. Biraz yeni işimden söz ettik, biraz da seçimlerden... Kadir ülkemizin yaratıcı bir ruhu olmadığından yakındı. Yine ne demek istediğini anlamadım. Mine'ye döndüm; o mutluluğunu içiyordu, sarhoştu. Bizi duymamıştı bile. Kolunu hafifçe sarsıp, "Bu adam çok sabırlı," dedim. "İnan bana. Tam bin yıl seni sevmeyi planlıyor."

Az kalsın Kadir'i ağlatacaktım. Kendimi iyice hırsız gibi hissediyordum. Yine hüznümle rol çalacaktım. Oysa Mine'nin sesi gün ışığı gibi canlılık yayıyordu: Yaşama sevinci, gelecek umudu ve çiftleşme isteği... Bu yüzden bir şeyler atıştırıp, art arda üç kadeh devirdikten sonra kalktım. Kadir kalmam için ısrar etti, ama onu, gece kadını olacak Tanrıça'yla baş başa bırakıp lokantadan çıktım.

Eylül, gece, yeni bir iş, ama hiç süt içememiş bebekler ve derinlerde bir yerde pusuya yatmış o mide bulantısı... Daha önce hiç olmadığım kadar kendim olduğumu hissediyordum. Bunun ne anlama geldiğini bilmememe karşın, tam olarak böyle hissediyordum. Doğru cevaba uygun bir soru! Eksiğim buydu belki de.

Sanırım bu yüzden o kurumuş sardalyenin sayıkladığı adrese doğru yola çıktım. Bilmediğim şeylere bir anlam kazandırmak, cevaplara uygun sorular bulmak için.

Ev, iki cadde arasında, sokak denemeyecek kadar kısa bir geçişin ortasındaydı. Neredeyse bütün ön cepheyi kaplayan büyük demir kapı aralıktı. Giriş katındaki numaralara baktıktan sonra merdivenlerden nemli bir serinliğin sıkıştığı bodrum katına indim. Üç numaralı daire sağdaydı. Kapı, berbat bir sarıya boyanmıştı, yandaki zile bastım; başım dönüyor, Ballıkaya'da edindiğim o garip bulantı, fırtına sonrasında ortaya çıkan ölü dalgalar gibi midemde bir o yana, bir bu yana vurup duruyordu. Kapının ardından ayak sesleri yükselince sigarayı yere attım. Gözetleme deliğinden bakıyor olmalıydı. Yüzümü kapıya çevirip, delikte objektif varmış gibi sırıttım. Nemsiz ses o zaman sordu: "Ne arıyorsun burada?"

"Gerçekleri," dedim. "Filozof olmaya karar verdim." Cevap vermedi. Kapıyı açıp açmayacağını düşünüyordu. "Burada sabaha kadar oturabilirim. Feylesoflar sabırlıdır, unutma."

Önce üst kilit, ardından alttaki açıldı. Aralanan kapının ardında beliren şort giymiş, gözlüklü kadının küçük gözleri vardı, ama Nihan'a pek benzemiyordu. "Sarhoş musun?"

Sadece sesi onu andırıyordu. "Bir arkadaşımı gerdeğe soktum," dedim. Hâlâ öyle, kımıldamadan duruyordu. "İçeride gizlediğin birisi mi var?"

Gözlüğünü sağ eliyle çıkardı ve yana çekildi. İzin çıkmıştı; içeri girdim. Arkamdan kapıyı kapatıp, iki kilidi de dikkatle çevirdi. Küçük antreyi geçip müzik sesinin geldiği salona girdim.

Salon! Böyle demekle acele etmiştim. Ön cepheye bakan duvarın üst tarafındaki ince uzun pencere içerisinin hücreye dönüşmesini engelliyordu. Genişçe odada oturacak koltuk

ya da sandalye dışında her şey vardı: Açık iki bilgisayar; büyük bir televizyon, müzik seti, yerde ve duvarlardaki raflarda bir sürü kitap; duvar dibinde öbek öbek dergi ve kupürler... Masasının üstündeki cam kavanozun içinde küçük, kırmızı bir balık keyifli keyifli yüzüyordu. Sehpaların üstü ıvır zıvırla doluydu: Küçük biblolar, deniz kabukları, taşlar, kesme camdan yapılmış nesneler...

Odanın ortasına iki küçük masa yerleştirilmişti. Birinin üstünde birleştirilmeye ortadan başlanmış büyük bir yapboz duruyordu. Sağdaki duvara büyük bir fotoğraf asılmıştı. Denize doğru uzanan, kumsala yatmış taş ve kayalardan oluşmuş dev bir ok. Üstünde Jan Garbarek: *Visible World* yazısı okunuyordu. Öteki duvar, üstüne yüzlerce küçük kâğıt asılmış panolarla kaplanmıştı.

Yorucu bir dağınıklık! Buna rağmen ortalıkta hiç toz yoktu. Titiz biri olmalıydı; kendini temiz bir hücreye hapsettiğinden belliydi bu. "Burasını nasıl buldun?"

Ne zaman içli bir tını duysam Vivaldi derdim; hücreyi saran sıcak keman konçertosunu hisseder hissetmez yine, "Vivaldi," dedim.

O, "Vahit?" diye karşılık verdi.

Adresini bilen tek kişi o muydu? Ya Orhan! Bu düşünceden hemen vazgeçtim. Orhan, Patron'unun adresini vermektense dilinin kalanını ısırıp yere tükürürdü. O da biliyordu bunu. Madem söz Vahit'e gelmişti, onunla devam edebilirdik. "O zavallıya ne oldu?" dedim.

Bir yandan konuşuyor, bir yandan da oturacak yer arıyordum. Nihan, taburelerden birinin üstünü boşalttı. Birden şaşırdım; biçimli çıplak bacakları onu yabancılaştırıyordu. Budalaca bir keşifti...

Nihan, onu süzmeme aldırmadan, "Hüznüyle baş edemedi," dedi. "Acımanın içinde boğuldu..." Sonra kuru sesini bulup, konuyu değiştirdi. "Ne istiyorsun?"

Omuzlarımı silktim. "Diyelim ki, rapor vermeye geldim." Hiçbir şey sormadı. Gözlüğü elinde, asık suratla bekliyordu. "İşe alındım. Bibi beni seçti... Hoş, bundan haberin olmuştur mutlaka."

"Oldu," dedi.

"Ona Psiko-Center'la ilgili maili gönderen sen miydin?"

Başını salladı. "Hayır, ama o maili okudum."

Okumuş, sonra da planını yapmıştı. "Ya Melih Döner?" dedim. "Ayıların ona neler yaptığını biliyor musun?" Cevap vermedi. "Tabii ki biliyorsun..." Sigara uzattım, almadı. Dün kusmanışım gibi sordum: "Böyle kusarak neyi değiştireceğinizi sanıyorsunuz?"

Hemen cevap verdi. Demek aynı soruyu daha önce de sormuşlardı. "Belki hiçbir şey değişmeyecek. Asıl sorun da bu: Durumun değişmemesi... Ne yaparsak yapalım hiçbir şey değişmiyor diye bırakalım da hırsızlar, alçaklar, yoksulluktan sorumlu olanlar ellerini kollarını sallayıp dolaşsınlar mı?" Bir adım atıp önüme geldi. Ufak tefekti, ama duruşu iri yarı birinin meydan okuyuşunu andırıyordu. "Biz dolaşamasınlar diyoruz... Suratlarına kusmak işte bu kadar basit bir düşünceden doğdu. Alçakları, nasılsa bir şey değişmiyor diye rahat bırakmama fikrinden."

"Değiştiremiyorsan, canlarını yak? Öyle mi?"

"Öyle de diyebilirsin," dedi. "Kime bir bedel ödetebiliyorsak, ona ödetmeliyiz. Ödeteceğiz de."

Ardından hafif hafif öksürdü: Öfkelenmişti. Düşünürken sustum. O da karşımda kımıldamadan bekledi. "Kahve içerdim," dedim sonunda; aklıma söyleyecek başka bir şey gelmemişti.

"Sokağın sonundan sola dön, iki yüz metre ileride sabaha kadar açık bir yer var..."

Nazik değildi. "Kabalık seninki," dedim. "Kapımı çaldığında ben sana böyle davranmamıştım."

"Bak, işim var dedim sana. Değil mi?"

"Peki, ya sevgilin var mı?" Önce cevap verecekmiş gibi dudaklarını araladı, ardından gülmeye başladı. "Bir yere otur, yoksa düşeceksin," dedim.

Düşecekmiş gibi bilgisayarın tekerlekli koltuğuna oturdu. Zaten ortalıkta ilişebileceği başka bir şey de yoktu. "Bana asılmıyorsun, değil mi?"

"Asılmıyorum," deyip, onun gibi güldüm. "Merak diyelim istersen."

Ciddileşmişti. "Sana erkeklerle işim yok dedim ya."

"Demek eski sevgiline hâlâ sadıksın?"

Cevap vermeden önce bekledi. Hikâyenin ne kadarını bildiğimi tartıyordu belki de. Ona yardım etmeyecektim; bakışlarımı kaçırdım. Aslında böyle susabilirdik, bacaklarını seyretmek hoşuma gidiyordu. "Anlaşılan V epeyce gevezelik etmiş," dedi, izin vermeyen bir sesle.

Evinde ölen adama aşık olduğunu inkâr etmemişti. "Beni uyardı," dedim. "Hayalet'e inanmıyor. Söylediğine göre, her şeyi sevgilin uydurmuş." Ben de onun gibi yapıp ciddileştim. "Belki bana olanları anlatırsın."

"Neden anlatayım?"

İyi bir neden bulmalıydım. Ama bulamadım. Bulamayınca aklıma geleni söyledim. "Bilmiyorum. Ama içimden bir ses, anlatacak diyor."

"Başka neler diyor o ses?"

Sesi ele vermeli miydim? Omuzlarımı silkip, verdim: "Beni kullandığını... Belki benden hoşlandığını ve belki bana kahve ikram edeceğini."

Yine baktı. Ölçüp biçerek; tartıyordu da. "Sana kahve vermem için bir neden bulmalısın."

"Herkes benim gibi denize atlamıyor, değil mi?"

Biraz düşündü; başını sallıyordu. Sonra kalkıp mutfağa gitti. Sigaramı söndürürken aklıma geldi. Sevgilisi vicdanlı birisi miydi? Belki sorardım, ama kahveden sonra.

Kahve içerken sordum: "Sevgilin nasıl birisiydi? Onunla nasıl karşılaştın?" Dik dik bakıyordu. Kahveni iç, sonra da çek git, der gibi. "Bana her şeyi anlatman için de bir neden buldum." Sormadan söyledim. "Çünkü -eğer varsa- Hayalet'i bulabilecek tek kişiyim ben..."

Bir süre beni süzdü. Sonra, hak vermiş gibi anlatmaya koyuldu:

"Onunla... adı Fethi'ydi, lise birde tanıştım; matematik olimpiyatı için düzenlenen yaz kampında. Aslen matematikçiydi, felsefe doktorası da yapmıştı. Kısa boylu, aydınlık bir yüz... Kimsenin çözemediği problemleri tasarlamakta üstüne yoktu. Ben on beşimdeydim, o otuzunu geçmişti; görür görmez aşık oldum ona. O yıl bütün kış, yatakhanede her gece onu düşündüm. Ertesi bahar o buldu beni. Vakıf bana burs vermek istiyormuş... İlişkimiz böyle başladı denebilir. Ayda bir, bazen daha sık görüşüyorduk. O zamanlar yatılı okuyordum. Hafta sonları birlikte yemeğe, sinemaya gider, derslerimden söz eder ve benim için hazırladığı problemleri çözerdik. Sonra beni eve, anneme bırakırdı. Vedalaşırken ben ona içimden ilan-ı aşk ederdim o, hep çok çalışmamı, mesleğimin en iyisi olmamı öğütlerdi. O Mayıs'tan sonra onun istediği kitapları okudum, onun istediği gibi biri olmaya çalıştım..."

Konuşurken bana değil, arkamdaki duvara bakıyor, arada gözlerini -bana değdirmeden- elinde tuttuğu gözlüğüne çeviriyordu. Bacaklarına bakmamaya çalışıyordum, ama boşuna bir çabaydı bu. Sürekli dizlerine bakıyordum. O zaman düşündüğümden daha çok içmiş olduğumu fark ettim.

"Bana hep üniversiteden mezun olduğumda daha çok birlikte olacağımızı söylerdi. Kendinden çok söz etmezdi. Bekârdı; birkaç kez onu izledim. Sevgilisi yoktu; çalışmaktan başka bir şey bilmiyor gibiydi. Mezun olunca, onun hoca olduğu üniversiteye, benim için seçtiği bölüme girdim..."

Sözlerine ara verdi. Sigara istiyordu. Verip yaktım. Sigarayla boğuşmaya başlayınca sustu. Belki yüreklendirmeliydim. "Nasıl birisiydi?"

"İyi," dedi hemen. "Çok iyi."

Tekrar sustu. Belki hatırlatmalıydım. "Bir babanın olabileceği kadar mı?"

Bakışlarını bilmece çözüyormuş gibi dikkatle yönelttiği sigaradan yüzüme çevirdi. Aynı fikirdeydik. "Bu da bir olasılık. Yani onu babamın yerine koymuş olabilirim," dedi, tarafsız bir sesle. "Ama ne fark eder; ona aşık oldum ve son sınıfa geçtiğim yıl, doğum günümde evine gidip kendimi ona sundum..." Sonra başını salladı. "Aslında onu kendime sundum; böyle demek daha doğru olur."

Bir süre susup onu o doğum gününde olanlarla bıraktım. İyice dalınca sesimi yükselterek sordum. "Onu Hayalet mi öldürdü?"

Cevabı uzun bir sessizliğin ardına gizlenmişti, neden sonra, "Bilmiyorum," dedi. "Bildiğim, Hayalet'in var olduğu ve Fethi'nin onu gördüğü..."

"Demek gördüğünü sana söyledi. Öyle mi?"

"Hayır, ama bana bıraktığı dosyalarda ondan söz ediyordu..." Anılarla yüklü sessizliği bu kez o kadar uzun sürmedi. "Öldüğünde birlikte değildik. Onu terk etmiştim." Biraz bekleyip nedenini de söyledi. "Benimle evlenmesini istedim; reddetti."

Hüznü bulaşıcıydı. "Aptallık etmiş," dedim.

Gülümsemedi. "Sanıyorum, bir ustanın bursiyerle evlenmesi Vakıf'ın kurallarına aykırıydı."

Onu doğrulamamı ister gibi bakıyordu. Belki de adam onu istememişti. Omuzlarımı kaldırdım. "Belki öyleydi," dedim. "Vahit'ın sözünü ettiği sır, Vakıf'la mı ilgili?"

Başını salladı. "Bütün burs sistemi, akıllı çocukların devşirilmesi, yetiştirilip önemli yerlere yerleştirilmesi üzerine

kurulu. Bunu bugün biliyoruz... Hepsinin bir tek amacı var." Boyum tekrar kısalıyordu. Bana kalsa amaç hakkında konuşmak istemezdim. Ama Nihan uzun boyluymuşum gibi devam ediyordu: "Kontrol, her şeyi denetim altında tutmak..."

"Kim bunlar?" diye sordum; sesim kısılmıştı. "Para babaları mı?"

"Bence onların da babaları," dedi. "Yurt dışında bir merkezleri olduğunu, partileri, basını, sendikaları, hatta hükümetleri, aklma kim ve ne geliyorsa her şeyi kontrol etmeye çalıştıklarını söyleyebilirim. Bunu kısmen olsa da başardıklarını kabul etmeliyiz." Bakışlarım 'sana inanmıyorum' diyor olmalıydı. İnandırmaya çalıştı: "Sana şunu söyleyebilirim; bugün birbirinin kuyusunu kazan iki partinin yöneticilerinden dördünün bursiyer olduklarını ve aralarında haberleştiklerini kanıtlayabilecek durumdayız."

"Masonlar!"

Başını salladı. Gülümsüyordu da. "Masonlar, Vakfın yanında okul aile birliği gibi kalır."

Boğazımda tükürük kalmamıştı. Sözcükler dikenli telleri andırıyordu; gırtlağımı yırtarak dudaklarımı araladılar. "Ve sen bu Vakıf'a meydan okuyorsun, öyle mi?"

"Öyle," dedi.

Tabureden kalkıp yanına gittim. "Ayağa kalksana." Kalkmadı; kalkmış gibi elimle saçının üstünden hayali bir çizgi çektim. "Bak, omzuma bile gelmiyorsun."

Elime vurdu. Öfkelenmişti. "Boyum gördüğünden daha uzun, çünkü aklım çok daha yükseğe eriyor."

"Bir avuç çılgınsınız," dedim, bilgisayarı işaret ederek. "Silahınız da patlamayan cinsten."

"Akıllı çılgınlar ama," dedi. "Unutma, en etkili ve vurucu silah, zekâdır."

"Hepiniz bursiyer miydiniz?"

Başını salladı. "Bu daha başlangıç. Dosyalarına girdikçe, kullanıldıklarının bilincine varmış yenileriyle karşılaşıyo-

ruz." Sesi sofuca bir inançla titriyordu. "Akılla kimse baş edemez. Bize katılanlar çoğalacak ve onları kendi silahlarıyla vuracağız."

Bütün bunları neden yapıyordu? İnsanlık için mi? Yoksa aşık olduğu adamın, sevdiği tek yetişkinin öcünü almak mıydı amacı? Bunu sormadım.

"İstediğim, bu kentte yaşayabilmek için bir işti," dedim. "Babam, bana hakkından fazlasını alma, derdi."

"Kustun," dedi. Sanki o tek kelimelik cümle bütün sorularımı cevaplıyordu. "Ve dedim ya, bir vicdanın var."

İnsanlığı sevmekten, insanları sevmeye vakit bulamamış biri gibiydi. "Biz akıllı değiliz: V ve ben..." Susuyordu. "Akıllılar sabit fikirli mi olurlar?"

Başını salladı. "Sabit fikirliler dar görüşlü olur," dedi. "Akıllıların hayal gücü geniştir."

"Sır dediğin ne?" dedim. Omuzlarını kaldırdı. "Hayal gücünü kullan," dedim bu kez de.

Güldü. Belki gülüşüne katlanamıyordum, ama bacaklarını sevmiştim. "Bilmiyorum," dedi. "Hayalet'i bulunca öğreneceğiz."

Yolun sonuna kadar birlikteyiz... Böyle diyordu. Boyumun yolculuğu çıkaracak kadar uzun olmadığını, aklımınsa boyumdan da kısa olduğunu söylemeyi düşündüm, sonra bacaklarını hatırlayıp vazgeçtim. Biliyorum, budalalıktı yaptığım. Galiba bu yüzden budalalığımı sonuna kadar sürdürecektim. "Biraz dolaşmaya ne dersin?"

Şaşkınlıkla yüzüme bakakaldı. Onu anlıyordum; benim gibilere, budalalığa alışkın değildi. "Gecenin bu saatinde mi?"

"Gecenin bu saatinde," dedim. "Korkma, seni öpmem."

Uzun uzun yüzüme baktı. Başını da sallıyordu. Her seferinde kuşkuyla ölçülüp biçilmekten bıkacaktım bir gün. "Evet, öpmezsin," dedi sonra. "Bekle, pantolon giyeyim."

"Bence giyme. Bacakların güzel," dedim.

Yine başını salladı. "Kadınlarla flört etmeye bayılıyorsun... Kim öğretti bunu sana?" Cevabı benden önce o verdi. "Kadınlar tabii."

Yanılıyordu. "Çok kadın tanımadım," dedim.

Cevap vermeden koridorda kayboldu. Üç dakika sonra pantolon ve sürprizle geri döndü. Mavi bir pantolon giymişti ve yanında -üstü çıplak- Orhan vardı. Gözlerimi adamın ağaç dallarını andıran kollarından yaşlı yüzüne çevirdiğimde onu gülümserken buldum. Belki vicdanım vardı, ama kesinlikle akıllı değildim. Budalalığıma güldüm, yanındaki çam yarmasıyla yaşıyordu; güvendiğinden değil, iyi korunduğunu bildiğinden açmıştı kapıyı. Yutkunup Orhan'ı selamladım. O elini kaldırmakla yetindi. Zaten konuşsaydı da anlamayacaktım. Yapbozu tamamlamaya çalışan o olmalıydı. Resimde ne vardı acaba?

Denize doğru yürüdük. Saçları şafak rengiydi, ama geceye yakışıyordu. Söyleyecek bir şey bulamıyordum. "Bibi bana bir cep telefonu verdi," dedim, sonunda. Numarayı söyleyip, yumuşak karnına eğildim. "Fethi'den ayrı geçirdiğin o bir yıl boyunca ne yaptın?"

Durakladı. Ona uydum. Belki akıllı değildim, ama her taşralı gibi ben de belden aşağıya vurmasını bilirdim. "Kötü," dedi. "Kötü şeyler yaptım."

Canı yanmıştı, ama ben bir yumruk daha atmak istiyordum. Tısladım: "Onu aldattın." Sessizliği 'evet' diyordu. "Ben Şeyda'yı hiç aldatmadım..." dedim. "Beni bırakıp başkasıyla evlenince bile altı ay onu bekledim."

"Dedim ya, sen sadık birisisin."

Budalasın deseydi de kızmazdım ona. Denizi görünceye kadar sustuk. Bankı o işaret etti. Oturduk. Eski bir tanıdıkla karşılaşmış gibi ahşabı okşadı. Belki geceleri dışarıya çıkıyor, bu bankta oturuyordu. Gün, gecenin içine nemini bırakmış, katlanılabilir bir serinliğe bürünmüştü. "Yaşlı bir erkeği sevmek nasıl bir şey?" dedim.

Çok soru soruyordum; farkındaydım. Başını çevirmeden omuzlarını kaldırdı. "Bilmiyorum; hiç genç birini sevmedim," dedi. İki nefes alımı susup, bacaklarının arasındaki ahşabı okşarken ekledi: "Ondan başka kimseyi sevmedim."

"Ya Orhan?" dedim. Küçümseyen bir tavırla güldü. Boktan, üstüne vazife olmayan şeyleri merak eden birisi gibi devam ettim. "Hani erkeklerle işin yoktu?"

"Saçmalama..." dedi sonunda. "Orhan benim can yoldaşım."

Demek yatmıyorlardı. Yoksa Orhan savaşta karnından değil de kasıklarının arasından mı vurulmuştu? Kendimden utanmalıydım, ama utanmadım. Başkası söyleseydi yoldaşlığa inanmazdım, ama ona inandım. Yine de onun akıllı biri olduğunu unutmamalıydım. Eşit olmayanların dostluğu! Emin değildim. Özür diler gibi, "Bana iş bulduğun için sana teşekkür etmeliyim aslında," dedim, sonunda.

"Et öyleyse," dedi. "Seni tutan mı var?" Uzanıp bankı seven elini tuttum. Geri çekmedi. Sesine bakılırsa, eğleniyordu. "Sence Orhan bizi izliyor mudur?"

"Sanmam," dedi. "Ama sen kesinlikle bana asılıyorsun." Elini dudaklarıma götürüp öptüm. "Hey! Annen mi sandın beni?"

Zeynep de öyle dedi, demedim. Güldük. Gülüşü kendini açıklamıyor, gizliyordu. Sevmenin bilmece çözmek gibi zor, zahmetli olduğu kadınlardandı.

"Ketumsun," dedim.

"Ketumluk zenginliktir," dedi. "İçinden bir şey eksilmez."

Ona Plaza'da ölen adamı sormak istiyordum. Ama sormadım. Eli hâlâ elimdeydi. Yaşlı değildim, ama kim sevilmek istemezdi ki? İkimize de yetecek kadar derin bir nefes aldım. Sanırım gerçeği de o zaman fark ettim; hayatta oluşumuzun kanıtı olan nefesi alırken. Diriliği aldatıcıydı: Yanımda yaşamının bir kısmından vazgeçmiş birisi oturuyordu.

Balığının adını sordum. "Zeynep," dedi, gülmeden. O hediye etmiş.

Yarım saat kadar -araya giren sessizliklere uysalca boyun eğerek- oturduk. Arada sorular sordu; ben de cevaplar verdim. Tiyatroda ilk ve tek rolümü nasıl yüzüme gözüme bulaştırdığımı anlattım. Christian'ı oynadığımı duyar duymaz, "Zavallı Roxanne," dedi.

Cyrano de Bergerac'ı* bilen birisiyle yan yana oturuyordum. Varlığı tatlı bir mırıltıyı andırıyordu: Anlaşılmaz ve adı gibi gizemli...

"Geceyi seviyorum," dedi ardından. "İnsanlar gün ışığının Orpheus'a** yaptırdığını nasıl unuturlar?"

Tekrar elini tuttum; karanlıkta yolumu kaybetmemek için. O anne gibi şefkatliydi. Acaba Kadir sonunda Mine'nin bacaklarının arasına girebilmiş miydi?

*) Edmond Rostand'ın ünlü oyunu. (y.n.)

**) Yunan mitolojisindeki eşsiz müzisyen. Hades, müziği karşılığında Orpheus'a ölmüş karısı Eurydike'ı yeraltından kurtarmasına, yeryüzüne çıkarken arkasına bakmaması şartıyla izin verir. Tam yeryüzüne vardıklarında Orpheus gün ışığını görür ve sevincini paylaşmak için karısına, geriye döner. Eurydike o anda sonsuza dek kaybolur. (y.n.)

BEŞİNCİ BÖLÜM

1

Ertesi sabah her zamankinden daha erken kalktım; sanırım bütün gece -uykumda bile devam eden- o garip, hüzünlü ses yüzünden. Kulaklarımda sözlerini hatırlamadığım, melodisini tekrarla deseler, tekrarlayamayacağım bir şarkı vardı. Gözlerimi açtıktan sonra kımıldamadan yattığım süre boyunca aynı tonda devam eden mırıltı, yataktan doğrulur doğrulmaz dilime indi, ardından ıslığa dönüşerek, bütün sabah peşimde dolaştı ve beni Rumeli Hisarı'na kadar izledi. Yolda bir yandan da Nihan'ı, akşamı, yan yana konuşmadan oturuşumuzu düşündüm. Aklımın bir köşesinde filizlenen onu görme isteğimi dizginlemeliydim; bacakları güzel olsa

bile. 'Akıllı,' dedi ses. 'Korkmalısın...' Cevap veremedim; ıslık çalıyordum.

Kapıyı dünkü hizmetçi açtı. Kadının ağzında onu asık suratlının teki yapan, yere doğru dönük bir yay vardı. Laf arasında adını sordum: Fatoş'muş. Birlikte üst kata çıktık. Köpek ortalıkta görünmüyordu. Berk uyanmış, kahvaltısını yapmış, Boğaz'ın karşısındaki masasına oturmuştu. Gülümsedim, otururken de ayakta olduğu gibi karikatüre benziyordu. İçeri girdiğimi görür görmez o sırıtış hemen yüzüne yerleşti. Konuşmaya çalıştım, bir faydası olmadı. On dakika kadar bekleyip, başkalaştırma oyununa başladım. "Maymun," dedim. "Ben maymunum."

Yüzündeki o aptal gülümseme bir anlığına kesildi. Doğru iz üzerindeydim. Karşısındakini, Kadir'in dediği gibi başka kılıklara sokuyordu.

Yine de dilini çözmem tam kırk beş dakikamı aldı. Solucan; beni yerde sürünen iğrenç bir sürüngene benzettiğini keşfettiğimde kızmış göründüm. Sıra bana gelmişti; karşısına geçip onun gibi sırıttım. Önce meraklanmamış gibi yaptı. Ama kötü bir oyuncu da olsam ondan daha iyi sırıtıyordum, sonunda oyuna katıldı ve bir sincap olduğunu buluncaya kadar heyecanla hayvan adlarını art arda sıraladı.

Aysel geldiğinde çoktan ateşkes ilan etmiş, Berk'le yan yana oturmuş, günün tadını çıkarıyorduk. Şaşkınlığını fark etmemiş gibi telefon numaramı verip, onunkini de aldım. Bir ara kulağıma eğilip Berk'le konuşmayı nasıl becerdiğimi sordu. Tam cevap verecektim ki yan taraftan önce tiz, ardından kulakları yırtan çığlıklar yükseldi. Otuz saniye sonra Aysel, Berk'i kapıp aşağıya indirmiş, şoföre teslim etmişti bile. Parka gideceklerdi.

"Çocukla ben de gidebilirdim," dedim Aysel'e. O sırada duvarın öteki tarafına bir şey çarptı. "Ne oluyor?"

"Hiç," dedi. "Bibi ile Ercü kavga ediyorlar... Seninle konuşmak istiyor." 'Kim' diyecektim, Aysel, "Bibi," diye açıkladı. "Ama önce onu benzetecek."

Bir sigara yaktım. O istemedi. Ercüment Cantürk'ün sesi Bibi'nin bıçak gibi her şeyi ince ince doğrayan çığlıkları arasında parçalanıp gitmişti. Bağrışmalar uzayınca, "Konu ne?" dedim.

"Karısı... Ercü, korkusundan geceleri Bibi'yle ortalıkta görülmekten kaçınıyor, bu da bizimkini öfkelendiriyor."

Bir cam açtım. Dışarıda hava iyice ısınmıştı. Aysel'le, Bibi'nin adamı benzetmesini bekledik. On dakika sonra sesler duyulmaz oldu. Çok geçmeden Bibi kapıda belirdi. Gözleri büyümüştü. Onu kapıda öyle görünce benimkiler de açıldı. Altında ipekli bir şort, üstünde ise neredeyse hiç bir şey yoktu. Giyinikken olduğundan daha genç görünüyordu.

"İçine ettiğimin orospu çocuğu," dedi. Beni görmemiş gibi Aysel'e bakıyordu. Birkaç adım attı. "Herif, kokteyle muşmula suratlı, o çuval karıyla gelmek zorundaymış... Ya ben? Ben bütün gece sap gibi ortalıkta dolanacağım. Bunu beni becermeye kalkıştığında söylüyor hem de..." Sanki kokteyldeymiş gibi biraz dolanıp karşımda durdu. Yataktan yeni kalkmış olmalıydı; koltuk altlarındaki belirsiz nemin kokusunu alabiliyordum. "Merhaba, ne yapıyorsun sen burada?"

"Bekliyorum," dedim. "Benimle konuşacakmışsın?"

"Doğru!" Pencereye doğru yürüdü. Düşünüyordu. Otuz saniye kadar bekledikten sonra geri döndü. Karar vermişti. "Hadi gelin, kahvaltı edelim."

Sol taraftaki bölümde yana bakan gölgeli bir balkon vardı. Tentenin altında kahvaltı ettik. Onlar süt de içtiler, ben sütten uzak durdum. Bibi, kahvemizi yudumlarken elini uzatıp kolumu tuttu.

"Çarşamba akşamı ne yapıyorsun?" Omzumu silktim. "Öyleyse benimle geliyorsun. Kokteylde kavalyemsin. Blu-

cin sana yakışıyor, üstüne keten bir ceket giy, tamam. Keten ceketin var, değil mi?"

"Yok," dedim. "Hem..."

"Tamam ne bulursan onu giy! Bu arada hemi memi yok. Konu kapanmıştır. Eveet..." Gerçekten de kapanmış gibi Aysel'e döndü. "Çarşamba yazısı için neler var?" Aysel, başka gazetede yazan tanınmış bir köşe yazarını hatırlatarak, ondan söz etmesi gerektiğini söyleyince, Bibi bana dönerek açıklama yaptı. Sesi çabuk geçecek bir sıkıntıyla incelmişti. "İşte böyle canım. O senden söz eder, sen de ondan. Böylelikle sesiniz bir kere daha duyulur..." Tekrar Aysel'e döndü. "Ama o herifi artık okuyan falan yok. Bana methiyeler düzerek kendinden söz ettirmeye çalışıyor uyanık..." Aysel ellerini iki yana açmıştı. "Başka ne var?"

Aysel yandan bir kitap alıp uzattı. "Selami Aydın'ın yeni kitabı."

"Öveceğiz yani?" Bibi, yazdığı gazetenin başyazarının kitabını alıp, ağırlığını tartmak istermiş gibi avcunun içinde zıplattı. "Çok da kalın. Allah aşkına, onun gibi biri kadınlar hakkında bu kadar lafı nereden bulur? Güya aşklarını anlatıyormuş. Kuzum hangi kadın ona aşık olur?" Gülüp cevabı kendisi verdi: "Şaşılarla, körler..."

"Ben bir özet çıkardım," dedi Aysel.

"Sağ ol, ama lütfen kontrol et, geçen seferki gibi olmasın. Adam ne çıkarsa, gazetedeki bütün kadınlar hemen yazı döşeniyor; hepimizinki aynı güne rastlamasın bari."

Aysel, "Tamam," dedi. Yan gözle bakıp, gülümsedi. Zeus'un alnından fırlamış Athena kadar akıllıydı. "Sayfa sekreterini uyarırım."

"Ama önce benimkini koysunlar..." Ötekilerden farklıymış gibi gülümsüyordu. Arkama yaslandım. Süt içmemiştim, yine de midem bulanıyordu. "Oğlanla aran nasıl?"

Nasıl olduğunu söyleyecektim; söyleyemedim. Balkonda birdenbire beliren ablak yüzlü, oldukça iri burunlu adam yüzünden. Ercü, az önce kovulduğu sahnede tekrar yerini almak için ortaya çıkıyordu. Bibi'den önce konuştu. Yüzüme bakıyordu. "Sen de kimsin?"

Ben de Bibi'den önce davrandım. "Umut Çinici." Ayağa kalkmıştım; elimi de uzattım. "Burada çalışıyorum."

Bibi, "Berk için," diye araya girdi. "Anlatmıştım ya; şu psikolojik örnekleme..."

Ercü, kısa süren bir kararsızlıktan sonra elimi sıktı. Gülümsüyordu. Demek ki ona dikkat etmem gerekecekti. "Tabii, şu dadılık..."

"Sus ve otur," dedi Bibi.

Adam karşı koymadan oturdu. Ben de dadılık da ne diye sormadım. Pantolon, gömlek, bir ceket ve bir çift ayakkabı; üzerinde bunlar vardı, ama çok şık görünüyordu. Sonra pahalı saatiyle çakmağını da fark ettim. Modayı izliyordu, ama kapıldığı ve modası hiç geçmeyecek tek şeyin para olduğunu hissediyordum. Yüzüne bakmakta neden zorlanıyordum? Çok geçmeden çözdüm: Geniş delikli, hafifçe öne eğik iri burnu, çıplak Tanrı heykellerinin erkeklik organı gibi utanç saçıyordu.

"Ne karar verdin? Geliyor musun? Yoksa muhteşem güzelliğini sakınarak törenimizi sönükleştirecek misin?" Kokteylden söz ediyor olmalıydı. Bibi az önceki öfkeli tavrının aksine başını aşağı yukarı salladı. "Güzel. Eğer televizyonda on beş saniye görüneceksen, Çin'e git. Gazeteci olsan bile; ben böyle derim." Ercü sanki televizyona ben çıkacakmışım gibi sözlerini bana bakarak tamamladı. "21. yüzyılda ölümsüzlüğün sırrı, büyük bir keşif mi yapmak, kansere çare mi bulmak? Kim aspirini bulan adamı hatırlıyor? Ölümsüzlüğün ölçüsü televizyonda kaç saat yer aldığındır..."

Budala bana gösteriş yapıyordu. "Herhalde öyledir," dedim, susup onaylamamı ister gibi bakınca.

Midem büzülüyor, kalkıp gitmek istiyordum, ama adam para verip yanında çalıştırdıklarına hayatla ilgili tüm düşüncelerini anlatabilirim sandığından olacak, hiç susmadı. Çaresiz, burnuna bakmamaya çalışarak onu dinledim. Kısa sürede servet edinmişlerin bütün ahmaklıklarını -hem de belirgin işaretleriyle- yüzünde, sözlerinde -ve tabii ki giyiminde- taşıyordu. Kendi gerçeğinin odağında yapayalnız yaşayan bu itici adamı midemdeki bulantı sürerken -arada suratına kusmayı düşünsem de- pek ses çıkarmadan dinledim. Kısaca, rezil herifin tekiydi; hayatta yaptığım iyi ne var, diye düşünse, yıllarca bir cevap bulamazdı.

Konuşması sırasında birkaç kez cep telefonuyla konuştu. Arayanlara erken seçimin mutlaka yapılacağını, hükümetin artık bir daha toparlanamayacak bir biçimde dağıldığını söylüyordu. "Un ufak..." Kullandığı sözcük buydu. Hükümeti kendisi devirmiş gibi mutluydu ve tabii çoğu yalancı gibi rolünü abartıyordu. Arada Fatoş'un getirdiği viskileri içti. İyi içiyordu. Arada Bibi'ye baktım. Adamdan nefret ettiğine yemin edebilirdim.

Berk gezintiden döndüğünde midem allak bullaktı. Üstelik o sözsüz şarkı da kulaklarıma tekrar geri gelmişti. Çocuğun odasına geçtik. O kaplan oldu, ben de koyun; biraz güldük, sonra birbirimizden sıkılınca oyundan vazgeçtik. O derslerine döndü, ben gazete okudum. Okuduklarım midemdeki bulantıyı daha da arttırdı.

Saat sekiz olur olmaz kalktım. Aklımda tek şey vardı: Nihan. Aynada yüzüme bakıyormuşum gibi başımı salladım. Belki aptalca bir duyguydu, ama ona gidersem varacağım sonun, bir kez daha suyun dibi olacağını düşündüm nedense. Bunu da nereden çıkardın deseler, içime doğuyor, derdim.

Sokakta bekledim; galiba sinirimi midemdeki bulantı bozuyordu. Kulağımda giderek bir ağıta dönüşen adsız şarkıyı da unutmamalıydım. Eve dönmek istemiyordum. Kendimi

boş bir şişe gibi yere yatırıp döndürdüm. Ucum karayı gösterince Beyoğlu'na çıkıp biraz dolaştım. Sonra bir film bulup girdim. Köpekler ve aşkla ilgiliydi.

Eve döndüğümde Kadir'in ışığı yanıyordu. Geldiğimi duymaması için kapımı sessizce açtım.

2

Ertesi sabah yataktan zil sesiyle kalktım. Uyumuyor, kaygılı dalgınlıkla, ağrı veren bir sabit düşünce arasında gidip geliyordum; kulaklarımdaki ağıt yüzünden. O nedenle sevinçle doğruldum; en azından dalgınlıktan kurtulur, sadece - başımda benden habersiz bir ur gibi büyümüş- sabit fikirle olurdum.

Üstüme bir şeyler geçirip kapıyı açtım. Çıplak açsam da olurmuş; gelen Melek'ti. Merdivenlere baktım, Mehmet yoktu. Her zamankinin aksine nedense yalnız gelmişti. Elimi uzatıp onu içeri aldım. "Uyanmış mıydın?" dedi.

"Uyanmıştım..."

El ele tutuşarak koltuğa yürüdük. "Mehmet benimle evlenmek istiyor," dedi, oturur oturmaz.

Bu iyi bir haberdi, ama o sanki kötüymüş gibi somurtuyordu: Tabii çoğu âmâ gibi yüzüyle değil, sesiyle.

Yüreklendirici bir sesle, "Sevindim," dedim. "Hepimiz böyle olmasını umuyorduk." Aslında o da bizim gibi ummuyor muydu? "Ne oldu?"

"Onunla evlenemem," deyince karşısına oturdum. Sabredersem, nedenini de söyler diye düşündüm. Ama o, vardığı sonucu vurguladı. "Evlenemem." Neredeyse öfkeliydi. "Hepiniz bilin bunu!"

"Herhalde ortada hepimizi inandıracak bir neden vardır," dedim. "Ama buraya geldiğine bakılırsa, bulduğun nedene sen de inanmamış olmalısın."

"Nedenim var tabii." Sonra bir neden bulamamış gibi sustu. Yatak odasına gidip sigara aldım. Kulağım yine uğulduyordu. "Ablam istemiyor," dedi, sonunda.

Güldüm; çünkü hayattaki tek emeli günün birinde Vakko'dan bir tuvalet alabilmek olan ablasının bu evliliğe karşı çıktığı haberi doğru olamazdı. İstememek bir yana, bu iş için yıllardır yemeden içmeden para biriktiren birisinin, haberi ellerini çırparak sevinçle karşılayacağına iddiaya girebilirdim. "Sorun buysa, ablanı ikna edebiliriz," dedim.

Melek, edemezmişiz gibi inatla başını salladı. Doğru söyleyip söylemediğini gözlerine bakarak anlayamazdım; sesini dinledim... Doğru söylemiyordu. Onu anneleri öldüğünden beri elde etmek istediği tuvaletle arasında bir engel gibi gördüğüne kalıbımı basabileceğim ablasının, evlenmesine karşı çıkması hiç ama hiç inandırıcı değildi. "Şeyhmuz mu?" diye sordum.

Hemen, "Evet," dedi. "Öldüğünü söyleseler de, inanmıyorum. Barış yapıldığı gün dönüp gelecek."

Şeffaf sesi inatçı bir kararlılıkla yalan söylediğini ele veriyordu. Daha ciddi bir neden olmalıydı. Sıkılmıştım. Eğer anlamsız bir inadın içine gizlenecekse neden buraya gelmişti ki? Anlamsız inat! Parmak uçlarının yakıldığı gecenin sabahında olduğu gibi. O sabah da böyle inatçı bir sessizliğin içine çekilmişti...

O elektriksel titreme; zihinsel buluşla ürperdim. Olanları anlayınca sigara elimden kayıp yere düştü. Tanrı'ya şükür ki kördü; şaşkınlığımı fark edemiyordu. Sigarayı alıp yutkundum.

"Tamam," dedim. "Evlenme... Bunu Mehmet'e benim mi söylememi istiyorsun?" Başını salladı. Midem takla ata ata boğazıma kadar yükselmişti. "Bir dakika..."

Koşar adımlarla banyoya gittim. Aynadaki yüz pek bana benzemiyordu. Kasılma tekrarlanınca öğürdüm. Sonra kendimi tokatlar gibi tekrar öğürdüm; art arda birkaç kez. İçimi

boşaltmak, midemden kurtulmak istiyordum. Ama bir türlü kusamadım. O gece ikinci kez körleştirilen zavallı kıza yapılanları hayal gücümün yardımıyla kavradıkça yüzüm başkasının yüzüne dönüştü.

Salona kendime benzemeye çalışarak -ama tanımadığım o başkası olarak- döndüm: Daha kirli ve daha suçlu. Kulaklarımdaki ağıtı da o zaman çözdüm: İçinde aç bebek ağlamalarının yer aldığı acıklı bir ninniydi. Sessizlik uzayınca Melek'in endişeli sesi de bu ninniye katıldı: "Ne oldu?"

"Hiç," dedim. "Bir şey olmadı."

"Öyleyse gideyim."

Elinden tutup kalkmasına yardım ettim. Ancak kapıya kadar dayanabildik. Önce o hıçkırdı; eğer hıçkırmasaydı ağlamazdım: Dudaklarımı ısırıyordum çünkü. Ağlamasına eşlik etmenin dışında yapabileceğim bir şey daha vardı. Onu da yaptım: Hepimizin sandığından daha çok örselenmiş, kirletilmeye çalışılmış narin bedenine sarıldım.

Melek, işte o zaman -önündeki bent yıkılmış gibi- olup biten her şeyi itiraf etti; tek söz bile etmeden: Gözyaşları boyası, hıçkırıkları fırçasıydı. Eşsiz bir üslûbu, koyu ve dramatik bir anlatımı vardı; ona o gece neler yaptıklarını, kaç kişi olduklarını, kaç kez yaptıklarını tek tek anlattı. Bedenin belleği kusursuzdu. Hatırladığı her ayrıntıyla titriyor, kasılıyor, bükülüyor, hıçkırıklarıyla olup biteni gözler önüne seren kapkara bir resim çiziyordu.

Tanrı onu peygamber sanmış olmalıydı, acıyla sınıyordu; bir insanın -gözleri gören bir insanoğlunun bile- taşıyabileceğinden daha fazlasıyla. Kulaklarımdaki ninni de ağlıyordu. Âmâ bir kızın tecavüze uğramasından daha kötü ne olabilirdi? Ses, 'bebeklerin açlıktan ölmesi' dedi.

Gözleri gören o zalim körler adına ondan özür diledim. Alçaklığımız ve ona bulaştırdığımızı sandığı utanç için. Kirlenenler bizlerdik, görenler; onu koruyamayanlar...

Ama bunu ona anlatamadım. Ona öyle acıyordum ki, onun için her şeyi yapabilirdim. İnsan kendine acımaktan vazgeçince gerçek acımayı öğreniyor olmalıydı. Uçsuz bucaksız bir hüzün denizinde fırtınaya tutulmuştuk; az sonra boğulacaktık.

Boğulmadık. Vakit olsaydı belki boğulurduk, ne var ki kapının zili bir kez daha çalınca çıplak yakalanmışız gibi sıçrayarak birbirimizden ayrılıp, gözyaşlarımızı sildik. Zaten el elleydik; hafifçe sıkarak kolayca anlaştık. Gizlemek zorunda olduğumuz koyu, kapkara -ve midemi bulandıran- bir gerçek vardı. Melek, "Mehmet'se," dedi, soluk soluğa, "ona şimdilik bir şey söylemeyelim. Olur mu?"

"Olur," dedim.

Kapıyı açtık. Gelen Mehmet değildi. Kadir, yorgun yüzüyle karşımızda duruyordu. Gece Mine'nin bedeninde kendini yeniden yaratamamışa benziyordu. İkimiz adına yaşlı dostu süzdüm. Ona bir şey söylemeyecektik; en azından şimdilik. "Kadir," dedim, Melek'e.

Kadir, "Günaydın," diye karşılık verdi. Ardından sadece beni selamlamış, onu unutmuş gibi Melek'e yaklaştı. "Size de küçükhanım."

"Ben gidiyordum."

Melek'i merdivenin ilk basamağına indirip salona geri döndüm. Kadir olanları garipsemişti. "Nesi var bu kızın?"

Berbat görünüyordu. "Ya senin?" dedim. "İşler umduğun gibi gitmedi mi yoksa?"

"Gitti," dedi.

"Yani?"

"Yani ne?" Neyi kastettiğimi biliyordu. "Sevişmek mi?" dedi. Başımı salladım. "İnsanların bu işi neden böyle önemseyip uzattıklarını anlamak çok zor. Oysa kuşlar bunu iki saniyede bitiriyorlar."

Kulaklarımda bir matkap ucu gibi beynime doğru ilerleyen -aç bebeklere yakılmış- ağıtın ninnisi, yüreğimde gözü

görenlerin utancı, göz pınarlarımdaysa henüz kurumamış yaşlar vardı, ama yine de kahkahamı tutamadım. Kadir, sinek yakalar gibi ellerini birbirine çarptı. "Hadi, buradan çıkalım. Vapura binelim. Karaköy'e gidip döneriz."

"Vapura binmek hoşuma gitmiyor," diye mırıldandım. Sonra, 'Karaköy'den dönüşte denize atlıyorum' demek yerine, "Midem bulanıyor," dedim.

Kaşlarını kaldırdı. Açık havada, denizin üstünde açığa vuracağı sıkıntısını önüme bırakıverdi.

"Mine, dün sabah uyanır uyanmaz bil bakalım ne dedi? Kocasından boşanacakmış." Her tekrarlayışında şaşırıyor olmalıydı. Bunu söyleyip sustu. Ben de şaşırmıştım, ama belli etmedim; Kadir, az önce Melek'in oturduğu koltuğa yöneldi. "Duruma bakılırsa, bugüne kadar evli kalmasını sağlayan o sağlam mantığıyla arasındaki ebedi dostluk bozulmuş." Sıkıntıyla ekledi: "Ne zamanlama!"

Zamanlama! Ben bunu, tam ölürken, diye anladım. Ne ev! Acımadan tecavüz edilen âmâ kızlar, kızları kurtaramadığından kulakları keskinleşen çılgınlar, belleğini yitirmiş çaresizler, şimdi de ağız tadıyla ölemeyecek bir kâşif... "Öyle," dedim. "Zamanlaması kötü... Ne yapacaksın?"

Omuzlarını kaldırdı. "Öleceğini söyleme diyen sen değil miydin?"

"Bendim," dedim. "Peki, Mine'ye ne cevap verdin?"

"Bütün gençliğimi seninle geçiremem... Böyle dedim." Mezara hayatla alay ederek girecekti. Onu yüreklendirir gibi kahkaha attım. "Asıl gülünç olan şu." Sesini alçaltmıştı. "Çok uzun zamandır kendimi bu kadar iyi hissetmemiştim. Anlarsın ya..."

Anlıyordum; *Tanrı, canını* alırken, erkekliğini uyandırmıştı. Yanlışlık mı, yoksa bir teselli mi? Ses, 'belki sadece şaka yapıyordur' dedi. İlk kez onu duymaktan mutlu oluyordum. O ninniyi bastırdığı için.

"Biliyor musun, kulaklarım uğulduyor," dedim. Kadir dudaklarını büktü. Budala olduğumu mu düşünüyordu? "İşi de pek sevmedim."

"Kötü bir hafta, desene?" İkimiz de biraz düşündük. Sonra -ben işaret edince- inanmadığı Tanrı'mı incitmemek için sözlerini geri aldı. "Haklısın. Nankörlük etmemeliyiz."

Affedilmeyi bekleyerek, çıkarcı bir sessizliğin içine çekilip, bir süre sustuk. Uzakta bir zil çaldı. Tanrı varlığını vurgulamak mı istiyordu? Ayağa kalktım; cep telefonuydu.

Nihan'dı. "Seninkinin yazısını gördün mü?"

Benimki? Bibi! "Görmedim," dedim. "Ne var?"

"Al da oku," dedi. Telefon etmeden önce epeyce gülmüş olmalıydı; sesi hâlâ alaycı bir tınıyla çınlıyordu. "Elini çabuk tutsan iyi edersin. Bakarsın gazete tükenir."

Elimde telefon, Kadir'e bakakaldım. "Nihan'dı," dedim. "Bibi'yi okumamı söyledi."

"İyi, git al. Sonra bana uğra. Daha konuyu halletmedik."

Üç dakikada köşedeki bayiye ulaştım. Başkalaştığını sandığım yüzümü, gazeteyi daha karşıdan, askıda görür görmez fark ettim. 'Dostlar, erkek bir dadım var; annem duymasın...' Gözlerime bant çekilmiş fotoğrafın altına büyük puntolarla böyle bir başlık atılmıştı. Kıpkırmızı kesildim. Kulübenin içindeki adam parayı alıp gazeteyi uzatırken dik dik yüzüme baktı. Beni tanımış mıydı?

Koşar adım eve geri döndüm. Kadir kapısını aralık bırakmıştı. O sormadan gazeteyi uzattım. Bibi'nin, oğlu için çok yakışıklı ve genç bir erkek dadı bulduğunu, böylelikle -adlarını tek tek saydığı üç arkadaşı, annesi, oğlu ve köpeğinden sonra- aileye Deniz adında yeni birinin katıldığını haber veren yazısını birlikte okuduk. Yazının üstünde Aysel'in lokantada çektiği fotoğraf vardı. Bibi sağ kolunu sahibemmiş gibi omzuma atmıştı; ben başıma geleceklerden habersiz sırıtıyordum; Bibi gözlerimi siyah, ince bir bantla kapatmıştı.

"Daha ilk günden ne yapacağını planlamış sürtük," dedim. "Üstelik adımı da değiştirmiş."

Kadir gülümsemekle yetindi. "Bak şuna, ne diyor: 'Gözlerini kapadım, çünkü çalınmasından korkuyorum...' Kim ne derse desin, iyi bir buluş." Sırtıma vurdu, elini uzatıp yeni tanışıyormuşuz gibi sıktı. "Ünlü olacaksınız, Deniz Bey..."

Ünlü! Şimdilik ikimiz de ölüyorduk. O kanserden, bense utançtan. Onu bırakıp Aysel'i aradım. Telefonunu açmadı. "Ona bunu ödeteceğim," dedim, Kadir'e.

"Ödet," dedi. "Benim için mahsuru yok..."

Söylemeli miyim, yoksa söylememeli miyim, işte sorun bu. "Mehmet, Melek'le evlenmek istiyor," dedim.

Kadir, ayağa kalkıp içki şişelerinin bulunduğu sehpaya doğru yürüdü. Arkasından tam kendisine benziyordu: Gerçek dostu içki olan birisine. "Millete ne oldu böyle birden? Herkes evlenmek istiyor?"

"Melek istemiyor," dedim.

"Neden?"

Şaşkınlığı kadehini doldurmasına engel değildi. Bu işi ezbere yapıyordu. Omuzlarımı kaldırdım. "Mine onunla konuşursa belki yararı olur."

Yüzüme baktı. Soracaktı; başımı salladım. Üstelemedi. "Peki," dedi. "Söylerim."

Öteki haberi o sırada -içme diyecekken- gördüm; Kadir gazeteyi eline aldığında. *Rıdvan tutuklanmıştı.* Midemdeki kramp genişleyecekti. Gazeteyi elinden kapıp haberi okudum. Polis, soygun amaçlı cinayet diye açıklama yapmıştı. Sessiz bir küfür savurdum. Zengin oldu mu, boka bulanmış bir cesedin bile itibarını koruyorlardı.

O sırada cep telefonu tekrar çaldı. Aysel'le karşılaşmak umuduyla açtım. Bir kez daha Nihan'dı. "Ne haber? Okudun mu?"

"Buluşalım," dedim. "Ben de seni arayacaktım."

Sessizliği kısa sürdü. "İşim var," dedi. "Başka zaman. Şimdilik işler iyi gidiyor."

"Konuşacaklarımız var."

Onu ikna eden sesimin tonu oldu sanırım. Üzerine abanan birini iter gibi, "Peki," dedi. "Aslında benim de sana söyleyeceklerim vardı... Saat ikide, evvelsi geceki o bankta."

Kadir'e döndüm. Hatırladım: İçme, diyecektim, ama elindeki kadehe son dostu gibi sarılmıştı. "Bari çok içme," dedim.

Hayaletleriyle bu denli sık karşılaşan birisine başka ne diyebilirdi insan? Cevap vermedi.

3

Ekime girmek üzereydik, ortalık Ağustos güneşinin altında yanıyordu; bankta Nihan'ı değil, Zeynep'i buldum. Bu kez kısa saçlı bir sarışındı. Havaya uygun uzun, omuzları askılı bir elbise giymişti. Resmin ortasındaki gizemli figür gibiydi; göz alıcı, ama anlaşılmaz. Yanına varır varmaz, "Nihan gecikecek," dedi.

Beni haberdar etmek için gelmişti. Köşedeki kahveye gittik. Varlığı kafa karıştırıcı olsa da, yeşil gözleri berraktı. Koşulsuz bakıyordu; her şeye açıkmış gibi. Bunun saçları gibi aldatıcı olduğunu biliyordum. "Gazeteyi gördün mü?"

Görmüştü, başını salladı. "Deniz adını sen mi buldun?" Bu kez ben başımı salladım. "Deniz adını severim," dedi. "Hem kız, hem de erkekte. İyi buluş..."

Herkes aynı şeyi söylediğine göre öyle olmalıydı; "Peki, ya öteki haberi okudun mu?" Hâlâ öyle bakıyordu: Ne istersen söyle, hazırım... "Rıdvan'la ilgili olanı," dedim.

"Okumadım," dedi. "Sabahtan beri V'yi arıyorum."

Demek V'yi tanıdığımı biliyordu. "Ne oldu? Neden arıyorsunuz onu?"

"Garip davranıyor... Neyse, sen nasılsın?" Sorunca anladım: Onu Nihan göndermişti; ağzımı aramak için. İstese gecikeceğini cep telefonundan arayarak haber verebilirdi. "Hey, nasılsın diye sordum?"

"Garip," dedim. "Sürekli midem bulanıyor... Sen bebeklerden söz ettiğinden beri." Kaşlarını kaldırdı. "Sana ne oldu? Yani ilk seferinden sonra..." Yutkundum. "Kusmaktan söz ediyorum."

Hemen cevap verdi: "Rahatlama... hatırladığım tek şey bu."

"Peki, arada miden bulanıyor mu?"

"Hayır," dedi. Masaya yaklaşan garsona iki kahve ısmarladık. "Midem sağlamdır."

Uzattığım sigarayı almadı. Ben yaktım. Kahvaltı etmediğimi de o zaman fark ettim. Bulantının nedeni belki buydu. "V bana garip bir hastalığa yakalandığını söyledi."

Yine öyle bakıyordu: İstediğini söyle... "Kafayı yedi," dedi sonra. "Tek bildiğim bu."

"O da akıllılardan mıydı?"

"Pek değil, senin benim gibi. Galiba şairmiş."

Senin benim gibi; yani ikinci sınıf... Böyle mi demek istiyordu? "Nihan ne isterse yaparsın, değil mi?" Cevabı dudaklarından önce gözlerindeki yeşil ışıltı verdi: Evet... Ben de ikinci soruya geçtim. "Neden?"

Erkeklere düş gücü armağan eden o çıplak omuzlarını kaldırdı. "Onunla Avustralya'ya gideceğiz." Başımı salladım; akıllı olmadığını biliyordu, ama aptal olduğunun farkında değildi. "Göreceksin."

"Tamam," dedim. "Ama onun bizlerden farklı olduğunu sakın unutma; öç alma isteğini besleyen umuttur..."

"Güzel laf," dedi. Kahvesini soğuk seviyor olmalıydı. Daha bir yudum bile almamıştı. "Melih Döner, kulaklarına estetik yaptıracakmış." Ne dediğini anlamamıştım. "Orhan, ku-

lübenin kapısını çivilemeden önce ikisinden de bir parça kesmiş." Güldü. "Ayıymış gibi..."

Onunla bir yere varamayacaktım. Geriye yaslanıp bir sigara daha yaktım.

Nihan saat üçte geldi. Yüzünde soluk makyaja benzeyen bir yorgunluk vardı. Zeynep'le uzun zamandır görüşmemişler gibi öpüştüler. Ben elini sıktım. Öksürüyordu da. Neden öfkeliydi? "İşte geldim."

İçecek bir şey istemedi. Zeynep bir iki dakika, iyice soğuttuğu kahvesini yudumlayarak oyalandı, sonra izin isteyip uzaklaştı. Bekçiliği bitmişti. Nihan'a döndüm. Kızgınlık, evvelsi geceki o çekici kadını yaşlandırmıştı. Uzatmadan, "Rıdvan," dedim. "Beni asıl rahatsız eden bu; tutuklanması."

"Onu kafana takma, serserinin teki..."

"Zavallıyı tuzağa siz ittiniz," dedim.

Başını salladı. Aynı fikirde değildi. "Tuzağa düşürmeseydik de sonu farklı olmazdı. Daha önce pezevenklikten ve uyuşturucu satmaktan iki kez içeri girmiş."

"Hani aptalları koruyorduk?" dedim.

"Koruyoruz," dedi sıkıntıyla. "Ama bir seçim yapmak zorundaydık. Düşün. Bir serseri karşılığında, bir alçağı cezalandırdık; hem de elimizi kirletmeden."

O zaman akıllı olmanın ne demek olduğunu anladım: Ne yaparsan yap, ama elini kirletme... "Galiba sadece akıllı olmak yetmiyor," dedim. "Yararlı olmak için aklın bir yol göstericiye, bir kılavuza ihtiyacı yok mu sence?"

Yokmuş, saf akla güveniyor, onunla yetiniyor, başka bir şeye ihtiyaç duymuyormuş gibi bakıyordu. Sonra mırıldandı. "Ne?"

Sesi her türlü öneriyi geri çevireceğini haber veren dar görüşlülükle sertleşmişti. Bu yüzden, kılavuz vicdan olmalı demek yerine, "Sürekli midem bulanıyor," dedim. "Kusmak beni sizin gibi rahatlatmadı."

"Sabır!" Tekrar öksürmeye başladı. Onu sinirlendiriyor olmalıydım. "Daha yeni başladın." Bana sabırlı olmamı öneriyordu, ama salladığı eli sabırsızdı. "Her şey üst üste geldi. Kendine biraz vakit ver."

Pek akıllıca sözler değildi bunlar. Zeynep'e sorduğumu ona da sordum. "Peki, Vahit'i neden arıyorsunuz?"

Omuzlarını önemsizmiş gibi silkti. "Yardıma ihtiyacı var."

Gözlerine baktım. Aldatmayı, yalan söylemeyi bilmiyordu. Acaba kimseye acımış mıydı? Midemde ekşi bir deniz köpürüyordu. "Nesi var?"

Önce öksürdü. "Dedim ya, göz kulak olmak için. İyi değil."

Biraz düşündüm. "Yoksa başı belada mı?"

"Bunu da nereden çıkardın?"

Öyle birden aklıma gelmişti. "Hastalığı, yakalandım dediği illet, sürekli kusma değil mi? Kendini tutamıyor; zehirlenmiş gibi." Küçük gözleri kısılmıştı. Cevap vermese de olurdu artık. "Böyle biri dikkat çekebilir."

Cevap vermedi. O kadar aptal olmadığımı mı düşünüyordu? Öyleyse bu hoşuma giderdi. "Evet, çeker," dedi sonunda.

"Onu bulurlarsa, sizi de bulurlar."

"Seni de." Kesik kesik, öksürür gibi gülüyordu. "Seni de," diye tekrarladı ben gülmeyince. Aynı teknede olduğumuzu söyledikten sonra konuşmanın bu kısmını kapamış olduk. "Gelmeden önce baktım, 136 mail vardı." Paketi işaret etti. "Bibi'ye gönderilen. Senin yazıyla ilgili... Bu hanımefendinin çok hoşuna gidecektir."

"Benim gitmedi ama."

"Alışırsın," dedi. "Ünlü olmanın dayanılmaz çekiciliği..." Sigarasını yaktım. "Yeter ki sinirlerine hakim ol."

Demek V'nin sinirleri dayanamamıştı. "Bunu akılda tutarım," dedim. "Melih Döner'e aldırdığım yok, ama o garibanı kurtarmanın bir yolunu bulmalısın."

"V tedavi olacak," dedi.

"Benim sözünü ettiğim, Rıdvan," dedim.

Başını salladı. "Unut onu."

Konuşmayı noktalamıştık. Göz göze geldik. Merhamet: Aklın kılavuzu... Bana kazık atar mıydı? Bakışlarımı kaçırdım. Ya ben? Onu yarı yolda bırakır mıydım? Tehlikeli sorulardı b

Kall şuna, ama aydınlatıcı bir konuşma olmuştu. En azından benim için. Gideceğim yönü gösterdim, o ters tarafı işaret etti. Yine ayrı ayrı yönlere gidiyorduk; birbirimize arkamızı dönüp uzaklaştık. Midem berbattı.

Aysel eve dönerken buldu beni. Telefondaki sesini duyar duymaz dadı fikrinin ondan çıktığını anladım. Sevinçli sesi, az önce buluş yapmışlara özgü bir kıskançlıkla titriyordu.

"Durum harika," dedi. "Saat henüz 4, şimdiye kadar kaç kişi mail gönderdi biliyor musun?" Biliyordum, ama bilmiyormuş gibi sustum. "159... Bu üç yıllık rekoru kıracak bir sayı... Bibi mest oldu."

"Adımı neden değiştirdiniz?" dedim, daha da sürüp gidecek sevincini keserek.

Bir süre bekledi. Şaşırmıştı. "Çünkü bugün doğdun," dedi sonra. "Yeni doğanlara bir ad verilir, değil mi?"

Doğru söylüyordu. Annem değil, Bibi doğurmuştu beni; magazin kraliçesinin bebeğiydim ben. "Bu akşam kutluyoruz. Saat dokuzda Bibi'de ol... Ha, ceket giy."

Başka bir şey dememe fırsat vermeden telefonu kapattı.

4

Saat dokuzda Aysel'le birlikte salona girdiğimizde Bibi'yi bilgisayarının başında bulduk. Uzun, ama yırtmacı epeyce yukarılarda sona erdiğinden bacaklarını açıkta bırakan siyah bir elbise giymişti. Sol elinde dolu bir içki kadehi

vardı. Geride ışıklarla boyanmış koyu bir tablo gibi duran Boğaz'ın önünde, ekrana doğru yönelmiş bir oku andırıyordu. Bizi fark etti, ama işi bitinceye kadar bekledikten sonra bağırdı:

"Bakın şunu dinleyin! Neler diyor: 'Sen bir harikasın. Kimse eline su dökemez...' Bla bla... 'Dadılık kavramına feminist bir bakış...' Şurası şurası... İşte. 'Peki onu hiç sıkıştırıyor musun?' Bu 217. mail. Olumlu yüzde yetmiş beş... Küfredenler, yirmi beş; yazın, yazın bilmem ne çocukları, sizi de istiyorum. Hey takımım! Harika bir sonuç aldık."

İçkisini masaya bırakıp doğruldu. "Evveet! Nasılsın güzel dadıcık?"

"İyiyim anneciğim," dedim.

Bibi tam önümde durdu. Ağır, midemdeki bulantının üstüne kurşun gibi çöken bir koku sürünmüştü. Göz göze geldik. Kararsızdı. "Bu da ne demek şimdi?"

"Dadı Deniz'i sen yarattın," dedim. "Ben bugün doğdum. Köşende."

Bibi önce Aysel'e baktı, ardından tiz, onaylayan bir çığlık attı. "Doğru... Bak bunu düşünmemiştim." Zaten bir adım uzakta duruyordu, o adımı atıp kollarını boynuma doladı. "Bibi ve Didi..." İlanı aşk eder gibi buğulu bir sesle konuşuyordu. "Birlikte harika şeyler yapacağız." Sonra ağzımdan öptü. "Hımm. Ne tatlı şeymişsin sen?"

Aysel'e döndüm. Şaşırmamıştı; Bibi istediği her erkeği öpebilirmiş gibi bakıyordu. Bana gelince, mide bulantısı ve öfkeyle doluydum. Kraliçeyi kolundan tutup bu kez ben onu öptüm. Hem de edepsiz bir biçimde; dilimi de katarak. Bibi önce birkaç saniye bekledi, ardından boğuluyormuş gibi kendini geriye attı. Aysel'e döndüm, o galiba bıyık altından gülüyordu. "Ne demek şimdi bu?" dedi Bibi.

"Teşekkür," dedim. "Öyle al."

"Çoktandır kimseyi becermedin herhalde?"

Ne becerdim ne de becermedim, dedim. Kulağımda o ninni vardı; ağıta benzeyen, mideni daha da ekşiten o acıklı ses. Bibi, midemde ve kulaklarımda olup bitenden habersiz, kuşkuyla bakıyordu. Zaferini kutlamaya ara vermişti. Yıllar sonra ilk kez birinin canını yakmak istiyordum. "Belki yakında beceririm," dedim.

Bibi Aysel'e döndü; ne yapacağını kestiremeyen, topu elinden alınmış çaresiz bir çocuğa benziyordu. Aysel hemen kraliçesinin yardımına koştu. "Kes sesini, terbiyesiz çocuk..." Beni azarladıktan sonra Bibi'ye döndü, gülümsüyordu. "Ne zaman gidiyoruz?"

Saatine bakıyordu. "Benim için fark etmez," dedim. "Dadı, efendisine tabidir."

Bu Bibi'yi gülümsetti. Güvenini yitirdiği kadar çabuk kazanıyordu. "Tamam, ama önce bir iki mail daha okuyayım." Bilgisayara doğru ilerledi; hazinesine kavuşacakmış gibiydi. "Gazeteden telefon ettiler. Sayısız telefon ve fax almışlar... Hoops, mailler 224 olmuş... Aysel'ciğim, canım fıstığım, bu düşündüğümüzden de çok ses getirecek... Bize içki koysana. Hadi, hadi..."

Aysel içkilerin bulunduğu sehpaya yürüdü. Kurtarıcı rolünün ardından bu kadar çabuk uşaklığa dönebilmesi şaşırtıcıydı. Sonra fark ettim: Bibi'nin üstünde kurduğu güç, boyun eğişinde değil, bunun zamanlamasında gizliydi.

Aysel içki koyarken telefon çaldı. Kulağımdaki ninniye doğum çığlıklarım da katılmıştı. Bibi, ders veren bir tavırla telefonla konuşurken Aysel'in uzattığı içkiyi aldım.

"Bak canım, herkesin beğendiğini beğenmek, bunu başkasının anlatmadığı gibi anlatmak, daha da önemlisi övebilmek. Bu işte önemli olan, işte bu... Beğeneceksin ve öveceksin. Abartıyor deseler de, sen öv. Tabii neyin modasının geçmek üzere olduğunu da sezebilmelisin; sez ki, ilk darbeyi sen vurasın. Soyluluk, erdem, ilke... Bunları unut, ya da bırak

başkaları uğraşsın. Bunlar *out*... Evet, evet... İnsanlar ciddiyetten sıkıldı. Toplumun nabzı dediğin, işte kısaca bu..."

Nabız sözcüğünü duyunca nedense midem birden ağzıma geldi. Oysa içkiden daha bir yudum bile almamıştım. Tuvalete gittim. Kusamadım, ama acı bir safra geldi midemden. Yanılmıştım; yaşam aniden güzelleşmemişti.

Salona biraz rahatlamış olarak döndüm. Bibi konuşmasını bitirmiş, gülümsemesini kuşanmış, tacını da tekrar başına geçirmişti. Boğaz'ı pencerede bırakıp çıktık. Bibi önümdeydi, yürürken kollarını dirseklerinden bükmüyordu. Garipti: Hem yürüyüşü hem de bana olanlar.

Önce Şişli'de, pahalı bir lokantada yemek yedik; yani ben yedim. Onlar önlerine konan salatayı didiklediler; Aysel biraz şarap içti. Bibi'nin içmesi gerekmiyordu, başarısı zaten başını döndürmüştü. Cep telefonu durmadan çaldı. Arayanlardan ikisiyle -merak edilen dadı olarak- ben de konuştum. Gece yarısına doğru Boğaz Köprüsü'nün altındaki adı çok duyulan bir yere geçtik. Girişin önü ana baba günüydü: Korumalar, kapıdan geri çevrilenler, foto muhabirleri, sırtlarında kameralarıyla dolaşan televizyoncular, seyyar satıcılar, içeri girenlere neredeyse zorla çiçek, kart satan küçük kızlar, polisler ve boy gösterecek ünlüleri çekirdek yiyerek seyretmeye gelen küçük bir kalabalık.

Çocukları görünce midem yine büzüldü. Arabadan indiğimizde polis tarafından yolun karşı tarafına iteklenen kalabalıktan bir uğultu yükseldi. On saniye sonra kendimizi telaşla sağa sola koşuşturan gazeteciler ve kameramanlar arasında bulduk. Bibi okkalı bir küfür savurdu. Geriye döndüm. İki günde bir gazetelerde fotoğrafı çıkan ünlü bir manken arabadan iniyordu. Yüzü belki güzeldi, ama bana sorsalar, uzun ve zayıf derdim.

Önce çiçek ve kart satarak dilenen kızları, ardından korumaları geçerek içeriye girdik. Nereye girdiğimizi kavrayınca

insanın buraya gelmesi için çılgın olması gerekir, diye düşündüm. İçinde delilerin yaşadığı bir gürültü ormanına dalmıştık. Ne var ki, delilik Bibi'yi korkutmamıştı; o başarısıyla zaten çoktan çıldırmıştı.

Yüksek, yuvarlak bir masanın etrafında ayakta duracaktık. Bibi sigarasını yakarken Aysel'e seslendi. "Hatırlat da haftaya şu kapıdaki kızlarla ilgili bir röportaj yapalım." Açıklaması kısa kahkahasının ardından geldi. "Sosyal konularla hiç ilgilenmiyor demiyorlar mıydı? İşte sana bomba gibi bir haber. Sosyalleşiyoruz. Bazılarının ağzını tıkarız."

Aysel gülümseyerek başını eğdi. Ben! Elime fırsat geçtiğinde canını yakacağım... Böyle dedim kendi kendime. Sonra o korkutucu düşünceyle irkildim: Belki üstüne de kusardım.

İlk yarım saatte bir şey olmadı. Sonra yazıyı okumuş birkaç kişi yanımıza gelerek Bibi'yi kutladı. Aslında ortada kutlanacak ne olduğunu -o kadar kulak kabartmama rağmenhâlâ anlamış değildim. Erkek dadı haberinin özelliği neydi? Neden bu denli ilgi çekmişti? Cevabı Bibi yan masaya, zaferinin meyvelerini toplamaya geçtiğinde Aysel verdi:

"Kadınlar," dedi. "Bibi her zaman kadınları gözetir ve onların özlemlerini dile getirir... Sen, kadınların erkeklerden aldığı küçük bir öcün konususun, hepsi bu. Çok satmak, çok okunmak, çok söz edilmek istiyorsan kadınları gözet, onlardan söz et."

Belki, 'soyun, kendini teşhir et de' diyecekti, ama Bibi geri döndü, diyemedi. Kraliçe, onu öptüğümden beri bir adım geride duruyordu. Yanımda dikilmek yerine karşıma geçti. Gürültülü müziğin kırbacı altında karıncalar gibi sürekli yer değiştiren kalabalığı izledikten sonra bir karara vardım. Kendi cennetlerini bu ağaçsız, gürültülü cangılda arayanlar üçe bölünmüştü: Görülmek ve seçilmek için gelenler, gören ve seçim yapanlar ve bu iki grubu merakla seyredenler. Asıl eğlenenler de bunlardı: Röntgenciler. Eşleşmeleri, hamleleri,

geri püskürtülmeleri ve tabii gecelik zaferleri, fetihleri kendi hayatlarına katmadan izleyenler...

"Ne düşünüyorsun?"

Bibi'nin sorusu, on metre kadar ötede birkaç dakikadır gözden kaçırmadığım dar pantolon giymiş, orta boylu bir kızıl saçlıyla arama girdi. "Hiç," dedim. "Bir şey düşünmüyorum. Seyrediyorum. Seyretmek düşünmekten daha yararlıdır, değil mi?"

"Öff, yine çok konuşuyorsun... Ben annemi düşünüyorum." Annesine de, ona da aldırmıyordum. "Keşke şimdi beni görseydi... Hey, biraz benimle ilgilen!" Ona döndüm. Çenesi kemikliydi. Daha önce dikkat etmemişim. "Kocamdan ayrıldığımda, sürüneceksin diye bağırmıştı bana... Doktor bir kocadan nasıl vazgeçerdim? Aklı almamıştı. Şimdi duruma bak. Her gün en az on doktor, maille ilan-ı aşk ediyor..." Sigarasını yaktım. "Ya seninki; annen nasıl birisiydi?"

"Küçük elleri vardı," dedim. "Ama bir cellattı; beni öldürüp, zihnine gömdü. Kocandan neden ayrıldın?"

Annemin mesleği onu şaşırmıştı, ama kocasına duyduğu öfke daha baskın çıktı. "Söylesem inanmazsın?"

"Sen yine de söyle," dedim.

"Keldi, şişkoydu, ağzı kokardı..." Biraz bekledi; nedenin ne kadarını söyleyeceğine karar vermeye çalışıyordu. "Böyle bir adam beni aldattı. Düşünebiliyor musun?"

Düşünebilirdim, ama, "Düşünemiyorum," dedim.

İyi ki saçım vardı ve şişman değildim. Biraz sustuk, daha doğrusu o sustu; ben ona uydum. Konuşmaya ya da susmaya o karar veriyordu. "Beni neden öyle öptün?"

Demek öpmemden değil, öperken dilimi kullanmamdan hoşlanmamıştı. Aysel'in uzattığı kadehi aldım; ikincileri getirmişti. "Saygımdan," dedim. "Biri bana güzel kadınların öyle öpülmesi gerektiğini söylemişti. Çekiciliklerini hatırlatmalıymışız..."

Bibi, ne davet eden ne de iten bir kahkaha attı. Bir türlü karar veremiyordu. "Ağzın laf yapıyor."

Kızıl saçlı, yanındaki genç adamla tartışıyordu. Onu öteki kızlardan ayıran ne? Cevabı ses verdi: 'Nihan'ı andırıyor...' "Öyle," dedim Bibi'ye. "Arada repliklerimi hatırlarım."

"Aysel!" Aysel, Bibi'ye yaklaştı. "Korumalara gidip bu yakışıklı için siyah gözlükle, bir şapka iste. Yüzü hemen eskimesin."

"Ne demek bu?" dedim.

"Şu demek, *baby face*: Kapıdan çıkarken birileri fotoğrafını çekerse, kimliğin hemen ortaya çıksın istemiyorum."

"Kimse çekmez, merak etme," dedim.

Sırıttı. Böyle sinsi bir biçimde gülümsemesi çenesini iyice ortaya çıkarıyordu. "Çeker, çeker." Sırıtışı genişleyince anladım. Fotoğrafçıyı ayarlamıştı bile. Aysel'e döndü. "Sence kaç mail olmuştur?"

"İki yüz elliyi geçmiştir," dedi Aysel.

Bibi saatine baktı. "Eve döndüğümüzde, üç yüzü bulmamışsa kendimi balkondan atarım."

"Belki ben iterim," dedim.

Bibi anlamamış gibi bakıyordu. Kulakları da bencîlleşmişti; kendi sesinden başkasını duymuyordu.

Bu kez eğilip bağırdım. "Belki arkandan ben iterim." İkisi de kuşkuyla bana döndüler. "Şaka yaptım," diye savuşturdum. Bibi'nin canını acıtma isteği, susamak gibiydi: Eninde sonunda giderecektim.

İnsan denizinin içinde çalkalanarak tuvalete gittim. Midemde o kof, bir türlü boşalmayan bulantı vardı. Öksürük gibiydi; kolay kolay geçmeyecekti. Masaya dönerken kalabalığın içinden uzanan bir el yolumu kesti. Neredeyse her parmağında bir yüzük olan eli -parlak metal bileziklerle kaplı kolundan tırmanarak- yüzüne kadar izledim. Karşımda bir kadın vardı: Nihan'ı andıran kızıl saçlı. "Merhaba. Cep tele-

fonun var mı?" Başımı salladım. "Birini aramam gerek, bir dakikalığına verir misin?"

Oldukça gençti. Yaşlı çapkınların 'körpe' diyecekleri -henüz günahla tanışmamış- kadar genç. Güzel miydi? 'Bayağı,' dedi ikide bir lafa karışan ses. Telefonu kıza uzattım. Aceleyle tuşlara bastı. Birbirimizi süzerek bekledik. Oval bir yüzü büyük, kahverengi gözleri vardı. Aradığı cevap vermeyince, telefonu geri uzattı. Sonra da tek kelime bile etmeden geri dönüp uzaklaştı. Onu arkasından gözlerimle izledim; ince, biçimli bir bedeni vardı. Üst kata çıkıp kafası kazınmış birisiyle sarılıp öpüştü. Olup bitenden bir şey anlamamıştım, ama zaten bir süredir yeni hayatımı da pek anlamıyordum. Ses, 'belki de hazmedemedin' dedi. 'Miden neden bulanıyor sanıyorsun?'

Ukala sesimi orada bırakıp masaya geri döndüm. Bibi, beni görür görmez atıldı. "Düşündüm de, bayağı garipsin biliyor musun? Yok beni itecekmişsin, yok annen cellatmış, yok efendim hapse girmişsin..." Aysel'e döndü. "Bu herifi araştırdık, değil mi? Katil matil olmasın?" Aysel başını salladı. O da inanmıyordu. "Neden surat asıp duruyorsun? Gecenin tadını çıkarsana!"

Bu, Bibi'nin onu tanıdığımdan beri ettiği en akıllı laftı. Ne çevremde zenginlik ve güzel kadınlarla birlikte akıp giden gecenin, ne de -işsizlik, açlık, geri dönme korkusu çekmeden geçecek- yeni hayatımın keyfini çıkarabiliyordum. Süt içemeden ölen, adlarını hatırlamadığım o bebekler her şeyin tadını kaçırmıştı. Oysa kentin geniş, ıslak rahmi beni içinde tutmaya niyetliydi, ama bu kez de ben kenti kusup atmak istiyordum içimden. "Hu hu, neler düşünüyorsun?"

Ayak başparmağıyla yeniden bir çift göz edinen, örselenmiş bir kızı, meydan okuduğu Tanrı tarafından ölümünün sırdaşı olmaya mahkûm edilen bir kâşifi, pişmanlığı kulaklarına vuran bir çılgını, farkına varsa, kesip atacağı parmaklar

edinmiş bir hastayı ve ömrünü bir hayaletin peşinde tüketmeye niyetlenen, saçlarını şafağın rengiyle boyamış bir hayalperesti ve tabii o bebekleri... En çok bebekleri düşünüyordum. Bibi'ye listeden bir ikisinin adını verebilirdim, ama vermedim. Ya da 'canını acıtmak istiyorum' diyebilirdim; onu da demedim.

"Seni," dedim, yukardan şarıldayarak bahçeye akan geceye teslim olarak. "Yanında senin gibi biri varken insan başka ne düşünür?"

Kahkaha atar sanıyordum, ama atmadı. Tedirgin olduğunda hep yaptığı gibi, geriye çekildi. Aysel, tekrar içki almaya gitmişti; olsaydı ondan yardım isterdi. "Çattık. Neden daha sıradan bir adam bulamadık?"

"İstediğin kadar sıradan olurum," dedim.

Bibi, kısa bir kararsızlığın ardından başını salladı. "Aslında böyle iyisin." Sözlerinin ardından onu öpmek için çekmişim gibi eğildi. "Hoşuma gitsen de işle oynaşı karıştırmam ben... Anladın mı?"

"Anladım," dedim.

"Sen de kendini işe ver. Kimseyle oynaşmaya kalkışma. Ok?"

Kendimi kulağımdaki ninniye bıraktım ve Bibi kutlamayı noktalamaya karar verinceye kadar da başka bir şey duymadım. Geceye geri döndüğümde masanın üstünde bir güneş gözlüğüyle, şapka duruyordu. Bibi işaret edince gözlüğü takıp şapkayı başıma geçirdim; kapıya doğru yöneldik.

"Fotoğraf çekmeye başladıklarında, saklanır gibi başını önüne eğ, anladın mı?"

Bibi'nin sözlerine cevap vermedim. Aysel sağıma, Bibi soluma geçti ve kapıdan öyle çıktık. Dışarıya adımımızı atar atmaz flaşlar yanıp sönmeye başladı. Önce sadece iki muhabir fotoğraf çekiyordu. Flaşlar ötekileri de uyardı. Taksiye yaklaştığımızda üstümüzde aydınlatma fişekleri gibi flaşlar ya-

nıp sönüyor, kim olduğumuzu çıkaramayan kameramanlar haber atlamamak kaygısıyla birbirlerini iterek görüntü almaya çalışıyorlardı. Gül ve kart satan kızlar da şaşırmışlardı; kimdik biz? Tanımamışlardı. Ama onlar da içgüdülerin peşine takılıp üstümüze atıldılar. Hem gül hem de kart aldım. Parayı benden önce davranan Aysel ödedi. O zaman anladım. Bibi kadar olmasa da, ben de bir yıldızdım; en azından bu kapının önünde. Ses, düşüncemi doğrultarak tekrarladı: 'En azından bir süreliğine...'

Önce Bibi'yi eve bıraktık, sonra Aysel'le Taksim'e çıktık. Taksinin parasını yine o verdi. Pek konuşmadık. Sadece, "İyi gidiyorsun," dedi.

Eve döndüğümde saat üçtü. Kadir'in ışığı yanıyordu. Kapıyı çaldım. Kadir asık suratıyla kapıyı açtı. "Ne haber?" dedi.

"İyi gidiyormuşum," dedim, arkasından salona girerken. "Öyle diyorlar. Şimdiden küçük çaplı bir yıldızım."

Gülmedi. Galiba beni dinlemiyordu. "Mine, bu akşam, birlikte oturacağımız bir yer buluncaya kadar buraya taşınacağını söyledi; saat tam onda." Başını eliymiş gibi hırsla sallıyordu. Saatin on olmasının öneminiyse anlayamadım. "Tanrım, onunla bin yıl yaşamak isterken, nasıl yakında öleceğim diyebilirim?"

Şeytanın kuluyken Tanrı'ya nasıl yakardıysa öyle... Dik dik yüzüme bakınca, "Bilmem," dedim.

"Sen söyle!" dedi. "Hem de hemen!"

"Ben mi?" Kılı bile kıpırdamadı. Bu kez bağırdım. "Ben mi?"

"Söyleme deyip işleri bu hale getiren sen değil misin?" Benimkisi sadece bir öneriydi. Üstelik onun da akıllıca bulduğu bir öneri... "Bana yardım etmelisin." Çıldırmıştı. "Karşısına geçtiğim, yüzüne, o gözlerine baktığım anda onunla olma isteğime karşı koyamam. Ölüyor olsam bile."

"İçinden onunla olmak geliyorsa, ol," dedim.

Durakladı. Bunu düşünmüş olmalıydı. Başını sallayarak, "Olmaz" dedi. Sesi titriyordu. "Orta yaşlılar, gençler gibi yalan söyleyemezler... Dürüst olduklarından değil, zahmetine dayanamadıklarından. Gerçeği söylemek daha kolay, hayal gücü gerektirmiyor. Hem ona seçim hakkı vermeliyim." Başımı onun gibi sallamaya başladım. "Bana acı..."

Midemdeki o bulantı sonunda beni yutacaktı. Cesaretini yitirmiş bir şövalyeye yapacağı son kahramanlık için yardım etmek... İstediği buydu. Babam ölürken ona sarılmamıştım. Son zamanlarda o bebekler gibi bunu da sık sık hatırlıyordum. Küçük bir adım atıp onu kucakladım. "Tamam," dedim. Birimiz ağlıyorduk, ama kim olduğunu çıkaramadım. "Ona söyleyeceğim."

"Hemen yarın!" dedi. "Yarından sonra kocası dönüyor."

Daha sıkı sarıldım. Galiba ağlayan bendim. "Yarın," dedim.

Kollarımın arasından kurtulup geriye çekildi. "Sağ ol, yardımını ömrümün sonuna kadar unutmayacağım."

Ömrünün sonu! İkimiz de aynı şeyi düşündük. Önce o güldü, ben sonra katıldım. Karşımda Tanrı'nın üvey çocuğu vardı. 'Hiç olmazsa gülmeyi biliyor' dedi ses. Kahkahalar gözyaşlarımı anında kuruttu.

Yarım saat sonra yatağımda sırtüstü yatmış, Nihan'ı düşünürken cep telefonu çaldı. Açtım. Bibi'ydi. Sesinin üstüne buğulu bir şal örtmüştü. "Balkondan atlamıyorum," dedi. "Tam üç yüz altı mail var."

"İyi," dedim. "Öksüz kalmayacağım, desene."

"Pis... Annen kadar yaşlı mıyım sence?"

"Oynaşmayacağım her kadın yaşlıdır," dedim.

Kahkaha attı, sonra nedense kahkahasının sonunu ısırıp sustu. Yalnız değil... "Rezilin tekisin, biliyor musun?"

"Biliyorum," dedim. "Öteki rezil yanında mı?"

Cevap vermeden önce biraz bekledi. Oysa Ercü hakkında şimdiye bir karara varmış olmalıydı. "Yan odaya sepetledim. Bıraksam sabaha kadar hükümet devirme mavallarıyla başımı ütüleyecek. Sanki..." Sesini kıstı. "İyi geceler."

Zamanı gelince canını yakacaktım. Galiba o da biliyordu bunu. "İyi geceler," dedim.

Tam uykumun önündeki hayaletleri karanlığın ardına itmiş, dalıyordum ki, cep telefonu bir kez daha öttü. Işığı açmadan telefona baktım. Bir mesaj gelmişti. Nihan'la karşılaşmak umuduyla tuşa bastım. "Merhaba Deniz, benim adım Dilek, beni ararsan tanışırız..."

Eğer Deniz'i görmeseydim, yanlış adres derdim. Sonra iki saat önce telefonumu alan kızıl saçlıyı hatırladım. Kendine telefon etmiş olmalıydı. Evet, artık bir yıldızdım. Aklı karışmış, midesi bulanan ve kulağına bebek hayaletlerinin ninni fısıldadığı bir yıldızcık.

ALTINCI BÖLÜM

1

Ertesi gün, Mine'ye gidip, 'sevdiğin adam ölüyor' diyeceğim sabah, yine kapının zili çaldı. Tıraş oluyordum. Kadir? Melek ya da Mehmet? Sabunlu yüzüm ve midemdeki yumrukla kapıya yürüdüm.

Selim'di. Yere bakıyor, bacaklarının üstünde sinirli sinirli yaylanıyordu. Sabahın bu saatinde inini terk etmesinin önemli bir nedeni olmalıydı. Bir cenaze töreni daha?

"Hayır," dedi. "Konuşmamız gerek." Birlikte banyoya yürüdük. O yokmuş gibi tıraşa devam ettim. "Onu ne zaman göreceksin?"

Kimi diye soracaktım, ama aynada gözleriyle karşılaşınca bunun aptalca bir soru olacağını kavradım. Her şeyin farkındaydı. "Daha telefon etmedim," dedim. "Boşsa belki öğlen."

"Kaşif'in öleceğini söyleme. Bırak Mine istediğini yapsın."

"İstediği?"

"Kocasından ayrılsın. Mine için Kaşif'e mezarına kadar eşlik etmek, o adamla birlikte olmasından çok daha iyi, inan bana."

Başımı salladım. "Belki öyledir, ama buna ablan karar vermeli."

Hem tıraş olup hem de başımı sallamamalıydım; çenemde beliren kanı yıkadım. Selim kollarını iki yana açtı. Öfkelenmişti, ama bu, üstünü başını parçalayacakmış gibi ellerini sürekli yakasında tutmasından daha iyiydi. Sonra öyle dururken, biri kulağına bir şey fısıldamış gibi birden gülmeye başladı. Gözlerindeki solucanların çukurlarından çıkmasını beklemeden bakışlarımı yüzüme çevirdim. "Çizimleri sen kontrol edersin, değil mi?"

Onu anlamak zordu. Leş kargası mı, yoksa yazgısını bir dairenin ardına takmış bir çılgın mı? "Daha ölmedi," dedim.

"Aaa... ma... ma ya... ya yakın... da mer... meer... diven... lerden çı... çı... çıka... ma yacak."

Burnunu sıktım. "Bugün oylama var," dedim. "Seçimlerin ertelenip ertelenmeyeceği belli olacak. Merak ediyordun..."

Merakını yitirmişti; seçimlere artık aldırmıyor gibiydi. Tıraşım biter bitmez onu kovaladım. Midem daha şimdiden alev topuydu. Kahvaltı niyetine üç bardak su içtim. Kesik derindi; dininceye kadar epeyce kan akacaktı. Nihan'ı cep telefonumu aradığı numaradan aradım. Uzun uzun çaldırmama rağmen telefonu kimse açmadı.

On buçukta Mine'yi aradım. Onu neden görmek istediğimi sorunca, "Tıbbi tavsiye," dedim. Sözlerim komikmiş gibi güldü; gülünce onu biraz daha gülmesi için yüreklendirdim. Uzun süre gülemeyecekti, elinde fırsat varken gülsün istiyordum. Dadılık maceramı süsleyip püsleyerek anlattım; epey-

ce eğlendik. Oysa şafaktan önce idam mahkûmuna son yemeğini götüren bir gardiyan gibi hissediyordum kendimi. Gülme faslını bitirince, saat yarımda hastanenin önünde buluşmak üzere sözleştik.

Çıkarken Kadir'e uğradım. Suratım onunkinden berbatmış. Çenemdeki yarayı görünce öyle dedi. O da Çehov'un oyunlarındaki mutsuz, taşralı, küçük burjuvaları andırıyordu.

"Aşık olmak senin neyine, hele Mine gibi birine," dedim. "İnsan ölmeden makul bir süre önce bu işleri bırakmalı."

Söylediklerime, öfkeme hak verirmiş gibi bakıyordu. Yine de derin bir iç çekti. "Geçmişi olan erkekler, nedense geleceği olan kadınları seviyorlar."

Geçmişi olan erkekler! Sırtüstü düşüp, yazgısıyla karşılaşanlar... Demek istediği bu muydu?. Başımı salladım. 'Dostluk bir tür hamallıktır; ötekinin taşıyamadığı acılarını yüklenmek...' Vicdanım mı, şeytanım mı olduğuna bir türlü karar veremediğim sese küfrettim, sonra Kadir'e döndüm. "Yine içmişsin," dedim. "Bari ölmeden önce kendini biraz sevmeyi öğrenebilsen!"

Ona haksızlık edenleri hep bağışlarmış gibi gülümsüyordu. Taşralı yüzü daha da belirgindi şimdi. "Bazen birini o kadar çok severiz ki, kendimizi sevmeyi unuturuz..."

Önce kızı, sonra Mine... Haklıydı. Sesten sonra kendime de küfredip evden çıktım. Çıkarken Kadir arkamdan bağırdı: "Onu çok incitme!"

Durup ona da küfrettim. Apartmanın önünde cep telefonum çaldı. Bibi ya da Aysel'se, ona da küfredecektim. "Alo, Deniz! Ben Dilek."

Sanırım berrak, arkasındaki çağrıyı gizlemeyen şeffaf bir sesti. "Adım Deniz değil," dedim kızıl saçlıya.

"Ne peki?"

Gölgeye çekildim. Hâlâ küfretmek istiyordum. "Boş ver. Sen yine Deniz, de."

"Buluşalım mı Deniz?"

Yanılmamıştım, sesi berraktı; hem de hayal kurmaya engel olacak kadar. "Buluşup ne yapacağız?"

Alçaktan dökülen suyu hatırlatan bir sesle güldü. "Bilmem, ama nasılsa yapacak bir şeyler buluruz."

"Birbirimizi tanımıyoruz ki," dedim.

"Ben seni tanıyorum. Sen dadısın."

Her şeyi açıkça söylüyordu; gizlemeden. Böyle giderse ondan hoşlanacaktım. "Dün gece yanında dolanan adam?" dedim. "Ona ne olacak?"

"Ya senin yanında dolanan o iki kadın?"

"Onları becermiyorum," dedim.

"İyi ya," dedi. "Beni becerirsin işte."

Ona boşuna açık sözlü dememiştim. "Beni neden..." kısa bir kararsızlığın ardından küçültücü anlamını göz ardı ederek, "Seçtin," diye devam ettim. "Meteliksizin tekiyim."

"Ama sende gelecek var," dedi. "Yakında ünlü olacaksın."

"Bu konuda uzmansın galiba."

"Öyle," dedi. "Burnum iyi koku alır. Anlaşılan sen hiç dergi okumuyorsun."

"Ne dergisi?" deyince, tek tek dergilerin adlarını saydı. Sesi özgeçmişini özetleyen biri gibi istekli ve yönlendiriciydi. Saat on ikiyi geçmişti; sonunda magazin dergilerini bir yana bırakıp, "Tamam," dedim. "Seni ararım."

Aslında yaşını da sormak isterdim ama, soru onu ön görüşme yapmadan işe alacağım gibi yorumlanabilirdi; bu yüzden sormadım.

Hastanenin önüne vardığımda Mine'yi kapıda beklerken buldum. Beni fark edince eliyle işaret etti. Beyazlar içindeydi. Şeytanı kışkırtacak bir melek! Onu orada öyle görür görmez Kadir'e hak verdim. Onu sevseydim ben de boşalırdım; her şey peşine takılıp gider, kendimi sevecek bir şey kalmazdı içimde. Elini uzattı. Eliyle yetinmeden, sarılıp yanakların-

dan öptüm. "Hiç de hastaya benzemiyorsun, sadece çeneni kesmişsin," dedi gülümseyerek. "Hadi gel, bir yere gidip bir şeyler yiyelim."

Yüzünde belirip sonra kaybolan ince gülümsemesi tırnak işareti gibiydi. Konuşmayı başlatıp sona erdiriyordu sanki. Biraz sonra güzelliğini solduracağımı, her şeyi değiştireceğimi ele vermemek için bakışlarımı yere çevirdim. Taksiye binip Cadde'de* bir yere gittik.

Hayatımızda hiçbir kesinlik yoktu; hiçbir anında... Yol boyunca bunu düşündüm. Şeyda Karaköy'den vapura bindiğinde on beş dakika sonra boğulacağını biliyor muydu? Karşımdaki benzersiz kadın da birazdan hayatımızın ertelenmiş ölümlerle, ölüm haberlerinden ibaret olduğunu öğrenecekti.

Mine'nin ardından rasgele bir şey ısmarladım. "Söyle bakalım, şu tıbbi derdini," dedi. Midemin durumunu anlattım. Sözlerimi kesmeden dinledi, ama söylediklerimi pek önemsemedi. "Bir süre perhiz yap, geçer."

"Ciddi bir sorun," diyerek üsteledim. "Basit bir mide bulantısı için gelmezdim sana. İlaç öneremez misin?"

Kuşkuyla baktı; buraya midem için gelmediğimi biliyormuş gibi. "Pekâlâ..." Bir ilaç adı söyledi. "Ama haberin olsun; yan etkileri vardır: Sersemlik, uyku hali gibi. Bazen de kasılma, boyunda ve gözlerde yukarı doğru çekilme yapar." Çirkin biri olmaya çalıştı, ama beceremedi. Taklit yeteneği olmadığından değil, ebedi güzelliğini bozabilecek bir ölümlü olmadığından. "Vuuuv... İğrenç bir durum..."

Kâğıt peçeteye ilacın adını yazdım. Sonra Bibi'yi anlattım. Tedirgin bir tavırla beni dinledi. Güzellik başka kadınlarda bir süs gibi dururken, onda bir gereklilik olarak ortaya çıkıyordu. Farkına varıyordum: Güzel olmaktan başka hiçbir şey ona yakışmazdı.

Garson yemekleri getirince tabaktakinin ancak tadına ba-

*) İstanbul'un Kadıköy tarafındaki Bağdat Caddesi. (y.n.)

kabildim. Yaz sıcağında, üstelik de midem yanarken neden omlet ısmarlamıştım? Cevabı sesten önce verdim: Budalalığımdan...

Mine kahve içerken sordu. "Beni görmek istemenin tek nedeni miden mi?" İnkâr etmeden başımı salladım. Kahve sırasında ya da kahveden sonra; eninde sonunda söyleyecektim. "Sorun ne?" İçgüdüleri ona yol gösteriyordu. "Kadir, değil mi?" Ses, 'Sus,' dedi; bu kez dostum olmaya karar vermişti. 'Belki kendisi bulur.' Mine öfkeli bir sesle devam etti: "Bırak söyleyeyim; birlikte yaşamak istemiyor..." Küçümsenmiş, ama incinmemiş gibi güldü. "Boşanacağımı söylediğimden beri korkudan ne yapacağını şaşırdı. Gören de başına kalmaya çalıştığımı düşünecek." Sonunda yüzüme bakmayı akıl etti. Sona gelmiştik. "Ne oldu? Daha ciddi bir şey mi?"

"Daha ciddi," dedim.

"Hasta!" Başımı sevgilisinin boynunu kesen bir balta gibi eğip kaldırdım. Hiç duraksamadan hep beklediği o sonu dillendirdi. "Ölecek." Ne ölecek dedim ne de başımı salladım bu kez. Titriyordu. Kuşku Tanrıça'ları da insanlaştırır: Gördüğümüz buydu. "Bir şeyler söyle!" diye inledi. Söyleyemedim. Tanrıça'dan insana, dönüşüm tamamlanmıştı; karşımda korkan bir kadın vardı artık: Tir tir titriyordu. Yıkılıştan önceki son safha: Öfke, inkâr... "Alçak!"

Attığı ilk tokat burnuma geldi; ancak üçüncüsünü yanağıma isabet ettirebildi. Tokat atmaktan vazgeçince burnumdan akan kanı peçeteye sildim. Lokantadaki herkes donmuş, bizi seyrediyordu. Onu anlıyordum. Yazgısını tokatlıyordu; çünkü ben Azrail'in elçisi kılığında karşısında oturuyordum?

"Karar vermeden önce bilmeni istedi." Susturacak gibi doğrulunca sözlerimi çabucak bitirdim. "Benim gibi karşına geçer ve sana bakarsa, asla söyleyemeyeceğinden korktu," dedim.

Elini düştüğü kuyudan dışarı çıkmak ister gibi uzatmıştı; tutup öptüm. Sesi fısıltıyı andırıyordu. "Demek, gelecek

rüyasının sona ereceği yer bu saçma sapan salata dükkânıymış..."

Son yok, sonsuz acı var... İnsanlar anıt mezarlarda ölmüyor; anıt mezarlara gömülüyorlar... Bütün mezarların -anıtmezar ya da basit bir çukur- altı topraktır... Belki ona buna benzer şeyler söyleyebilirdim, ama sustum. Ölümü engellemediğini biliyormuş gibi hiç soru sormadı. On dakika kadar birbirimizin elini bırakmadan oturduk. O da sırtüstü düşmüştü. Lokanta boşalınca kalktık. Kadir'in mezarını buraya kazmayacaktık.

Kapının önünde ayrıldık. Beraberliğimiz duyduğumuz hüznü daha da koyultuyordu. O taksiye bindi, ben kaldırıma saçılmış -suyun içine atılmış taşları andıran- gölgelerin üstünden seke seke yürüdüm. Bir alışveriş merkezine girip çıktım. Üzerimdeki Azrail'in habercisi kılığını bir an önce çıkarmalıydım. İlk rastladığım büfeden kâğıt mendil aldım; burnumdan hâlâ kan sızıyordu.

İki dakika sonra telefonum çaldı. Aysel'di. "Ne yapıyorsun?" dedi.

"Burnumu siliyorum," dedim. Güldü. "Ciddiyim," dedim.

Burnuma aldırmadan anlatmaya koyuldu. Mail sayısı dört yüzü geçmişti. Bibi'nin mutluluktan havaya uçtuğunu söyledi. Eğer hayatları boyunca incir çekirdeğinden daha büyük bir lokma yutmamış sadık okurları olmasa zavallıcık ne yapardı? Midemdeki o zehirli ur yine uyanıyordu. Yutkundum. Aysel kıkırdadı. "Biliyor musun, mail gönderenlerin yarısından fazlası, Bibi'nin seni çıplak görüp görmediğini ya da öpüp öpmediğini merak ediyor."

"Patronuna söyle, beni çıplak göreceği tek yer bacaklarının arası olacak," dedim; ben kıkırdamıyordum.

Belki başka şeyler de söylerdim, ama Aysel sözümü kesti. Ciddileşmişti. "Dinle. Bibi çalışma günlerini haftada üçten beşe çıkardı... Tabii paran da artacak."

"Düşünürüm," dedim.

"Düşünme. Yarın sabah on birde Bibi'de ol!" deyip telefonunu kapattı.

Onu tanıdığımdan beri ilk kez öfkeleniyordu. Bir eczane bulup Mine'nin adını verdiği ilacı aldım, sonra masaları kaldırıma yayılmış bir kafede bir süre oturdum. İlacın prospektüsünde Mine'nin sözünü ettiği yan etkiler sıralanıyordu. Günde üç kez, yemeklerden yarım saat önce... İlacı cebime atıp çay içtim. On dakika sonra burnumun kanaması durdu; Kadir'i aradım. Telefonu hemen açtı. "Söyledim," dedim.

"Ne yaptı?"

Tokat attığından söz etmeden, "Hiç," dedim. 'Hiç' de durumun dramatik kurgusuna uygun bir karşılık değildi. "Çok üzüldü."

"Sağ ol."

Ben 'sen de sağ ol' demedim. Bu hem budalalık hem de Tanrı'nın işine burnumu sokmak olurdu. Geriye yaslandım. Midemdeki o garip bulantı bedenimin efendisi olmaya niyetliydi.

Kokuyu o sırada duydum. Çürümüş et kokusunu... Gözlerimi burnumun ardına takıp başımı kaldırdım. O! V karşımdaydı. Yüzü yine belirsizdi.

"Beni nasıl buldun?" Aklıma ilk gelen soru buydu. "Beni mi izliyorsun?"

Yüzünü neden göremiyordum? Cevap vermedi. Titriyordu. Kimseye benzemiyordu. Elleri -bakışları da- çölde aylarca güneş altında kalmış gibi kupkuruydu.

"Biraz evvel alışveriş merkezinde kustum..." Az önce içine girip çıktığım mıydı? Kusmaktan, her gün yaptığı sıradan bir şeymiş gibi söz edişi görünüşünden daha mide bulandırıcıydı. "Dayanamıyorum; bazen lokantalara girip kusuyorum, bazen de alışveriş merkezlerinde..." Sayıklar gibi devam etti: "En çok şişman birisini görünce kusuyorum... Bu

kez peşimdeler... Üniformalı bir adamın başından aşağıya kustum..." Yaydığı koku dayanılır gibi değildi. "Artık gazete okumuyorum; hele televizyon! Görünce gözlerimi kapıyorum..."

Soluğu yatışınca, "Seni arıyorlar," dedim. "Nihan'lar..."

"Çürüyorum... Ellerine bir şey geçmeyecek." Sonra kopma tehlikesini göze alarak başını salladı. "Yanıldılar," dedi, inatçı sesiyle. "Bana haftada bir kez kusmak yetmedi... Olup bitene gözlerimi kapayamadım..."

Karşımda dünyadaki yoksulluğun tüm hüznünü taşımaya yeltenmiş biri oturuyordu. Birden kâhin gibi irkildim: Öldürülecekti; bunu biliyor muydu? Belki uzun yaşamayacağını düşündüğümden çoktandır dilimin ucunda dolaşan o soruyu sordum. "Mide bulantın ne zaman ortaya çıktı?"

Durdu. Hareketlerindeki akışkanlık kesintiye uğramıştı. Sonra garip -neredeyse yumuşak- bir sesle, "Geçen yıl," diye başladı. "2002 Eylül'ünde. Gazetede okuduğum iki haberin ardından..." İki parmağını zafer işareti gibi uzatmıştı. "Haberin ilki üçüncü sayfadaydı: 26 Eylül 1999 tarihinde Ankara Ulucanlar Cezaevi'nde güvenlik güçlerince yapılan operasyonda 10 mahkûmun kurşun, sopa ve kesici aletlerle parçalanarak öldürülmelerinin ardından açılan davanın sonuçlandığını ve ölenlerin ailelerine 2.5 milyar TL'sı tazminat ödenmesinin karara bağlandığı yazıyordu. Yaklaşık 1500 Amerikan doları yani..." Parmaklarını parayı sayar gibi birbirine sürtüyordu. Olayı ben de hatırlıyordum; bir ara konuşulmuş, sonra unutulmuştu. "Aynı gazetenin ön sayfasında başka bir haber de vardı. Önemli bir haber; neredeyse manşetten vermişlerdi. Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşlı bir kadın, McDonalds'lardan birinde, kendi hatası sonucunda eline döktüğü kahvenin kabul edilebilir sıcaklığın üstünde olması nedeniyle milyonlarca dolarlık tazminat almıştı..." Bağıracaktı, ama sesi de kurumuş, boğazına takılıyordu. "İki el, iki kol, iki ba-

cak, iki göz, iki kulak, iki ciğer, iki ..." Üzüntüden çıldırmış gibiydi, parçalanan bedenlerin parçalarını çifter çifter saydı. "Ve üstüne bir de can... Bütün bunların bedeli 1500 dolar. Yaşlı bir Amerikalının yanık tek eli ise 3 milyon dolar ediyor!" Midesinin üstüne kıvrılmak ister gibi ellerini karnına koyup eğildi. "İlk kez o gün kendi başıma kustum." Kokusu iyice artmıştı. Alçak bir sesle mırıldandı. "Sende de başladı mı?"

"Senin gibi olmayacağım!" dedim. Galiba bağırmıştım. Garson yaklaşmış, ona bakacağına şaşkın şaşkın beni seyrediyordu. Hesabı ödeyip onu uzaklaştırdım. "Sana benzemiyorum..."

Yüzündeki kırışıklar hareket eden yılanın pulları gibi dalgalandı. Gülmeye çalışıyor olmalıydı. Ardından o lanetli kehaneti tekrarladı: "Ben de senin gibiydim..." Eli göğsündeydi. "Önce beynindekileri kusarsın... Sorun yok. Sorun yüreğinle kusmaya başladığında... O zaman duramazsın... Vicdan... Vicdanın varsa, kurtuluşun yok."

Kulağımın ardındaki ses aynı anda bağırdı. O zehirli sözcüğü, 'vicdan'ı duyar duymaz: 'Yazgın. Karşında geleceğin oturuyor.'

Geleceğim, ölümü çağrıştıran gece gibiydi; kokan, çürümüş, toza dönüşmeye yüz tutmuş bir koyuluk. Şeytanım! Yerimden fırlayıp oradan uzaklaştım. Uzaklaştıkça yapışkan koku azaldı, ama midem karnıma sığmayacak kadar büyümüştü. Ses, çılgınlığın eşiğinde, sürekli bağırıyordu. 'Vicdan, vicdanından kurtul!"

Vicdan! Nihan söyleyinceye kadar varlığından kuşku duyduğum Tanrı'nın görünmez terazisi! Asıl seni kusmalıyım...

On parçalanmış mahkûm, dört aç ve ölü bebek... Utancımın karanlığına gizlenerek eve kadar yürüdüm. Hava serinleyeceğine daha da ısınmıştı. Yüzümü yıkayıp biraz su içtim.

Banyodayken kapı çalındı. Uyuyor ve kapıyı açıyorum... Bu evde sürekli yaptığım buydu. Yine kapıyı açtım, eşikte Kadir duruyordu. Onu, yakında öleceğini, en önemlisi Azra-

il'in habercisi olduğumu unutmuştum. Karnım davul gibi şişmişti. "Mine'yi bulamıyorum," dedi sıkkın, endişeli bir sesle. "Telefonlara cevap vermiyor. Hastanede de yokmuş."

Hayal kuran, ama onları keşfetmeye cesareti olmayan birisine benziyordu. Hayatını pişmanlıklarının üstüne temellendirmeye çalışmış, ama bunu da başaramamıştı. Ayakta duruyor olması yanıltıcıydı; uzun zaman önce pişmanlığının üstünde tutunamayarak yere yuvarlandığını biliyordum. "Duymadın mı beni! Kayboldu!" dedi.

İçeri girmesi için kapıyı açık bırakıp salona döndüm. Kusmak istediğim bir vicdanım vardı; derdim buydu. Arkamdan geldi. "Üzüntülü, şaşkın ve çaresiz," dedim. "Şunun şurasında üç saat oldu. Ona hiç olmazsa yarım gün ver."

Biraz düşündü. Sonra, "Tamam," dedi. "Sanırım sabaha kadar beklemeliyim..." Birer sigara içtik. Söndürürken sordum. "Sence vicdan dediğimiz ne?"

Vicdansız rolünü oynayacak adamlardan değildi, ama yine de omuzlarını silkti. "Bilmem. Ağır bir yük mü? Belki... Nedense hayatın asıl amacı olarak varlığımızı onaylatmayı, belgelemeyi seçeriz... Bunun için sıradan insanın bulduğu yol çocuk yapmakken..."

Elimi kaldırıp onu susturdum. "Yine aklımı karıştırıyorsun," dedim.

"Pekâlâ, vicdan acımak demektir ya da acıyabilmek... Nasıl, oldu mu? Anladın mı?"

Başımı salladım; anlamıştım. "Vicdansızlar, acımasız olanlardır diyebilir miyiz?"

"Kimsenin sadece kendine ait bir hayatı yoktur. Vicdansızlar, var sananlardır," dedi Kadir. "Vicdanı olanlarsa, adaleti tutkularının Tanrı'sı yapanlardır, bunu unutma..."

Alev almış sözleri kararsızlığıma tokat gibi çarptı. 'Merak etme, vazgeçmeyeceğim,' dedim, uyarmaya hazırlanan sese. Sonra Kadir'e döndüm. Belki iyi birisiydi, ama bunu öyle

gizliyordu ki, gören onu kötü bile sanabilirdi. "Kadınları becereceğim... Tutkularımın Tanrı'sını kadınlar yapacağım; anladın mı?"

Başını eğdi. Anlıyordu. Ellerini kaldırdı. "İstediğini yap." Kapıya bakıyordu. Gidecek! "Çeneni mi kestin?" Başımı eğdim. Gitmeden şansını denedi. "İçelim mi?"

"Hayır," dedim. "Birisini bekliyorum."

Elleri zaten havadaydı, canın cehenneme der gibi sallayıp kapıya yürüdü.

2

Hava kararırken Dilek'e telefon ettim. "Düşündüğümden daha önce aradın," dedi. Belki dediği gibi erken davranmıştım, ama iyi yaptığım kesindi; midem onu telefonu elime alır almaz sakinleşmişti.

İki saat sonra geldi. Altına bol keten bir pantolon giymişti, üstündeyse hemen hemen bir şey yoktu. Belki Zeynep kadar göz alıcı, Mine kadar güzel değildi, ama dişiliğini gözlerinde sergilemeyi biliyordu; tüm dişiliği dediğimiz o şeyi. Önce çenemdeki kesikle ilgilendi. Ardından çabucak evi dolaştı; daha önce yatak odamı görenlerin aksine espri yapmadı.

Salona dönünce, "Ben içki severim," dedi. "Hem de sertini." Harika kalçaları vardı. Arkasına geçip sarılmaya çalıştım. "Önce içki," dedi.

Tek cümleyle iki şey anlatmayı becerebilen kadınlardandı. Sonrasına geçebilmek için Kadir'e gidip Bacardi'sini istedim. Meraklıymış gibi görünmek istemediğinden olacak, bir şey sormadı. "Bunu bir erkek için aldığımı sanma," dedim. "Misafirim genç bir kadın; hem de fıstık gibi."

"Tutku senin," dedi.

Salona döndüğümde genç fıstığı eski konsolun önünde buldum. Aynadaki gözleri kendinden aldığı hazla parıldı-

yordu. 'Kadın bedeni günah için yaratılmış; güzel olmasının nedeni de bu...' Dilek'in duymayacağını bilsem kulağımdaki sese cevap verirdim. Sesle oyalanmadım; iyi koku alan kadını seyretmeye koyuldum. Sandığımdan da gençti; sürekli büyükmüş gibi görünmeye çalışmasından anladım bunu. İçkiyi yadırgamadan yudumladı. Her konuda fikrim var diyordu: İçki, giyim, moda, iyi lokantalar, mankenler... Fikirleri magazin dergilerinin içindekiler sayfasıyla sınırlıydı, ama bunu dert edecek değildim. Birazdan onu becerecektim; bu düşünce başımı döndürüyordu. Üstelik iki saattir -mideme yerleşmeye kararlı- o bulantıyı da hissetmiyordum.

Dilek, on dakika boyunca hiç susmadan konuştu, ardından dar bir salonda konsolla pencere arasında gidip gelerek sahneye koyduğu gösteriyi -fikirlerinin sonuna geldiğinden olacak- bitirip oturdu. "Eee, biraz da sen anlat! Nasılsın bakalım?"

"Öğreniyorum," dedim.

"Neyi öğreniyorsun?"

"Acımasız olmayı." Şaşıracak mıydı? "Kendimi ameliyat ediyorum."

Güldü. "Kendi kendini mi kesiyorsun?"

"Evet," dedim. "Vicdanımı kesip atıyorum."

"Vicdansız adamları severim. Ne istediklerini bilirler." Ona doğru yürüdüm. Tam önünde durdum. "Ne oldu?"

"İçkin bitti."

Ona verdiği sözü hatırlatıyordum. 'Önce'yi bitirmiştik, 'sonra'sına geçecektik. Yine gülümsedi. Gülümserken onu bekledim. Ayağa kalkıp peşimden yatak odasına geldi. Soyunurken -istediğini bedeniyle alanlara özgü pervasızlıkla- dümdüz gözlerimin içine bakıyordu. Hep somut düşünme alışkanlığında olanlara özgü bakışlar vardı gözlerinde. Çıplaklığı tarafsızdı; ne büyütmüş, ne de gençleştirmişti onu. Galiba kışkırtıcılığı çıplaklığında değil, giyinişindeydi. Elimi uzattım. "Müzik açamaz mıyız?" dedi.

Salona gidip küçük el radyosunu getirdim. Yumuşak bir kadın sesi bulup yatağa sırtüstü yattı.

"İki şey," dedi ardından. "Birincisi: Sağımı solumu ısırıp, emmek yok. Bir yerimi kızartır, morartırsan canına okurum." İkincisini sesini incelterek söyledi: "Sonunda dışarı çıkıp elime boşalacaksın. Avcuma; sakın unutma, yatağa değil, elime. Anladın mı?"

Boşalacağım yeri öğrenmiş, ama önemini anlamamıştım. Başlamak için cevap vermemi beklediğini fark edince, "Anladım," dedim. "Hem seni hem de avcunu becereceğim."

Sonra pek konuşmadık. Üzerine eğildim. Teni serin ve pürüzsüzdü. Vücudunda hiç tüy yoktu; bir tane bile. Biraz öpüştük; göğüsleriyle oyalanmadan onu yüzükoyun çevirdim. Daha başından kalçaları ilgimi çekmişti. Acımasız, vicdansız, bencil biri olacağım... Bir yandan altımda hiç erkek eli değmemiş gibi duran genç bedeni öpüp okşuyor, bir yandan da kafamda büyüyen akıl karıştırıcı soruları cevaplandırmaya çalışıyordum.

Birkaç dakika sonra yolumu yitirdiğimi fark edince Dilek kılavuzluğu ele aldı. Karşı koymadım. Benimle yatmak onun fikriydi. Hemen bu işte ne denli usta olduğunu kanıtlamaya koyuldu. Bir sanatçı gibiydi. Atak, tutkulu fırça darbeleriyle resim yapar gibi sevişiyordu. Dudaklarıma, omuzlarıma, boynuma, hatta belime kondurduğu öpücükleri ve dokunuşlarıyla bedenimi yeniden yaratıyor, parmaklarından akıttığı şehvetiyle rengârenk boyuyordu.

Yüzü Nihan'a dönüştüğünde içine girdim. Ilık ve kaygandı, ama şaşılacak kadar esnekti. Asıl şaşkınlık ardından geldi; benden daha sabırsız olduğu açığa çıktığında. Hemen çığlık atmaya başladı. Kesik, güçsüz iniltileriyle oyalanmadım. Vicdanımı kusmak, içimi boşaltmak peşindeydim ben. Boynuna eğildim; belki kulak memesini ısırmama itiraz etmezdi. Soluk soluğaydı. Ona bu denli haz veriyor olmamı inandırı-

cı bulmuyordum. Bunu söylemek üzereydim, ama o benden önce davrandı.

"Yaklaştın mı?" Etsiz, tatsız kulağını hafifçe ısırdım. Elini kasıklarımıza uzatıp, aramıza soktu. "Hadi canım," Açıkça beni yüreklendiriyordu. "Elime, elime..."

Bana kalsa daha oyalanırdım, ama beynim de bana değil ona itaat etti. İki üç sözle efendim olmuştu. Durum korkutucuydu, ama aldırmıyordum. Derinlerden gelen bir dip dalgasıyla ikiye büküldüm, ardından kendimi geriye iterek hazır bekleyen avcuna boşaldım. Benden daha çok çığlık attı. Oysa erkekliğimi kremimle kayganlaşan avcunun içinde hoyratça okşayan hareketli parmaklarının ucunda çıldırmak üzereydim. Nihan, diyecektim, son anda tuttum kendimi. Bedenimdeki tüm sıvıyı sağdıktan sonra beni iterek yana devirdi. "Harikaydı; anlaşılan uzun süredir boşalmamışsın."

Sözlerinin ardından doygun bakışlarını üzerimde tutarak avcundakileri dikkatle göğüslerine sürmeye başladı. İğrenç! Biraz bekledim. Hayır, o yapınca iğrenç görünmüyordu. "Ne yapıyorsun?"

"Cilde iyi gelirmiş. Büyütürmüş de..." 'Delisin', diyebilirdim, ama demek yerine yana dönüp sigara aldım. "Aaa! Sırtına da ne oldu?"

Yaraları görmüştü. Parmakları iki uzun kesiği izlerken, "Kaza," dedim. "Cam saplandı."

İnanmamış gibi bekliyordu. Sigaramı yaktım. Başım döne döne uzaklaşıyordu. İçinde değil, parmaklarının ucunda ölmüştüm. Sağılmış, ama mutlu... "Bence boşuna çabalıyorsun," dedi. "Sen kendini ameliyat filan edemezsin." Başını sallıyordu. "O iş için yumuşaksın..."

Nasıl anladığını sormadım. Belki yüzümde yazıyordu, belki bu yaşa kadar doğru dürüst sevişmeyi öğrenemememden çıkarmıştı. Kim bilir, belki de dediği gibi burnu gerçekten iyi koku alıyordu. Gerindim; hâlâ midem bulanmıyordu.

Şimdilik bununla yetinmeliydim. "Sigara istemezsin, değil mi? Cilde iyi gelmez."

Başını salladıktan sonra sordu: "Bibi'ye nasıl bulaştın?" Bir yandan da giderek akışkanlığını yitiren sıvıyı eliyle göğüslerine yaymaya çalışıyordu.

Onu sevmediğini bile bile, "Bibi'yi tanıyor musun?" diye sordum.

"Hayır, ama Ercü'yü tanırım." Biraz bekledi. "Bok herifin tekidir. Anasından başka hiçbir kadının onu sevmediğine yemin edebilirim." Buna inanırdım. "Aslında bana yardım etti. Geçen Şubat'la Mayıs arasında, altı dergide fotoğraflarım yayınlandı. Tam dokuz kez de televizyona çıktım."

"Şimdi?"

Omuzlarını silkti. "Bir süredir gündemde değilim. Senin rezil karı durumu çaktı; ödlek Ercü de telefonlarıma bile çıkmaz oldu."

"Anladım," dedim.

"Neyi anladın?"

"Ercü'nün boktan, korkak olduğunu..."

"Öyle... Yağcının tekidir. Mart'da İngiltere'ye gittik, orada bir adam vardı. Önünde nasıl yaltaklanıyordu, görmeliydin."

Nedenini bilmeden sordum; içgüdüsel bir merakla. "Ercü'nün yaltaklandığı şu adam, nasıl birisiydi?"

Dirseklerinin üstünde doğruldu. Göğüslerini büyütmek için daha iki tümen adamı sağması gerekirdi.

"Bilmem, otelin lobisinde, uzaktan gördüm onu. Tek hatırladığım, yüzünde büyük bir leke vardı," dedi. "Koleksiyoncu muymuş ne! O gün çok pahalı bir keman almış. Adamın önünde Ercü'nün bir takla atmadığı kaldı. Galiba ondan borç aldı."

"Borç!"

"O gün bana pahalı bir hediye verdi... Artık zenginim," diyordu.

Müzik değişmişti. Eğilip radyoyu kapattım. "Biraz daha içki ister misin?"

"Ya sen?"

İçkiyi getirdim. Dilek, Kadir'in *Denemeler*'ini bulmuş, sayfalarını karıştırıyordu. Kadehleri birbirine dokundurduk. "Demek kitap okuyorsun?"

İnanmakta zorlanan sesine bakılırsa, okumayı tel üstünde yürümek kadar zor bir şey sanıyordu. İçkinin sonunda kolumu burnuna doğru uzattım. "Demek ünlü olacağım; kokusunu alıyorsun." Başını salladı. "Peki, bunun sana ne yararı olacak?"

"Sen ünlü olunca senden söz edilecek. Senden söz edilince, benden de sevgilin olarak söz edilecek..." Kaşlarımı kaldırdım. "Tabii önce birlikte olduğum sersemi sepetlemem gerekecek. Zaten geçiciydi."

Gülmem gerekirdi, ama gülmedim. Açık sözlülüğün de bir sınırı olmalıydı. "Ya sevgilim olmanı istemezsem?"

Gülümseyerek omuzlarını silkti. "Bence istersin..." İnanılır nedeni vardı. "Şimdiye kadar herkes istedi..." Parmaklarını avını yakalamaya niyetli bir örümcek gibi kolumda aşağı yukarı dolaştırdı. "Neler yaptıklarını hatırlasana!"

Benim hatırladıklarım söyledikleriydi. "Demek söz edilmek bu kadar önemli?"

Hızlı hızlı başını salladı: "Bibi güzel bir kadın mı?" Cevabı benden önce o verdi. "Bana sorarsan, kart paçozun teki. Yine de en tepede. Neden? Çünkü sürekli kendinden söz ettirmesini biliyor. Sırrı bu. Dadı meselesini de bunun için tezgâhladı. Önemli olan güzel değil, sürekli konuşulan kadın olabilmek, anladın mı? Bu şehirde iki yılın sonunda sadece bunu öğrendim." Başından sonra elini de salladı. "Anlayacağın güzel kadın çok; İstanbul, eşsiz güzellikte olup da, konuşulmayan kadınlar mezarlığı."

Magazin okuyucusu ve oyuncusuydu, ama annesinden hayatın gizlerini çözebilme yeteneğiyle doğmuştu. O sırada

kapı çaldı. Kımıldamadım. Zil sesi art arda dört kez tekrarlanınca bana döndü.

"Açmayacak mısın?" Başımı salladım. Her zil sesinin geleceği değiştirebileceğine inananlardandı. "Kim olduğunu merak etmiyor musun?"

"Büyük bir ihtimalle yan komşum," dedim. "Adı Kadir, az önce baktığın kitabı yazan adam. Onunla ilgili her şeyi biliyorum. Yakında ölecek ve galiba sevgilisi onu terk etti."

"İçkiyi aldığın mı?" Başımı salladım. "Garip herifin tekisin, ama seni sevdim." Ben henüz karar vermemiştim, ama onu seveceğimden pek emin değildim. "Ne dersin? Tekrar yapalım mı?" Anlaşılan göğüslerini büyütmeye niyetliydi. Yapalım, dememi beklemeden üstüme geldi. Ona yardım ettim. "Sana bir sır. Sevişmeye başlamadan parmaklarımı emersen onlar da sana iyi hizmet eder." Başımı salladım. "Neden uysal bir çocuk olmuyorsun?"

"Parmaklar bana gözleri hatırlatır," dedim.

Beni anlamadı. O, gözleri gören kızların inandığı bir Tanrı'nın çocuğuydu. Melek, Zilan, Selim, Kadir, V... Yetim olmak... Edinmeleri gereken bilinç buydu. Tanrı onları yaratıp sonra -sarhoş bir denizci gibi- terk ederek tek başlarına bırakmamış mıydı? Geride ne kalmıştı? Anı yerine kutsal kitaplar ve peygamber dediğimiz sıkıcı kılavuzlar...

'Artık onlardan birisi değilsin. Unut onları...' Sese kulak verip Dilek'in kendini sergilediği gözlerine döndüm. Hünerli parmakları, vicdanımı göğsümden koparıp atacağım acılı ameliyatın neşteri olabilirdi.

Dakikalar sonra, kendi başına sevgilim olmaya karar vermiş çocuk kadının avcunda hazdan titreyerek ikinci kez çığlıklar atarken birden o perde yırtıldı. Tanımadığım bir yüz vardı karşımda.

Dilek gittikten sonra Kadir'in kapısını çaldım. Uyumamıştı. "Küskünler oylamayı kaybetti; seçimler yapılıyor..." Ardın-

dan, "İçiyorum," dedi, kutlar gibi. İçmeseydi şaşırırdım. Bacardi şişesini uzattım. Şişeyi geri çevirdi. "Sende kalsın. Nasılsa senin fıstık tekrar gelir." Gelir ya da gelmez demedim. "Benimki galiba artık gelmeyecek," dedi. "İçelim mi?"

Öğleden sonra da sormuştu. Başımı salladım, kaşlarını alınmış gibi kaldırınca, "Artık vicdanım yok," diyerek bitirdim sözlerimi.

Hamlet'e benziyordu, ama Hamlet'in sözünü unutmuştu. *'Vicdan hepimizi korkak yapıyor...'*

Geri dönüp yatağı topladım. *Denemeler* açık kalmıştı. Altı çizilmiş alıntıyı o sırada gördüm: *'Umudun iki güzel kızı vardır: Öfke ve cesaret. Öfke, olanlara dayanabilmek, cesaretse değiştirebilmek için...'*

Güzel laftı. Acaba neden altı çizilmişti? Nedenini bilmiyordum, ama korkutucu bir sırrı çözmüşüm gibi ürperdim.

3

Ertesi gün, Aysel'in dediği gibi saat tam on birde, köşesinde -bacakları gibi araladığı iki satırın arasında- sancısız bir doğumla beni dünyaya getiren kadının zilini çaldım. Kapıyı Fatoş yerine Aysel açtı; Bibi, merdivenlerden aşağıya inerek tebaasına iltifat eden bir kraliçe azametiyle arkasında duruyordu. İkisinin de yüzü garipti: Dikkat edince yüzlerinin gülümsemekten dolayı genişlediğini fark ettim. Bibi, içeri girmemi beklemeden Aysel'i kenara itip beni kendine çekti.

"Evveet... İşte sevgili dadımız geldi." Dudaklarımdan uzak durmaya dikkat ederek yanağımdan hafifçe öptü. "Başardık. *Baby Face*!" Çenemdeki kesikle ilgilenmemişti.

Başarının büyüklüğünü yukarı, odasına çıkıp duvara -doğum ilanı gibi- asılmış kupürleri görünce kavradım. Tam sekiz ayrı gazetede haber olarak yer almıştı 'erkek dadı'. Daha şimdiden dört televizyondan röportaj isteği vardı. İki maga-

zin dergisi, şapkasız ve gözlüksüz fotoğrafım için Fatoş'a para teklif etmişti. Burnundan kıl aldırmayan ve genellikle politik yazılar yazan dört köşe yazarı bile habere ilgisiz kalmamış, kınadıkları olayı sosyolojik bir boyutta ele alarak eleştirmişlerdi.

Bibi, "Olumlu ya da olumsuz, fark etmez," diyordu. "Yeter ki haberin patırtısı olsun."

O da bu haftaki üç yazısını bana ayıracaktı. Sancısız, ama oldukça gürültülü bir biçimde kutlanan bir doğum olmuştu benimki. Bundan böyle gece gündüz siyah güneş gözlüğü takacak ve Bibi açıklayıncaya kadar kimliğimin gizli kalmasına dikkat edecektim...

Tam karşımdaki kupürde, evvelsi akşam bardan çıkarken çekilen, Aysel'le Bibi'nin arasında utangaç bir tutuklu gibi göründüğüm fotoğrafa bakınca midem kısa bir an için kasıldı. Kulağımın dibindeki şeytanla aynı anda fısıldadık: "Vicdanın, vicdanım yok..."

"Şimdi beni dinle." Şeytanla vicdanımı bırakıp emirlerini almak için Bibi'nin karşısına geçtim. "Her şey iyi başladı. Böyle de gitmesini istiyorum." Elimden tutup çocuğuymuşum gibi yanına oturttu. "Bu andan itibaren bir sürü kişi peşine düşecek, arayacak. Magazinciler, paparaziler, televizyoncular, şöhret avcısı kızlar... Hiçbirine benimle konuşmadan cevap vermek yok! Anladın mı?"

Kızlardan ilkini iki kez becermemiş gibi, "Anladım," dedim.

"Herkes kim olduğunu bulmaya çalışacak... Eğer kendini çabuk ele verirsen, olay hemen küllenir... Biter. Magazin tüketilen bir şeydir; hem de çok çabuk. Bu yüzden azar azar verilmeli. Anladın mı?"

Amin der gibi, "Anladım," dedim yeniden.

"Güzel. Adım adım ilerleyeceğiz... Bu olayı en az iki ay sürdürmeliyiz." Aysel'e dönmüştü. Aysel başını onay verir-

miş gibi eğince gülümsedi. "Herkes bizden söz edecek." 'Benden' demek istiyordu, ama üzerinde durmadım. "Bu nedenle projemizi uygularken akıllı olmalıyız."

"Tamam," dedim. "Peki, Berk ne olacak?"

"Berk'e boş ver," dedi Bibi. "Olay onu aştı."

Göğsümde ince bir sızı hissettim. Öfke benzeri bir titreme: Vicdanımın kalıntıları olmalıydı. Ya köpek! O neredeydi? Sonra köpeği de Berk'i de düşünmekten vazgeçtim. Kendimi düşünmeyi öğrenmemin zamanı gelmişti.

"Pekâlâ, bu işten benim çıkarım ne olacak?" Bibi'nin yüzü geniş bir gülümsemeyle iki yana doğru yayıldı. "Sence bir iki reklam filminde bir rol kapabilir miyim?"

Aysel'le birbirlerine baktılar, ardından ikisi birden, aynı anda kahkaha attılar. "Demek bebeğim, reklamlarda oynamak istermiş, öyle mi?"

Bibi bir yandan gülüyor, bir yandan yanaklarımı okşuyordu. "Öyle," dedim elini iterek. "Beş yıl önce iki kez oynamıştım."

"Tatlım, sen hiç televizyon seyretmiyor musun? Reklamlarda güzel erkeklere yer yok artık. Taşralı hödükler, varoşlu bitirimler revaçta."

"O zaman bu işten elime pek bir şey geçmeyecek," dedim.

Bibi ona dönünce Aysel elime neler geçeceğini saymaya başladı. "Alacağın para çalışma günlerine göre artacak. Bir sürü yere ücretsiz üye olursun. Bilinen, ünlü yerlerde yemek ve bazı barlarda içecek için tek kuruş harcamazsın. Hatta giyim masrafın bile düşer. Eğer bir de dizicilerin ilgisini çekersen..."

Alacağım para iyi ya da kötü demeden Bibi'ye bakmaya devam ettim. Sonunda ayağa kalktı. "Tamam, eğer sözlerimi dinlersen ve işler de böyle giderse ayda bir binlik alırsın. Oldu mu?"

Oldu demeden önce Aysel'e döndüm. Aysel açıkladı. "Bin dolar..."

Biraz bekledim, sonra başımı salladım. "Bin beş yüz ve para peşin."

"Bin, yarısı peşin," dedi Aysel.

Şes, 'iyi pazarlık, susup sabretmektir' deyince arkama yaslanıp bir sigara yaktım. Bir ara bin dolarla kaç şişe süt alınabileceğini merak ettiysem de çabuk kurtuldum bu meraktan. Bibi çok geçmeden ayağa kalktı. Sevdiği oyun yarıda kalmış gibi suratı asılmıştı. "Tamam, paranı yarın kokteylden önce alacaksın."

Sigaramı söndürüp onu kendime çekerek öptüm. Dudaklarına epeyce yaklaşmıştım, ama bu kez itiraz etmedi. "Anlaştık," dedim, pek sevinmiş görünmeden.

Bibi ellerini birbirine çarptı ve hızla *Dadı Yaratmak* adını verdiği projenin safhalarını anlatmaya koyuldu. Önce köşesinin altında bana *Dadım Cevap Veriyor,* diye bir bölüm açacaktı.

"Merak etme," dedi hemen. "Gelen maillere cevapları Aysel'le ben yazacağız." Az sonra Boğaz turu atacaktık. Tekneyle, birlikte; birkaç mayolu resmimi çekeceklerdi. "Kadınlar kalçalarını merak ediyorlar," diye açıkladı. Asıl büyük patırtı ay sonunda, yalnızca 25-40 yaşları arasındaki, Eylül doğumlu kadınlar için düzenlenecek *Dadıyla Doğum Günü Partisi* adlı toplantıda kopacaktı. Sözlerinin burasında keskin bir çığlık atarak cümlesini de kesip kopardı. "Ortalığın tozunu atacağız. Parti işi tutarsa, Ekim doğumlular için de yaparız."

"Neden 25- 40 arası?" dedim. "Belki partime bütün kadınları isterim?"

Bibi yine Aysel'e döndü. O zaman anladım. Her şeyi tasarlayan oydu. "Çünkü projenin hedef kitlesi 25- 40 yaş arası, tercihen tek başına yaşayan, eğitimli, kent kökenli, çalışan ve satın alma gücü olan kadınlar..." dedi Aysel. Gülüyordu; büyük bir olasılıkla budalalığıma. "Belki sanatta, politikada neyin ölümsüz olacağı, geleceğe kalacağı konularında erkek-

ler söz sahibi, ama bugüne, şimdiye kadınlar karar veriyor; bu tür kadınlar. Neyin moda olacağına, neyin satacağına, neyin değer kazanacağına, neden sıkılacağımıza, bizi neyin eğlendireceğine..."

Aysel'in, 'neyin' diye, sürüp giden nutkunu dinlerken bir ara gözüm aynaya ilişti. Çenemdeki kesik hâlâ belirgindi, ama yüzümde -içimde büyüyen- utancın izi yoktu. Olsaydı da cevabım hazırdı: Ben kusarak ölmek istemiyorum; bu şehir kocaman bir pasta ve ben de bir ısırık alacağım...

O sırada cep telefonu çaldı. Nihan, yorgun sesiyle karşımdaydı. "Beni aramışsın."

"Dün aradım," dedim.

"Yani!"

İşim olduğunu, bitince arayacağımı söyleyip, "Allahaısmarladık," dedim. Telefon, kapatır kapatmaz tekrar çaldı. Bibi'nin asılan yüzüne aldırmadan açtım. Bu kez de burnu iyi koku alan kadını buldum karşımda. Parmaklarını hatırladığımdan olacak, ürperdim. Ne var, ne yok demek için aramış. "İşim var," deyip onu da başımdan savdım.

Bibi buz gibi bir sesle, "Şu Allah'ın belası telefonu kapat, bebeğim," dedi.

Telefonu kapattım; bin beş yüz dolar için denize bile atardım. Birbirimize gülümsedik.

Evde bir şeyler atıştırıp, Aysel'in çevrede gazeteci olup olmadığını kontrol etmesinden sonra Bebek'teki tekneye gittik. Fotoğrafçı bizi orada bekliyordu. Arada göğsüm ağrıdığında, dolarları, bedava yemekleri ve hakkında konuşulan birisi olacağımı hatırlıyordum.

Aysel'i karada bırakıp açıldık. Zavallıyı deniz tutuyormuş. Mayolar kabindeydi, giyinip yukarı çıktık. Bibi, vücudumun beyazlığını görünce epeyce güldü. O tunç bir heykel gibi bronzlaşmıştı. Çıplaklığı kışkırtıcı değildi; arzu uyandırmıyordu. Dikkatlice bakınca asıl istediğimin onu becermek

değil, canını acıtmak olduğunu fark ettim. Evet, canını yakacaktım; üstelik bunu yaparken sızlayacak bir vicdanım da olmayacaktı. Uzattığı güneş gözlüğünü gülümseyerek alırken bunları düşünüyordum.

Çekimler üç saat sürdü. Bir makyöz çenemdeki yarayı makyajla kapattı. Sonuna doğru epeyce üşüdüm. Tekrar aynı yere döndük. Bibi, fotoğrafçıyı gönderdikten sonra geriye dönerek şapkayla, gözlüğü unutmamamı işaret etti. Yakındaki otelin barına gittik. İlk içki boyunca sessizdim. Bibi, neredeyse hiç ara vermeden cep telefonuyla konuştu. Sonuncusu Ercü'ydü. Gülüyordu, ama kızgınmış gibi sert bir sesle adama yarın akşamki kokteylden sonra eve gelmemesini söyledi. Konuşurken bana bakıyordu. Bitirince, "Aslında ona aldırmıyorsun," dedim. "Onun kadar içen biri yatakta ne işe yarar ki?"

Yine güldü; oysa cevabı mantıklıydı: "İşe yaramasını beklediğim yer yatak değil, bebeğim."

İkinci kadehe başladığımda mutluydum. Midem -bir iki hafif gerilmenin dışında- saatlerdir iyiydi. Yarın akşam Ercü karısının yatağına doğru yol alırken, ben cebimdeki bin beş yüz dolarla Dilek'in eline boşalıyor olacaktım. Kalkıp tuvalete gittim, Nihan'ı aradım. Sesi hâlâ yorgundu. Gece yarısına kadar evde olduğunu söyledi. Telefonu kapatıp bara geri döndüm. Aysel gelmişti. İkinci kadehi gülerek bitirdik. Soru üçüncü kadehte aklıma geldi. Ekim'in sonundan söz ettiklerinde. "İki ay sonra ne olacak?" dedim.

Aysel'e bakıyordum, ama soruyu Bibi'ye sormuştum; o da biliyordu bunu. "Hiç," dedi. "Yaşayıp gideceğiz."

"Yani yeni bir şey bulacaksınız," dedim. "Yeni bir proje. O zaman da eskisini buruşturup bir köşeye atacaksınız."

Bibi uzanıp koluma dokundu. Ona döndüm. "Bizde işler böyle yürür. Sürekli yeni şeyler bulmalısın..."

Yeni şeyler... 'Şimdiki şey' bendim; iki ay sonra -o da eğer şansım yaver gider, proje o kadar sürerse- 'eski şey' olacak-

tım. Dün olsaydı midem bulanırdı, ama bugün vicdansızdım; bulanmadı. "Anlıyorum," dedim. "Magazin dediğimiz bu."

"Magazini küçümseme." Kraliçe, sanki tehlikedeymiş gibi egemenliğini savunmaya koyuldu. "Magazin kristal bir aynadır; ülkemizin üstüne tutulmuş bir ayna. Hiç kimse, küçümseyen ve eleştirenler de dahil, magazinsiz yapamaz. Sporcular, işadamları, sanatçılar, yazarlar, hatta politikacılar. En büyük magazin yıldızları onlar değil mi?"

Bıraksam listeyi Tanrı'ya kadar uzatacaktı. "Tamam, küçümsemem," dedim, küçümsenmiş, modası geçecek bir proje olduğuma aldırmadan. Kristal aynasının içinde parıldayan kraliçeden Aysel'e döndüm. Annem Bibi'ydi, ama ayak işlerini o yapıyordu. "Karnım acıktı," dedim.

Bir şeyler ısmarladık. Hâlâ midemin bulanmaması mucizeydi. Yemeği bitirmeden telefonum çaldı. Karşımda Dilek'i bulacağımı bilerek tuşa bastım. O'ydu. "Naber?" dedi, küçük bir külhanbeyi gibi.

"Başımda şapka, gözümde güneş gözlüğü var; yemek yiyorum," dedim.

"Buluşalım mı?" Bibi'ye baktım. Beni dinliyordu. "Yalnız değil misin?" Cevap vermeyince Dilek aceleyle söyleyeceklerini bitirdi. "Anladım, o cadıylasın... Neden işin bitince bana gelmiyorsun, sabaha kadar boşum. Adresi mesajla bildiririm."

Telefonu kapatıp açıklama bekleyen Bibi'ye döndüm. "Eski bir tanıdık."

"Dediklerimi unutma, peşine bir sürü parazit düşecek." Uyarı bitince, emir için ellerini salladı. "Hadi çabuk olun. Saat dokuzda Akmerkez'de olmalıyım. Sevgili genel yayın müdürümüz kitaplarını imzalayacak..."

Nihan'ın zilini çaldığımda saat dokuz buçuktu. Başım hafifçe dönüyordu, ama midem iyiydi. Kapıyı o açtı. Boyunu

kısaltan uzun askılı bir elbise vardı üzerinde. Yüzü mezardan kalkmış gibi bembeyazdı. Saçlarının rengini keskinleştiren bu olmalıydı. Arkasına göz attım; Orhan'ı göremedim. "Yalnız mısın?" Cevap vermedi. "Yerinde olsam bu kapıyı boyatırım. Böyle berbat bir sarı görmedim. Kaz boku..."

Kapının renginden söz etmedi: "Soyguna mı geldin?" Şapkayla gözlüğü çıkarıp içeri girdim. Zeynep kavanozunda tembel tembel yüzüyordu. Ortadaki yapboz toplanmıştı. Büyük bilgisayar açıktı. Sis gibi incelmiş, mavi bir bulutun arasında binlerce küçük ışık parıldıyordu. Nihan, büyülenmiş gibi ekrana baktığımı fark edince açıkladı: "İnternette bir site. 50 dolar verirsen, uzak galaksilerden bir yıldız satın alıp, kendi adını verebiliyorsun."

"Sen aldın mı?" diye sordum. Cevap vermedi. Almıştı. "Hangisi?" Birlikte ekrana yaklaştık. Parmağı sağ üst köşede okla işaretlenmiş -ötekilerden uzakta- iki yıldızdan, soluk olanını gösteriyordu. "Bu yıldızın adı Nihan mı, şimdi?"

"Melek," dedi. "Fethi, bana öyle derdi."

"Neden yanındaki parlak olanı almadın?"

"Aldım; onun adı Fethi."

Ben ona bakıyordum, ama o bana değil, Fethi'ye bakıyordu. Yüzü beyaz, sesi cansızdı. "Kötü görünüyorsun," dedim.

Demek bütün gece çıplak gözle görünmeyen yıldızları seyretmişti. Eğilip sağ elimle ensesinden tuttum, kımıldamasına fırsat vermeden dudaklarından öptüm. Bunu neden yapıyordum? Belirgin bir fikrim yoktu; sanırım hep yapmak istediğim için, belki de direncinin zayıfladığını hissettiğimden.

Önce şaşırdı, ardından -içgüdüsel bir tepkiyle- dudaklarıma karşılık verdi. Uzun süredir öpülmemişti. Bunu hemen anladım. Şaşkınlığı geçip aldığı haz utançla örtülünce, bedeninden umulmayacak bir güçle kendini geriye atarak yüzüme sert bir tokat savurdu. Sesi de eli gibi acı vericiydi. "Ne istiyorsun benden?"

Yanağımı tuttum. "Nasıl başlarsa öyle gider... Bugün şansım tokattan açıldı."

"Neden geldin?"

Savunma hattını orada kuracakmış gibi koridora kadar gerilemişti. "Ne zaman buraya gelsem, defol der gibi, böyle söylüyorsun," dedim. Başımı salladım. "Bu hiç hoşuma gitmiyor."

"Defol!"

"Tamam... Önce şunu dinle. Ercü, geçen Mart'ta genç bir mankenle İngiltere'ye gitmiş. Kız, Ercü'nün çok saygı gösterip, yaltaklandığı bir adamla karşılaştıklarını söylüyor orada. Adamın Ercü'ye para verdiğine de emin..." Koridorun ağzından masaya doğru geliyordu, ama ona bakmadım. Yıldızları seyrediyordum. Baksaydım kötü bir görüntüyle karşılaşacaktım: Avının kokusunu alan, gözleri parıldayan bir yırtıcıyla. "Adam antika koleksiyoncusuymuş," diye devam ettim. "O gün çok değerli bir keman almış ve..."

Başımı kaldırdım. Tenimde hissettiğim titreşim yüzünden. Nihan, sabit fikrinin etrafında salınıp duruyordu. O günün geldiğini biliyormuş gibi. "Ve?" dedi.

"Adamın yüzünde leke varmış."

"Hayalet!" Bağırmıştı.

"Belki hayalettir, belki değildir," dedim. Sesim yumuşaktı. "Buraya bunu söylemek için gelmiştim."

Bir süre sustu. Kendine gelmek için derin derin soluk alıyordu. "Kızı iyi tanıyor musun? Yani tekrar görecek misin?"

"Kızıl saçları var ve birazdan evine gideceğim," dedim. "Becermeye..."

"Otur!" Aslında oturmak değil, arkama bile bakmadan bir an önce çekip gitmek istiyordum. Ama oturdum. Şeyda'dan beri kararlı kadınların sözlerini dinlediğimden belki de. "Bu çok önemli bir ipucu olabilir." Çabuk toparlanmıştı. "Bak şimdi; git ve o kızdan şunları öğren! İngiltere'ye hangi

tarihte gittiler, hangi uçakla gidip, hangisiyle geri döndüler, hangi otelde kaldılar. Adam da aynı otelde mi kalıyordu?"

Gözlerine değil, ağzına bakıyordum. Az önce bana sevilmek istemediğini anlatan ince dudaklarına. "Öğrenirim. Ama sonra sana borcum kalmaz. Ödeşmiş oluruz. Artık kendi başınayım."

"Yani?" İlle de bir cevap. Omuzlarımı silktim. "Ne değişti?" dedi.

"Artık vicdanım yok," dedim. "Acı çekmemenin en kestirme yolu, cehennemi kabullenmek."

Kabullenme der gibi başını sallıyordu. "Emin misin? Gerçekten yapmak istediğin bu mu?"

"Yaşayan itaat edendir," dedim. "Tanrı da bunu söylemiyor mu? İtaat et! Vicdanıma kulak verirsem, sonunda V gibi sürekli kusma illetine yakalanacağımı biliyorum. Oysa niyetim, dişlerimi geçirmişken bu kentten küçük bir parça koparabilmek."

Daha devam edecektim ama duvardaki denize uzanmış, temreni kayalardan dökülmüş garip ok kafamı karıştırıyordu. Acaba ona V'yi gördüğümü söylesem miydim? Elini omzuma koydu. Aklımdan geçen her şeyi biliyor gibi bakıyordu. Söylemeyecektim. "Asıl şimdi acı çekiyorsun; farkındayım."

"Hayır," dedim, inatla. "Belki yarın gazetede fotoğraflarımı görünce yaptıklarımdan biraz utanırım, ama o da geçer."

"Senin sorunun ne, biliyor musun? Hiç egon yok." Hayatının önemli bir kısmını egosunu alt etmeye çalışarak geçirmiş birisi gibi yargısından emindi. "Şu kız," diye devam etti: "Kızıl saçlı; nasıl birisi? Güvenilir mi?"

"Ruhunu değil, bedenini veren kadınlardan... Ne görüyorsan o; yani, aldanma şansım ötekilere göre daha az."

"Bir şey içer misin?"

"Yeterince içtim," dedim. "Kahve istersem, aşağıdaki sokakta bir tane kahvehane var, hatırlıyorum."

"Teklife kahve de dahildi," dedi. "Hadi gel, birlikte yapalım... Çenene ne oldu?"

Sesi neredeyse koruyucuydu. Belki bu yüzden kendimi ağır bir yük gibi omuzlarımda taşıyarak peşinden mutfağa gittim. Beni elinin altından kaçırmak istemiyor... Alışık hareketlerle kahve yapışını izlerken böyle düşünüyordum. "Dadı meselesi dal budak salacak; öyle anlaşılıyor."

"Bibi olayı büyütecek," dedim.

"Becerikli olduğunu kabul etmeliyiz. Nasıl patırtı çıkaracağını iyi biliyor." Ardından tekrar sabit fikrine döndü: "Kızın adı ne?"

"Dilek," dedim. "Soyadını bilmiyorum. Nisan ayındaki magazin dergilerine bakarsan bulursun. Genç, kısa kızıl saçlı ve ince yapılı." O sırada kapı çalındı. Birbirimize baktık; onun gözleri de keşke çalmasaydı diyordu. Kahveden bir yudum aldım. Yine yumuşuyordum. "Kızdan istediklerini öğreneceğim, ama sonra el sıkışıp ayrılacağız. Herkes kendi yoluna."

Gözleri kısıldı. Öfke? Üzüntü? Belki başka şeydi. "Önce öğren, sonra bakarız."

Ayrılık kararını tek başına alamazsın... Böyle mi demek istiyordu? Belki, 'alırım,' derdim, ama Nihan mutfaktan çıktı. Belki de diyemezdim: Kendimi kandırıyordum. Beğendiğim, aşık olduğum kadınlar kararlı biri olmadığımı fark ediyorlardı. Aşık olduğum? 'Ona aşık değilim,' dedim, sinsi sese.

Kapının açıldığını duyunca salona döndüm. Orhan, Zeynep ve İsmail; çete, tam kadro misafirliğe gelmişti. "Bu akşam bir işimiz var," dedi Nihan.

Demek onları kendisi çağırmıştı. Öyleyse evin gizliliği artık o denli önemli değildi. Hiç biri patronun evinde ne aradığını merak etmişe benzemiyordu. "Herkese merhaba," dedim.

Zeynep'le İsmail selamıma karşılık verdiler, Orhan elini kaldırmakla yetindi. Nihan beni işaret ederek, "M bu akşam bize katılmayacak," dedi. "Başka görevi var."

Aceleyle kahveyi bitirip şapkayla gözlüğü alarak Dilek'in evine doğru yola çıktım.

Maçka'daki gösterişli apartmana vardığımda gece yarısına birkaç dakika kalmıştı. Dilek, kapıdan girer girmez boynuma atıldı. "Gördün mü, bir günde şöhret oldun?" Uzattığı dudaklarını öptüm. "Bunlar da ne?"

Şapkayla gözlüğü çıkardım. Neredeyse çıplaktı, oysa giyinik olmasını yeğlerdim. "Gizleniyorum," dedim.

Onu aşan bir zevkle döşenmiş küçük bir dairede yaşıyordu. Dinlendirici renklerin hakim olduğu salondaki sehpanın üstünde biri dolu, öteki boş iki kadeh vardı. O içiyordu; şişeyi gösterince başımı salladım. "Çok, çok sorum var," dedi.

Soruların hepsi Dadı patırtısıyla ilgiliydi: Neler planlanıyordu, ne kadar sürecekti, Bibi başka neler düşünüyordu? Sorularını geçiştirdim. Bibi'nin benimle pek ilgilenmediğini, şimdilik tek isteğinin peşime düşecek fırsatçılardan uzak durmam olduğunu söyledim. Fırsatçı değilmiş gibi güldü. İçkisi bitmişti. "İçkin bitti," dedim.

Erkekleri anlama konusunda yetenekliydi. Elimden tuttu ve koridora yürüdük. Yatak odasının cırtlak renklerini görünce, emin oldum: Evin sadece bu odası ona aitti. Onun gibi birinin, renklerin gizini sadece iç çamaşırlarında arayacağını tahmin etmeliydim. Antre ve salona hakim olan o ince zevk, koridorda solmuş, burada da yok olmuştu. Soyunurken yandaki disk çaları açtı, sonra kulağıma eğilip ona ne yapmamı istediğini söyledi.

Gözlerimin içine kadar kızardım, ama yine de dediklerini yaptım. Bu kez yüzükoyun yattığı yatakta, dişlediği yastığa lehimlenen dudaklarını aralayan sessiz, cansız iniltiler değildi; kalçalarına yaslanıp, boşalmamı istediği yere yavaş yavaş girerken, parmaklarım yerleştirdiği ıslaklığının içinde geziniyordu. Beni içine çektiği zevk kuyusunda art arda sarsılırken ben de onun kadar yüksek sesle bağırdım.

Otuz iki yaşındayım; daha kadın bedeni, kadınlarla sevişme konusunda öğrenecek çok şeyim var... Sırtüstü devrildiğim yerde soluk almaya çalışırken bunları düşündüm. Harika bir kızı az önce -daha önce hiçbir kadını becermediğim bir şekilde- becerdim, yarın bin beş yüz dolarım olacak ve midem bulanmıyor... Ardından da bunları... "Nasıldı?"

O göğüslerini kremleyememişti, ama halinden memnundu; neredeyse mutlu. Geçen seferkinin aksine bu kez kendisini öne alarak sevişmişti. Edepsiz yaratıcılığını öven bir sesle, "İyiydi," dedim. "Çok iyiydi."

Kapıldığımız hazlar tenimizi saran nem gibi buharlaşınca, ikimiz de yeniden öğrenmek istediklerimizin peşine düştük.

Dilek, "Seni kullanıyor," dedi, Bibi'yi kastederek. "Ama ileride, olay büyüyünce başka şansların da olabilir." Yüzüne baktım. Onun da planları vardı. "Bibi medyada tek değil."

"Öyle," dedim. "Şu başını kazıtan adam, karşılaştığımız gece yanında olan, o ne oldu?"

"Sepetledim."

İstediğini istediği zaman sepetleyebilen biri gibi bakıyordu. Çocuksu bir kibri vardı. İnandığıma karar verinceye kadar öyle baktı; sonra gülümseyip yataktan kalkarak odadan çıktı; geri döndüğünde elinde dolu iki kadeh vardı. Yanıma oturdu; uzattığı kadehi aldım. "Biliyor musun, gözlerin çok güzel."

"Kızıl saçlıların gözlerimi beğendiğini biliyorum," dedim.

Öteki kızıl saçlıyı merak etmedi. "Birlikte olursak çok şey başarabiliriz." 'Çok şey'den neyi kastettiğini sormayı düşündüm, ama ses beni uyardı: 'Hakkında konuşulmak...' Gülümsedim. Dilek, onun dilinde gülümsemek evet demekmiş gibi atıldı. "Bence iki üç hafta bekle, olay iyice olgunlaşsın, sonra hangi televizyon programına katılsan en azından bir onluk kaparsın." Onluk! Yine ses açıkladı: 'On bin dolar...' İşaret edince kadehimi uzattım; kadehini benimkine dokundurdu. "Ne dersin?"

"Belki evet derim," dedim. "Ama işbirliği yapacaksak önce birkaç soruya cevap vermelisin."

Neden Ercü'yle ilgilendiğimi bir türlü anlayamadı. Zaten ben de anlatmadım. Nihan'ın cevaplarını öğrenmemi istediği soruları sordum. Türk Hava Yolları'yla uçmuşlardı. Tarihler? Emin değildi; hatırlamıyordu. Sonunda Hyde Park'da çektirdiği fotoğrafın üstündeki tarih imdadına yetişti. 18 Mart'ta gidip, 22'sinde dönmüşlerdi. Otel sorun olmadı. Çünkü hatıra olarak bir sürü kibrit almıştı yanına. Yatağının yanındaki komodinin çekmecesinden çıkardığı, üzerinde adres ve telefon numarası yazılı küçük mavi kutuyu uzatırken endişesiz bir sesle sordu. "Karısına mı gammazlayacaksın?"

"Hayır," dedim. "Gammazlama yok."

"Peki, bana bir zararı dokunur mu?"

Hem başımı, hem de kaşlarımı kaldırdım. Başkası olsam, beni de sepetlerdi, ama o 'konuşulan kadın' olmak istiyordu. Boş kadehini gösterdi. Başımı salladım. Bir kez daha sevişecek gücüm kalmamıştı; ona da böyle dedim. Göğüslerini sordu; "İkisi de güzel," dedim. Bir ara büyütmeyi düşünmüş, ama ameliyattan korkuyormuş. Hem dini inançları da buna engelmiş. Ağzım açık ona bakakaldım. İstanbullu'ymuş, ama ailesinin kökleri Konya'ya uzanıyormuş. İki yıl öncesine kadar her ramazanda oruç bile tutarmış.

Getirdiği dergilere, ajanslar için çektirdiği fotoğraflara baktıktan sonra, saat üçe gelirken uyuduk. Soyadı Solmaz'dı; Nihan'a söylemek üzere aklımın bir köşesine yazdım. Disk çaları kapatmadı. Tanımadığım bir kadının ince sesiyle birlikte uyuduk.

4

Sabah saat onda gözlerimi açtım. Dilek, kulaklarında tıpa vardı -gözlerinde de maske- uyuyordu; yataktan kalktığımı

fark etmedi. Giyinip sokağa çıktım. Bulutsuz, berrak bir gün vardı önümde. Midemi yokladım; iri solucan uykudaydı. 'Vicdansızlık en iyi uyku ilacı...' Başımı salladım. Ses, benim gibi, arada akıllı laflar ediyordu.

Vapura binerken gazete aldım. Bibi'nin köşesinde mayolu kocaman bir resmim vardı. Gazeteyi hemen kapattım ve ancak dakikalar sonra Kadıköy'e yaklaşırken tekrar açtım. Bibi, Boğaz'da güneşlenerek geçirdiğimiz öğleden sonrasını anlatıyor ve haberi veriyordu: Sürpriz ve fotoğrafların devamı Pazar'a... Midemdeki o şey kımıldayınca gazeteyi yana bıraktım.

Daha merdivenlerden antreye adımımı atmıştım ki, Kadir'in kapısı açıldı. Saatlerce gözetleme deliğinin başında beklemiş olmalıydı. Hemen konuşmaya başladı. Sabırsızlığı sesini tel gibi inceltmişti.

"Çıkar şu şapkayı. Az kalsın tanımayacaktım." Öfkeliydi de. "On iki saat demiştin. Yirmi dört saat oldu; hanımefendiden hâlâ haber yok. Yer yarıldı dibine geçti sanki."

Kolumdan tutup beni dairesine doğru sürüklerken sordum. "Ne yapmamı istiyorsun?" Soruyu duyunca durdu. Yolun sonu... Ne yapacağını bilmiyordu; alacağı cevaptan ötesini düşünmemişti. Onu zorlamamalıyım, ölecek, diye düşündüm; "Peki," dedim. "Hadi gel."

'Vicdanın yok,' diye araya girdi ses; 'unutma!' Kadir kendini koltuğa atınca karşısındaki sandalyeye iliştim. "Hastanede de mi yok?"

"Hiçbir yerde," diye mırıldandı. "Ne hastanede ne de evde... Selim'e sordum, onu da aramamış. Cep telefonu da kapalı... Beni terk etti."

"Belki sakin bir kafayla karar verebilmek için bir yere gitmiştir," dedim.

Başını salladı. "Öleceğimi öğrendi, ama bana koşmadı... Eğer..."

Devam etmeyince 'eğer'i bıraktığı yerden aldım: "Eğer ona seçme hakkı verdiysen, sonuçlarına da katlanmalısın."

"Bunu bana nasıl yaptı?"

Evham! O bulaşıcı yaşlılık hastalığına yakalanmış olmalıydı. "Ne yaptığını bilmeden, nasıl yaptığını bilemem; öyle değil mi?"

Yüzüme baktı, sonra, "Öyle," dedi.

Öyle'de kaldık. Ben sigara yaktım, o istemedi. İhanete uğramış gibi bakıyordu. Ömrünün sonunda karşısına çıkan aşk, ölümünü unutturmuş, önüne geçmişti. Sıkıntıyla baktım. Kendisi olmaktan vazgeçmişti. Çok şey söylememiştim; topu topu üç dört cümleydi hepsi, ama söyleyebileceklerim bu kadardı. Sustum. İmdadıma zil sesi yetişti. Ben daha doğrulmadan Kadir kapıya varmıştı bile.

Gelen Mine değil, Selim'di. Salonun ortasına kadar dik adımlarla yürüdü. Gözlerine bakmadım. O kimseye bakmıyordu; gözleri her zamanki gibi ayak uçlarındaydı. Hemen konuşmaya başladı: Okuya okuya ezberlediği bir ilanı tekrarlar gibiydi.

"Melek'i ikna etmelisiniz, yoksa Mehmet'i bırakıp Eskişehir'deki akrabalarının yanma gidecek; dün bütün gece Umut'un telefonu çaldı. Yakında Zilan'la evleneceğim. Ulviye onlara ilişmekten korkuyor..." Sonra sözlerini noktaladı. "Seçimler olacak..."

Oylamayı duymuştu. "Ya Mine?" dedim.

"Bence her şey yolunda. Yarın gelecek."

Yan gözle Kadir'e baktım. Haber onu heyecanlandırmıştı. "Emin misin?" diye atıldı.

Selim, "Eminim," dedi. Tekrar bana döndü. "Telefon uzaktan geliyordu."

Sigaramı söndürdüm. Birisi ölüm ülkesine adım atmak üzere olduğunu unutup duran bir çatlak, ötekisiyse kendi kazdığı kuyuya düşüp sonra tekrar çıkan bir çılgındı. Üç gün önce ol-

sa, onları akrabam olarak bağrıma basardım, ama durum değişmişti. Ben cehenneme teslim olmuştum, onlarsa hâlâ düştükleri yerde sırtüstü yatıyorlardı. "Ben gidiyorum," dedim.

"Melek ne olacak?"

"Onunla Mine konuşsun," dedim, Selim'e. "Nasılsa gelecek."

Sonra eve döndüm. Mutfakta bayatlamış bisküviler vardı; salona döndüğümde Aysel aradı. Beni akşam saat sekizde Taksim'den alacaklarını söylemek için telefon etmişti. "Ceket giymeyi, şapka ve gözlüğü unutma..."

"Unutmam," dedim.

Dilek'i aradım. Yeni uyanmış. "Keşke yanımda olsaydın," dedi.

"Keşke," dedim. Biraz konuştuk. Sepetlediği erkek arkadaşının galerisine uğrayıp kullanması için ona verdiği arabayı bırakacakmış... "Sana araba alamam," dedim.

Güldü. Hakkında söz edilen kadın olmak için her şeye razıydı: Fakirliğe bile. Konuşmanın ardından koltuğa oturdum. Gece boyunca arayan kimdi? Uysal merakımı aşındırarak bedenimi ele geçirmeye hazırlanan uykuya teslim olurken bunu düşünüyordum.

Garip rüyalar gördüm. Çoğunda V vardı. Sonra İsrafil'in borusu çaldı; doğruldum ve önümde beliren gizli geçitten gün ışığına çıktım. Kapının zili bir kez daha çalmıştı.

Antredeki karanlığı emen Zeynep'i zorlukla seçtim. Işık Tanrıçası'na dönüşmüştü. Onu görebilmek için gözlerimi birkaç kez açıp kapamam gerekti. Arkasındaki koyu karanlığın içinde İsmail ve Yusuf vardı. Kenara çekildim; içeri girdiler. Yusuf küçük bir bavul taşıyordu. "Patronu yakaladılar," dedi, elindekini yere bırakınca. Zeynep'e döndüm. "Polisler," diye açıkladı. "Bizi bekliyorlardı."

"Nerede?"

"İkinci depoda."

Sanki birinciyi biliyormuşum gibi konuşan İsmail'e baktım. Kaşları oynuyordu. Yusuf bavulu masanın üstüne koydu. Açıklamayı yine Zeynep yaptı.

"İçinde disketler ve belgeler var. Evini arayabilirler. Patron dönünceye kadar sende kalacak." Büyük hasır çantasını açtı ve içinden çıkardığı beze sarılı bir paketi uzattı. "Bu da."

"Tabanca bizde kalsın!"

Zeynep, İsmail'i geri iterek bağırdı. "Hayır, dedim sana."

Meydan okuyan iki düşmanı andırıyorlardı. Tartışmayı duymamış gibi silahı aldım. Üçü de yorgundu; ürkek gözleri bütün gece uyumadıklarını ele veriyordu. İsmail, Zeynep'e yaklaşınca Yusuf araya girdi. İsmail, hâlâ Zeynep'e bağırıyordu. "Eğer zenginlik silahla korunuyorsa, zenginliği silahla ele geçirmeye kalkışmanın nesi yanlış?"

"Patron silah yok dediyse, silah olmayacak."

"Eğer dün gece silahı kullansaydık, bekçiyi sustururduk. O da yakalanmazdı."

"Susun!" İkisi de bana dönüp sustular. "Yukarıda her söylediğinizi duyan birisi var," dedim.

Zeynep, seviştiğimiz gün çalan zili hatırlamış gibi sesini alçalttı. "Bir şeyi açıklığa kavuşturalım. Patronu yakalamadılar; o, biz paçayı kurtaralım diye öne çıktı."

Sigara yaktım. Nihan eğer Zeynep'in dediği gibi davranmışsa, bu oldukça garipti. 'Öyle' dedi ses, 'çok garip'. Reis, çetesini kurtarmak için kendisini feda etmiş! "Ya Orhan?" dedim. "O nerede?"

"Dağa çıkmıştır ya da..." Üçümüz de ona dönünce Yusuf kendini savunur gibi ötekilerinde duyduğu kuşkuyu seslendirdi. "Ne öyle bakıyorsunuz? Siz de bu kadar saattir ortaya çıkmamasını garip bulmuyor musunuz?"

"Orhan, Patron öl dese ölür."

Tartışma uzamaya yüz tutunca onları bir kez daha susturdum. Zeynep, olanları özetledi: Gece, piyasada uzun zaman-

dır bulunmayan pahalı ilaçları, imal edildiği yerden alıp, kenar mahallelerdeki sağlık ocaklarının kapısına bırakmak için girdikleri ilaç fabrikasında tuzağa düşürülmüşlerdi. Nihan, karşılarına çıkan bekçiyi susturmak için silaha sarılan İsmail'i engellemiş, adam bağırarak yan binadaki polisleri çağırınca da, polisleri fabrikanın ikinci katına çekerek, ötekilerine kurtulmalarına yetecek zamanı kazandırmıştı. Üçü ayrı ayrı yollardan kaçarak eylem için çaldıkları arabanın yanında buluşmuşlardı. Orhan'a gelince, fabrikadan çıkarken arkalarında olmasına rağmen, otoparka ulaştıklarında ortadan kaybolduğunu fark etmişlerdi. İki saat sonra ikinci noktadaki buluşmaya ise ne Orhan, ne de Nihan gelmişti.

"Belki Orhan değil, V'ydi," dedim.

Aptalca bir laf etmişim gibi üçü de birbirlerine baktı. Zeynep, "O olamaz," dedi, kesin bir sesle. Ardından, "Patrondan ses çıkıncaya kadar ortadan kaybolacağız," diyerek sözlerini tamamladı.

Tabancayı konsolun üst çekmecesine koydum. Kahve yaptım, içtikten sonra beşer dakika arayla evden çıktılar. Bir vicdanım yokken bu aptalca oyuna karıştırılmama neden izin vermiştim? 'Nihan'ı istediğinden...' dedi ses. Başımı salladım. Dilek'e dilediğimi yapabilirken neden onu isteyeyim? Hayaletin izini sürmesine yarayacak bilgiler belki de hiç işine yaramayacaktı artık. Onu özleyecek miydim? Belki, ama boyumu aşacak işlerden uzak kalacağımı düşünmek rahatlatıcıydı.

İsmail'in getirdiği bavulu açtım. Dediği gibi disketler vardı; birkaç da kitap. En üsttekini açtım. Bazı sayfalarda altları çizilmiş satırlar gözüme çarptı.

"...Cizvitler Türkiye'de ilk misyoner okulunu açan gruptur. 18 Kasım 1583'te Karaköy'de açılan bu okul bugün de Saint-Benoit Lisesi adıyla faaliyetini sürdürmektedir... Kanuni tarafından Rodos'tan kovulan Malta Şövalyeleri Türklük'e ve İslamiyet'e kökten karşı bir örgüttür. Ancak ölümünden bir yıl önce bu tarikat Turgut

Özal'a özel statü sağlayarak onursal üyelik beratı vermiştir... Vatikan'a bugün Opus Dei (Tanrı'nın İşleri) örgütü hakimdir. Bu örgütün dünyada sayısız üniversitesi ve okulu vardır. (Nihan, parantezin içine bizde de benzeri bir örgüt var diye yazmıştı)... *Papa II. John Paul, 21 Şubat 1998'de sessizce iki in pectore, yani GİZLİ KARDİNAL atamıştı. İN PECTORE gizli hizmetlerde çalışan ve fakat kendi ülkesinde kimliği gizlenen başka dine mensup kişilere verilen payedir. Bunlardan birisinin Çin'de, ötekisinin Orta Doğu'daki bir ülkede iktidar ve sermayeyle iç içe olarak yaşadığı düşünülmektedir... Priory of Sion. Bu örgüt tarihte sonradan çok ünlü olmuş kişileri önceden tespit etmiş ve yetiştirmiştir...*" Burada bir parantez daha vardı: (Bizdeki vakıf ve burs sistemi gibi.)،

Hayalet! Peşinde olduğu oydu. Sadece basında değil, kitaplarda, satır aralarında da arıyordu hortlağını. Kitabı içine koyduğum bavulu yatak odasına götürdüm. Sonra duş alıp, tıraş olmadan evden çıktım. Sıcak bir gün değildi; canlı bir kalabalığın karınca dizileri gibi yürüdüğü Taksim'e vardığımda serinlik artmıştı. Küçük kentlerin geceleri kendilerine aittir; büyüklerinkilerse herkese. Başkalarına cömertçe dağıttığı gecelerinden birisini bile bana vermemiş böyle bir kent, soğuk bir akşama hazırlanıyordu.

Ortalık günbatımının ardından yakılan kızılımsı ışıklarla yeniden aydınlanırken, Bibi ve Aysel gelinceye kadar kendini benden esirgeyen kentin kalbinde hızlı hızlı küçük turlar attım; sekizi çeyrek geçe geldiler. İkisi de uzun, siyah gece elbisesi giymişti. Öne, şoförün yanına oturdum. Bibi gergindi, tiz sesle emirler yağdırıyordu. Az sonra sıra bana da geldi: "Şapkanı biraz öne eğ; fotoğrafını çekerlerken ne yapacağını biliyorsun, değil mi?" Başımı, çenem göğsüme değecek kadar eğdim. "Aferin... Aysel!"

Aysel omzuma dokununca geri döndüm. Elinde bir zarf vardı; Bibi anlaşmanın şartlarına uyuyordu; zarfı aldım. "Sağ ol," dedim.

Bibi, tören ve kokteylin yapılacağı salona kadar Aysel'le konuştu. Yarından sonraki yazısında Dadı'nın maillere vereceği cevapları tartışıyorlardı. Arkama yaslanıp kolumu ceketimin cebindeki zarfın üstüne bastırdım. Cebimde para olması olup biteni doğruluyordu: İki haftada hayatım değişmişti; bunu Nihan'a borçluydum. Sanırım bu yüzden onu düşünmeye başladım. Saçma sapan düşünceler geliyordu aklıma; içinde bulunduğu duruma uymayan düşünceler: Gece elbisesi ona yakışır mı? Giyecek olsa hangi rengi seçerdi? Sevişirken ses çıkarır mı, yoksa sessizliğin koynunda mı devirirdi dağları?

Bir süre sessiz kalıp kendime doğru büküldüm; ne heyecan ne de sükûnet vardı içimde. Midem? Hâlâ uysaldı. Bir ara gözlerimi kapayıp Dilek'i, erkeklere yönelik yeteneklerini sergileyişini -hiçbir ayrıntıyı atlamadan- hatırlamaya koyuldum. Daha sonra Bibi'nin sesi yükseldi: "Ne oyalanıyorsun?"

Gözlerimi açtım; gelmiştik. İkisi de arabadan inmişti. Ben de indim.

Salon kalabalıktı; içeri girerken patlayan flaşlara başımı eğerek karşılık verdim. Bibi, uzak, egzotik ülkelerde ele geçirdiği köleleriyle Roma'ya dönen muzaffer bir komutan gibi yanımda kararlı adımlarla yürürken sürekli gülümsüyor, arada bir durarak çevreyi saran kalabalığın içinden seçtikleriyle kucaklaşıp öpüşüyordu. Tören yürüyüşü boyunca onu seyrettim. Farklıydık: En azından ileriye bakışımızda: O büyük, bense küçük şeylerin içinde arıyorduk başarıyı.

Zafer yürüyüşü kalabalığın sonuna varmamıza birkaç adım kala bitti. Tıpkı okun ete saplanması gibi önce hızla ilerlemiş, yumuşak dokunun ardından kasların direnişiyle yavaşlayarak durdurulmuştuk.

"Rembrandt resim yaparken öldü. Gözleri açıktı ve gülümsüyordu." Arkama döndüm. Çok zayıf, kara kuru bir adam, bana bakıyordu. Onu görünce kası da geçip kemiğe dayandığımızı anladım. Adam cevap vermeme fırsat verme-

den devam etti: "Köylüydü; aşkı tanımıyordu. Bu yüzden ona sıkıntı çektiren ilk kadınla evlendi." Gülümsemesi öyle inceydi ki, dudaklarının ucunda belirsizleşiyordu. "Pek de yanılmış sayılmaz: Aşk da son tahlilde sıkıntıdan başka nedir ki?"

"Bilmiyorum; aşık da evli de değilim," dedim.

"Ben de ressam değilim." Yandan, örste çekiçle dövülmüş kadar ince görünüyordu. Bir metal levhayla konuşuyor gibiydim. "Sıkılıyor musun, utanıyor musun?"

Kim olduğumu biliyor... Bu keyfimi kaçırdı. "Sadece şapka ve gözlük takıp paramı alıyorum," dedim.

Adam, elinde yarısı boşalmış kadehle az ötede Bibi'yle konuşan elli yaşlarında, beyaz saçlı bir başka adamı gösterdi. "O da parasını alıp işini yapıyor, ama fiyatının senden pahalı olduğuna eminim."

Adamın küçümsemesinden payıma düşene aldırmadan, "O kim?" dedim.

"Ötekilerden." Adam, ne onları ne de ötekileri tanıdığımı anlayınca açıkladı. Aktör olsa mutsuzluğu iyi oynardı. "Günümüzde iki çeşit gazeteci var. Türk lirasıyla büyüyenler ve para birimimizi dolar sananlar... O dolarla beslenir; şimdiki görevi Irak'ta çıkacak savaşın çıkarlarımıza uygunluğunu anlatmak. Bizi savaşa katılmamız için ikna etmek. Oysa on gün öncesine kadar geleceğimizin Avrupa Birliği'nde olduğunu haykırıyordu yüzümüze."

"Şimdi fikrini mi değiştirdi?" dedim.

Adam benimle konuşurken gözlerini Bibi'yle beyaz saçlının üstünde tutuyordu. Belki sarhoştu; belki de kendini çabuk tüketmiş birisiydi.

"Amerika mı, Avrupa mı?" Kısa bir süre kararsız kalmış gibi sustu. "Seçmek zorunda kalırsa bence Amerikalıları seçer." Sonra öfkeyle ekledi: "Soylu olana, soyluluğa düşman bunlar. Ama o soysuz bile sayılmaz. Çünkü soysuzluk da bir inanç gerektirir."

"Ya sen?" diye sordum. "Ne yapıyorsun?"

"Casus değilim. Hükümet devirmekle bir ilgim yok. Müslümanların parasıyla da beslenmiyorum. Savaştan da hoşlanmam. Çay ve simit hikâyesini duymuşsundur; işte o nesilden birisi..." Art arda sıraladığı cümlelerden sonra nokta koyar gibi başını sallamayı ihmal etmiyordu. "Her şey mide bulandırıyor. Buna şapkan ve gözlüklerin de dahil." Elini kaldırıp omzuma koydu. Şimdi Bibi'ye bakıyordu. "İnan bana, basın eskiden bu değildi... Türkiye de bu değildi." Eli şaşılacak kadar ağırdı; sanki bütün bedeni avcunda toplanmıştı. Rahatsız edici birisi: Konuştuğunda hayatımızda neyin eksik olduğunu anlıyorduk. "Rembrandt'ın resimleri, Tolstoy'un romanları olağanüstüdür. Çünkü ikisi de yalan söylemeyi bilmiyordu. Bence önemli olan bu."

Işığın ruhunu ele geçiren Rembrandt'ın akrabası olmayı seçmiş ince adam bunları söyler söylemez işini bitirmiş gibi uzaklaştı. Yürürken yalpalamaması şaşırtıcıydı. 'Gittiği yere kendisini götürmeyen birisi...' Ses böyle dedi; ben! Üstü başı temiz olmasa, V konuşuyor derdim. Birkaç adım atıp sahibeme yaklaştım. İnce adamın casus dediği beyaz saçlı, kendini anlattıklarına kaptırmış, yüzü sıkıntı bulutlarıyla kaplanmış Bibi'ye doğru eğilmişti.

"Amerika'nın Irak ve Saddam'la ilgili planlarının arasında Türkiye'de kendisine daha yakın duracak bir iktidar isteği var. İşte bu yüzden Ecevit hükümeti tasfiye olacaktır..." Adam bakınca ben de başımı salladım. "Zaten önce kriz ve af, şimdi de hastalığı... İşi bitti diyebilirsin..."

"Öyle görünüyor," dedi Bibi.

"Bu kez askerlerden de yardım alamaz. Çünkü askerlerin stratejik müttefiki Amerika'dır ve Amerikalılar dar milliyetçilik güden bir hükümet istemiyorlar Türkiye'de. Şimdi gündemde Orta Doğu'nun büyük aktörlerce yeniden dizayn edilmesi var."

Hiç dostu olmamış: Kendine inanmak isteyen ve bu inancını her karşılaştığına doğrulatmak isteyen birisi gibi bakmasından çıkardım bunu. Sözlerini tamamladıktan sonra da bakışlarını üstümde tuttu. Korkaklar gibi onay bekliyordu; sadece kendisiyle beslenen, sadece kendi içine kök salmış birisi... "Aslında Ecevitler'i severim," dedim. "Karısı olmasaydı hâlâ hapiste çürüyordum."

Bibi hemen, "Evet," dedi. "Cinayetten yatıyordu."

Adam, söylediklerimize inanmamış gibi gülümsedi, ama yanımızda kaldığı birkaç dakika boyunca bir daha aynı konuya dönmedi. Uzaklaşınca, Bibi koluma vurdu. "Aferin bize. Birinden kurtulmak istedik mi bu numarayı yapalım, oldu mu?"

Gülümsüyor, bir yandan da gizlemeye kalkışmadığı kışkırtıcı tavırla kolumu hafif hafif okşuyordu.

Parmaklarını işaret edip, "Hoşuma gidiyor," dedim. "Haberin olsun." Elini geri çekmedi. "Ne o, işle oynaşı karıştırmaya mı karar verdin?" Cevabı gülümsemesi veriyordu: İstediğimi yaparım. Onu uyardım. "Bir sevgilim var."

"Bence sakıncası yok, olsun. Ama onunla ortalığa çıkarsan, bir yerde görünürsen, yarattığım gibi yok ederim seni. Bir gecede; anladın mı?" Başımı eğdim. Elini o zaman çekti. "Güzel. Bu iş bitinceye kadar dişini sık." Birbirimizden uzaklaştık. Aysel yanında uzun saçlı, yakaladığı herkesin yanağını sıkarmış gibi bakan esmer bir kadınla yanımıza yaklaşıyordu. Bibi telaşla, "Buradan uzaklaş," dedi. "Yılışık sana çengel atmaya niyetli..."

Yılışık bana çengel atmadan oradan uzaklaşıp dans eder gibi salman kalabalığın arasına çekildim. İçki de buldum. Bir süre kendi başıma içtim. Bana gülümseyerek selam verenlere ben de selam veriyordum. Geniş, ama yapay bir kardeşlik denizinin ortasındaydım. On dakika kadar sonra, dalgaların üstünde tatlı tatlı inip çıkarken arkamdan kalın, tanıdık bir ses yükseldi. "Demek yeni balon sensin?"

Geriye döndüm. Üç dört kişinin arasında durmuş, elini kolunu sallayan iri yarı bir adamdı konuşan. Bir patatesle bir gorilin çiftleşmesinden doğmuşa benzeyen bu garip görünüşlü adamı önce tanıyamadım. Sonra sesi öne çıktı ve karşımdaki yüzü şişik adama bir isim buldu: Selami Balat! Ünlü televizyoncuyu böyle hatırladım. Elinde dolu tutmayı sevmediği belli olan büyük bir kadeh vardı. Yanındaki kadın yüzümü iyice inceledikten sonra başını sallayarak onu onayladı. "Evet Selami abi... Bu o, Dadı."

Selami Balat, geride kalmalarını işaret ederek yanındakilerden ayrılıp yaklaştı. Kulağıma eğilince yoğun bir alkol kokusu yüzümü yaladı. "Bir beşlik!"

Beşlik! Bu kez beş bin dolar demek istediğini anladım. Karşımda Bibi ve beyaz saçlının diliyle konuşan -ötekilerden- birisi vardı. Biraz bekleyip sordum: "Karşılığında ne istiyorsun?"

Yüzü daha da genişledi. Gülümsemesi onu annesine mi, yoksa babasına mı benzetiyordu, çıkaramadım.

"İtiraf..." dedi. "Senden istediğim o Betül denilen karının bu işi nasıl baştan aşağı düzmece bir mizansenle kotardığı... Psikoloji Merkezi falan filan uydurmaca... Programıma çık, bu iş nasıl gelişti, anlat. Açıkla!" Tekrar güldü. Galiba daha çok patatese benziyordu. Ama asıl garip olan sağ elinin hareketleriydi: Konuşurken, avcunu yukarı dönük tutarak, karnından dışarıya doğru, yere tohum serper gibi savuruyordu. "Elin ayağın düzgün. Bakarsın, seni televizyon yıldızı yaparım."

"Desene her şey elinde." Selami Balat bu kez bir adım gerileyip, ellerini iki yana açtı. Tohum ekmeyi bitirmişti. "Peki, Bibi'ye verdiğim söz ne olacak?" dedim.

"Boş geç... Betül boş bir hayal; çok geçmeden kaybolacak. Onu Cantürk yarattı. Halkımızın balık etinde, açık tenli kadın becerme umudunu gıdıklamak için tasarlanmış bir proje

o." Kimse tarafından yaratılmamış, kendi kendisini tasarlamış birisi gibi bakıyordu; o, bütünüyle Selami Balat'ın eseriydi. Yine de özgüvenini iradesinden değil, iri bedeninden aldığını düşündüm. İçki kokusunu birlikte sürükleyerek tekrar yaklaştı. Sol elini uzatıp çenemden tuttu. Konuşurken karşısındakine tuzak kuran birisi olduğunu ele veren patlak gözlerini gözlerime dikmişti. "Sen doğru tarafı seçebilecek birisine benziyorsun."

Elini iterken, "Belki seçerim," dedim. "Tabii doğru taraftaysan."

Eğer bu herifle biraz daha konuşursam midem tekrar bulanacak... Böyle düşündüm. Ses -adetinin aksine- araya girip cevap vermedi. Sanırım herifin önerdiği para yüzünden dili tutulmuştu. Selami Balat'a gelince, o, sözlerimi ününe yönelik bir küçümseme gibi aldığından olacak, öfkeli bir sesle önemini anlatmaya koyulmuştu.

"Beni tanımıyorsun sen aslanım. Ben kimim, biliyor musun? Ben..." Kendini merkeze alıp eliyle geniş bir daire çizdi. "Ben etrafta temsilcilerini gördüğün basını ve medyayı demokratikleştiren bir savaşçıyım. Bir şövalye... Sözü seçkinlerin elinden alıp halka, varoşlara, bu kentin nüfusunun çoğunluğunu oluşturanlara teslim ettim... Etrafa bir bak: Reklamlara, şarkılara... Ne görüyorsun?" Sustum; çünkü cevabı o biliyordu: "Dün nasıldı, bugün nasıl? Artık seçkinlik zırvalarına son; züppelik, bilmişlik yok... Söz varoşların; sıradan insanların..." Kibirli içtenliği, sevimsizliğine bıçaksı bir keskinlik ekliyordu. Etkileyiciliğinin sırrı bu olmalıydı. "Oscar Wilde, herkes çamurun içindedir, ama ben yıldızlara bakıyorum, demiş. Ben Selami Balat, ayaklarıma bakıyor ve bununla da iftihar ediyorum."

Yoksullara kürsü sağlamış bir savaşçı! Varoşların şövalyesi. Acaba onları seviyor muydu? Dikkatle adamı süzdüm. İtici ve gürültücü övünmesi gorilden çok hindiyi andırıyordu.

Palavracının tekiydi. Yoksullar bir tarafa, karşımda kimseyi sevmemiş, hatta sevmeye kalkışmamış birisinin durduğuna kalıbımı basardım: Üzerinden atlayamayacağı kadar büyük laflar eden, ama küçük adımlarla yürüyen bir sahtekâr.

"Öyleyse çok para kazanmanın alçaklık olduğuna inanıyor olmalısın," dedim.

Çok şaşırdı. Tam bir patatesti şimdi. Yoksullardan yana olmakla, zenginlikten nefret etmeyi hiç yan yana getirmemiş, birlikte düşünmemiş olmalıydı. Belki de iki ayrı şeyi aynı anda düşünemiyordu. Aysel, kalabalığın arasından birdenbire belirip çıkmasaydı, benle başlayıp, yaptım ettimle devam eden bu konuşma belki daha da devam ederdi. Aysel -Bibi'nin rolünü devralmıştı- çocuğunu yabancılardan kaçıran öfkeli bir anne gibi kolumdan tutup beni Selami Balat ve ekibinin arasından çekip aldı.

Bibi de öfkeliydi. "Nereye kayboldun?" diye tısladı.

"Uzaklaş dedin, uzaklaştım."

İyi ki başkası değildim; olsaydım ve kendimi izleseydim, midem bulanırdı. Ses, 'sus' dedi. Ben de kolumu cebimdeki paranın üstüne bastırıp sustum. Bibi konuşuyordu: "Senden ne istiyormuş o görgüsüz yabani?"

"İş teklif etti. Televizyondaki programına çıkarsam iyi para verirmiş..." Ses, 'on bin de' dedi. Başımı salladım. Bu çok olurdu. "Yedi bin beş yüz dolar," dedim.

"Alçak!"

"Belki... Ama senden cömert," dedim.

Başını sallama sırası Bibi'ye gelmişti. "Seninle pazarlık edeceğimi sanma," dedi.

Az önce Selami Balat'ın yaptığı gibi, gözlerinin içine baktım. Yerlerimizi değiştirseydik?

"Sen olsan ne yapardın?" Hemen cevap vermedi. Dürüstlüğü -kendinde değil- başkalarında sevenlerdendi. Güldüm. Tabii ki beni satardı. "Merak etme," dedim, sesin 'aptal,' di-

ye mızıldanmasına aldırmadan. "İki ay boyunca anlaşmamıza uyacağım."

Bibi, "Belki üç de olur," dedi. Ses haklıydı; dürüstlüğümden yararlanacaktı.

"Anlaşmayı uzatmak istersen yeni teklifle gelmelisin," dedim.

Güldü. Kararsız bir gülüştü bu. Ben de güldüm. Oysa benimki cesaret veren bir gülümsemeydi. Bibi yan taraftaki küçük gruba katılınca içkime döndüm. Sürekli biçim değiştiren kalabalığın içinde bir ara gözüme ince adam çarptı. Aysel'e sordum. Eski bir gazeteciymiş; sendikacı. "Dinozorun teki," diye ekledi. "İşi gücü dürüstlük manifestosu hazırlamak, basın ahlâk ilkeleri üstüne vaaz vermek."

O da dürüstlükten modası geçmiş bir şeymiş gibi söz ediyordu. Gördüğüm en küçük, en çelimsiz, en ince dinozoru kalabalığın içinde bir süre izledim. Yalnız ve hüzünlüydü. Olağan yaşama inanmayan, bu tür yaşamın dışında kalmış birisi gibiydi. Nedense onu sevdim. Aklımı karıştırmadan, yüreğimle; öyle ona uzaktan bakarken. Rembrandt dediğinde neden ona And Dağları'nda, ağla güneşi yakalamaya çalışan o köylülerden söz etmemiştim? 'İyi kazımamışsın...' Sesti.

"Ne oldu? Neden göğsünü tutuyorsun?"

"Bir parça kalmış," dedim, beni endişeyle süzen Aysel'e. "Ameliyat olmuştum da."

"Ameliyat mı, nerenden?"

"Vicdanımdan," dedim. Giderek bana kızıyor... Bakışlarından bunu çıkardım. Anlayamıyor, anlayamayınca da öfkeleniyordu. "Biliyor musun? Rembrandt ve Tolstoy hiç yalan söylememişler..."

"İkisi de aptalmış o zaman," dedi. "Yalan olmazsa nasıl yaşarız? Hayatımızı kolaylaştıran bir araçtır yalan."

Bibi o sırada geri geldi. Yüz hatları kalınlaşmış, aşağıya doğru sarkmıştı. Aysel'e bakmadan doğruca bana yürüdü. "Çabuk koluma gir ve gül!"

Koluna girdim, ama gülmedim. Bibi, ortalıkta dolaşan garsonu çağırıp tepsiden iki kadeh aldı. Sert içki sevmediğimi söylememe kalmadan -önce dokundurarak, sonra da vuruşturarak- kadehleri yudumladık. Bir ara vücudunu benimkine yasladı; gereksiz kahkahalar atıyordu. Aysel'e baktım. Olup bitenin farkındaydı; sol tarafı işaret ediyordu. Dönünce Ercü'yü ve o edepsiz burnunu gördüm. Yanında çok şişman bir kadın vardı. Bibi'nin öyle birini kıskanması için budala olması gerekirdi. Sonra Ercü gibi bir adamla yatan herkesin budala olduğunu hatırlayarak gülümsedim.

"Ne sırıtıyorsun?"

Cevap vermedim; mantığını içgüdüsü boğazlamıştı. Bibi'nin içgüdüsünün peşinde bir süre Ercü'nün bizi görebileceği yerlerde gezindik. Onu güldürmek için kulağına eğilip Selami Balat'ın annesinin bir patates, babasınınsa goril olduğunu söyledim. Gülmedi; belki de gürültüden ne dediğimi duymamıştı. Bu arada ben kalçalarımın güzelliğiyle ilgili birkaç iltifat aldım. İkinci kadehin ortasında bir ara kendimi Bibi'nin o garip kahkahalarına eşlik ederken yakaladım. Ondan sonra sustum ve And Dağları'nı düşündüm. Ta ki ağzında sıcak çamur varmış gibi geviş getirerek konuşan ünlü işadamıyla karşılaşıncaya kadar.

Adamın kuvvetli bir çenesi, ama hayal gücü yoksunu bakışları vardı. Kadir'in tanımıyla, biz budalaların bankalardaki paralarını 'teşvik' adıyla cebine atarak zenginleşenlerdendi. Siyasilerin beslemesi... Adam, Bibi'ye iltifat ettikten sonra -ancak Bibi'yi hayal kırıklığına uğratacak kadar kısaydı bu iltifat- çenesini geniş hareketlerle çevire çevire şikâyete başladı.

"Memleket eyi idare edilmor..." Kriz yoksullardan çok onu vurmuştu. Ağzını doldurarak yeminler ediyordu: Bir ge-

cede servetinin yarısını yitirmiş, "böyök para" kaybetmişti. "Ben..." Ü'leri ö, i'leri e olarak telaffuz ediyordu. "Deyeyim bir, sen de eki melyar dolar," uçup gitmişti.

Konuşurken, paralar tavana doğru uzaklaşan kuşlarmış gibi ardından ağlamaklı gözlerlerle elini sallıyordu. 'Bir milyar dolarla kaç bebek, kaç yıl, her gün süt içer?'

Sesin bana sorduğu soruya boş verip, ülkemizin en yoksul zenginininin koluna dostça dokundum. İyi ki vicdanım yoktu; olsaydı ona acıyabilirdim. Hatta midem bulanabilirdi. Yine de adam, seçimlere gidilmesinin yararları konusunda ateşli bir nutka başladığında üzerine kusmanın nasıl olacağını düşünmedim değil.

Patırtı kokteylin ardından yapılan törenle sona erdi; saat on bire doğru. Neredeyse salondaki herkes ödül aldı. Bibi'nin payına da iki büyük tabak düştü. Birisini Şişli'deki bir kız orta okulunun öğrencileri vermişti. On üç yaşındaki kızların oluşturduğu bir jüri... Bu, ama daha çok da Bibi'yle Aysel'in içten sevinci beni bayağı şaşırttı. Demek gençliğe inanıyorlardı? O zaman anladım: Popülerlik, toplumun budalalığıyla beslenen bir şeydi.

Geldiğimiz arabayla geri döndük. Ben yine öne oturdum; onlar tabaklarla arkaya. Bibi neredeyse hiç konuşmadı. Bu haliyle Selami Balat'ın sözünü ettiği erotik projenin yıldızına pek benzemiyordu. Evliliği biterken yakalandığı hastalıktan hâlâ kurtulamamıştı. Taksim'de arabadan inip dolmuşla karşıya geçtim. Serinlik soğuğa dönüşmüştü; eve doğru yürürken cebimdeki dolarları düşünüp ısınmaya çalıştım.

Apartmanın önüne gelince içeri girmeden önce ön cepheyi süzdüm. Kadir'in ışığı açık, Selim'in dairesiyse karanlıklar içindeydi. 'Kadir öldükten sonra yıkılır,' dedi ses. Nedense binanın da yaşlı dostum gibi ömrünü tamamladığını düşünüyordu. Otomata basmadan sessizce merdivenlerden çıktım; dairemin kapısını açtım, ama içeri girmeme kalmadan

arkamdaki kapı aralandı. Kadir'i görmek için geri döndüm. Eşikteki ışıklı çerçevenin içinde yorgun, incinmiş ve küçülmüş bir kadın duruyordu: Nihan! Ona doğru bir adım attığımda arkasında bir totem gibi hareketsiz bekleyen Selim'in uğursuz suratını seçtim. Korkutucu gözleri, gelişimden nasıl haberdar olduklarını açıklıyordu.

Nihan, onu kolundan tutuncaya kadar ne kımıldadı ne de konuştu. Arkasındaki büyücü tarafından uyutulmuş gibiydi. "İyi misin?" diye sorduğumda da cevabı o değil, Selim verdi.

"Telefonun yine uzun uzun çaldı."

"İyi misin?" dedim tekrar. Nihan başını salladı. Selim'e döndüm. "Ya Kadir!"

Selim, "Uyuyor," dedi. Sonra "Yani sızdı," diye düzeltti. "Arkadaşını kapıda kalmaktan ben kurtardım; telefonun çaldığını o da duydu. İstersen sor."

Konuştuğunda o korkutucu hava dağılıyor, karşısındakinde acıma duygusu uyandıran savunmasız birisi çıkıyordu ortaya. Nihan'ı -kolunu bırakmadan- karşı daireye geçirdim. Selim peşimizden gelmedi. Nihan, ancak koltuğa oturup, uzattığım sigarayı yakınca, duman donmuş dilini çözmüş gibi konuşmaya başladı. Yine de kurduğu cümleler kısaydı. "Disketler için geldim... Telefonlar riskli... Uykusuzum..."

Sözlerinin ardından kesik kesik öksürmeye başladı. Çok öfkeli! Ellerini karnına bastırmıştı: Midesi de ağrıyor. Yemek yememiş olmalıydı.

Şapkamı çıkarıp mutfaktan su getirdim; istekle içti. Sonra bir paket hazır çorba buldum, sıcak suyla karıştırdım; onu da içti. Gözleri koyulaşmıştı; yaşamın ışığı soluklaşmış... "Sana kötü mü davrandılar?" Başını salladı; öyleyse? "Ne oldu?"

"Tuzağa düşürdü..." Başını önüne eğdi. Bir köylü gibi -gizlemeden- acı çekiyordu. Sormama kalmadan, "Orhan," dedi.

Yanına oturdum. İhanetin 'etmek' kısmını bilen bedeni, şimdi 'edilmeyi' öğreniyordu. Gizli bir titremenin eline geçmişti. Omuzlarını tutmama karşı koymadı. "Nasıl serbest kaldın?"

Yine "Orhan," dedi. Ardından açıkladı. "Askerler, her şey çok önceden planlanmış; ta başından. Yanıma yerleştirmişler onu." Askerler! Geriye çekildim. "Tuzağı kuranlar onlar..."

Susunca kaldığı yerden devam ettim: "Ama polis seni bıraktı, öyle değil mi?"

Başını sallıyordu. "Bedeli var... On ay önce geri çevirdiğim işi bu kez yapacağım."

Yüzüne bakakaldım. Karşımdaki bu çocuksu kadın nasıl olup da insanı şaşırtacak -hatta korkutacak- bu denli garip şeyler buluyordu her seferinde. "Ne işi?" diye mırıldandım.

"Anlaman zor," dedi. Ama nedense sonra açıkladı: "Bir şifre üstünde çalışacağım. 128 bitlik bir SSL sistemi." Çektiği acıyı bir kenara bırakmıştı, "Anlayacağın uzun iş," dedi.

Sonra asker olduğunu düşündüğü adamlarla ilk kez -sözlerinin burasında durdu; belki de asker değillerdi, çünkü hepsi sivildi- Fethi'yle ayrıldığında karşılaştığını söyleyerek anlatmaya koyuldu. Birkaç şifre çözme işinde onlara yardım etmiş, sonra Hayalet'in peşine düşmek için birlikte çalışma önerilerini geri çevirerek onlardan ayrılmıştı. Ta geçen Ocak'a kadar; Ocak'ta yabancı bir elçiliğin bilgisayarına girme işinden bu yana onlardan uzak duruyordu; çalışma önerilerini sürekli reddetmişti. Şimdi...

"Öyleyse her şeyi biliyorlar," dedim. "Plaza işini, Melih Döner'i..."

O sırada cep telefonu çaldı. Arayan Dilek'ti; açmadan telefonu kapattım. "Sanırım biliyorlar," dedi; gözleri sabitti, önüne bakıyordu.

"Orhan size ne zaman katıldı?"

Artık önemi yokmuş gibi elini salladı. Haklıydı; yoktu. Akıllılar da tuzağa düşer... Bunu ses mi fısıldadı, ben mi düşündüm, bilmiyordum. Farkında olduğum tek şey ciğerlerimin güçlü bir gülme isteğiyle dolup taştığıydı. Ama gaz gibi kabaran kahkahayı içimde tuttum; gülmedim. "İstersen bu gece burada kal," dedim.

Kalırım demedi, ama onu kaldırıp banyoya götürmeme de karşı koymadı. Hareketleri donuktu. Sıcak suyu açıp, az kullanılmış bir havluyla temiz bir tişört uzattım; ikisini de aldı. Salona dönüp Dilek'i aradım. Öfkeliydi; telefonu neden yüzüne kapattığımı anlatmam zor oldu. Hapishaneden çıkan birini misafir ettiğimi söyledim. Sorunca, "Erkek," dedim.

Geceyle ilgili sormak istediği soruları ertesi gün buluşunca cevaplayacağıma söz verdikten sonra telefonu kapattım. Öğle yemeği için sözleştik. Aysel haklıydı; doğrunun yarısı bile dert açıyordu insanın başına.

Nihan, on beş dakika sonra salona döndü. Aklından yayılan o parlak ışıltı hâlâ gözlerine geri dönmemişti. Benliği, bedeninin uzak bir köşesine göçmen gitmiş gibiydi. Elimle yanıma gelmesini işaret ettim. Üstündeki dizlerini örtmeyen tişört göğüslerini belirginleştirmişti. Sağ tarafıma oturdu. Bir sigara yakıp uzattım.

"Ben hapiste yıllarca yattım, ama ilk geceyi hiç unutmadım." Yüzüme bakmıyordu. "İlk gece kopma noktasıdır; olağan yaşamdan başka bir hale geçiş. Suyun buz olması, demirin erimesi gibi..."

"Dilek'le konuştun mu?"

Hâlâ Hayaletin peşindeydi. "Konuştum," dedim.

Sonra öğrendiklerimi aktardım. Konsolun gözünden aldığım kibriti de eline tutuşturdum. Sigarasını içmiyordu; ben bitirdim. Kül tablasını yana koymak için ayağa kalktığımda mırıldandı: "Gitmek, uzaklaşmak istiyorum; efendim ayaklarım olsun, peşine takılayım diyorum."

Söylediklerinde içtendi: Eli yerine ayaklarına bakmasından anladım bunu. O zaman sordum: "Hayatımız dediğimiz şey nedir?" Başını salladı; bilmiyordu. "Kadir'e sordum; 'Hayatımız yaptıklarımızmış,' öyle dedi."

"Belki öyledir," dedi bu kez.

"Peki, ya hayaller? Hayallerle bir hayat edinebilir miyiz?" Uzun bir sessizlik. "Bir süredir And Dağları'ndaki o köylüleri düşünüyorum," dedim. "Şu gerdikleri ağlarla güneşi yakalamaya çalışan insanları..."

"Uykusuzluktan ölmek üzereyim..."

"Kesinlikle bir vicdanın var... Ballıkaya'dan döndüğümüzde böyle demiştin. Hatırladın mı?" Hatırlamış gibi başını salladı. "Sanırım artık yok."

Bana inanıyor muydu? İnanmıyordu. "İstersen artık şu dadı meselesini bırakabilirsin," dedi.

"Hemen değil," dedim. "En az on bin dolar kazanabilirim bu işten." Kalkıp ceketimin cebinden elli dolar aldım. "İşte!"

Bir süre paraya baktı. "Ne yapacağım bunu?"

"Bana da bir yıldız almanı istiyorum."

Uzun uzun yüzüme baktıktan sonra parayı aldı. "Demek yıldız istiyorsun!"

Başımı salladım. "Adı Umut olacak."

Geldiğinden beri ilk kez güldü. "Vicdanın yok, ama yıldız istiyorsun!"

Değerim vereceğim cevaba bağlıymış gibi bakıyordu. Vicdanla yıldızları birbirinden ayırarak, "Yok," dedim, inatçı sesimle. Çünkü onlarınki gibi değildi vicdanım. Güçlü bir belleği vardı; unutmuyor, acılı anıları silmiyordu. Belki silemiyordu. "Benimki yeteneksiz," dedim.

Söylediklerimi araştırmaya niyetlenmedi. "Peki," dedi, uysalca. "Dediğin gibi olsun..." Ayağa kalkmaya davrandı. "Uyumalıyım."

"Bekle," dedim.

Yatağın çarşafını değiştirdikten sonra onu yatak odasına götürdüm. Yatacağı yeri görünce hıçkırır gibi güldü. Sonra dönüp gözlerini -söyleyecek bir şeyi varmış gibi- yüzüme dikti. Söylemesi için bekledim; başını sallayınca ışığı kapattım. Odadan çıkarken söyledi: "Dün ilk kez daireyi kapatmış... Kadir'in yerine ben baktım. "

Selim! Beni uyarıyordu. Vakit geliyor... Odadan çıktım.

Telefon iki saat sonra çaldı. Unuttuğum sesi duyduğumda uykuya teslim olmuştum. Divandan sıçrayarak doğruldum. Siyah ahize, felaket habercisi gibi çığlıklar savuruyordu. Belanın tükürük saçan ağzı. "Alo..."

İnce, bütün yaşamını erkeklerin ardında geçiren gölgeli kadın sesi uykunun tülümsü zarını yırtıp attı. "Firdevs?" dedim.

Çekingen ses, "Benim abi," dedi. "Annem hastalandı."

Erkeklerle -ona sorulan sorulara verdiği cevapların dışında- konuşmaya alışkın olmadığından, ne olup bittiğini öğrenmem için bir sürü soru sormam gerekti. Tansiyonu düşmediği için hastaneye kaldırmışlardı annemi. Sürekli dalgınmış; sık sık da bayılıyormuş. Sessizliği uzayınca annemim sağlığından daha çok merak ettiğim şeyi sordum: "Beni istedi mi?"

Biraz düşündü, sonra, "Hayır," dedi.

"Peki," dedim.

Ardından telefonu kapattık. Aramızda en fazla iki yüz kilometre vardı. Oysa ses deniz aşırı bir kentten geliyormuşçasına uzaktı. 'Gelirim' dememiştim; Firdevs de 'gel' dememişti.

Annemi sonunda ölümle buluşturacak hastalık haberini böyle duymuş oldum. Aslında bu benim de sonumla ilgili bir haberdi. Belki aynı şekilde ölecektim; genetik miras yoluyla edindiğim ince damarlar günün birinde birdenbire çatlayacak, beynimi kan basacak, hiçbir zaman berraklaşmamış dü-

şüncelerim kızıl sıvının içinde boğulup gidecekti. Ölüm bu muydu? Bir daha düşünememek, sonsuz unutuş!

Güldüm. Sonum Rembrandt'ınki gibi olmayacaktı. Sigara yaktım; ölümümü ilk kez tasarlıyordum: Oysa bu ne denize atladığımda, ne de Recep'in bıçağı arkama saplandığında gelmişti aklıma. Annem! Beni doğuran ve ölümümün ipuçlarını veren zayıf, silik kadın...

"Ne oldu?"

Sıçrayarak döndüm. Nihan, salon kapısında, arkasından vuran ışığın önünde yarı çıplak bana bakıyordu. Suçüstü yakalanmışım gibi, "Telefon," dedim. "Kız kardeşimmiş."

"Uyuyamıyorum."

Bunu söyledikten sonra kımıldamadan bekledi. Bekleyişinin iki kutbu vardı; biri çekiyor, öteki itiyordu. Hareketsizliği bulaşıcıydı, ben de ona uydum. Kışkırtıcı sessizliği mayalanmış, kabarmıştı; içine sığmıyordu: Dışa dönük, rahatsız edici, neredeyse gürültülü...

Neden sonra, onu isterken durmanın anlamsızlığını kavradığımda bekleyişinin neye gebe olduğunu görmek için yanına gittim. Yüzü gecenin karanlığında bile beyazdı. Saçlarının şafak rengiyse belirsizleşmişti. Elini uzattı. Zayıf, kararsız çekimin peşinden onu yatak odasına kadar izledim.

"Duvar kenarına sen geç," dedi. Dediğini yapınca yanıma oturdu. Ne zaman karar vermişti, bunu hiç öğrenemeyecektim. Konuşmadan, sevişme isteğini böyle açığa vururmuş gibi, kararsız kollarını boynuma doladı. Utanç, tebeşir beyazı yanaklarını kızartmıştı. Onu utandıran şeyi kulağıma fısıldadı. "Bunu yapmayalı çok oldu."

Yine de onu öperken dudaklarında iz bırakan öteki erkeklerin ona neler öğrettiklerini, nasıl sevilmek istediğini keşfetmeye çalıştım. Çok beklemem gerekmedi: Birkaç kez öpüştükten sonra ona asla sahip olamayacağımı anladım. Bir süre beceriksizce birbirimize sarılmaya çalıştık. Doku-

nuşları kararsızdı. Sahip olmak istemediğini, kimseye ait olmayacağını anlayınca sarılmaktan vazgeçip üstündeki tişörtü çıkardım. Bedeninin çiğ bir duruluğu vardı. Küçük, aşığını doyurmayacak bereketsiz göğüslerine dokundum. Bir süre sonra ritmi kaçırmış gibi durduk. Birbirimizin gözüne bakamıyorduk. Bir türlü birlikte çalamadığımız parçayı baştan alacaktık.

Karşı koymadan, istediğim gibi yüzükoyun yatağa uzandı. Aynı yöne bakmayan bir sevişme olacaktı; ben ne istediğimi biliyordum, o ise karakoldaki hücrede yitirdiği uykunun peşindeydi. Kendini isteksizce sunan beyaz kalçalarına yaklaşırken haftalardır sakındığı bedenini -istersem hoyratça- ele geçireceğimi, hayatın, sonunda düşlerimi taklit etmeye karar verdiğini, birazdan onursuz varlığımı hazzın dar, kaygan vadisinde dolaştıracağımı biliyordum.

Onu öptüm, ama dudaklarım hazzın peçelerini açamadı. Gözlerini sıkı sıkıya kapatmıştı. Sonra sahip olacağım kadının o değil de, benim yarattığım başka bir kadın olduğunu anladım: Düş varlığın sonu!

Sevişmemizin ortasında garip bir şey oldu. Bedeni giderek saydamlaştı. Önce bir şey seçemedim, ama sonra her şeyi gördüm; acılarını, anılarını, korkularını, hatta ruhunu. İçi paramparçaydı. Onu izinsiz seyrettiğim için utandığımdan bir şey sormadım. Hiç bir şey görmüyormuşum gibi baktım. Onu ilk kez öptüğümde düşündüklerim doğrulanıyordu: Sevilmek ona acı veriyordu. Hemen fark etmememin ya da yadırgamamın nedeni, bunu bilmediğim bir biçimde yapıyor olmasıydı.

Sevişmemiz kendimizi ele vermeden bitti. Güçsüz -gençliği geriye itip, yaşını ortaya çıkaran- kasılmalarla, neredeyse hiç ses çıkarmadan orgazm oldu. Bedeni şehvet duygusunu yitireli çok olmuştu; uzak, sisli bir anıya dönüşmüştü sevişmek. Ben de ona uyarak sessizce boşaldım.

Birbirimizin olmamış, sadece çiftleşmiştik. Bir şey söylemeden tişörtü giyerek arkasını döndü ve sarılmamı ister gibi vücudunu benimkine yaklaştırdı, ardından birkaç kez kesik kesik öksürdü, sonra da suya dalar gibi -yeniden kavuştuğu- uykusuna dalıp gitti.

Bu keyfimi kaçırdı. Konuşuruz diye düşünmüştüm. Ne kadardır bir erkekle yatmamıştı? Belki Orhan'la da böyle geceler geçirmişti. Bu daha da kötü bir düşünceydi. Sonra sese kulak vererek aklımı temizledim. Bir dost ihanet ederse kendimize yeni bir dost ediniriz. Dost! İyimserlikten vazgeçmiyordum. Belki de kendine bir uşak arıyordu. Hiç gerçekten aşık olmuş muydu? Az bir ihtimal diye düşündüm. Yüreğinin önünde yüksek bir duvar vardı: Egosu.

YEDİNCİ BÖLÜM

1

Sabah gözlerimi araladığımda yatakta yalnızdım. Onunla uyanmak nasıl olur? Gece kollarımın arasında düzenli bir şekilde soluk alıp veren bedenini seyrederken aklımı kurcalayan soru cevapsız kalmıştı. Belki giderilmemiş bu merak yüzünden, belki de sabahları kolayca teslim olduğum tembellik nedeniyle yataktan hemen kalkmadım; önce sigara içtim, biraz müzik dinledim, sonra salona geçtim.

Nihan, pencerenin önünde çayını yudumluyordu. Ayaktaydı. Hemen belli oluyordu: Bulunduğu yere ait değildi; gece seviştiğim kadın da değildi; değişmişti. Bakışları, hiçbir zaman bedensel açlığının kölesi olmayacak, uzun cinsel per-

hizlere alışık bir kadınınki gibi kendi kabuğuna çekilmişti. Gözlerimi kaçırdım. İhanetin dün gün boyunca kanayan yarası anlaşılan kabuk bağlamıştı. "Günaydın," dedim; başını sallamakla yetindi.

Çok konuşmadık. Yarım saat sonra da Zeynep'in getirdiklerini alarak, "Seni ararım," deyip gitti.

Gittiğine üzülmedim; hatta aldırmadım. Dilek'le sevişmiş olduğumdan belki; bir erkek, ondan sonra yattığı her kadını gönül rahatlığıyla uğurlayabilirdi. Çıkarken yıldızı hatırlattım.

"Neden?" diye sordu.

Aklıma gelen ilk şeyi söyledim. Bu gezegenin üstünde bir şey edinemediğimi. Anlamış gibi başını salladı.

Nihan gittikten sonra kapıcının her sabah Kadir'in kapısının önüne bıraktığı gazeteyi aldım. Gazete, terk edilmiş -ve muhtemelen hâlâ sarhoş- Hamlet'imizin henüz uyanmadığının işaretiydi. Bibi, sütununda erkek dadısıyla yaşadığı maceraları ballandırarak anlatıyordu. Okur mektuplarının cevaplandırıldığı bölüme iliştirilen mayolu fotoğrafıma baktım. Evvelsi gün olsa midem alt üst olurdu, ama şimdilik karnımdaki huni hareketsizdi. Cidarı dolarlarla kaplandığından olmalı diye düşündüm.

Gazeteyi yerine bırakırken, Kadir'in ayaklandığını ele verecek su sesi duyulmuyordu. Alt kata, Melek'e indim. Kapıyı beni adımla selamlayarak açtı. Bunda şaşılacak bir şey yoktu, çünkü apartmandaki herkesi ayak sesinden tanırdı. Çoğunlukla olduğu gibi yine yalnızdı, radyo açıktı; ayda bir Laleli'deki çeyiz mağazasına götürdüğü tığ işi takımın parçalarından birini örüyor olmalıydı.

Sanki dışarısını görebiliyormuş gibi hep pencerenin önündeki koltukta otururdu. "Sesleri duymak için," demişti bir keresinde. Salona girince yine o koltuğu buldu; ben de yanındaki sandalyeye iliştim.

Bir süre konuşmadık; bir zamanlar gözleri olan becerikli parmaklarını izledim. Nedense yorgun görünüyordu. Oysa evden hemen hemen hiç çıkmazdı. Birden kendi karanlığının derinliklerine doğru yaptığı iç yolculuklarda yorulduğunu fark ettim.

O da sessizce beni bekliyordu. İnatçıydı; sonunda pes edip, "Demek Eskişehir'e gidiyorsun?" dedim.

"Kararım kesin." Yana, bana doğru dönmüştü. "Sakın beni caydırmaya kalkışma." Herkese bakan gözlerini karşısındakinin gözbebeklerine odaklamayı nasıl beceriyordu? "Ne de olsa kör inadı."

"Öyle," dedim, "Keçi gibi inatçısın... Mehmet'ten ne haber?"

Elindeki işi bıraktı. "Seni o mu gönderdi?"

"Hayır," dedim. Şaşırmıştım. "Artık görüşmüyor musunuz?"

Tekrar başını işine doğru eğdi. Neden görüyormuş gibi hareket ediyordu? Büyülenmiş gibi dantelin üstünde inanılmaz bir hızla gezinen tığa daldım.

"Ablası buraya geldi; onu kocasının bir akrabasıyla evlendireceklerini söyledi." Demek bu yüzden gidiyordu? Ayağa kalktım. Melek, "Ne oldu?" diye sorduğunda kapıya varmıştım bile.

Koşar adım merdivenlerden yukarı çıktım. Selim kapıyı hemen açtı. Her zamanki gibi beni bekliyordu. Hemen konuya girerek, kolaylıkla yapabileceği şeyi söyledim: "Ulviye'yi korkut. Melek'in aklını çelen o."

Olup bitenlerden haberdarmış gibi gülümsedi. Sanırım haberdardı. O da sorularla vakit kaybetmedi. "Peki."

Gözlerinden kaçınmalıydım. Merdivenlere yöneldiğimde daha ilk basamakta arkamdan seslendi. "Geceleri sayıklıyorsun." 'Onu dinleme,' dedi ses. Selim, "Yanındaki kız da duydu," diye ekledi. Durup ona döndüm. "Üşüdüğünü, pişman olduğunu söylüyordun."

"Üşümüyorum, pişman da değilim," dedim. Cebimdeki parayı çıkarıp yüzüne uzattım. "Burada 1450 dolar var. Üşürsem beni ısıtır..."

Bir süre şaşkınlıkla bekledi. Sonra birden ellerini havaya kaldırdı, ama ne diyeceğini unutmuş gibi epeyce düşündü. Konuşurken açıkça acı çekiyordu. "Hayat sandığın kadar değerli değil, ye... ye... mi... min e... e... deeeerim... Ba... na... ii... nan."

Kekelemeye başlayınca burnunu sıkmadan aşağıya indim. Giderek ona daha çok kızıyordum: Yazgısı fasit bir dairenin içine sıkışmış bir kaçığın, hayatın değeri hakkında böyle kesin fikir sahibi olması şaşırtıcıydı. Omuzlarımı silktim. Ses, 'Neden olmasın' dedi. 'Hele değersizliği konusunda...'

Kadir'in dairesinin önünde hâlâ sessizlik vardı. Kulağımı kapıya dayadım. İçerideki çölde tek damla su sesi bile yoktu. Alt kata indim, Melek merakla beni bekliyordu. "Ulviye seninle tekrar konuşmadan, sakın gideyim deme," dedim.

Kısa bir kararsızlığın ardından başını salladı. "Boşuna!"

Birlikte tekrar salona döndük. Pencerenin yanındaki koltuğuna oturdu. Onu nasıl ikna edebilirdim? Görseydi, söylediklerime inanırdı. Ses, 'Gözleri' dedi. Gözleri! Belki başarırdım.

Yanına diz çöküp, ayak parmaklarını öpmeye başladım. Melek, "Ne yapıyorsun?" diye bağırarak başımı tuttu, ama ben gözlerinin yerini alan uzvunu -önünde secdeye varmış halimi bozmadan- öpmeye devam ettim. "Yapma, gıdıklanıyorum..."

Belki gıdıklanıyordu, ama ağlıyordu da. Ensemi ıslatan gözyaşlarından anladım bunu. "Söz ver," diye üsteledim.

Söz vermeye niyeti yoktu, ibadetimi engelleyemeyeceğini anlayınca kulağıma eğilip inleyerek, "Şeyhmuz," dedi.

Sonra günahkâr, gizemli bir sessizliğin içine çekilerek sustu. 'Ulviye değil...' Sessizliği bozan kulağımın arkasında yaşayan o sesti. Doğruldum. 'Neden...' Ses, Melek'in Eskişehir'e gidişinin ardındaki gerçek nedeni kulağıma fısıldamadan atıldım.

"Şeyhmuz'u yakalayamadılar," diye haykırdım. "Biliyorum, çünkü seni sorguladıklarından çok sonra hâlâ arıyorlardı onu." Başını sallıyordu. "Yemin ederim," dedim.

"Onu ele verdim..."

Ağzını kapadım. "Bir daha bunu ağzına almayacaksın. Söz ver!"

Neden sonra -yarım ağızla söz verince- onu bırakıp dışarıya çıktım. Eve böyle bir sırla dönme fikri korkutucuydu; bu yüzden aşağıya yöneldim, ama daha ilk basamakta durdum. Mine yukarı çıkıyordu. Görüntü ürperticiydi: Onunla karşılaşan biri -kim olursa olsun- hemen sıradışı bir varlıkla yüz yüze olduğunu kavrardı. Tanrı'nın armağanı; bahar esintisi; kadın bedeni şeklini almış gül demeti; ve hiçbir kadının gülemeyeceği gibi gülen, böyle bir gülümsemeyle taçlandırılmış eşsiz bir yüz...

Ellerini uzatmıştı. Duraksamadan kendimi ona teslim ettim. "Benimle gel!"

Evvelsi gün hınçla tokatladığı yanaklarımdan öperken böyle diyordu. Yüreği yaralı dostumun sabırsızlıkla beklediği esintinin peşine takıldım. Mine, Kadir'in kapısını çalmadan, çantasından çıkardığı anahtarla açtı. Birlikte içeriye girdik. Salonda kimse yoktu; sadece boş içki şişeleri... Mine, onca şişeyi ben boşaltmışım gibi bana döndü. "Bundan böyle içki yok!"

İsteğine boyun eğeceğimi gösterirmiş gibi şapkamı çıkardım. Koridora yöneldik. Kadir'i yatak odasında, yatağında sırtüstü yatmış, kımıldamadan tavanı seyrederken bulduk. Uyuyor muydu? Uyumuyor, ölümünü prova ediyor... Böyle düşündüm. Mine öne geçti; Kadir, onu görür görmez ayağa fırladı. Sakalları uzamış, gözleri eriyip, aşağıya doğru akmıştı. Ayakta durabilmesi bir mucizeydi. Canlı olduğuna inanmayanları şaşırtmak istermiş gibi ilerledi, ama ancak bir iki adım atabildi. Aralarına giren cama benzer sessizliğe çarpmış olmalıydı. İkisini yalnız bırakmak niyetiyle odadan çıkmaya hazırlanırken bir kez daha Mi-

ne'nin sesini duydum. "Bir yere gitmiyorsun! Buraya gel ve sen de dinle!"

Karşı koymadan Mine'nin yanına geçtim. Bana bakmıyordu; içeriye girdiğinden beri gözlerini Kadir'den hiç ayırmamıştı. Öyle bakarken anladım: Onu terk etmeyecek! Birden içim ısındı.

"Beni dinle! Bülent'le anlaştık. Boşanıyoruz. Sonra -mümkünse- seninle evleneceğim. Artık yarım gün çalışacağım. Bir ev tuttum..." Mine sözlerini bana dönerek bitirdi. "Ve bugün taşınıyoruz..."

Beni şahit olarak yanında istedi! Kadir'i ölümün eşiğinden alıp cennete götürecek vaatlerine inandırmak, söylediklerinden dönmeyeceğini kanıtlamak için... Bir nevi noterdim. Kadir cevap vermeyince, noter ve Kadir'mişim gibi, "Anladım," dedim. "Taşınıyorsunuz."

"Al!" Uzattığı anahtarı aldım. "Arabadan bavulları getirir misin?"

Aşağıya inip boş bavulları yukarı çıkardım. İçeriye girdiğimde onları divanda yan yana otururken buldum. Birbirine kavuşan iki sevgilinin resmedildiği soluk ışıklı, hüzün saçan bir tablo gibiydiler. Kadir'in yanakları kızarmıştı; Mine'nin gözleri de dünyanın en güçlü parlatıcısıyla, sevenin gözyaşıyla mücevher gibi ışıldıyordu. Tanrı sonunda zavallı dostumu hatırlamış mıydı?

Bavulları oraya bıraktım. İşim bitmişti. Şeytanı uyandırmamak için sessizce parmaklarımın ucuna basarak dışarı çıktım.

2

Öğlen Dilek'le buluştuk. Ben üşüyordum, o neredeyse çıplaktı. Kabuğu soyulmuş bir meyve gibi iştah açıcıydı. Konuştukça ürperiyordum; çünkü sesi parmaklarını hatırlatıyordu. Arabasıyla Akmerkez'e gittik. Eski sevgilisini dediği

gibi sepetlememiş! Arabayı işaret edip hatırlatınca güldü. Adam yurtdışındaymış, dönünce verecekmiş... Dediklerine inanmış gibi sırıttım.

Bir süre katlar arasında el ele dolaştık. Bir iki kere sütunların arkasına saklanıp, şapkamı çıkararak -siperliği yaklaşmamızı engelliyormuş- öpüştük. Kurallarını kendisinin koyduğu oyunu oynayan şımartılmış bir çocuğa benziyordu. Yaptıklarına aldırmadım, rahatsız edici olan öpüşmek değil, kimseyle paylaşmadığı yapay neşesiydi.

Saat iki gibi yemek yedik. Yine beni sorguladı. Akşamki parti, Bibi'nin planları, hapisten çıkan arkadaşım... Sık sık telefonla da konuştu; menajerim dediği bir adamla. Bir dizide rol kapmaya çalışıyordu. Öfkelenince sokak çocukları gibi küfür edebileceğini de öğrendim. Kahvelerimizi içerken bu kez benim telefonum çaldı. Arayan Aysel'di. Neredeydim? Dilek'ten akşama buluşmaya söz vererek ayrıldım. Vedalaşırken yine ateşli bir şekilde öpüştük. Kalabalıkta dikkatleri üzerine çekmeye bayılıyordu.

Bibi'den -Boğaz gören odasında bisikletin üstünde terlerken- uzunca bir nasihat dinledim. Aslında öfkeliydi, ama her zaman etrafa saçmayı sevdiği öfkesini nedense bastırmaya çalışıyordu. Bundan böyle sabahları en geç saat on birde yüzümü göstereceğimi söyleyerek konuyu kapattım. Prens odada havlayıp duruyordu; Uzak Doğu'da neden köpek yediklerini anlıyordum. Berk'i görmedim.

Aysel programı özetledi: Önce Ekim'in yirmisinde Eylül doğumlular için verilecek partinin anonsu için fotoğraf çekimi yapılacaktı; ardından hep beraber bir imza gününe gidecektik; son sırada, akşam saat sekizde Taksim'deki bir barın açılışı yer alıyordu. Bibi, Dadı olayının gelişmesinden memnundu, mail bombardımanının hâlâ devam ettiğini söyledi. Kadınlardan gelenlerin sayısı giderek artıyordu.

"Bu iyi haber," dedi. "Eğer bir olay kadınların ilgisini çekiyorsa, kesinlikle tutmuş demektir..." Kuşkuyla bakıyor-

dum. "Şu televizyonlardaki röntgenci yarışma programlarını neden hep erkekler kazanıyor sanıyorsun?" diye tısladı. "Çünkü oylamaya katılanların dörtte üçü kadın..."

Bibi, duş almak için banyoya geçtiğinde Aysel'e hafta sonunda İznik'e gitmeyi düşündüğümü söyledim. "Unut," dedi hemen. "Tam gazete yönetimi projeyi ciddiye almışken asla olmaz... Her an bizi çağırabilirler; Bibi onları tirajı arttırdığımıza inandırdı."

Artık annemi tamamen unutmak için bir mazeretim de vardı. Balkon kapısını kapattım. Aysel şaşırmış gibi bakınca üşüdüğümü söyledim. "Bu havada mı?" diye sordu.

Başımı salladım. Bu havada içim buz gibiydi. Dışa doğru değil, içe doğru buz tutuyordum.

Önce çok konuşan -manav kılıklı- efemine fotoğrafçıya poz verdim. Çekimler üç saat sürdü. O süre boyunca Bibi ve Aysel yanımdan ayrılmadılar. Adam öyle sırnaşıktı ki, ona baktıkça sakızın üstüne oturacakmışım gibi tedirgin oluyordum. Bibi nedense adama bayılıyordu.

Sonunda saat yedide, Taksim'deki kitapçıda biraz dinlenebildim. Bıyıklı, gençten, sözlerinin arasına sık sık yabancı sözcükler sıkıştıran birisiydi onurlandırdığımız kişi. Adamın yazar olduğuna inanmak zordu, çünkü ortalıkta bir tek okuru bile yoktu. Hüzünlü bir yalnızlığın kol gezdiği kitapçıda, dipteki masaya oturduk.

Kadınlar ve Popüler Kültür... Alan olsaydı, yazarımızın imzalayacağı kitabının adı buydu. Bibi, bir süre, dar tişörtünden fırlayacakmış gibi duran göğüslerine göz atıp, sonra da utanarak bakışlarını kaçıran adamı ve havayı canlandırmaya çalıştı, ama sonra o da pes etti; kahvelerimizi içip kendimizi dışarıya attık.

Buraya neden gelmiştik? Aysel kulağıma gizlice fısıldadı: "Adam, Türk popüler kültürüne Bibi'nin katkısı hakkında bir inceleme yapacakmış..."

On beş dakika sonra açılışı yapılan bara girerken flaşlar art arda patlıyordu. Kitapçıda hiç kimseyken, burada tanınmış şahsiyetlerdik. Kendi denizimize -çöplüğümüze mi demeliydim- dönmüştük. Kapıda fotoğraf çekilirken bu kez başımı eğmedim.

İçerisi -yemek yerine içki dağıtılan- bir aşevi gibi kalabalıktı. Bibi'nin emrine uyarak yanından ayrılmadım. Kitapçı bomboşken burası miting meydanı gibiydi, az daha ezilecektik. Zar zor bir köşeye sığındık; Bibi, yanımıza yaklaşanlarla konuşurken ne yapıp ediyor, sözü yazılarına getirip avına düşürdüğü hayranıyla beni tanıştırıyordu. Doğurduğu bebeğini benzersiz sanan yeni anne gibi ısrarcı ve o denli de iticiydi. Bana gelince, hâlâ üşüyordum.

Sürekli kımıldayarak şekil değiştiren ezici kalabalık çevreyle ilgilenmeyi gerektiriyordu. Çok geçmeden yorulup sıkıldım ve içimdeki soğuğa doğru geri çekildim. Yine de yolunu kaybetmiş gibi çevresini ürkek bakışlarla süzen bir arkeologla biraz konuştuk. Oynak bir bataklığa dönüşen kalabalık, az önce, peşine takılıp geldiği kız kardeşini yutmuş, o tek başına kalmıştı. Oldukça üzgün görünüyordu. Sigara uzattım; şapkayla gözlüklerimi süzdükten sonra çevreye uymayan hüznünün nedenini anlattı. Pentagon'daki bir toplantıya katılmak için gittiği Amerika'dan evvelsi gün dönmüştü.

Şaşırdığımı görünce, "Ben Mezopotamya arkeolojisi konusunda uzmanım," dedi. Tabii sözleri beni daha da şaşırttı. Durum, adamın, Pentagon'daki askeri yetkililerin onlardan Irak'taki arkeolojik merkezlerin listesi ve koordinatlarının verilmesini istediklerini söylemesiyle açığa çıktı. "Amerikalılar savaşa hazırlanıyorlar; tüm insanlığa ait binlerce kalıntı tehlikede... Sümerler, Akadlar, Babilliler. Asurlar..."

Sümerliler'le Babilliler'i biliyordum, Asurlular'la Akadlılar'ı duymamıştım. Adama her biri için bir kadeh içerek üzüntümüzü hafifletmeyi önerdim. Arkeoloji ile içkiyi birleş-

tiren bu yaratıcı teklif adamın hoşuna gitti. Sanırım bu yüzden kim olduğumu merak etti.

Sorunca, "Hiç kimse," dedim. Sonra 'hiç'e hayatım boyunca edindiğim tek şeyi, adımı ekledim: "Umut."

Alaycı ses, kulağımın arkasında güldü. Vicdanımın başına gelenleri unutmuş görünen bu münasebetsiz bozguncudan da kurtulmalıydım. İçimden küfrettim. Kendini, Mezopotamya'daki insanlığa ait eserlerin korunmasına adamış birisine 'ben magazin kraliçesinin şarlatanıyım' mı diyecektim?

Arkeolog, kalabalığın içinde kız kardeşini görünce içkisini -daha Sümerliler'deydik- bırakıp uzaklaştı. Ben benimkini çabucak bitirip, Akadlılar'a geçtim. Üşüyordum; oysa içerisi hamam gibi buharla kaplıydı. Çevredeki koyu bataklık insanları yutuyor, ama çoğunu hazmedemeden geri tükürüyordu. Yoksa gözlük her şeyi olduğundan daha mı karanlık gösteriyordu? "Ne yapıyorsun?"

"Akadlılar'dayım, birazdan Babilliler'e geçeceğim," dedim Aysel'e.

"Bakıyorum eğleniyorsun." Başımı salladım. Haklıydı, sıkıldığım söylenemezdi. Aysel gülümseyerek daha da yaklaştı. Neredeyse bedenime yaslanacaktı. "İstersen eğlenceye gece birlikte devam ederiz, ne dersin?"

Kadehi kaldırıp, "Olmaz," dedim. "Senin göğüslerin büyük. Spermlerim yetmez."

Kaldırdığım kadehe göz atıp geriledi. Az sonra benden nefret edecekti. Omuzlarımı silktim. Aldırmıyordum. Ses, 'Sarhoşsun' dedi. "Belki sarhoşumdur," dedim. "Akadlılar iyi içicilerdi herhalde."

Nefretten önceki evre; Aysel küsmüştü. "Neyin var, neden böyle garip davranıyorsun? Kafandan neler geçiyor?"

"En iyi dostum evlenecek, ama çocuk sahibi olabilecek mi, yoksa kanser elini daha çabuk mu tutacak? Annem ölecek mi? Hayalet diye biri var mı? Bir milyar dolarla ne kadar

süt alınır? Neden üşüyorum? Yoksa yeniden midem mi bulanacak?" Aysel, ağzı açık bana bakıyordu. "İşte aklımı kurcalayan sorulardan birkaçı..."

Aysel cevap vermedi; bir süre yüzüme baktı, ardından ağzını kapatıp Bibi'ye doğru ilerledi ve Kraliçe'nin kulağına eğildi. Tombul akıl hocası beni gammazlarken cep telefonum çaldı. Arayan Dilek'ti; onu unutmuştum. Telefonu açtım; konuşmaya çalıştık. Boşunaydı, gürültüden birbirimizi duyamıyorduk. Çaresiz kapattık.

Telefonu cebime koydum. Bibi yanındaki uzun boylu adamı bırakıp gelmişti. "Senin için ne yapabilirim, bebek yüzlüm? Çok mu içtin?"

Onun yüzü ablaklaşmıştı. Çok değil, çabuk içmiştim; başımın dönmesinin nedeni buydu. Eğer görmeme izin vermediği annemmiş gibi davranmasaydı, ona o kadar kızmayacaktım. "Beni emzir," dedim. "Belki bu beni yatıştırır."

Gıdıklanmış gibi gülüp koluma girdi. "Yoksa niyetin kavga çıkarıp kaçmak mı?"

Niyetim sadece biraz daha içmekti. "Akadlılar hakkında bir yazı yazmalısın," dedim. "İyi içiyorlarmış."

"Akad! Yeni bir kokteyl mi bu?"

"Amerikalılar Mezopotamya kültürünü yok edecekler, bunu da yazmalısın," diye ekledim.

Başını salladı. "Olmaz oğlum, bizim gazetede Amerikalılara sataşmak yasaktır."

"Yaşasın magazin ve yaşasın Amerikalılar." Bibi, umudunu yitirmişti. Geriye dönecekken atıldım: "Oğlun nasıl?" Belki onu emzirirdi.

Şaşırmadı. "Keyfi yerindedir herhalde." İyi, hiç olmazsa bir oğlu olduğunu hatırlıyordu. "Neden sordun?"

"Bugünü anneler günü ilan ettim," dedim.

"Daha Eylül'deyiz bebeğim. Hadi git yat. Yarın izinlisin. Ama yarından sonra seni tam saat on birde bekliyorum. Gazeteye gideceğiz. Yazı kuruluna projemizi anlatacağız."

Selam verip kalabalığı yararak dışarıya çıktım. Serinlik bir tokat gibi suratıma çarptı. Bu içimdekinden farklı, dışarıdan gelen bir soğuktu. Dilek'i aradım. Çırağan Oteli'ndeki barda beni beklediğini söyledi. Sesinde çınlayan ziller vardı.

Oraya gitmeden önce bir süre ara sokaklarda dolaştım. Artık emindim. İçim ve dışım üşüyordu; iki yönlü kışın arasında buz kesiyordum. Başımın dönmesi geçince Dilek'in tarif ettiği yere gittim. Çevrede parıltılı -insanda oraya ait olmadığı duygusu uyandıran- zengin bir kalabalık vardı. Otelin girişinde dilenen çocukları kovalayan ızbandut gibi dört kişi yolumu kesti. Dilek'in adını vermeye hazırlanırken geride duran keçi sakallı koruma, yerde para bulmuş gibi sevinçle, "Erkek dadı bu," diye bağırdı. "Didi!"

Şapkayla, gözlük işe yaramıştı. Hayatım boyunca biriktirdiğim hiçliğe, adımdan sonra lakabımı da ekleyerek kapıdan geçtim.

Bardakilerin çoğu erkekti. Tedirgin adımlarla ilerledim. İçeride garip olan bir şey vardı. Önce bunun çevreyi kuşatan yabancı bir yaşam tarzı olduğunu düşündüm. Bir süre sonra fark ettim. Tavanda toplanan sigara dumanı içerisini daha da basık gösteriyordu.

Dilek'i hemen fark ettim: Altı kişilik bir grupla ortadaki masada oturuyordu. Yaklaştığımı görür görmez ayağa fırlayıp, bana doğru koştu. Ateşli bir öpücükle ödüllendirildim. Üstünde parlak renkli, bol bir pantolon vardı. El ele ilerledik. Dikkat çekmek utanç vericiydi, ama masadakiler bundan habersiz görünüyorlardı. Masaya vardığımızda bizi alkışlamaya başladılar.

Hepsiyle tanıştım, ama adlarını iki kadeh sonra unuttum. Daha sonra, Dilek ısrar edince gözlüğümü çıkardım. Kızlardan birisinin doğum günüymüş, ortaya gelen pastayı söndürüp fotoğraf çektirdik. Herkes, özellikle de kızlar yıldızmışım gibi davranıyor ve aptalca sorular soruyorlardı; hiçbiri Akadlar'ı bilemedi, Babil'i müzikhol sanıyorlardı. Ama sahibim Di-

lek'ti, bunu hem masadakilere, hem de etrafta bizi seyredenlere kâh boynuma sarılarak, kâh dudaklarımdan öperek sık sık kanıtladı. Orada yeni bir şey daha öğrendim: Zengin olarak eğlenmekle bağırmak arasında bir bağ, ilişki vardı. Ne kadar çok bağırırsan o kadar çok bahşiş veriyordun. Gece yarısına doğru uykum geldi. Dilek'e dönüp, "İçkin bitti," dedim.

Güldü. Başını sallıyordu. Sabah erken işi varmış... Kulağıma eğilip ekledi. "Regliyim."

Beni başından savdığını düşünmedim değil, ama sonra onu istediği gibi becerebilecek kadar ayık olmadığımı hatırlayıp, sırıttım.

Eve tek başıma döndüm; annemi hatırlayarak. Kadir'in dairesi, apartmanın ön cephesini is gibi kaplayan karanlığın içindeydi. Kapıyı itip içeriye girdim. 'Mine onu senden kaçırdı.' Ses böyle dedi. Peki, görkemli bir yıkıntıdan -bu dünyadaki varlığı eğretileşmiş bir göçmen için- bir yuva inşa edebilecek miydi? Güldüm; dostum diyebileceğim tek kişi, yakında bulutlardan ölüler ormanına göçecek, hiçliğe karışacak birisiydi. Anahtarı ilk denemede kilide sokup kapıyı açtım. Sahanlık garip bir kokuyla kaplanmıştı.

Zil iki dakika sonra çaldı. Karşımda Selim'i bulacağımı bilerek kapıyı açtım. Oydu; sol elinde bir zarf, sağ elindeyse büyükçe bir torba vardı. Önce zarfı uzattı.

"Kadir bunu sana vermemi söyledi... Bunları da Mine..." Torbayı da aldım. İçinde içki şişeleri vardı. Göz göze geldik. Bekliyordu. Omzumu silkince, "Kadir kontrol etmedi," dedi.

"Uykum var," diye karşı koydum.

"Ulviye'yle konuştum."

Devam etmeden susunca peşine takıldım. Üst kata çıktık. Duvarındaki harita pek değişmemişti. Tuvallere yaklaştım. Nasıl oluyor da bu çizdiklerini daire sanıyordu? Olmamış demeden önce bir süre daireleri inceledim. Sonra başımı salladım. "Olmamış."

İşimi çabuk bitirmiş olmama itiraz etti. "Kadir pergelle bakardı."

'Kekelemeye başlayacak,' dedi ses. Büyük tahta pergeli dairenin merkezini kestirmeye çalışarak bir yere yerleştirip, çemberi çizdim. "Gördün mü?"

"Ötekine de bak," dedi.

Ötekinin çevresine de bir çember yerleştirdim. Çizdikleri elips bile sayılmazdı. Oysa Nihan dün daireyi kapattığını söylememiş miydi? "Yarın tekrar dene," dedim, pergeli uzatırken.

Kibritim kalmamıştı, sigaramı o yaktı, sonra kibriti söndüreceğine elinde tutmaya devam etti. "Ulviye birkaç güne kalmaz, kocasıyla birlikte Melek'i ablasından ister."

Uzattığım paketi geri çevirdi. Üfleyip parmaklarının arasında hâlâ yanmakta olan kibriti söndürdüm. Gözlerini Melek'in sırrını bildiğini söylemek istiyormuş gibi üzerime dikmişti. Ya Şeyhmuz'un akıbeti! Düşüncelerimi bir kenara bırakıp sordum. "Nasıl becerdin?"

Önce baş düşmanının inatçılığını nasıl kırdığını söylemek istemedi. Ama çizdiği dairemsi şeyleri her gün kontrol edecek birisi gerekliydi ona; tuvali işaret ederek bunu hatırlattım.

"Zavallı, kuşkulanan sadece kendisi sanıyor," dedi sonunda. 'Zavallı' ve 'kuşku!' Bilmeceyi çözmeye çalışmadan sigaramı tüttürmeye devam ettim. "Sesler kesilince kızlara ne olduğunu görmeye gittim," diye devam etti. Başını sallıyor, ırzına geçilen kızlar ayaklarının dibindeymiş gibi yere bakıyordu. "İlk kez o zaman olmadığını düşündüm..."

Kızların üstüne basmamak için geri çekildim. Sessizlik uzuyordu. "Kimden söz ediyorsun?" dedim.

"Kimden olacak, Tanrı'dan," dedi.

Ona bakınca anladım. Ulviye'ye düşüncelerini okuyabildiğini hissettirmiş miydi? Sigarayı söndürdüm. Eğer Ulviye de kuşkulanmaya başladıysa, Tanrı'nın işi bundan böyle epeyce zordu.

"Artık seçimler olacak."

Yine seçimler! Başımı salladım. "Olacak," dedim.

"Ben komünistlere oy vereceğim." Yüzüne merakla baktığımı görmüyordu, ama yine de açıkladı: "Ya deprem, ya da komünistler. İkisinden biri her şeyi yıkacak."

"Her şeyin yıkılmasını istiyorsun, öyle mi?"

Evet, demedi. Sadece bakmakla yetindi. Bir an karşımdaki kaçığın Tanrı olmadığına şükrettim. Olsaydı taş taş üstünde kalmazdı.

Yatmadan önce sıra zarfa geldi. İçinden çıkan kâğıtta Kadir'in yeni adresi yazılıydı. Kâğıdı cüzdanıma koyup, içindeki dolarları konsolun çekmecesine yerleştirdim; Nihan'ın giderken almadığı tabancanın altına. İçki torbasını olduğu gibi bıraktım; sabah halledebilirdim. Nasılsa saat dörde kadar boştum. Firdevs, yatağa uzandığımda geldi aklıma. Beni aramış mıydı?

Yattıktan yirmi dakika sonra kapının zili bir kez daha çaldı. Gelenin Nihan olabileceğini düşünerek -dileyerek mi demeliydim- yataktan hızla doğruldum. 'Onu özlüyorsun!..' Sese cevap vermeden odadan çıktım. Salonda o koku vardı. Işığı açmaya hazırlandığımda zil tekrar çınladı. Ses, 'Açma,' diye mırıldandı. Düğmeye bastım; lambadan ışık değil, gerçek dışı canlıların gölgeleri saçıldı etrafa. Büyülenmiş gibiydim; sarsak adımlarla kapıya doğru ilerledim; ilerledikçe koku arttı. Neyle karşılaşacağımı bile bile kapıyı açtım. Loş ışığın altında iki büklüm duran karaltı uzak, korkutucu bir dünyadan gelmişe benziyordu. Burnumu tıkadım. Midemdeki o şey günler sonra tekrar kımıldadı. V, "Benim," dedi.

Korkuyla iğrenmenin karışımından oluşan o garip, sıvımsı duygu beynimden aşağıya yavaş yavaş yayıldı. Oydu; gelecekteki halim. Ses, 'Hayır,' diye karşı koydu. 'Onu vicdanı öldürüyor, senin vicdanın yok.' Boğazımdaki tıkanan hıçkırı-

ğı temizlemeye çalıştım, ama başaramadım. Zar zor mırıldandım: "Ne istiyorsun?"

"Dövüldüm," dedi V.

"Ne istiyorsun?"

Aklıma bu sorudan başka bir şey gelmiyordu. Anlatmaya koyuldu. "Kolunda 12 milyar liralık çanta taşıyan bir kadının üstüne kustum... Çırağan Oteli'nin girişinde..." Utançla kapıdan çekildim. Birkaç saat önce orada olduğumu, o kadınları gördüğümü ona söylemeli miydim? V, boş, belirsiz yüzüyle anlatmaya devam ediyordu. "20 milyarlık çanta da varmış... Trafik sıkışmıştı, üniformalı adamlar otelin önünde dilenen çocukları kovalarlarken kadını kapıda kıstırıp, çantasının içine kustum..." Eşikten içeriye girdi. "Nasıl başardın?"

Sorusunun ardındaki merakı araştırmadım. Derisine dalıp gitmiştim. Geceleri yürüyebilmesi, hatta konuşabilmesi şaşırtıcıydı. Çünkü bu haliyle, hareket edebilmesi için güneş ışınlarına muhtaç bir sürüngene benziyordu. Sorusunu tekrarladı. "Nasıl?"

Sesin art arda attığı çığlıklara aldırmadan geri geri salonun ortasına çekildim. V, birkaç adım atıp ilerledi. Kapı hâlâ açıktı. Bir süre kımıldamadan birbirimizi süzdük. Sonra cevap vermem gerektiğini hatırlayıp sordum: "Ne nasıl?"

"Vicdanın," dedi. "Nasıl oluyor da sana bir şey yapmıyor!" Katilimle nasıl barış yaptığımı merak ediyor! Sesinin duruluğu şaşırtıcıydı. Cevap vermeme kalmadan tekrar mırıldandı. "Acıktım. Bir bardak su verir misin?" Artık sadece su içebiliyor! Mutfağa gidip en büyük bardağa su koyarak salona geri döndüm. "Masanın üstüne koy," dedi.

Bardağı masanın üstüne koydum ve geri çekildim. Yeteri kadar uzaklaştığıma karar verince yaklaşıp suyu çabucak içti. Gerçekten acıkmıştı. Ses, 'susamıştı' diye düzeltti. "Bir bardak daha ister misin?" diye sordum.

"Meyve suyun ya da sütün var mı?" Süt! Midem kasılırken başımı salladım. Geğirir gibi bir ses çıkarıp geriledi. Galiba başı yarılmıştı.

"Nihan'lar peşini bıraktılar," dedim, sessizlik uzayınca. "Yakalandılar ama senden kuşkulanmıyorlar."

Beni duymuyordu. "Sence ben de iyileşebilir miyim?"

"Bilmiyorum," dedim. "Ben..." Kusma diyecektim, demedim, "Ben senin yakalandığın hastalığa yakalanmadım sanırım."

Hıçkırır gibi bir ses çıkardı. "Işığı kapatır mısın?" Sesin kapatma demesine fırsat vermeden düğmeye bastım. Karanlık kara bir kefen gibi üzerimize serildi ve tekrar o gölgeli dünyaya döndük. Garip olan, giderek kokusuna alışmamdı. O pis kusmuk kokusu yok olmuştu sanki. "Unuttun, değil mi?"

Soruları, uzun bir katarın vagonları gibi birbirini izleyen düşüncelerinin arasından ansızın doğup dudaklarına yükseliyordu. Çoğunu anlamamamın nedeni buydu. "Unuttuğum ne," dedim, onu ölüme götüren katarı bütün olarak görmek umuduyla.

"İnsanlar belleksizleşti. Tanrı, korunmaları için onları unutma yeteneğiyle donattı. Balıklar on beş saniyede unutuyor; insanlarınki belki daha uzun sürüyor, ama sonunda mutlaka unutuyorlar..." Artık bağırıyordu. Hayır, belki de ağlıyordu. "Elimde olsa, unutma duyusunu beyinlerden söküp atardım..."

Yüzüm bir alevle dağlandı. Zeynep'in o kulübede tek tek saydığı bebekleri unutmaya çalışmamış mıydım? 'Kov onu.' Sesi bu kez dinleyecektim. "Artık git," dedim.

"Çok kötü durumdayım, biliyorum... Ama şimdi daha insanım... İnsanlaşıyorum; kusarken, kustukça..."

"Git!" diye tekrarladım.

V, sesim durduğu gölgeli dünyada duyulmuyormuş gibi konuşmaya devam etti: "Ben insanlaşıyorum, ama ya Tanrı?

Tanrı sağır; Tanrı kör; Tanrı bunak... Yoksulları duymuyor, bebekleri görmüyor, acılarımızı unutuyor..."

'Acı' der demez onun kim olduğunu anladım: O, insanları sağır, âmâ ve merhametsiz bir Tanrı'ya inanmaktan vazgeçirmeye gelmiş bir ermişti ya da acının, insancıl bir Tanrı'nın peygamberi... İkimiz de titriyorduk. O öfkeden, ben çevremi kuşatan dehşet duygusundan. Öyle midem bulanıyordu ki gözlerim kararıyordu; üşüyordum da. Önce ses başladı; ben onu izledim. Sonunda gölgelerin içine çekilen peygamberin yüzüne birlikte bağırmaya başladık:

"Git!.. Git!.. Sana inanmıyoruz... Sana inanmıyoruz..." Ses kulağıma ne fısıldarsa ben de papağan gibi tekrarlayarak haykırıyordum: "Biz güzel kadınları becerip para kazanacağız. Bu kentte yaşayacağız. Bir ara, ölmeden önce annemize gideceğiz. Her şeyi unutacağız: Açlık çeke çeke belleğini yitirenleri, duvardaki mezarlığı, iki kez kör edilen kızları, süt içemeyen bebekleri, 1500 dolar karşılığında bedenleri parçalanan komünistleri..."

Söylediklerimden utanıyor, ama bağırıyordum. Kendimi aşağılamak, aşağılıklığımın farkına varıp utancın koynuna sığınmadan alçaklığıma teslim olmak rahatlatıcıydı. V geri dönüp, sahanlıkta kaybolunca kadar bağırmaya devam ettim. Neden sonra, Selim kapıda belirince, sustum. Saçları ıslaktı. "Ne oldu?" dedi.

"Hiç," dedim aceleyle. "Kapıda bir gölge gördüm."

Başını salladı. "Kimse yoktu," dedi. Kendinden emindi. "Söyledim ya, sayıklıyorsun."

"Ya kapının zili! Çaldığını duymadın mı?"

"Hayır," dedi. "Duş yapıyordum. On dakika önce yataktan fırlayarak kalktın. Salonun ışığını açıp, kapıyı araladın, ardından mutfağa gittin... Geri döndüğünde ışığı kapatıp bağırmaya başladın."

Üstüne yürüyüp yakasına yapıştım. "Yalan söylüyorsun!" Belki de V'ye dış kapıyı o açmıştı. "Ya koku? Kokusunu da duymadın mı?"

"Evet, garip bir koku var ortalıkta," dedi.

Burnunu köpek gibi ileriye doğru uzatmıştı. Sesten önce sordum soruyu: "Kâbus mu sence?"

Selim, "İçki içme; sana dokunuyor," diye mırıldandı.

Masaya baktım: Mutfaktan getirdiğim bardak koyduğum yerde duruyordu... Selim, bir süre daha beni süzdü, ardından geri dönüp Kadir'in dairesine girdi. Orada ne işi vardı?

Soruyu cevaplamadan yatak odasına yürüdüm. Yatak, sunak taşına benziyordu; yine de üstüne uzandım. Eğer gerçekten onu görmüşsem, V'nin uzaklaşmasıyla hafifleyen bulantıyla baş edebilirdim, ama az sonra kafası kesilecek bir kurban gibi üşüyordum. Gözlerimi kapayıp bedenimi ele geçiren dehşet duygusunu izlemeye koyuldum. Tanrı'ya böyle vardım. Kötürüm bir Tanrı! Bu gece tebasından birini yitirmişti. Ardından anneme ulaştım. Onu sevmekten ne zaman vazgeçmiştim? Zor bir soru: Aslında banyoda onu çıplak gördüğümde edindiğim ve geceler boyunca peşimi bırakmayan o şehvetli utancın üstünü örtmek için arkamı döndüğümden beri uzaklaşıyordum ondan.

Uyumadan önce bir ara 12 milyarlık çantayı da düşündüm. Bu paraya en az on iki bin tane 1 litrelik süt alınabilir... 1 litreden dört bardak çıksa, yaklaşık elli bin bebeğe süt içirebiliriz... Ya da, yüz otuz yedi bebeğe bir yıl, her sabah bir bardak süt veririz... Ya 20 milyarlık çanta? Onunla neler yapabiliriz?

Sonra düşünmekten vazgeçtim. O lanet vicdanım eski yerinde tekrar kök salabilirdi. Çok zor uyudum.

3

Sabah uyanınca Dilek'i aradım; gece ayrılırken erken kalkacağını söylemiş olmasına rağmen saat onda telefonu kapa-

lıydı. Berbat bir rüya görmüştüm. Pantolonumu yırtmaya çalışan kadınlarla dolu, Bibi ve Aysel'in eli sopalı gardiyanlık yaptığı bir hapishanedeki tek erkektim. İkisinin arasında dayak yiyordum.

Yavaş yavaş boy atan kuşkuyu daha fazla büyütmemeye karar vererek kahvaltının sonuna kadar bekledim. Kadir'in dairesi bir mezar gibi sessizdi. Kahveyi bitirince duş yapıp Dilek'i tekrar aradım. Telefonu çaldı, ama bu kez de açmadı. İşini, her neyse, hâlâ bitirememiş olması garipti.

Masadakileri toplamaya üşendiğimden salonda oyalandım; televizyon, gazete -Bibi'nin köşesine bakmak içimden gelmedi-, ardından Kadir'in bir türlü yarılayamadığım kitabı. Bir ara annem aklıma geldi, ama bu düşünce de çabuk uçup gitti kafamdan. Öğleye doğru -yapacak başka bir şey bulamadığımdan- Kadir'in yeni evinin yolunu tuttum. Yarım saat kadar sonra Suadiye'de deniz gören bir apartmanın önünde durduğumda güneş tepedeki yerini almıştı, ama ben bedenimi sıvazlayan esintiyle ürperiyordum. Soğuk yönsüz ve akıl karıştırıcıydı: İçimdeki buzdan mı, yoksa tenimdeki kıştan mı yayılıyordu, belirsizdi.

Merdivenleri renkli mermerlerle kaplanmış apartmanın dokuz numaralı dairesi üçüncü katta, ön cephedeydi. Zili çaldım. Kapı hemen açıldı. Mine'yi görmeyi ümit ediyordum, karşımda Kadir'i bulunca şaşırdığımdan bir şey söylemeden bir süre öyle durdum. Kadir, sanki saatlerdir bekliyormuş gibi sabırsız bir yüz ifadesiyle uzanıp beni içeriye çekti.

"Gel, gel! Ben de seni arayacaktım," dedi, yanaklarımdan öptükten sonra.

Peşinden yürüdüm, koridoru geçip geniş, denize bakan salonda ilerledik. İçeride kutsal yerlere özgü bir dinginlik vardı; ebedi ve ruhsal... Eşyalar az, ama hem renk hem de tarz olarak birbiriyle uyumluydu. "Güzel bir salon," dedim, evine ilk defa gelen bir misafir nezaketiyle.

"Kötü bir evde oturmak, çirkin bir kadınla evlenmek gibidir. Mine burasını üç gün içinde bu hale getirmiş, inanabiliyor musun?" Ben olsam hemen inanırdım, ama anlaşılan o zorluk çekiyordu. "Arada, buraya gelmem için önce ölmem gerekirdi diye düşünmüyor değilim."

"Kim sana cennete gideceksin dedi ki?"

İkimiz de güldük ve Mine'nin cennetinde, denize bakan divana yerleştik. Apartmanın öndeki geniş gezi yolunun ardında Adalar'a doğru uzaklaşan vapurlara daldım. Deniz, süt kabı gibi tütüyordu. "Mine hastanede," dedi. "Artık yarım gün çalışıyor; genellikle sabahları..."

Bıraksam bir günlük yaşamının bütün ayrıntılarını altı aydır ayrıymışız gibi tek tek anlatacaktı. Elimi farkında olmadan tutunca ne kadar mutlu olduğunu anladım. Yakında ölecek olması ne saçmaydı. "İyi görünüyorsun," dedim, parmaklarını sıkıp.

"Düzenli yaşam," deyince gülümsedim. Çok mutluydu. Hem de bir günde düzenli, kocaman bir hayat edinecek kadar. "Seni neden arayacaktım, biliyor musun? Şu liste var ya! Hani benden sonra yemeğe çağıracağın... Şu... Şu.."

Şu'dan sonrasını getirmeyince hatırlattım. "Eski sevgililerin."

"Şiişt!" Korkuyla öne eğilmişti. "Sus! Mine her an gelebilir. Ne yapacaksın, biliyor musun? Eve döner dönmez o kâğıdı yırtacaksın! Listeyi hazırlarken Mine'yle evleneceğimi bilmiyordum."

"Peki," dedim. "Yırtarım."

"O iyiliğin yerine şahidim olmanı istiyorum. Nikâha herkesi çağıracağız."

Öyle bakıyordu ki dayanamayıp ona sarıldım. Bir süre kollarımızla birbirimizi sıktık. Oysa Mine hemen boşansa bile yeniden evlenmek için epeyce beklemesi gerekecekti. Yine de kulağına eğilip, "Bu şahit olacağım en olağanüstü, ama en garip olay olacak," dedim.

"Kabul etmeliyiz, Tanrı usta bir ressam. Birkaç güzelliği karıştırıp benzersiz bir hamurdan yaratmış onu. Tanıdığım bütün sarışınların, esmerlerin ve kızılların güzelliğinden... Bu sabah yanımda uyurken onu seyrettim ve ardından artık Tanrı'ya inanmaya karar verdim."

Geri çekildim. İnsanların en günahkârı olmaya soyunmuş dostum, yeniden Tanrı'nın safında! *Tövbenin kalın abasını** kuşanmış... V'nin ve Ulviye'nin kaybından sonra Tanrı için büyük bir kazançtı bu. Ya şeytanla yaptığı anlaşma! 'Her büyük karşı koyuşun sonu görkemli bir teslimiyettir...' Şeytandan uzak durmamı ihtar eden ses böyle deyince sigara çıkarıp yaktım.

"Hasta mısın?"

Bu kez konuşan ses değil, Kadir'di. "Neden sordun?" dedim. "Öyle mi görünüyorum?"

"Bilmem. Bana biraz üşümüşsün gibi geldi."

Tenimde dolanan soğuğu hissetmişti. Birden direncim kırılıverdi. "Biliyor musun, nikâh şahidin olmasını istediğin adam boktan herifin teki," dedim. "İstersen vazgeç!" Dikkatle baktı, ama vazgeçerim demeyince, "Annemi 1500 dolar için sattım," diye devam ettim. "Yakında ölecek, ama ben gelecek ayın parasını da alabilmek için burada kalacağım."

Annemin ölümünden söz ederken onunkini de hatırlatıyordum. Kadir, "Ölüm hepimiz için sadece bir zaman meselesi," dedi, densizliğime aldırmadan.

Boktan herifin teki olup olmadığımınsa üstünde durmadı. "Hayal görmeye başladım," diye üsteledim. "Geceleri var olmayan kişiler yaratıp, onlarla konuşuyormuşum. Selim söyledi."

O ketum sessizliğini sürdürmeye kararlıydı. Hayallerle işini bitirmiş bir hayalet adam olduğunu unutuyordum onun; divandan kalkıp salondan çıktı. Ben Heybeli'ye doğru

*) Ömer Hayyam. (y.n.)

uzaklaşan vapura daldım. Az sonra içinde meyve suyu olan iki bardakla döndü. Gülümsedim. İçkiden başka bir sıvı içtiğini görmek garipti. Birden sordu. "Selim'den ne haber?"

Göz göze geldik, bakışlarındaki merak değildi; boktan heriflikten vazgeçip kendim olmam için zaman tanıyordu. "Her zamanki gibi," dedim; anlayış gösterdiği için minnet duymuyordum. "Sen olmayınca iş bana düştü."

"Bence eninde sonunda kafasını uçuracak," dedi. Ağzına soktuğu işaret parmağına bakakaldım. "Zilan'ı bekliyor," diye devam etti; başını da sallıyordu. "Daireyi kapatmamasının nedeni bu. O kız için bir şeyler yapmak."

Sözlerinin ardından meyve suyunu yudumlamaya koyuldu. Soğukkanlılığı garip ve zalimdi. "Nasıl emin olabilirsin?" dedim.

"Bütün acıklı öykülerin mutlaka dramatik bir sonu olur." Meyve suyundan tat alır gibiydi. Ben elime tutuşturduğu bardağı sehpaya bıraktım. "Biliyor musun, bazen o iki Kürt kızını okula götürenlerin arasında Selim'in de olabileceğini düşünmüyor değilim."

Sigarayı söndürüp ayağa kalktım; ya da ayağa kalkıp, sigarayı sonra söndürdüm. Hangisini önce yaptığımı hatırlamıyordum; şaşırmıştım. Öfkeliydim de. "Benim bilmediğim bir şey mi öğrendin?" dedim.

"Yoo!"

Oğlu gibi sevdiği birisinden nefret etmek için bir neden mi arıyordu? 'Nefret ettiğimiz birisinin ölümüne katlanabiliriz...' Kim bilir, belki de ses haklıydı. Cennete taşınmış, bir günde hemen bir hayat edinmiş, edinir edinmez de bedenini kemiren tümörleri unutmuştu. Aslında şaşırtıcı olan buydu. Kimin daha uzun yaşayacağına o mu karar verecekti? "Kim bilir!" dedim, vurgulu bir sesle.

Yüzüme baktı. Ne demek istediğimi anlamış mıydı? Yaklaşıp konuşmaya başladığında anladığı ortaya çıktı.

"Mine bana bir kız çocuğu doğuruncaya kadar ölmeyeceğim. Duydun mu?" Elini omzuma koydu. "Önce bir kız, sonra, Azrail Efendi buyur gel, buradayım diyeceğim..."

Sesi öyle kararlıydı ki, ölümünün zamanına karar verebildiğine inanıyormuşum gibi başımı salladım. Evet, hem kararlıydı, hem de inançlı! Asla kendini itiraf etmeyeceğini ele veren ketum bakışları söylüyordu bunu. Sanırım bir anlaşma peşinde olduğundan kuşkulanmama da yol açan bu oldu... Soruyu benden önce ses sordu: 'Peki kiminle!' Tanrı, Şeytan? Merakla sorunun cevabını aradım. Yüzü bomboştu; duyguları, korkuları, umutları, neyi varsa içine çökmüştü. Sonsuz bir kuyu! Bir sigara daha yaktım. 'Tanrı'yla anlaştığını düşünmekle acele ettin...' Ses belki haklıydı. Mine onu Tanrı'ya yönlendirirken, kızını görmeden ölme düşüncesi Şeytan'a itiyor olmalıydı; hayatla ölüm arasında çarmıha gerilmiş bir zavallı...

Neden sonra, sigaranın sonuna doğru, sıranın bende olduğunu hatırlayıp, "Anladım," dedim. "Ölmek bir zamanlama meselesi... Böyle demiştin, değil mi?"

'Evet,' ya da 'dedim,' demedi. Dili de yüzündeki her şey gibi dibindeki o kuyuya çökmüştü. Meyve suyunu bitirinceye kadar konuşmadık. Başka bir vapur Heybeli'ye doğru uzaklaşırken aklıma Nihan geldi. Kadir'e üstü kapalı Hayalet'ten söz ettim. Verdiği karşılık şaşırtıcıydı. "Hepimizi, her şeyi yöneten bir örgütün varlığı pekâlâ mümkün..."

Bu sonuca nasıl varmıştı? Sormama kalmadan tekrar daha Mine'nin rahmine bile düşmemiş kızına döndük.

"Sana doğruyu söylemem gerek. Belki de hiçbir zaman şahidim olamayacaksın. Çünkü Mine kararsız... Hiç evlenemeyeceği adamın çocuğunu doğurmak ya da son ayları..." Duraksaması kısa sürdü. İnsan her şeye alışıyordu; kendi ölümüne bile. "Yani ben ölürken zamanını hamilelikle geçirmek istemiyor. Düşüneceğim, dedi. Oysa gerçek ölümsüzlük bu. Anlamıyor! Bizi bir aile yapacak tek şey bu çocuk..."

Büyük aile! Yıllar sonra bir bebek, bir arabanın arka koltuğunda parçalanan ablasını geri getirecekti... O sırada dış kapı açıldı. Mine gelmişti; toparlandık. Mine, önce Kadir'e, sonra bana sarıldı. Üçümüz ortada büyük, karmaşık bir yumak gibiyken gözüm aynadaki görüntümüze takıldı: Aramızda cennete en çok yakışan oydu.

Mine, Kadir'e bir bardak meyve suyu daha verdikten sonra salonda aşağı yukarı yürümeye başladı. Kontrol etmekte zorlandığı çocukça bir sevinçle doluydu; çok geçmeden neşesinin nedenini Kadir'in koluna girerek açıkladı:

"Bu akşam saat sekizde..." Bazen onun ne kadar utangaç olduğunu unutuyordum; yüzü kıpkırmızıydı. "bu adamla evleniyorum..."

O adama döndüm. Kadir, Azrail'in orağının önündeymiş gibi titriyordu. İkimiz de Mine'nin, kızını doğurmaya razı olduğunu haber verdiğini anlamıştık. Garip bir önseziyle irkildim. Anlaştığı Tanrı değil, Şeytan... Belki de yanılıyordum: Hiçbir sevinç, hiçbir mutluluk, ne denli büyük olursa olsun, varoluşumuzun o hüzünlü yalnızlığını yok edemiyordu.

Yaklaşıp ikisini de öptüm. Gelecek düşüncesi çoğumuz için huzurlu bir geçmiş özleminden başka bir şey değilken, Kadir için gelecek, çoktan bir sabit fikre dönüşmüştü: Bir kız çocuğu... Belki yeni bir kitaba da başlardı. Saf aşkı bulduğunda tekrar yazacağını söylememiş miydi? Birkaç adım geriye çekildim. Yakında kıskanıp boy ölçüştüğü Tanrı'sına kavuşacak bir hayalet insan ve ömrünü babasız kızını büyütmeye adayacak bir Tanrıça! Bu sadece aşıkların yazgı diyebileceği bir durumdu. Bize sorsalar, budalalık derdik. Yazgısını hatırlatmak dürtüsüyle Mine'ye döndüm. Boşunaydı: Başına gelecek her şeyi kabullenecek... Bir kadın için aşık olmak bu değil miydi?

Mine gülerek Kadir'i işaret ediyordu. "Henüz boşanmadım, ama beyefendinin bu durum için bulduğu çözüme evet dedim."

Kadir utanarak başını öne eğdi. Oysa dili yürekliydi. "Evlenmek için burjuva hukukuna, yasalarına neden ihtiyacımız olsun? Evlilik, özetle şahitler önünde verilen bir sözden öte nedir ki? Bir kadınla bir erkek birbirlerine karşı şiddetli bir tutku duyuyorlarsa doğa gereği birbirlerinindirler ve insanların yasaları ne derse desin, Tanrısal yasa gereğince birbirlerine aittirler."

"Gördün mü?" Mine ona bakıyordu.

Kadir ise bana: "Bunlar benim değil, Schopenhauer'ın Chamfort'tan yaptığı alıntılar..." dedi, sonra telaşla ekledi: "Schopenhauer önemli bir filozoftur..."

İkisini de tanımıyordum; yine de Tanrısal yasalara göre yapılacak törene şahitlik edecek Melek, Mehmet, Selim ve Zilan'ı toparlayıp, saat sekizde tekrar cennete geri dönmem gerekiyordu. Mine'nin hazırladığı soğuk şeyleri yiyip evin yolunu tuttum.

Selim'in dışında herkes haberi sevinçle karşıladı; Zilan'ınsa olup biteni kavraması zor oldu. Yalnız kaldığımızda Selim'e surat asmasının nedenini sordum. Omuzlarını silkti. Mine'ye Kadir'in öleceğini söylemeye hazırlandığım sabah bana, 'Bırak Kadir'le gitsin,' dediğini unutmuşa benziyordu. Biraz söylendim, ama kekelemeye başlamasından korktuğumdan üstelemedim. Bir ara Kadir'in onun hakkında söylediklerini duyduğunu düşünmedim değil. Üşümem hafiflemişti. İyi olan tek haber buydu.

Duş aldım, ardından Dilek'i tekrar aradım. Telefonu yine açmadı. Giyinmeye başlamıştım ki, kapı çalındı: Selim; Zilan da yanındaydı; çıkmaya hazır görünüyorlardı. Zilan'a güzel olduğunu söylemek için parmaklarımı bitiştirip, elimi salladım. Ama o bunu bozkurt işareti sanarak korkuyla karşılık verince kısa bir şaşkınlık yaşadık. Selim onu masanın yanındaki koltuğa oturtarak yatıştırırken utançla yatak odasına döndüm. "Gelmek istemiyorum."

Selim'di, beni izlemişti. "Neden?" diye sordum.

"Çünkü büyük patron da gelebilir."

"Büyük patron!"

"Babası," deyip, bu kez sormamı beklemeden açıkladı: "Mine'nin... Ona bir dahaki karşılaşmamızda Zilan'la mutlaka evlenmiş olacağımı söylemiştim." Yüzüne bakakaldım. Gerçekten o kızlara... Düşünce ikimizi de kirletecekti; yarım bırakıp sigara yaktım. Ayakkabılarım boyasızdı. Birden atıldı. "Bizi evlendirir misin?"

Eğer sabahları aynada yüzüne bakıyorsa o da şimdi benim ürperdiğim gibi ürperiyor olmalıydı: Tabutunun çivisini çakmış, elini mezarının kapısına uzatmış birisi... Kadir'in dediği gibi yakında kafasını uçuracaksa bunun için mermiye gerek yoktu. Kafası da dahil, her şeyi zaten çatlamıştı. Arkamı döndüm. Ayakkabıları boyamalıydım. "Baban belki gelmez," dedim. "Acele karar verme."

"Artık sadece Zilan katılıyor..."

Cümlelerinin yarısı beynindeki o sisin içinde kayboluyordu. Özellikle de ilk yarısı. Sağ tekini aldım; insan bu saatte ayakkabılarını nerede boyatabilirdi? "Neye Zilan katılıyor?" dedim. "Nikâhlara mı?"

"Cenaze törenlerine," dedi. "Sayı yüze yaklaştı..." Bağcıklardan biri kısaydı. Selim, öç alır gibi ekledi: "Seni çağırmıyoruz."

Doğruldum. Eşit uzunlukta olmasa da, sonunda bağlayabilmiştim bağcıkları. Doğruldum. Eğer sormazsam asla bitirmeyecekti. "Neden çağırmıyorsunuz?" dedim.

"Çünkü şapka takıyorsun... Zilan'ı korkutabilirsin." Ağzımı açmadan derin bir soluk alıp odadan çıktım. Peşimden gelmedi. Zilan, onu bıraktığımız gibi oturuyordu. Biraz bekledim, sonra hüznün heykeline dönüşmüş hareketsiz bedenle yalnız kalmamak için odaya geri döndüm. Selim yatağa, kalktığım yere oturmuştu. Beni görünce gideceği-

mizi hatırlamış gibi aceleyle ayağa kalktı. Ama odadan çıkacağına ayakkabılarımı işaret etti. "İstersen boya getiririm, bende var."

Aklı gölgeye dönüşmüştü; ya önüne geçiyor ya da arkasından geliyordu. "Biliyor musun, keçileri iyice kaçırdın," dedim.

"Sen de," dedi hemen, altta kalmaktan hoşlanmayan çocuk tavrıyla. "Geceleri sayıklayıp, hayaletlere bağıran, var olmayanlarla konuşan kim?"

V yok muydu? 'Kulakları keskin bir deliyle tartışmamalısın...' Sese hak verip, "Tamam," dedim. "Hadi ötekileri de alıp gidelim."

"Ön-ön-cee niii-kâh!" Şaka yapmıyordu; aslında hiç yapmamıştı. Hayatı sabit bir fikrin çevresinde inatçı bir katır gibi dolanmak olan birisinden ne beklenirdi? "Yooo-k-sa geelmem," diye üsteledi.

Şapkamla gözlüğümü bırakıp, aşağıya indik, Melek'le Mehmet şahit oldular. Selim'le Zilan karşıma geçti; ayaküstü bir şeyler geveleyip, "Sizleri karı koca ilan ediyorum," dedim ve böylelikle Schopenhauer'ın yasasına göre ikisini evlendirmiş olduk. Biraz daha oyalanırsak Mehmet'in de aynı şeyi isteyeceğini düşündüm. Ama Melek görmeyen gözleriyle evlenmemeye yemin etmiş bir azize gibi bakıyordu. Zilan başlangıçta epeyce heyecanlandı, ancak törenin sonuna doğru sakinleşti. Olup bitenler belki saçma, belki inandırıcılıktan uzaktı, ama şiirsel bir büyüleyiciliği vardı. En kötü şair bile kendine mutlaka bir dinleyici bulur; önemli olan şiir yazmaktır... Sahte evlendirme memurluğu hiç olmazsa bana bunu öğretmişti.

Saat sekize on kala Mine ve Kadir'le buluştuk. Kadir'in üstünde geçen sefer yemeğe çıktığımızdaki takım vardı. Mine, krem rengi bir elbise giymiş, şapka da takmıştı. Daha önce görmediğim iki kadın nedimeleriymiş gibi yanındaydı. Selim'in umutları gerçek olmadı; büyük patron, güzel Kürt gelini gör-

meye gelmemişti. Aynı günde evlenen iki kardeşin birbirlerine sarılmalarını seyrettim. Zilan ile Selim, Kadir ile Mine... Üçü ölüm mahkûmu, dört mutlu insan! Mutlu olmaları şaşırtıcı, ama gerçekti. Sıcaktı da. Bir süre sonra tenimde dolaşan o soğuk kayboldu. Aşk ölümden büyüktür... Öğretici bir geceydi.

Kadir, bu yüzden olacak, hayat iksiri içmiş gibi canlıydı. Gülüyor, herkesle tek tek ilgileniyor, her yanından geçişinde, kusursuz ev sahibesi rolünü oynayan Mine'ye zavallıyı utandıracak kadar sıkı sarılıyordu. Zeus'tu sanki. İkinci kadehi bitirirken kızının bu gece hayat bulacağına emin oldum: Tanrı'ya inandığımdan değil, Şeytanla ilgili bildiklerimden çıkarıyordum bunu. Belki de yine hızlı içmiştim. Herkes neşeliydi. Neden! Önce mantıklı bir cevap bulamadım. Sonra aşk şiiri yazdığımızı kavradım. Herkes bir şairdi. Melek, çok geçmeden duygulu bir şiir okumaya başladı. İçine döndürdüğü bakışları, sesini yüreklerimizi kavrayan bir ele dönüşmüştü. Hepimiz ağladık; kimimiz açıkça, kimimiz gözyaşlarımızı gizleyerek. Kadir'le Mine'den yayılan mutluluk mutsuzluğumuza katlanmamızı kolaylaştırıyordu.

Etrafındakiler dağılınca Melek'in kulağına eğilip Mine'ye anlatacağımı söyledim. Başını salladı. Mırıldanıyordu da: "Şeyhmuz öldü." Görecekmiş gibi kaşlarımı kaldırdım. "Sana inanmıyorum," diye üsteledi.

Şeyhmuz'un yaşadığını kanıtlarsam Mehmet'le evlenir miydi? Belli belirsiz başını salladı. Mehmet'i aradım. Bir köşede tek başına gazoz içiyordu. "Çok şanslısın," dedim, yanına gidip. "Eğer arada olmasaydın Melek'i elinden alırdım."

Mehmet güvenle başını salladı. "Geç kaldın. Bizimkiler yarından sonra onu istemeye gidiyorlar." Gözlerini kaçırıp başını öne eğdi. "Aslında sana bozuluyorum." Belki neden bozulduğunu sormalıydım, ama merak etmiyordum. Sormayıp gülümsedim. Acaba kira borcum mu var diye düşünürken, "Ne zaman vazgeçeceksin bu dadı şarlatanlığından?" diyiverdi.

İki ay sonra diyecektim; Mehmet beni beklemeden pencerenin önünde oturan Melek'e doğru uzaklaştı. Sendelemiyordu; aşk, sanki bacağını uzatmış, yürüyüşünü düzeltmişti. Ya Melek! Nasıl olup da evdeki en iyi manzaralı yeri bulmuştu? Bunu düşündüğüm sırada cep telefonum çaldı. Galiba dördüncü kadehteydim. "Şimdi uygun değilim, Dilek Hanım," dedim, konuşmasına izin vermeden. "Bütün gün aklınız neredeydi?"

"Ben Nihan!" dedi uzak ses. "Seni mutlaka görmem gerekiyor..." Nihan! Beni sevmemiş -sevememiş- bir kadın daha. Beni neden görmek istediğini sormadım. Olur ya da olmaz da demedim, bekledim. "Evdeyim, sabaha kadar çalışacağım..." diye mırıldandı.

Mırıltısı söndükten sonra telefonu kapattım. Kadir hâlâ mutluydu. Yanına yaklaşıp, "Doğru mu?" diye sordum. "Şu gelincik meselesi... Güya ilk açtıklarında onları bulup rüzgârdan korumak için önüne taş duvar yapar, üstüne mendilden çadır geçirirmişsin."

Gülmeden karşılık verdi. "Bunu da nereden hatırladın şimdi?"

"Kadınların seni neden sevdiklerini anlamaya çalışıyorum. Belki işime yarar," dedim.

Elini kadınların beni neden sevmediklerini biliyormuş gibi omzuma koydu. Keyfini kaçırmıştım. "Ah şu kadınlar! Gençken bizi olgunlaştırmalarını, yaşlandığımızdaysa bizi gençleştirmelerini umduğumuz sihirbazlar..."

Bu cevap değildi. "Neden?" diye üsteledim. "Bana doğru dürüst, işime yarayacak bir şeyler söyle."

"Bak, varlık bilinci edinmekle, acı çekmek arasında güçlü bir bağ var; bütün bildiğim bu."

Acı çekersen kadınlar seni severler... Söylemek istediği buydu. "Anladım," dedim. "Sen büyük hamalsın; kadınların payına düşenleri de çekiyorsun. Bu yüzden seviyorlar seni."

Acıdan, acı çekmekten söz ediyorduk, ama Kadir bundan habersizmiş gibi güldü. "Evet, neden bir listem var sanıyorsun..." Keyiflenmişti; listenin uzunluğunu mu hatırlamıştı? Sormama kalmadan telaşla toparlandı. "Şişt... Ne zaman liste desem..."

Yana dönünce Mine'yle karşılaştım; daha doğrusu, bütün yüzünü kaplayan mutlu ve parlak gözleriyle. Sanırım bu yüzden o yıldızı hatırladım. Şu elli dolara adımı verebileceğim yıldızı. Farkındaydım, saçmalıktı; bir kadın tarafından sevilmeden gökyüzüne yerleşmeyi planlıyordum. Nihan, Dilek, Zeynep, Şeyda... Ya Aylin? O beni sevmiş miydi?

"Nasılsın?" diye sordu.

Mine'ye Aylin'den de çocukluğumdan da söz etmedim. Sırada başkası vardı. Yüzünün kızarmasına aldırmadan karakolda Melek'in başına gelenleri kulağına fısıldayıp, Mehmet'in koynuna bakire olarak girmesi için yardım etmesi gerektiğini anlattım.

Sonra Kadir endişeyle bize yaklaşırken, Mine'nin yanından ayrılarak kendimi çevremde akıp giden neşe ve aldanış ırmağına bıraktım ama bilinçsiz sürüklenişim çok uzun sürmedi. Aklıma yine garip sorular geldi. 12000, 20000 litre süt kaç kilo eder? Geldiğimizde Mine'nin yanında gördüğüm kadınlardan genç olanını yakalayıp ona sordum. Kadın soruyu duyunca şaşırdı, yine de kesinmiş gibi rakamları verdi:

"Yoğunluğu 0,9 olsa, 10800 ve 18000 kilo..." Ben rakamları unutmamak için tekrarlarken kadın dördüncü kadehin sonuna doğru yanıma yaklaştı ve rakamları düzeltti. "Sütün yoğunluğu suya yakınmış, dolayısıyla 12000, 20000 kg kabul edebilirmişiz..."

Kadına teşekkür etmem gerektiğini düşündüğümden olacak, ona olduğundan daha insan olmak isteyip istemediğini sordum. Gülümsedi. "Öyleyse kus," dedim. "Galiba tek yol bu."

Tam gece yarısında Nihan'ın dairesinin önündeydim. Zili çalmadan önce garip bir kararsızlığın içinde yalpalayarak kapının önünde epeyce bekledim: Buraya ait değilim! Kafamda sağa sola çarparak tekrarlanan düşünce buydu... Ama bu pek inandırıcı bir gerekçe değildi; çünkü küçük prensi oynadığım o uğursuz akşamdan beri hiçbir yere ait değildim. Onunla yatmak mı istiyorum? 'İstiyorsun,' dedi ses. 'Dilek'i becerirken bile onu düşlüyordun.' Kapı, önündeki düşünceli dikilişim daha sürecekken kendiliğinden açıldı.

"Merhaba." Şort giymemişti. Üzerindeki dizleri yırtık pantolonu görünce bacaklarını seyretmeyi umduğumu fark ettim. Kenara çekildi. Cevap vermeden içeriye girdim. "İyi misin?" dedi bu kez.

"Kötü mü görünüyorum?"

Kapıyı kapattı. Geleceğimden emin olduğundan kulağı kirişte beklemiş olmalıydı. Peşinden yürüdüm. Görünürde salonda pek değişiklik yoktu, ama kapının önündeki o garip duygunun etkisiyle olacak, nedense sanki başka yere gelmişim gibi hissediyordum kendimi.

Yüzüme bakınca cevap verdi: "Yoo, ama sanki üşümüş gibisin."

Üşüdüm: Hayat ateşinin yeniden canlandırılmasını bekleyen birisiyim ben... Böyle demek istiyordum ama, "İyiyim," dedim.

Açık bilgisayara doğru yöneldi. "Sana bir şey göstereceğim."

"Yıldızımı mı?"

Yarı yolda durdu. Ona bir yıldız ismarladığımı, bu gezegenden kurtulup uzaya sığınmak istediğimi unutmuştu. Üstelik parayı da peşin vermiştim... Nihan utanmış gibi bilgisayara yaklaşmış, tuşlarla uğraşmaya başlamıştı. Sigara yaktım

ve beklemeye koyuldum. Beş dakika kadar sonra bana döndü. Bulmuştu. "Bu nasıl?"

Yanına yürüdüm. Bilgisayarda keten helvasını andıran toz kümesinin arasındaki donuk bir ışığı gösteriyordu. Bakışlarımı ekranı kaplayan bulutsu nesnenin üstünde dikkatlice dolaştırdım, sonra seçim yapmış gibi, "Fena değil," dedim.

"NGC 200498..."

"NGC!"

"Yeni Genel Katalog'un İngilizcesinin kısaltılmışı..."

"Hani adı Umut olacaktı," dedim. "Öyle anlaşmamış mıydık?"

Nihan başını sallayıp bilgisayarın tuşlarına bastı. "Merak etme, adı, Umut olacak; şimdi adresini söyle!" Yüzüne baktım. "Yıldızın sana ait olduğunu kanıtlayan sertifikayı nereye göndereceklerini nasıl bilecekler?"

Adresi verdim. Nihan ekranın altında beliren formu doldururken eğilip yıldızımı görmeye çalıştım. "200498..."

Nihan, NGC'yi eklemezse yıldız öksüz kalıyormuş gibi, "NGC 200498," dedi. "Adı olmayan yıldızlar böyle sınıflandırılıyor..."

Beni geçiştiriyor muydu? "Neden Vega, Sirüs ya da Orion gibi güzel bir ad bulmuyorlar?"

"Güzel adları Mısırlılar, Eski Yunanlılar ve Araplar tüketmiş." Eskilere küfretmeye hazırlanırken Nihan ekranı kapattı. "Elli dolara bu kadar."

O doğrulunca ben de geri çekildim. Oysa yine nergis gibi kokuyordu. Masanın öteki tarafına yürüdü. Balığı pek hareket etmiyordu. Kavanozun dibine çökmüş, rengi de koyulaşmıştı.

Geri geldiğinde elinde bir dosya vardı. "Bu ne?" dedim, elinden almadan.

"Bilgisayarda yaptığım araştırma sonucunda bulduğum iki adamın fotoğrafları..." Yutkundu. "Birisi Hayalet!"

Ben, beni sevmesini, benimle sevişmesini düşlüyordum; o, bir yem olduğumu hatırlatıyordu. Öfkelenmem ikiyüzlülük olurdu; başından beri bu rolü oynamıyor muydum? Anlaşmamızı hatırlatan ifadesiz yüzüne baktım. "İyi de ben ne yapacağım bunlarla?"

"Dilek'e göstereceksin."

Dosyayı aldım. "Emin misin?"

"Eminim," dedi. "İkisinden birisi. Bu iki adam da o tarihlerde Londra'daydı. İkisi de müzayedeye katılmış ve ikisi de tanıma uyuyor."

Göz göze gelirsek fikrini değiştirirmişim gibi bakışlarını önüne eğmişti. "Diyelim ki buldun," dedim. "Sonra ne olacak? Artık kusmuyorsun."

Başını salladı; kusmuyordu. "Sonrası bana ait."

"Biliyor musun, yoksulların ya da aptalların umurunda olduğunu sanmıyorum. Her şeyi, Fethi için yaptığını düşünüyorum nedense." Kaşlarının yayının içine gömülü gözleri sır vermiyordu. "Hayalet'i bulursan Fethi'ye ihanet etmen bağışlanacak mı?" Birden bedeninden umulmayacak kadar sert bir tokat attı. Çizmeyi aşmıştım. Burnumu yokladım. Kan yoktu. "Balığın keyifsiz," dedim.

"Öyle," dedi.

Tokatı ve ihaneti unutacaktık. Uyardım. "Eğer Hayalet dediğin gibi birisiyse, Orhan olmadan onun yanına bile yaklaşamazsın."

"Onun için varsa yoksa, vatan..." Şimdi balığa bakıyordu. "Vatanı için önce dilinden, sonra bağırsaklarının üçte birinden, ardından da benden vazgeçti..."

"Sen de vazgeçtin," dedim. Balıktan bana döndü. Gözlerini kısmıştı. Nelerden vazgeçtiğini suratına çarptım. "Yoksullara arka çıkmaktan, zenginlerden öç almaktan..."

Cevap vermedi. Elimdeki dosyayla ayakta durmuş, konuşmasını bekliyordum. "Kahve ister misin?"

Vazgeçmekle kalmamış, unutmuştu da. O zaman anladım: "Senin de vicdanın yok, değil mi?"

"Ben içeceğim," diye karşılık verdi.

Peşinden mutfağa gittim. Çaydanlığa musluktan su koyup ocağa yerleştirdi. "Aklımda bir sürü soru var," dedim. O, hiçbir şey sormayacak gibi işiyle ilgiliydi.

"Bir sürü geri zekâlı, aklını dadıyla bozmuş... Ama benimle, gerçek benle ilgilenen kimse yok."

Bir süre susup bir şeyler söylemesini bekledim. O da ilgilenmiyordu: Ne sahtesi, ne de gerçeğiyle. "Şeker?"

Boş fincanlara kahve koyuyordu. Başımı salladım. Beni dinleyecekti.

"Denize atladığımda karanlığın içinde Şeyda'yı bulamayacağımı anlayıp suyun üstüne dönmeye karar verdiğimde, bir an için yönümü şaşırdım. Çabalıyor, ama bir türlü yukarısını bulamıyordum. 'İşin bitti,' dedim, kendi kendime. 'Sıra hayatının gözlerinin önünden geçmesine geldi...' Boğulmanın eşiğinde beklemeye başladım. Ne gördüm dersin?" Nihan, bilmiyorum demeden kahveyi uzattı. "Hiçbir şey! Çünkü hayatım diyebileceğim bir şey yoktu; bomboştum. Sanırım bu yüzden tekrar yüzeye çıktım; içi boş şeyler asla batmaz değil mi?"

Uzun uzun yüzüme baktı, sonra, "Belki öyledir," dedi.

"Kesinlikle öyle," dedim. "İşte bu yüzden kolayca suyun üstüne çıktım. Ne Tanrı, ne de Şeytan ilgilendi benimle. Neden? Çünkü bomboştum; vereceklerine karşılık onlara ne önerebilirdim ki?" Kahve sıcaktı. "Oysa Kadir'e bak! Kızını arabadan çıkarırken Şeytan'la konuşuyordu. Bugün, ölümüne çeyrek kala, hâlâ hem Tanrı'yla hem de Şeytan'la pazarlık ediyor..."

"Takma bunları kafana."

"Hiç aşık olmadım," diye mırıldandım. "Olsaydım, belki bir hayat edinirdim. Aslında karşıma Şeyda'dan başka birisi çıksaydı belki olurdum da."

Sözlerim bittiğinde dümdüz gözlerinin içine bakıyordum. Ne demek istediğimi anlıyor muydu? Anlamamış gibi geri dönüp mutfaktan çıktı.

Peşinden salona yürüdüm. Balığı ölü gibi dibe çökmüştü. Balığı yolcuydu. "Asıl üşüten balığın," dedim. Kahveyi masaya bıraktım. Kararlıydı, bana metelik verdiği yoktu. "Sence kadınlar bana metelik vermez mi?"

"Neden vermesin? Ama kadınlara onların gözüyle bakıyorsun; vazgeç bundan."

Kadınların gözü! O da Kadir gibi konuşuyordu. Belki konuyu değiştirmeliydim. "Sence bir kadın kolunda 20 ton ağırlık taşıyabilir mi?"

"Sarhoş musun?"

"Ya 12 ton?"

"Sarhoşsun," dedi.

"Biraz içtim," dedim.

"Biraz?"

Birazla yetinmeyince, "Epeyce," dedim. "İnsan Şeytan'ın peşine takılınca aklı karışıyor, hesabı şaşırıyor."

Yüzüme bakıyordu; ilk kez görüyormuş gibi. Sonra, "Artık gitsen iyi olur," dedi. "İster sarhoş, ister hasta ol, yatıp uyumalısın."

"Hasta değil, mutsuzum," dedim.

Sonra ben de ona baktım: Bir büst gibi donuk ve uzaktı. O zaman kafama dank etti. Anlamak için boşuna bakıyordum. Onun başına da o dehşet verici şey gelmişti: Mutsuzluğuna alışmak...

Git der gibi, "Peki," dedi, neden sonra.

Unutmamdan korktuğu dosyayı uzatıyordu. Almadan bekledim. "Son soru: Uyurken sayıklıyor muyum? Yani o gece sayıkladım mı?"

Güldü; gülünce omuzları top gibi havaya fırlıyordu. "Hâlâ vicdanın var... Kendini aldatma."

"Sayıklıyor muyum?" diye üsteledim.

"Sayıklıyorsun," dedi bu kez. Avcumu havaya çevirdim. "Recep diye birine küfrettin durmadan."

Recep! "Hapishanede burnunu kırmıştım," dedim. "Gümüşhaneli bir bitirimdi."

"Demek sen kavga etmeyi de biliyorsun ha?" Ettiğime inanmıyor gibiydi.

"O da beni bıçakladı," dedim, "Ayağı kaymasaydı, tahtalı köyü boyluyordum." Sırtımı işaret ettim. "Sevişirken gözlerin açık olsaydı görürdün."

Seviştiğimizi unutmayı seçmişti. "Öyle birine neden bulaştın ki?" dedi.

"Garibanların parasını zorla alırdı," diye savundum kendimi.

Gözlerini yine ince çizgiye dönüştürerek güldü. "Dedim ya, vicdanın var."

Belki de haklıydı. Yeniden boy atmıştı. "İçki yeşertiyor olmalı," dedim.

Cevap vermedi. Kapıya kadar peşimden geldi. Tam açarken, "Tabancayı da getirir misin?" dedi, kararlı bir sesle.

"Boşuna," dedim. "Hayaletleri kurşunla öldüremezsin."

"Öldüremem," dedi. "Biliyorum."

"Peki, sence komünistler gerçekten her şeyi yıkabilirler mi? Deprem gibi yani..."

"Komünistlerden sana ne?" Gülümsüyordu.

"Belki seçimlerde oy veririm." Kapıyı açtım. "Sen kime oy vereceksin?" Cevap vermek yerine dosyayı ceketimin cebine yerleştirdi. Ben de üstelemedim.

"Son bir soru," dedim. Sor demedi, ama ben sordum. "Duvardaki o garip ok! Nereyi işaret ediyor?"

Biraz düşündü. Bir an cevabı bildiğini düşündüm. Yanılmıştım. "Bilmiyorum," dedi.

"V'yi gördüm," dedim.

Şaşırmıştı. "Dedim ya, sarhoşsun."

Arkamdan hemen kapıyı kapattı. Değişmişti: Bugün anlatsa, gözlerine mavi boya sıkan o kız olduğuna inanmazdım. Aptalları, yoksulları koruyacak, onların öcünü almaya yemin etmiş o kararlı savaşçıya benzemiyordu artık. O büyük soylu öcü, kendi küçük öcü için feda etmişti. Neden? 'Pek içki içmiyor,' dedi başımın belası ses.

Dışarı çıktım. Vicdanı bu yüzden kurumuştu. 'Belki o da Tanrı gibi belleğini yitirdi...' Fısıltı sese mi, V'ye mi aitti? Yutkundum. Yutkunur yutkunmaz da tanıdık korkuyla ürperdim: Midem bulanacaktı. Aptallık etmiştim: Dolarları yanıma almalıydım. Yardım ister gibi etrafa baktım. Sokağın karşı tarafında iki adam apartmanın girişini gözetliyordu.

Nihan savaşı neden kaybetmişti? Cevabı biliyordum: Akıl direnmiyor, sıkışınca mantığa sığınıp vazgeçiyordu. Direnen başka bir şey bulmak gerekiyordu; inatçı, acıya ve cefaya dayanabilen bir şey. Aklın öncü olamayacağını öğrenmiştim; çünkü öfkesi kısa solukluydu.

Yatmadan önce Dilek'e son kez telefon etmeyi düşündüm. Yorgundum, çok direnmeden aramaktan vazgeçtim.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

1

Bulantı sabaha kadar devam etti: Ne bardak bardak su içmem, ne de dolarları yeniden cebime yerleştirmem karın boşluğuma yayılan sinsi yangını söndüremedi. Durum hem akıl karıştırıcı, hem de rahatsız ediciydi: Midemde kaynayan bir kazan, tenimde alev gibi yanan bir soğuk. Bir de ses vardı tabii ki: Gece boyunca, 'ölmeden cehenneme gitmeyi becerdin, becerdin...' diye bağırıp duran. Sese aldırmadım. 200498, 200498, 200498... Günün ilk ışıklarını, adını birkaç saat önce parayla satın aldığım o donuk yıldızın numarasını tekrarlayarak bekledim. Nasılsa uzaya göçecektim, yerçekiminden ve vicdan denilen o derin kuyudan uzağa, hiç bir bulantının bana erişemeyeceği bir yere yerleşecektim.

Utanç nöbeti içinde kaskatı kesilmeliydim, ama kesilmedim. Aksine, sokaktaki sesler gün ışığı gibi belirginleşir belirginleşmez, karnımda süren isyanı bastırmış, rahatlamış bir şekilde kapıyı açtım ve antreye çıktım. Kapıcı ay sonuna kadar Kadir'in gazetesini bırakmaya devam eder diyordum. Haberlere göz atıp vakit biraz ilerleyince Dilek'i aramayı planlıyordum. Kim bilir, belki buluşur ve...

Boş umut! Kadir'in eşiğinde gazete yoktu, ama merdivenin başında bir sürpriz beni bekliyordu. Leyla! Konuşmak istediğini söyleyince içeriye çağırdım. Başını salladı; gelmeyecekti. "Bir sorun var."

Sorunun ne olduğunu sormadım. Sorsaydım nasılsa 'Selim' diyecekti. Leyla, olayı kısaca özetledi. Sabah, nöbetten dönüp Zilan'ı almak için zilini çaldığında, Selim onu kapıdan kovmuştu. "Sesi tehdit edici ve öfkeliydi," dedi.

Birlikte yukarı çıktık. Bir ara ona kızını dün o kaçıkla evlendirdiğimi söylemeyi düşündüm, ama bu endişelerini daha da arttırmaktan başka bir işe yaramayacaktı. Kapının önünde Leyla'ya evine geçmesini işaret ettim. Önce yanımda kalacakmış gibi bekledi, sonra kilidi açıp içeriye girdi; kimseye karşı koyamayacak kadar yorgundu. Onu iki küçük çocukla terk eden hayırsız koca, yıllarca süren yoksulluk, erkeksiz geçen bir ömür, biri dağlarda öteki beyninin karanlık dehlizlerinde yitip giden iki çocuk, yıllarca baktığı yatalak adamın verdiği sözü tutmak istemeyen varisler, şimdi de Selim! Başına gelmeyen kalmamıştı; kasırgadan kurtulan yedi canlı denizciye benziyordu.

Kapı kapanınca, Selim'in zilini çaldım.

Her zaman daha sahanlığa adım atar atmaz açılan kapı, bin yıllık bir mezar gibi sessizdi. Yarım dakika bekleyip zili tekrar çaldım; açılmayınca bu kez beyaz düğmeye basıp parmağımı üstünde tuttum.

Kapı çok geçmeden telaşlı kilit sesinin ardından aralandı. Selim'in yüzünü görünce şaşırdım. Gözlerinden dolayı; nere-

deyse bir çocuğunki kadar ışıltılıydı. Karşısındakinin ruhunu ele geçirmeye niyetli o rahatsız edici bakışlar kaybolmuştu. Fısıltıyı andıran bir sesle, "Gürültü etme," dedi. "Zilan uyuyor."

Üstünde sadece bir şort vardı. Zilan? Onun da çıplak olabileceği düşüncesi beynime bir çivi gibi battı. "Kapıyı aç," dedim, kararlı görünmeye çalışarak. "Daireleri kontrol etmeye geldim."

Yüzü genişledi. Şimdi de gülümsüyordu; hem de daha önce hiç görmediğim bir biçimde.

"Çizmedim ki." Direncinin zayıfladığını, karşı koymayacağını anlayınca kapıyı itip içeriye girdim. Doğru söylemişti; salondaki tuvallerin ikisi de boştu. Ona dönünce, "Üstümü değiştiriyordum," diye açıkladı çıplaklığını. "Aslında ben de seni görmeye gelecektim."

Yerde, aceleyle çıkarılmış, toplanmadan bırakılmış üniforma vardı. "Bunlar da ne?"

"Bütün gece nöbet tuttum," dedi, sonra sormama kalmadan ekledi: "Zilan rahat uyusun diye..."

Silahı da var mı? Sessizliğinin içine çekiliyordu. "Cevap versene," dedim.

"Bir şey sormadın ki?"

'Artık düşünceleri okuyamıyor...' dedi ses. 'Belki kulakları da duymuyordur?' Neden! Ses, 'Vicdan azabından kurtuldu,' diye cevapladı sorumu.

Öyleyse! "Niyetin ne?" dedim.

Acele ederek giyindi, masanın üstünden bir şey alıp uzattı. Bir fotoğraf makinesiydi. "Fotoğrafımı çeker misin?" Şaşkınlığım yüzümden okunuyor olmalıydı; çekmeyeceğimi sanarak, telaşla açıkladı: "Sadece bir resim: Göğsümün yukarısından al..."

"Schopenhauer yasalarına göre evlenmek için fotoğraf gerekmiyor," dedim.

Duvarın önüne geçmişti bile. Çaresiz, dediğini yaptım. Makineyi dikkatle geri aldı. "Zilan'ın eve gitme zamanı geldi," dedim, yumuşak, onu kışkırtmayacak bir ses tonuyla. "Leyla işten döndü." Başını salladı; evet, değişmişti: Ne öfkesi, ne de gözleri eskisi kadar inatçıydı. "Uzatma," dedim.

"Uyuyor, anlamıyor musun?"

"Evinde uyusun!" Bir süre birbirimizi süzdük. "Artık sesleri duymuyorsun, değil mi?" dedim.

Cevap vermeden yatak odasına doğru yürüdü. Duymuyordu. Onu izledim, ama iki adım sonra eliyle durmamı işaret etti. İsteğine uydum; ne de olsa Zilan, Tanrı'nın gözünde karısı sayılırdı.

Beş dakika sonra onunla döndü. Kulakları sağırlaşan savunmasız çılgını salonun ortasında yeni bakışlarıyla bırakıp, Zilan'la yan daireye geçtik. Leyla, kızını odasına götürdü. Geri döndüğünde hazırladığı çayı içtik. Duvardaki mezarlıktaki son üç resim bir alt sıraya geçmişti ama nedense üst sırada, en sağda bir yer unutulmuş, boş kalmıştı.

İkinci bardakta Leyla'ya Şeyhmuz'dan hiç haber alıp almadığını sordum. Korkuyla irkildiğinin farkındaydım. Durumu açıklamak için Melek'in Mehmet'le evlenmeyi düşündüğünü söyledim. Başını salladı. Bu evet miydi hayır mıydı, belirsizdi. "Hayırlısı olsun," dedi ardından.

Üçüncü bardağı geri çevirdim ve aşağıya indim. Dilek'i aramak için vakit hâlâ erkendi. Bir şeyler yemeye çalıştım, ama midemden korktuğumdan, birkaç bisküviden sonra vazgeçtim.

Sonunda saat ona gelirken Dilek'i aradım. Telefonu uzun uzun çaldırmama karşın açılmadı. Birkaç kez denedim; sonuç aynıydı. Duymuyor olmalı... 'Ya da açmıyor...' Düşüncelerimin arasına giren sinsi sese kulak vermemeye çalışarak bir sigara yaktım. Aşağıdan yükselen gürültüyü de o sırada

duydum. Birileri bağıra çağıra yukarı çıkıyordu. Öfkeli ziyaretçileri görmek için kapıyı açtım.

"Alçak!" Karşımdaki Bibi'ydi. Aysel'i Bibi'nin çığlığından sonra fark ettim. Tam arkasındaydı. "Seni uyarmıştım..."

Donup kaldığımdan, Bibi'nin attığı yumruktan kaçamadım. Eli bir köylü kadınınki gibi ağırdı. Dudağım kanayacak... Böyle düşünürken Bibi elini bir kez daha savurdu. Bu sefer tokadı seçmişti. Üçüncüsünden, salona geri çekilerek kaçmayı başardım. Önde o, arkasında Aysel peşimden içeri geldiler. Kraliçe çıldırmış gibiydi; avaz avaz bağırıyordu: "Sana orospulardan uzak dur demedim mi? Bu ne?"

Sorusunun ardından elinde salladığı gazeteyi suratıma çarptı. Bir ara karşılık vermeyi düşündüm. Ama onu buraya kadar getiren öfkesi, haklı oluşunun kanıtıymış gibiydi. Aysel kapıyı kapatırken gazeteyi yerden alıp açtım. Çok satan bir gazetenin magazin ekiydi ve ön sayfa baştan aşağıya Dilek'le birlikte görüldüğümüz fotoğraflarla kaplıydı. Akmerkezde, Çırağan'daki barda: Gülüşür, öpüşür ve koklaşırken...

Gazeteyi katladım. Aklıma söyleyecek başka bir şey gelmiyordu. "Beni aldattı," dedim.

Bibi, "Sen de beni," diye kükredi. "Hem de kiminle!" Onu köklerine, taşraya, büyüdüğü mahalleye geri götüren öfkesi başını döndürmüştü. "Geberesice herif, bir çuval inciri bok ettin!" Uzattığım gazeteyi buruşturup yere fırlattı. "Aldığın maillerin yüzde sekseni kadınlardan geliyordu. Sence bundan sonra kaçı onları böyle bir sürtükle aldatan dadıyla ilgilenir? Ha, söyle bakalım!" Üstüme eğildi. Nefesi içki kokuyordu. "Sadece beni değil, bütün o budala karıları da aldattın. Ama işin de bitti. Bundan sonra bir hiçsin." Bir hiçle konuşmaya değmezmiş gibi sözlerine ara verip Aysel'e döndü. "Bu ahmağa yeni projemizden söz etsene!"

Aysel, sahneyi Bibi'den almaya hevesli görünüyordu. Onun da elinde bir tomar gazete ve dergi vardı; işlediğim su-

çun ek kanıtları. "Yarından itibaren yeni adamımız, internette chatle tam 25 kadını baştan çıkaran genç olacak... Şimdi yolda; İzmir'den buraya yıldız olmak için geliyor. Kadınlara onu vereceğiz..."

Bu fikir de ondan çıkmıştı. Emindim. Beni buruşturup çöp tenekesine atmasına aldırmıyordum. İtirazım, bunu zevk alarak yapmasıydı. Ses uyarmasaydı aklıma gelir miydi, bilmiyorum. Sanırım gelmezdi. Bibi'ye döndüm.

"Sevgili yardımcın evvelsi gece onu becermemi istedi, istediğini yapsaydım tuzağa düşmeyecektim, ama öteki sürtük daha güzeldi. " Sonra ayağa kalkıp masanın üstünde duran şapkayla gözlüğe uzandım. "Hadi, bunları alıp arabanızı çekin."

Önce Bibi, elindekileri yere attıktan sonra da Aysel çıkıp gitti. Aysel sahtekârın tekiydi. Bibi'yse en azından bir konuda haklıydı: Budalanın tekiydim. Rüyam gerçek çıkmıştı; bir güzel dayak yemiştim.

Önümde yere saçılmış gazete ve dergilerin hepsinde Dilek vardı. Gülen, öpücük gönderen, göz alıcı, şuh kızıl saçlı... Başarmıştı. Artık sadece güzel değil, sözü de edilen bir kadındı.

O sırada kusmak istedim; Dilek'in başardığını, geleceğe hazır bir kadın olduğunu düşünürken. Bu korkutucu bir istekti...

2

İkisi gittikten sonra ağzımdaki o pas tadıyla utancımın üstüne kapanıp, bütün gün evde kaldım. Akşam, saat dokuzda, midemdeki başıboş kasılmalar büyük bir patlamanın habercisi doğum sancıları gibi düzene girer girmez dışarıya çıktım. Ne doğuracaktım?

Bir de zonklayan dudağım vardı. Bir süre sokaklarda amaçsızca yürüdüm. Yorulunca bir bank bulup oturdum. İn-

sanı kirleten karanlık kararsızdı: Şehrin üstüne is gibi yağıyor, ama yere, ışığa yaklaştıkça tıpkı baharda serpiştiren kar gibi eriyiveriyordu. Mevsim değişiyor... Bu düşüncenin ardından vapurla Beşiktaş'a geçtim, sonra Maçka'ya doğru yola koyuldum.

Apartmanı çok aramadan buldum. Hatırladığım gibiydi: Kişilikli, sağlam görünüşlü taş cephesi vardı. Kapıyı çevreleyen süslere bakılırsa, bina 1940'larda yapılmış olmalıydı. Önünde durduğumda saat on birdi; yorulmuştum. Biraz bekledim, sonra erken olduğunu bile bile şansımı denemeye karar verdim.

Dilek, tahmin ettiğim gibi evde değildi. 'Çaldığı ünün tadını çıkarıyor...' Alaycı ses, 'Bekleyeceksin...' diye devam ederken apartmandan çıkmış karşıdaki okula doğru yürüyordum. Sese sık sık kızıyordum, ama ona alışmıştım; geveze de olsa, yalnızlığımı yoldaşlığıyla seyreltiyordu.

Uzun, yatay binanın önündeki çukurda su gibi birikmiş gölgenin içine çekildim ve art arda yaktığım sigaralarla, durumu açıklamayan, çoğu kendine acıyan dilenci bir benlikten yükselen düşüncelerle vakit öldürdüm. Bir başkası gibiydim: İhanete uğradığım, kendimi doğumun eşiğinde hissettiğim için mi değişmiştim? Yoksa yıllarca sonra elime geçirdiğim fırsatı heba etmenin sersemliği miydi üzerime çöken? Sonra durumu olduğu gibi gördüm; bütün çıplaklığıyla: Üçüncü kez kentin döl yatağından aşağıya yuvarlanıyordum; başımın dönmesinin nedeni buydu.

Üşüdüm de. Saat birde yerimden kalkıp apartmanın girişini gözden kaçırmadan sokak boyunca yürüdüm. Her şeyi daha dramatikleştiren yırtık gazeteye üçüncü sokak lambasının altında rastladım. Hava durgundu, yine de nereden çıktığı belli olmayan bir rüzgâr onu önüme kadar savurdu. Haberin yarısı öteki parçada kalmıştı, ama trajedi önümdekindeydi: 'Küçük kız kardeşini pazarlayan katil,

tutulduğu hapishanede utancından kendini asarak intihar etti...' Rıdvan!

Midemin üstüne kıvrılarak öğürdüm. Çöp tenekesini karıştıran iki kedi korkuyla kaçıştı. Rastlantının zamanlaması korkutucuydu. Bir şeyler yapmalıyım...

Düşünce, yürüyüşten geri dönüp tekrar gölgelere karışırken tıpkı suyun dar bir çatlaktan sızıp, uzayarak damlaması gibi beynimden kopup yavaşça dilime düştü: Kaçmalıyım... Annemi... görmeye... gidebilirim...

"Gidebilirsin..."

İrkildim; korkudan çok şaşkınlıkla. Çünkü konuşan o tanıdık ses değildi. Üstelik fısıltı her zamanki gibi kulağımın arkasından değil, yan taraftan gelmişti. Sola dönmeden kokuyu duydum.

Dönmeden bağırdım: "Hayır!"

Çığlığıma, "Buradayım," diye karşılık verdi, kokuşu olan ses.

Başımı inatla sallayınca beynimde yüzen düşünceler dilime kaydı: Orada değil; solumda kimse yok... Sadece kaygılarım; bedenimden kazıyıp attığım, çoktan çürümüş bir organın kokusundan yayılan korkular var koyuluğun içinde...

Ses, 'İkizinim,' diye devam etti. 'Geleceğinim.'

Açım, açlıktan dolayı hayal görüyorum... V diye biri yok... Böyle düşünürken birden sesin sahibinin gerçek kimliğini kavradım: Bu, V'nin varlığından da korkutucuydu. Karanlık sularda karşıma çıkmayan o büyük oyuncu sonunda yanı başımda belirivermişti. Gazeteyi önüme seren de oydu.

"Yapma! Kim olduğunu, beni tekrar o derin çukurun içine iteceğini biliyorum..." Kâh mırıldanarak, kâh susarak birkaç dakika bekledim. Ses ya da Şeytan susmuştu. Sessizlikten cesaret alarak sordum: "Neden şimdi? Neden daha önce değil de..."

Aslında korkmuş, titriyordum. O sırada cep telefonum çalmasaydı, çığlık atacaktım. Zil sesiyle sıçrayarak doğruldum ve gölgenin içinden sokak lambasının ışığına attım kendimi.

"Ne yapıyorsun?"

Korkuyordum, ama Nihan'ın nemli, ağlamanın eşiğindeki sesi beni ele geçirmekte olan korkuyu yatıştırmaktan uzaktı. Soruyu gecenin bu saatinde bir başkası sorsaydı gülerdim ama o sorduğu için gülmeden, "Yarın sana uğrarım herhalde," dedim.

"Zeynep kavanozun dibinde yatıyor; öldü," diye fısıldadı.

Demek ağlamıştı. "Rıdvan da," dedim.

"Sabaha kadar çalışacağım..."

İstediğimi bana getireceksen istediğin zaman gelebilirsin... Ne zaman bunu söylemek istese "sabaha kadar çalışacağım" diyordu. Telefonu kapattım. Rıdvan'a kimsenin aldırdığı yoktu. Art arda öğürdüm. Gölgeye geri dönemezdim. Tekrar sokağın başına doğru ilerledim. Bir şeyler yemeliyim... Açlıktan dolayı kâbus görüyordum.

'Seni şimdi buldu, çünkü satın almaya değecek bir hayatın olacak...'

Ses'imi duyunca karanlıkta bir dosta rastlamışım gibi sevinçle titredim. O bir tanıdıktı; yakın tanıdık hem de. Ama sevincim uzun sürmedi; sesin ima ettiği o korkutucu gerçeğin dehşetiyle bölündü: 'Gerçek bir vicdan... Hayatını şeytanın gözünde değerli kılan şey bu...' Edineceğim zenginliği fark edince durakladım. Cebimdeki paketi bulup bir sigara çıkardım. Ellerim titriyordu. Ses, 'Kötü cerrahsın,' diye devam etti. 'Belki de ondan hiç kurtulamamıştın.'

"Belki de," dedim ve sigarayı yaktım.

Dilek, yarım saat sonra, beşinci sigarayı yakarken geldi; eski sevgilisine bir türlü iade edemediği arabasıyla. Sigaranın ucunu koparıp pakete koydum. Dilek, on beş metre öte-

de farları kapattı, kapıları kilitleyip dikkatle kontrol etti, sonra binaya doğru yürüdü. Apartmanın girişinde kaybolur kaybolmaz koşmaya başladım.

Onu asansörde yakaladım. Yaklaştığımı görür görmez düğmeye art arda basarak kapıyı kapatmaya çalıştı ama kanatlar birbirine kavuşmadan, son anda yan dönerek içeri girmeyi başardım. Hırsız sonunda elimdeydi. Katın düğmesine uzanırken göz göze geldik. Çığlık atacakmış gibi ağzını açmıştı. Sonra vazgeçip gülümsedi. Kim olsa aynı şeyi söylerdi: Sözü edilen kadın olmak onu daha da güzelleştirmişti. Şaşırmış ve korkmuştu, yine de hiç olmadığı kadar çekici görünüyordu.

Asansör hareket ettiğinde soluklarını düzene sokmuş, kendini toplamıştı bile. "Kusura bakma; seni kapkaççı sandım;" dedi gülümseyerek. Pantolonu, kazağı; üstündeki her şey dardı. "Her zamankinden değişik görünüyorsun." Parmağını uzatıp dudağımdaki şişkinliğe dokundu. "Yüzün genişlemiş..." Hiç olmazsa bir mazeret bulmuştu. "Ben de seni arayacaktım."

Onun gibi gülümsemeyi başarıp başarmadığımı bilmiyordum; midem kasılıyordu. Sırıtıp, "İşte karşındayım," dedim.

"Bana kızgın değilsin, değil mi?" Cevap oradaymış gibi gözlerimin dibine bakıyordu. "Ajansın fikriydi; daha doğrusu menajerimin. Bilirsin bu işler..."

Bilmiyordum, ama işte öğrenmiştim. "Arayıp ne diyecektin?" dedim.

Çok düşünmedi. Her yüzsüzün gibi onun da heybesinde bir sürü yalan vardı. "Selami Balat, bütün gün onunlaydım. Bu yüzden arayamadım seni. Birlikte programına çıkmamızı öneriyor. İyi para verecekmiş. Bak..." Çantasından bir kartvizit çıkarıp uzattı. "İşte telefonu. Al, al. İstersen arayıp sorabilirsin."

Kartviziti bakmadan cebime koydum. Asansör durmuştu. Dilek, kapıyı aralamadan önce başını hafifçe döndürüp be-

denini geriye itti. Gözlerini kıstıkça sesi kışkırtıcı bir tona bürünüyordu: "İyi ki geldin; senin için ne yapabilirim?"

Aptalca bir soruydu. Kasıklarıma yasladığı kalçaları neler yapabileceğini haber veriyordu. Geri çekilip, "Belki su ikram edebilirsin," dedim.

Yine güldü; oysa şaşırmıştı. Arkasından yürüdüm. Kapıyı açtı; birlikte içeri girdik. "Salona geç. Şimdi geliyorum."

Ben salona geçtim, o koridora kayboldu. Biri salonda yemek yemiş, tabakları, bardağı, dokunmadığı ekmeği sehpanın üstünde bırakmıştı. Kül tablası da doluydu. Aşağıda içemediğim sigarayı burada bitirebilirdim. Ucu siyahlaşmış izmariti paketten çıkardım...

Ama yakamadım. Ensemde bir şey patladı ve sigarayla birlikte sehpanın üstüne uçtum. Cam kırılsaydı hapı yutmuştum... Düşünce sese dönüşmeden ikinci darbe belime indi. Ancak o zaman Dilek'in beni sopayla dövmekte olduğunu anladım. Ensemdeki kaslar taşlaşmıştı; başımı kımıldatamıyordum; bütün bedenimi çevirerek, yerde zorlukla geriye döndüm.

Yanılmışım... Elinde sopa olan Dilek değildi. Üstü çıplak olan adamı dazlak kafasından tanıdım. Dilek'e rastladığım gece yanında görmüştüm onu. Görünüşü -gecenin geç saatinde üzerinde sadece bir külot varken elindeki beysbol sopasını savurup duran bir adamdan daha- garipti; özellikle de gözleri: Sanki beyninin içinde bir şey patlamış, basıncın etkisiyle parçalanmış, yuvasından aşağıya düşmek üzereydiler. Beni hırsız mı sanmıştı? Ben gözleriyle oyalanırken adam küfrederek sopayı yeniden savurdu. "Karı kılıklı puşt..."

Yuvarlanarak divanın yanına kaçtım. Kim olduğumu biliyordu. Ya delirdiğini? Sehpa gürültüyle parçalandı; camlar havada uçuşarak etrafa saçılınca birden durumu kavradım: Beni öldürecekti. Niyeti bu olmasa bile bunu birazdan, dör-

düncü vuruşta yapacaktı. Tabancayı o zaman hatırladım; belki de ses fısıldamıştı cebimde olduğunu.

Gerisi kolay oldu. Silahı ceketimden çıkarır çıkarmaz adam bütün öfkesini tüketmiş gibi durdu. Dilek arkasındaydı, elimde beliren tabancayı görünce kapıya doğru koşmaya çalıştı; bağırıp onu da durdurdum. Kel kafa elindeki sopayı yere düşürdü, bir süre üçümüz de kımıldamayı göze alamadan bekledik.

Sonunda yerden kalkmayı başardım. Kramp ensemden omuzlarıma inmişti. Koridoru işaret ettim. Üçümüz birlikte adamın elindeki sopayla fırladığı yatak odasına gittik. İçerisi gece on kişi yatmış gibi dağınıktı. Soluklanmak için duvara yaslandım.

Dilek ince, sinir bozan bir sesle ağlıyordu; "Zırlamayı kes," dedim.

Aslında ağlamakta hiç de haksız sayılmazdı. Hakkında konuşulmaya başlandığı, gazetelerde boy boy resimlerinin yayınlandığı unutulmaz ilk gün istediği gibi sona ermeyecekti. Ben ünümü çalan hırsızla meşgulken, adam elimde silah olduğunu unutmuş gibi telaşla yatağın yanındaki komodine seğirmişti. Tabancayı ardından doğrulttum. Bir süre ne yapmaya çalıştığını çözmeye çalıştım. Dilek de benim kadar şaşkındı. Adam komodine -bir karınca yiyen gibi- burnunu uzatarak eğilince durum açıklığa kavuştu. Kafası hâlâ iyiydi; Dilek'le eve geldiğimizde çektiği tozu bitirmeye niyetlenmiş olmalıydı. Sonunda kafatasının içinde neyin patladığı açığa çıkmıştı.

Onun yaptığı gibi arkadan yaklaştım. Sopam yoktu; ben de tabancanın kabzasıyla vurdum: Onun gibi üç kez; kafasına. Alçak herif üçüncüsünde komodinin üstüne yığıldı. Ödeşmiştik. Aslında onun benden daha şanssız olduğunu söyleyebilirdim. Tozu yine çekememişti; benimse elimde bir tabanca vardı.

Tabancayla Dilek'e döndüm. Titriyordu; gerileyip elini kaldırdı. "Ne olur yüzüme vurma!"

Kızıl saçı bile parlaklığını yitirmişti. Yüzü, gözü her şeyi bembeyazdı. Tek sermayesini yitirme korkusu ödünü koparmıştı. Tabancayı cebime koydum. "Kim bu herif?" dedim; hâlâ soluk soluğa idim.

"Yiğit, Solar'ların oğlu," dedi, Solar'ları herkes bilmek zorundaymış gibi.

"Şu zengin sevgilin mi?"

Dilek'in aşağı yukarı hızla sallanan başı, ayaklarımın dibinde baygın yatan kokainmanın düşündüğümden daha zengin olduğunu anlatıyordu. Bu, yatışmaya yüz tutmuş öfkemi yeniden alevlendirdi. Ayağımla itip adamı ters çevirdim. Kafasında cam çatlağına benzer, derin bir yara açılmıştı. Midem bulanıyor, kulağım, süt içemeyen çocukları avutan o acıklı ninniyle uğulduyordu. Acele etmeden ayakkabıma bulaşan kanı adamın çıplak bedenine sildim, sonra bütün gücümle kaburgalarına iki tekme attım. Uzun bir süre başı ağrıyacak, nefes alırken ciğerlerine batan kırık kaburgaları da canını epeyce yakacaktı.

Derin bir soluk aldım. Ninni susmuştu.

Dilek'i önüme kattım, salona döndük. Ona zarar vermeyeceğimi anladığından korkusunu kontrol edebiliyordu. Kararsızlığını yenebildiği anlarda gözlerine iliştirdiği kışkırtıcı davete rastlamamak için yüzüne bakmıyordum.

"İkramda kalmıştık," dedim. "Su verecektin."

Bu kez elinde bardakla geri geldi. Suyu içtim. Midem biraz yatışmıştı. "Yemin ederim, evde olduğundan haberim yoktu," dedi, uzattığım bardağı alırken. "Anahtarı var; istediğinde..."

Elimi kaldırınca gerileyerek sustu. Yüzünü canı gibi koruyordu. Oysa ben bir türlü içemediğim sigaranın peşindeydim.

İzmarit, düşürdüğüm yerde, cam kırıklarının arasında duruyordu; Dilek'in şaşkın bakışları altında alıp yaktım. Duman genzimi yakarak içime doldu: Ağzıma, nefes boruma, ciğerlerime, hatta midemle gözlerime. Zihnim açılıyordu. Sıra geceyi noktalamaya gelmişti. Cebimden, yere düştüğümde kıvrılıp buruşan fotoğrafları çıkardım.

"Geçen Mart'ta Ercü'yle birlikte Londra'ya gitmiştiniz. Hatırladın mı?" Dilek, konunun birdenbire değişmesinden şaşırmıştı, umutla başını salladı. "Bu iki fotoğrafa iyi bak! Ercü'ye para veren hangisine benziyor?"

Fotoğrafları gösterdim; tereddüt etmeden yaşlı olanı işaret etti. Nedense ben Hayalet'i genç olan diye düşünmüştüm. "Acele etme," dedim. "Bir daha bak!"

Başını kendinden emin bir biçimde sallıyordu.

"Eminim, o."

"Eğer..."

"Hayır, o. Yemin ederim!" Öyleyse Nihan sonunda Hayalet'ini bulmuştu. Ya ben? Cam kırıklarını yerden aldığım dergiyle süpürüp divana oturdum. Bitkindim. Ellerim titriyor, acı, hoyrat bir el gibi sıvazlayarak sırtımda dolaşıyordu. Sigarayı düşürecektim, söndürüp saate baktım: İkiyi çeyrek geçiyordu. Dilek, "Yorgunsun," dedi, umut dolu sesiyle. Haklıydı; yorgundum. Yine de divanda çok oyalanmadan ayağa kalktım. "Seni rahatlatmamı ister misin?"

Sesi birini içine almaya hazırlanıyormuş gibi boğuklaşmıştı. Bunu nasıl beceriyordu? Az önce korkudan tir tir titreyen kadın gitmiş, yerine, yetişkinlerin dayanamayacağı o çocuk kadın gelmişti. "Gidiyorum," dedim.

O da ayağa kalmıştı. Acele etmeden lambayı kapatıp, abajuru açtı; ardından durduğum yere doğru yürüdü.

"Peki, Selami Balat'ın önerisine ne diyorsun?" Tam karşımdaydı. Göz göze geldik. Bu işaretmiş gibi bakışlarını benimkilerden ayırmadan dizlerinin üstüne çökerek elini fer-

muarıma götürdü; bir yandan da konuşuyordu. "İyi para kazanabilirsin. Bibi'nin verdiğinin üstüne çıkacağına söz verdi." Parmaklarının ne kadar hünerli olduğunu unutmuştum. "Ooo! Birisi beni özlemiş..."

'Birisini' bırakıp çabucak soyundu. Bedeni hatırladığım kadar biçimli, hatırladığımdan da diriydi; neredeyse el değmemiş. Dizlerini, üstündeki cam kırıklarına aldırmadan divana koydu, iki eliyle duvara dayanarak kalçalarını geriye doğru uzattı. Bir adım atıp biçimli yuvarlaklara yaklaştım. Başını geriye çevirmişti: Merak, istek ve ihanet; bakışlarında hepsi vardı. Hayasızlığı en az yüzsüzlük kadar ona yakışıyordu. Hemen neler yapmam gerektiğini anlatmaya koyuldu: "Acele etme; yavaş yavaş gir... Ensemden tut; sağ elini nereye götüreceğini biliyorsun..."

'Biliyorsun,' dedi ses. Bağırıyordu. 'Hadi becer onu.'

Kalçalarına yaslanıp, ensesinden sıkıca kavradım. Parmaklarımı boynunda hissedince zevkle mırıldandı: "Sağ elin."

Uzaktan uzağa hâlâ duyduğum o katlanılmaz ninniler, Rıdvan, Bibi, kesik kulaklı ölü ayılar, kollarında süt güğümleri taşıyan kadınlar, ırzına geçilen, tekrar tekrar kör edilen âmâ kızlar, bir kedinin 2500 dolarlık bok kutusundan daha az değer biçilen 1500 dolarlık parçalanmış bedenler, dik bir mezarlıkta yatan karnı aç ölüler... Her şeyi duyuyor, görüyor ve hatırlıyordum.

Kasıklarıma tırmanan krampın üstüne büküldüm ve ses, 'Hayır,' diye bağırırken sanki içine girmişim de fışkırıyormuşum gibi önümdeki biçimli, çıplak sırtın üstüne kusmaya başladım. Dilek'in ne olduğunu anlaması biraz zaman aldı; çünkü bütün dikkati kasıklarının arasındaki o dar, pürüzsüz yarıkta yıkamamı beklediği sağ elime odaklanmıştı.

Çığlık atmaya başladığında aklını başından alan sağ elimle ağzını kapattım ve içimi boşaltmaya devam ettim: Sarsıla

sarsıla, sanki orgazm oluyor, yeni bir hayat yaratıyormuşum gibi. Sonra garip bir şey keşfettim. Kustukça göğsümde bir kuyu açılıyordu. Arada sesimi de duyuyordum, ama çoktan cılız bir fısıltıya dönüşmüştü: 'Hayır, hayır, yapma...' Giderek uzaklaşıyor gibiydi. O zaman anladım: En eski dostum, veda ediyordu. Korkuyla hıçkırdım. Tek başıma kalacaktım. Kirpiklerimin arasındaki loşlukta bekleyen koyu gölgeyi de o sırada gördüm. 'Şeytan! Her şey doğrulanıyor mu?' Sesimi son kez duyuyordum. Gerçek bir vicdan mı ediniyordum? Yandaki aynada bizi seyreden V'ye rastlayınca korku ve utançla gözlerimi kapattım.

Neden sonra gözlerimi açtığımda V'yi değil, Dilek'i gördüm; kasıklarımın arasından divana yığılmıştı. O da değişmiş, ünlü bir kadından, çıldırmanın eşiğindeki histerik bir zavallıya dönüşmüştü.

3

Dilek'in evinden çıktıktan sonra Osmanbey'e kadar yürüdüm; orada şoförü uyuklayan bir taksi bulup Taksim'e geçtim. Midem yatışmasına yatışmıştı, ama sırtımda akşamüstü gölgesi gibi büyüyerek yayılan acı, ayakta durmamı engelleyecek kadar keskinleşmişti. Serin gece, sabaha doğru ılınırken bir bankta oturup bir süre dinlendim. Bir ara üç tinerci çocuk yaklaşıp para istedi; saat beşe geliyordu. Cebimde ne varsa çıkarıp verdim. O sırada aklıma geldi. Bütün gün bir şey yememiştim. Ara sokaklardan birinde çorba içtim, biraz da ekmek kabuğu atıştırdım. Sırtımdan sonra bu kez de Bibi'nin şişirdiği dudağım zonklamaya başlamıştı.

V gibi olmayacağım, Şeytan'la pazarlık yapmayacağım... Kustuğum aklıma geldikçe böyle mırıldanıyor, olanları unutmayı seçiyordum. Göğsümdeki kuyunun derinleşmesini engellemek elimde mi? Tekrarlayıp durduğum soru buydu. Ka-

dir'le konuşmalıydım. Ensemdeki ağrı kasları dondurunca açık bir büfeden su aldım ve yüzümü yıkadım. Yatsam! Evet, bir an önce yatmalıydım. AKM'nin yanından dolmuşa bindiğimde saat altıya geliyordu. Bibi'nin köşesinde yaptığı anonsu önümdeki yaşlı adamın gazetesinde gördüm. 'Yüzyılın Sanal Çapkını...'

Beni -okkalı bir yumrukta- işten atan Kraliçe, yeni yıldızının doğumunu süslü cümlelerle okurlarına böyle duyuruyordu. Gençten, aptal suratlının tekiydi Bibi'nin kadınlara sunmaya hazırlandığı yeni adam. Adını bile bilmediğim zavallıya aptal diyerek haksızlık ettiğimi fark ettim. Acaba on gün önce beni gördüğünde o ne düşünmüştü?

Eğer gideceksem neden bu akşamüstü gitmeyeyim... Fikir, Nihan'ın sokağına saptığım sırada aklıma geldi. Bir türlü içemediğim sigarayı söndürürken. Ağzımın tadı değişmişti. Eve otuz metre kala alacakaranlıkta kapıdan çıkan iki erkek hızlı adımlarla sokağın öteki yönüne doğru uzaklaştı. Geçen seferkiler miydi? Aldırmıyordum; akşama gerçek annemi görme düşüncesi heyecan vericiydi.

Kapıyı Nihan değil, Zeynep açtı. Nedense şaşırmadım. Selam vermeden dudağımı işaret etti. "Bu da ne?"

Peruğu sarıydı. Gülümsüyordu, ama güzelliği o göz alıcı parlaklığını yitirmişti. Nihan'ın kapıya yaklaşmasını bekledim. "İşten atıldığımı bildiren tebligat," dedim.

İkisiyle de öpüşmedim; dudağım zonkluyordu. İçeriye girdim. Zeynep, Nihan'a dönüp, "Ben gidiyorum," dedi.

Onları kapıda bırakıp salona geçtim. Masanın üstündeki kavanoz boştu. Cenaze kaldırılmıştı. Bilgisayar da kapalıydı. İki dakika kadar yas sessizliğinin içinde bekledim. Nihan kapıyı kapattıktan sonra geldi. "Zeynep'ten önce çıkanlar Yusuf'la İsmail miydi?"

"Onlardı," dedi.

"Cenazeye mi katıldılar?"

Cevap vermedi. Ben de balık konusunu deşmedim; Rıdvan'dan da söz etmeyecektik. Vicdanımızı bir yana bırakarak, entelektüel öfkemizle yargıladığımız zengin sübyancının âdeta zorla katili yaptığımız esrarkeşi unutacaktık.

Ama sonra fikir değiştirmiş gibi, "Artık birlikte değiliz," dedi. "Vedalaşmaya gelmişler."

"Ya Zeynep?" dedim.

"O inatçı," dedi.

"Anlaşılan çeteyi dağıtıyorsun." Omuzlarını silkti. Galiba bir çetesi olduğunu hiç kabullenmemişti. Cebimdeki fotoğrafı uzattım. "Buymuş."

Fotoğrafa baktı, ama almadı. Bir an geri dönüp kaçacağını düşündüm. Elleri de titriyordu. "Emin misin?"

"Dilek emin," dedim.

"Ama doğru söylediğini bilemeyiz, değil mi?" Hâlâ kararsızdı. "Belki de..."

Fotoğrafı eline tutuşturdum. "Yalan söyleyecek durumda değildi. Bana inanabilirsin." Parmaklarının ucuyla aldığı fotoğrafla bir heykel gibi karşımda bekliyordu. O zaman anladım: İnanmak istemiyordu. Hayatının amacını elinden alıyordum. "Kim bu adam?"

"Sanayici," dedi. "Bir sürü uluslararası büyük şirketin de temsilcisi olduğu söyleniyor. Vatikan'la da ilişkileri var." Sonra adını da söyledi. "Sadık Tamer. Ortalıkta görünmeyi sevmiyor. Fotoğrafını buluncaya kadar akla karayı seçtim."

Masanın önündeki koltuğa oturdum. "Sen sonuca bak. Demek ki hayaletlerin de fotoğrafı çekiliyormuş."

Nihan, "Dillere destan bir yalısı var," diye devam etti. "Bir arkadaşından ona miras kalmış! Anlaşılan yalı Hayalet'ten Hayalete geçiyor. Profili aradığımız adama çok uyuyor." Fotoğrafı masaya bıraktı. Kahve pişirse... "Neyse, sonunda somut bir şey ele geçirdik."

"Senden başka kim var bu işin içinde?"

"Hiç kimse?" Şaşırmıştı. "Başkası olduğunu da nereden çıkardın?"

"Söylediklerinden," dedim. "Aradığımız, geçirdik... Mız, dik... Çoğul eki bunlar."

"Yalnızım. Lafın gelişi..." Yalan söylemeyi beceremeyen gözlerine baktım. "Öyle bakıp durma. Dedim ya, yalnızım."

"Belki de birisiyle konuşuyorsun." Gözleri büyüyordu. Öfkelenecek! Öfkesine aldırmadan sordum: "Fethi'yle mi?"

Onunla, demedi. "Kimseyle konuşmuyorum; saçmalama."

"Ben Şeyda'yla tam üç yıl konuştum," dedim. Bağırmaya hazırlanıyordu. Ondan önce davrandım. "Kahve içerim."

Bir şey söylemeden mutfağa gitti. Geriye yaslanıp gözlerimi kapattım. Becerebilseydim uyurdum. Bir süre İznik'i, annemi düşündüm; sonra sırtımdaki ağrı bıçağa dönüşünce doğruldum. Eve dönünce yüzükoyun yatmalıydım.

Nihan, birkaç dakika sonra elinde kahveyle döndü. O içmiyordu. Karşımdaki tabureye oturdu.

"Teşekkür ederim." Göz göze geldik. Bunu hak ettiğimi düşünüyor olmalıydı. Elimi salladım. "Fethi benim yüzümden öldü," deyiverdi birden.

Hiçbir soruyla bölmeyeceğim itirafına başlıyordu. Anlatmaya içeride mi karar vermişti? Birden onu bir daha görmeyeceğimi düşündüm. Önce eski dost, sesim, şimdi de küçük çete reisi; vedalaşma gecesi...

"Hayalet'in peşine düştüğünü, tehlikede olduğunu biliyordu." Dua eder gibi başını sallamaya başladı. "Eğer onu incitmemiş olsaydım, eminim kendisini korurdu..." Sigara istedi, yakıp verdim. "Evde ölü bulunduğu gün beni yatakta birisiyle yakalamıştı." Dumanı içine çekince öksürdü. "Hayır, intihar etmedi; eminim. Ama kendini korumadı da. Çünkü ölmek istedi... Yetişkin erkeklere duyduğum öfkeyi ondan çıkardım."

Ben olmasam ağlardı. Epeyce sustuk. Sonra sordum: "Şimdi ne yapacaksın?" Cevap vermedi. Hâlâ başını sallıyordu. "İsmail'le Yusuf'u göndermekte acele ettin." Fotoğrafı işaret ettim. "Onun gibilerle tek başına baş edemezsin." Duayı bitirmişti. "Yerinde olsam Orhan'ı bulurdum," dedim. Hıçkırır gibi güldü. İnatçının tekiydi. "Öyleyse geriye bir tek ben kalıyorum." Ben de güldüm. "Beylerbeyi'ndeki o lokantada dost olacağımızı söylediğinde sana inanmamıştım oysa."

"Ne oldu? Hani sen boyundan büyük işlere bulaşmazdın?" Şaşırmıştı.

Artık kusuyorum demedim. "Bakarsın bir vicdan edinirim." Bir süre yüzüme baktı, sonra otururken bacaklarını yere değdiremediği yüksek taburedeı kalkıp boynuma sarıldı. "Yapma," dedim. O da beni şaşırtıyordu. "Sırtım ağrıyor." Kollarını çözmedi. Belki gözyaşlarını saklıyordu. "İstersen çeteyi yeniden kurarız."

"Denedim," dedi. "Akıllılar isyan etmiyor."

"Bu iş akıllılarla olmaz," diye fısıldadım kulağına "Bize yardım edecek aç ve yoksulları bulmalıyız. Vazgeçmeyecek olanları. Vicdanı olanları... Çetenin ideolojisi akıl değil, vicdan olmalı."

"Artık çok geç," dedi.

Göründüğünden de küçüktü. Kollarımın arasında kaybolmuştu; bedeni de, başı da, kulakları da. "Askerler yüzünden mi?" dedim. Onlar yüzünden demedi. "Şifre kırma işi ne zaman bitecek?"

Geriye çekildi. Ağlamamıştı. Biliyorum, ağlayacağını düşünmem aptallıktı, ama kuru gözleri nedense hayal kırıklığına benzer bir duygu uyandırdı içimde.

"Artık git!" dedi. Düşündüm; haklıydı. Uzun bir yol vardı önümde: Önce eve, ardından İznik'e. Kalktım; sarılmayınca kapıya yürüdüm. O sırada sordu: "Paran var mı?"

Çetesini dağıtmıştı, ama hâlâ reislik taslıyordu. Başımı salladım. İnanmamış gibi bakınca, "Kıdem tazminatı aldım," dedim.

Gülümsemeden elimi tuttu. Tutuşundan anladım: Babası onu sevsin diye gözlerini maviye boyayan, And Dağlarının yamaçlarına ağ geren köylülerin hayal gücünü kıskanan kadını son kez görüyordum. Artık tek kişilik çetenin reisiydi. O sırada hatırladım; Hayalet'i vuracaksa bir tabancaya ihtiyacı olacaktı.

Silahı cebimden çıkarıp uzattım.

Zeynep, sokağın sonunda bekliyordu. Onu görünce şaşırmadım. Köşeye varmamı bekleyip arabanın kapısını açtı; yanına oturdum.

"Eve mi gidiyorsun?" Başımı salladım. "İyi," dedi. "Yolda konuşuruz." Hareket eder etmez hemen konuya girdi: "Patronu terk etmemeliyiz. Tek başına bırakamayız onu..." Yan gözle onu süzüyordum. Sadakati gösterişsiz, ama uzun solukluydu. "Budala İsmail, onu askerlerle işbirliği yapmak ve yılgınlıkla suçladı... Ne yapsaydı yani? Başka seçeneği mi vardı?"

Vardı diyecekmişim gibi endişeyle bana dönmüştü. "Bilemem, orada değildim." Kaza yapacaktı. "Yerinde olsam önüme bakardım," dedim.

"Yani?"

"Az önce ben seninle olurum dedim, istemedi."

"Öfkeli de ondan." Elini salladı. "Ötekileri boş ver, ama Orhan'ı affedemiyor." O da öfkeliydi; elinde bir kamçı olsa, arabasının canına okuyacaktı. " Bir süre sonra yatışır, tekrar başlarız..."

Çeteyi yeniden kuruyormuşuz gibi başımı salladım. Sonra pek konuşmadık. Evin önünde durduğunda cep telefonunu çıkarıp benimkini aradı. "Numaramı kaydet. Bir gelişme olursa haberleşiriz."

İnerken ona sarıldım. Avustralya'ya gitmeliler... İkisi için de en iyisi buydu. Ama bir türlü gidin diyemedim. Belki onu çocuk acısı çeken bir anneye benzetemiyordum.

Zeynep, güneş ışığı arabayı bal kabağına döndürecekmiş gibi hızla uzaklaşırken ben apartmana girdim. İçerisi yemek yerine is kokuyordu. Merdivenleri teker teker çıktım. Sırtım kopmak üzereydi.

Melek, ilk katta, araladığı kapının eşiğinde öne eğik bir soru işareti gibi bekliyordu. Ayak sesimden tanımıştı beni. Sesim olsaydı, kulaklarıyla görenlerin yaşadığı bir tımarhane burası derdi. "Leyla'yla konuştun mu?"

"İçeri girelim," dedim.

Elini uzatıp beni durdurdu. "Konuştun mu?"

"Konuştum," dedim. Dik dik, gözlerimin dibindeki gerçeği görüyormuş gibi bakıyordu. Bu yüzden bir şey saklamadım. "Sen olsan ne derdin? Oğlunun yaşadığını itiraf etmek, onca belayı tekrar başına musallat etmek demek olmaz mıydı?"

"Yaşıyor demedi yani."

Başını salladım. Sonra, "Demedi," dedim.

Geri çekilip kapıyı suratıma kapattı. Bir süre zili çalıp çalmamak arasında gidip geldikten sonra vazgeçip yukarı çıktım.

Yatağa yüzükoyun uzandım. Selim ne yapıyordu? "Geldim," diye bağırdım. Yarım saat sonra, dalmadan önce emin oldum. Artık kulakları duymuyordu.

Hepimiz değişiyorduk. Bu düşünceyle irkildim; şimdi, şu anda, V'ye benzemekten, kusma illetine yakalanmaktan eskisi gibi korkup korkmadığımı sorsalar, bilmiyorum, derdim.

DOKUZUNCU BÖLÜM

1

Otobüs garaja girerken hava, gelecek günlerin habercisiymiş gibi birdenbire kararıverdi. Oysa saat daha altıya bile gelmemişti. Elimdeki küçük çantayla yere ayak bastığımda garip bir duyguyla yüz yüze buldum kendimi: Yönsüzlük ve o boşluk duygusu; kısacası, ne bir yere varmış ne de bir yere dönmüş gibiydim.

Birkaç adım attıktan sonra yolumu kesen adama taksi istemediğimi söyledim. Ardından yavaş adımlarla, küçük prensi oynadığım o akşam, daha geniş, daha uzun, daha ışıklı caddeleri aramaya karar verdiğim ana kadar dünyanın merkezi sandığım Kılıçaslan Caddesi'ne doğru yürüdüm. Hava serinlemişti; yağmur taneleri koparıp alabileceğiniz küçük üzüm taneleri gibi havada asılıydı.

Yol boyunca yürürken iki yandan akıp giden kalabalığı merakla süzüyordum. Yürüyüşüm, hissettiğim o boşluk duygusunu yatıştırmadı; akıntıya karşı yüzer gibiydim; rastladığım -suyun içinde batıp çıkan- yüzler İstanbul'da karşılaştıklarım kadar yabancıydı. Süleyman Paşa Medresesi'nin yanında sigara yakmak için durakladığımda öksürür gibi güldüm. Budalalığıma gülüyordum: Bütün hayatım bir şeyleri kovaladığımı sanmakla geçmişti. Oysa hep kaçmıştım; komik olan da, bunu hep bir şeyleri kovalıyorum sanırken yapmış olmamdı. Kendimi bir parçası saymadığım kasaba daha ilk on dakikada bunu yüzüme çarpmıştı.

Hacı Özbek Camii'ni geçip, sağa saptım. On yaşındayken her gün en az üç kez boydan boya yürüdüğüm sokak değişmişti. Ruhunu yitirmiş... Zavallı sesim, yaşıyor olsa, böyle derdi. Özellikle caddeye yakın taraftaki yeni evler, kasabalı bir tüccarın yeni yaptırdığı altın dişleri gibi sırıtıyordu.

Sigarayı, 23 yıl önce, kızına çiçek verdiğim için beni tokatlayan malmüdürünün lojmanı önünde söndürdüm. Adamın öfkeli yüzü gözlerimin önündeydi; İznik'te öldürmeye değecek komünist olmadığı için durmadan hayıflanan, ağzında limon varmış gibi suratını ekşiten ay bıyıklının teki... Kendi deyişiyle 'koyu milliyetçi' olan bu vatanseverin karısını, emrinde çalışanları ve çocukları dövmekten zevk aldığı bilinirdi.

Hafif bir yağmur başlamıştı. Evin tam karşısındaki, hayatımı değiştiren piyesteki başrol arkadaşıma yazdığım aşk mektuplarını kovuğuna sakladığım görkemli çınarı süzdüm. Sokağı alt üst eden inşaat faaliyetinden büyük dalını feda ederek kurtulmuştu. Dudaklarım on beşime kadar binlerce kez tekrarladığı o kutsal adı mırıldanmak için aralandı: Aylin!

Hayatım boyunca kadınlar yüzünden iki kez kavga etmiş, ikisini de kaybetmiştim. İlk rakibim askerlik şubesinin reisi

olan binbaşının oğlu Yıldıray'dı, ikincisiyse Gümüşhaneli Recep. Recep, Şeyda'ya küfretmiş, Yıldıray'sa Aylin'i elimden almaya kalkışmıştı.

Eğer askerler 1980'de darbe yapmasaydılar, Aylin'i Yıldıray'a kaptırmazdım. Ama emekliliğini bekleyen binbaşı bir gecede kasabanın tek ve mutlak hakimi olunca, Aylin ölünceye kadar bana sadık kalacağını unutup, sevgili değiştirivermişti. Üstelik yenisiyle sokakta korkmadan dolaşabilecekti de. Dayaksever malmüdürü, darbe yapmış bir ordu mensubunun oğlunu tokatlayamazdı. Vatanseverler buluşmuştu; prenses de onlara katıldı.

Ağaca yaklaşıp elimi kovuğa uzattım. İçi çimentoyla doldurulmuştu. Gitme zamanı; artan yağmurdan korunmak için saçakların altına sığınarak Lefke Kapısı'na doğru yürüdüm. Birkaç dakika sonra, çocukken pek sarılmadığım, on dokuzumdan sonraysa acımayı bıraktığım ve hayatım boyunca benzememeye çalıştığım babamın da yaşayıp öldüğü eski evin önündeydim. Mahkûm olmadan yıllarca hapis yattığım hapishane, ıslanarak büzülmüş loşluğun içindeydi. Kapıyı çalmadan önce bekledim. Her şey ortadaydı; kendimi aldatıyordum: Evine dönen Odysseus değildim ben. Ama eğer yetişkin olmak insanın gençliğiyle tüm bağlarını koparmasıysa, artık bir yetişkindim. Bunu şimdi, geçmişimle yüzleşmeye hazırlanırken fark etmem zamansız ve dramatik bir şakaya benziyordu. Cephesi ise benzer ince bir karanlığın ardında belirsizleşmiş köhne evin kapısında, yağmurun altında dikilirken farkına vardığım başka bir şey daha vardı: Gelecek kaygılı bir belirsizlikti ve şimdi tam karşımda duruyordu.

Çocukken eve girerken duyduğum o kokuya rastlamak umuduyla serin, nemli havayı içime çektim. Koku kaybolmuştu. Düğmeye bastım; bir kuş öttü. Zil değişmişti. Kapı çok geçmeden açıldı ve Firdevs'in on beşinden beri hiç değişmeyen mutsuz yüzü karşımda belirdi.

Sadece, "Abi," dedi bu yüz.

Yasak savar gibi, üstünkörü sarıldık. Dudağımdaki şişliği göz ucuyla süzerek elimdeki çantayı aldı. Peşinden içeri girdim. Duvarda yine takvimlerden koparılmış resimler vardı; eski halılar, kilimler... Salondaki konsol kendimi bildim bileli orada dururdu. Firdevs de eski, tanıdık eşyaları andırıyordu.

Ev, zilin dışında neredeyse hiç değişmemişti. Eğer konuşmazsam dakikalarca ayakta durarak birbirimizi süzmeye devam edecektik; kocasını sordum. Firdevs, onları yatakta çıplak yakalamışım gibi utangaç bir sesle Remzi'nin daha dönmediğini söyledi.

Konuşacak başka bir şey kalmadığından üst kata, annemin yattığı odaya çıktık. Firdevs, türbenin kapısını açıyormuş gibi kanadı saygıyla itip yol gösterdi. Ama kendisi girmedi. İnce bir yorganın altında ölmüş gibi yatan kadının annem olduğunu unutmamaya çalışarak yatağa yaklaştım. Zaten birbirimize benzemezdik, inme indiğinde yana kayan garip yüzüyle aramızda artık hiç bir ortak çizgi kalmamıştı.

Firdevs yan odada yatak hazırlarken yarım saat, saygı duruşunda bulunur gibi yatağın başucunda oturdum. Annem, aşınmış bir tepe gibi hareketsizdi; göz kapakları bile kımıldamıyordu. Bir iki kez iyi olduğumu söylemeye niyetlendim, ama tavana saplanmış bakışları değişmedi; ben de sustum. Oturmaktan sıkılınca aşağıya indim. Sırtım hâlâ ağrıyordu. Pencerelerden birini araladım; yağmurun yerden kaldırdığı serinlik salona sızarken camın önünde bir sigara içtim.

Saat dokuzda yemeğe oturduk. Remzi hâlâ gelmemişti. Seçimler için çalışıyormuş. Firdevs, masada üçüncü tabağa bakarken öyle dedi. Hangi parti için diye sormadım. Duvardaki Arapça dualara bakılırsa kimin için çalıştığı açıktı.

Kahve içerken mutlu olup olmadığını sordum. Tam on yıldır bu soruyu sormak için fırsat kollamıştım. Şaşkın, boş

gözlerle yüzüme baktı: Aptalca bir soruymuş; mutluluk, hiç tadına bakmadığı bir yemek kadar yabancıymış gibi.

Yine de bu, dilinin ucundakileri ortaya dökmesi için bir fırsattı. Söyleyecekleri vardı. Daha doğrusu tek şey: Remzi evi satmak istiyor... "Yani, şeyden sonra," dedi.

'Şey!' Annemizin beklenen -Remzi'nin geciktiğini düşündüğüne kalıbımı basacağım- ölümünün adı buydu. Parayı ne yapacaklarını sordum. Birden yanakları kızardı. Sorumun onu neden utandırdığını cevap verince öğrendim. Kısırlık tedavisi olacakmış. Daha önce doktora gitmiş miydi? Gitmediğini söyledi. Beş yıldır çocuğu olmadığına göre sorun kısırlıktan başka ne olabilirdi?

Zavallı kardeşim, çocuğu tek başına kadının yaptığını sanıyordu. Firdevs anlattıkça tedavi planını Remzi'nin ayarladığına emin oldum. Evi sattıracak, parayla tüyecek...

Sadece çorba içeceğimi söyledim. Söz tekrar evin satılması bahsine dönünce, "Düşünürüz," diye geçiştirdim.

Göz gözeydik. Birden sordu. "Neden geldin abi?" Kavga ettiğimden kuşkulanıyormuş gibi dudağıma bakıyordu. "Annemi görmeye mi?"

Neden gelmiştim? Vicdanımdan kaçmak için mi? Kuşkulu sesine aldırmadan, "Evet," diye karşılık verdim.

Konuşmayı orada bıraktık. Yatmadan önce bir kez daha annemin odasına girdim. Firdevs onu yan çevirmişti; duvara dönüktü şimdi. Yatağa yaklaşıp saçlarına dokundum. Ölümün eşiğine gelmişken bir tekinin bile beyazlamamış olması şaşırtıcıydı. Sonra anladım: Kimseye fark ettirmeden, çoğu yoksul gibi içine doğru yaşlanmıştı. Onu neden sevememiştim? Sonra babamı ve Firdevs'i de sevemediğimi hatırladım. Hiç kimsenin oğlu olmamak, başkası olmaya kalkışmak! Belki neden buydu. Sesim olsaydı bir cevap bulurdu mutlaka.

Gece yarısı daldım. Remzi hâlâ gelmemişti; yağmur ise devam ediyordu.

Sabah uyandığımda Remzi yine yoktu, yağmur şimdilik dinmişti. Çaya banarak zar zor biraz ekmek yedim. Firdevs, kocasının yokluğunu o sırada açıkladı. Remzi, civar köylerdeki seçim çalışmaları uzarsa, bazı akşamlar eve gelmiyormuş. Söylediklerine inanmış göründüm. Anlaşılan yaklaşan seçimler Firdevs'le benim dışımda herkesi heyecanlandırıyordu.

Öğleye kadar annemin yanında oturdum. Üzüntülü bir evlattan çok katafalkın başında tuttuğu nöbetin bir an önce bitmesini bekleyen emekli bir askere benziyordum.

Saat üçte, yapacak başka bir şey olmadığından dışarıya çıktım. Adımlarımın çocukluğumdaki gibi beni çarşıya sürüklediğini fark ettiğimde evden epeyce uzaklaşmıştım, ayaklarıma karşı koymadan yürüdüm.

Sokağın caddeyle birleştiği köşede yeni bir bayi açılmıştı; sigara ve gazete aldım. Bir kahve bulduğumda yağmur yeniden başladı. Cama yakın bir masaya oturup, bankonun ardında bardak yıkayan kirli önlüklü, asık suratlı adamdan çay istedim. İki yandaki duvarlar boydan boya seçimde aday olanların fotoğraflarıyla kaplanmıştı. Sürpriz sağ duvarda bekliyordu beni. Tokatçı malmüdürü de milletvekili adayıydı; hilaller arasında iyice yaşlanmış suratıyla bana bakıp sırıtıyordu. Önce yanağım sızladı, sonra midem kasıldı.

Bakışlarımı adamdan kaçırıp gazetede Bibi'nin köşesini açtım. Yazısı baştan aşağıya bir davetti: Kraliçe, yaklaşık iki haftadır sütununun konuğu olan erkek dadının kendi isteğiyle izne ayrıldığını söylüyor, okurlarını, kadınları baştan çıkarma uzmanı olan yeni yıldızıyla bilgisayarda konuşmaya çağırıyordu. Ön sayfadaki haberleri görünce midemdeki kasılma bulantıya dönüştü. Gazeteyi katlayıp, yan masaya bıraktım.

Asık suratlı adam çayı getirdiğinde malmüdürünün fotoğrafını gösterdim. Adam, gülümsememi savuşturmak ister

gibi düşük omuzlarını silkti. Yine de partinin ilçe merkezini onaylamayan bakışlarla tarif etti. Anlaşılan onlara oy vermeyecekti.

Yağmur azalınca Atatürk Caddesi'ndeki parti merkezine doğru yürüdüm. Oraya neden gidiyordum? Malmüdürünü görmeye mi? Bir fikrim yoktu; en azından açık, belirgin bir düşünce yönlendirmiyordu adımlarımı. Belki bu yüzden, isteğim sarı binayı bulunca sönüverdi. İlçe başkanlığının karşısında biraz bekledim; binaya pek girip çıkan yoktu. Seçilemeyecek! Göğsüm sevinçle titredi. Caddenin öteki tarafına geçip binanın önündeki ilan panosuna göz attım. Bildirilerin arasında adayların seçim toplantılarının listesi de vardı. Tokatçı, hafta sonunda, sağken babamın da gittiği alt sokaktaki kahvede seçim konuşması yapacaktı. Yaşasaydı -oğlunu dövmekle yetinmeyip, huzuruna çağırtarak azarladığı- 'aşağılık' işçiyi hatırlar mıydı? Güldüm; yıllarca önce işi nedeniyle küçümsediği bir adamın işçi arkadaşlarından oy isteyecekti.

Daha sonra, yağmurun dinmesinden de cesaret alarak, göl kenarına doğru yürüdüm. Sonbaharın eşikte beklediği, yağmurlu, serin havadan değil, bir ressamın paletine benzeyen gölün üstünde, rüzgârın birbirine karıştırdığı pastel renklerden anlaşılıyordu. Göle saplanan lâl rengi ışık demeti, batık bir yelkenlinin su üstünde kalmış eğik direğini akla getiriyordu. Karşı kıyıdaki manzaraysa değişikti: Birbirine karışmış, saflığını yitirmiş ışıksız renkler, insana kötü bir suluboya ressamının fırçasından çıktığını düşündürüyor, alçalmış bulutlar karaya vurup parçalanmış gemileri andırıyordu. Gelip geçmiş, güçlü bir fırtınanın izleri miydi bunlar?

Bir yer bulup oturdum ve düşündüm: İçimdeki o çukur derinleşiyor muydu? Kadir'in dediği gibi, adaleti tutkularımın Tanrı'sı mı kılacaktım? Elimi göğsüme koydum. Kalbim belli belirsiz atıyordu. Böyle kararsız bir yürekle ne yapabilirdim ki?

Varlığını unuttuğum telefonum çaldı, böylelikle cevap vermekten kurtuldum. Selim'di: "Melek bu sabah gitmiş. Duymamışım..." Kulaklarının sağırlaştığını yeni fark ediyor olmalıydı. "Mehmet söyledi. Şimdi yanımda."

"Peki," dedim.

Selim karanlıkta yolunu yitirmiş gibi sızlandı. "Peki, ne? Mehmet, ne yapmalıyım diye soruyor."

Göl, tuvalden ince, gümüş bir tepsiye dönüşüyordu. "Bilmiyorum," dedim. "İçinden geleni yapmasını söyle."

Telefondaki ses kesildi. Geride Selim'in Mehmet'le konuştuğunu duyuyordum. Sonra tekrar Selim'in soluğunu hissettim. "Zarfı açtın mı? Sabah kapının altından attım."

"İstanbul'da değilim," dedim. Haberin onu çok şaşırttığı sesinin kesilmesinden belliydi. "Zarfta ne vardı?"

"Fotoğraf," dedi neden sonra. "Senin çektiğin." Sessizlik kulağımdaki telefondan su gibi akarak önümdeki gümüş aynanın içinde kayboluyordu. "Ne zaman döneceksin?"

Vicdanım benimle ilgili bir karara varıncaya kadar. Doğru cevap buydu, ama ben, "Bilmiyorum," dedim.

Nerede olduğumu sormadan telefonu kapattı. Şaşkınlığı ve sağırlığı onu aptallaştırmıştı. Biraz daha oturup, kerevit avlayan tekneler kıyıya yaklaşırken eve döndüm.

Remzi ikinci gece ortaya çıktı. Yemekten hemen sonra. Hatırladığım kadar riyakârdı; elimi bile öpmeye kalkıştı; kolumu zor kurtardım. Hemen seçimlerden söz etmeye koyuldu. Eğer ışık saçan partisi iktidara gelirse, ona Orhangazi Yolu'nda benzin istasyonu yeri vereceklerine söz vermişlerdi. İçin için gülümsedim. Evi sattırabilirse parayı nerede batıracağı belli olmuştu. Biraz daha konuştuktan sonra onları salonda bırakarak yukarıya, annemin odasına çıktım.

Gece seslerini duydum. Tartışıyorlardı. Daha doğrusu Remzi bağırıyor, Firdevs arada cevap vermeye çalışıyordu. Babam anneme bağırır mıydı? Hatırlamıyordum. Uyumadan

önce yıldızımı hatırladım. Mutluluk verici bir andı; sonra mutluluğu -tıpkı Firdevs gibi- neredeyse unuttuğumu fark ettim.

2

İznik'teki günlerim böyle başladı ve Pazara kadar böyle sürdü. Renkleri soldurmakla yetinmeyen, gelişini yere düşen sararmış yapraklarla da vurgulayan sonbahar, her geçen gün kışa doğru iri bir adım atıyordu. Bunun dışında her şey çocukluğumdaki gibi durağandı. İki bin yıllık kentte -mevsimler dışında- hiçbir şey değişmiyor gibiydi. Genellikle sabahları geç kalkıyor, öğleye kadar yatakta hiç kıpırdamadan yatan annemin odasında oturduktan sonra dışarı çıkıyor ve şehirde bir iki saatlik yürüyüşler yapıyordum.

Çoğu, bilinçaltımın geçmişime yönelttiği bu gezintiler sırasında Eski Roma Tiyatrosu'na bir kez gittim; yüzyıllar boyunca sayısız trajedinin sahnelendiği bu benzersiz yerde sadece üç yabancı turist vardı. Küçük Prens'i oynadığım akşamdan başlayarak, İstanbul'a gidişime kadar, ne zaman gelsem kendimi çıkmaktan alıkoyamadığım o büyüleyici sahneye bu kez adımımı atmadım ve böylelikle hayatımın bir dönemini, başladığı yerde noktaladım. Eski bir okulun rutubetli salonunda oynadığım iki küçük müsamere yalancı bir dünya ve elde edemeyeceğim sahte bir gelecek düşü hediye etmişti bana. Bu beni güldürdü; kendimi bağışlayabilirdim: Yalanlara en çabuk ve en kolay inananlar çocuklar değil midir? İç ve dış yaşamımın yıllarca önce birbirinden kopmuş olduğunu ancak şimdi fark ediyordum. İçimde hiç olamayacağım bir küçük prens, dışımda ise hep tenimden sıyırıp atmak istediğim bir işçi çocuğu büyütmüştüm.

Evdeyse her şey derin, kutsal bir sessizliğin içinde sürüyordu: Annemin -yaklaştıkça ondan uzaklaşan- ölüme doğru

yaptığı zorlu yürüyüş, Firdevs'in ebedi mutsuzluğu, mide bulantım, hatta Remzi'nin sahtekârlığı. Firdevs, hep sulu gıdaları tercih ettiğimi, yemekleri ancak çorbanın içine koyarak yiyebildiğimi fark etmişti. Bir iki kez ne zaman gideceğimi, gitmeden önce ona vekâletname verip vermeyeceğimi sordu. Merak edenin Remzi olduğuna emindim. Öyle mutsuz görünüyordu ki, hayır diyemedim. Sustum. Oysa evin bizim mi, yoksa Almanya'daki akrabaların mı olduğunu bile bilmiyordum.

Arada gazete alıyordum; meraktan. Bibi köşesinde kadınları baştan çıkarma şampiyonunu sürekli lanse ediyordu, ama dikkatli biri giderek kısalan yazılarının tonundan işlerin iyi gitmediğini anlayabilirdi. Üslûbundaki o parıltı kaybolmuş, neşesi sönmüştü. zekâsını ele veren alaycılığı da onu terk etmişti. Melih Döner'in geçirdiği estetik ameliyatından sonra eğlenmek için ilk kez gece dışarı çıktığını da ondan öğrendim. Ön sayfalara bakmıyordum; daha doğrusu bakamıyordum. Politikacılar midemdeki o büyük solucanı uyandırıyordu. Televizyon! O daha da korkutucuydu.

Bir keresinde de Dilek'e rastladım; bir derginin kapağında. *'Sevgilisi Erkek Dadı, Didi tarafından terk edildiği söylenilen bebek yüzlü manken,'* diye tanıtılmıştı. İşte, hep dilediği gibi artık ondan söz ediliyordu, ama bıçak sırtında iki yana salınan ünü hâlâ kendini geçmişine sürgün etmiş birisine bağlıydı. Öç alır gibi gülümsedim; beni unuttuklarında onu da hatırlayan kalmayacaktı.

Pazar günü her zamankinden daha erken uyandım. Üzerimde garip bir hâl vardı. Ağır bir şeyin altında eziliyor, soluk almakta zorlanıyordum. Yavaş yavaş fark ettim: Gregor Samsa'ya* dönüşmüştüm. Bir sürü bacağım olmasa da değiştiğim kesindi: Soluksuz kalmanın yanı sıra midem daha ön-

*) Franz Kafka'nın *Dönüşüm* adlı romanının dev bir böceğe dönüşen kahramanı. (y.n.)

ce hiç hissetmediğim kadar keskin bir bulantıyla alt üsttü; karnımıysa doğum yapmanın eşiğindeymişim gibi şişmiş hissediyordum. Bir süre kımıldamaya çalıştım; o sırada gördüm: Karnım dünkü kadar düzdü. Ancak yine de garip bir ağırlığın altında eziliyor, kesik kesik soluyordum. Sonunda yan dönmeyi başarınca gizemli ağırlığın karnımda değil, göğsümde toplandığını anladım. Sanki Tanrı görünmez dev parmağını göğsüme bastırıyordu. Beni ezerek başka bir varlığa dönüştüren bu gizemli ağırlıkla, midemdeki bulantı arasında bir bağ olduğu açıktı.

Ayağa kalkmayı başarır başarmaz ağırlığın ardından âdeta yuvarlanarak alt kata indim, oradan da sokağa savruldum. Soluk almak için ağzımı sonuna kadar açmıştım; kulaklarım uğulduyor, bir yandan da öğürüyordum. Ne yapmakta olduğumu kendimi alt sokaktaki kahvenin önünde bulunca kavradım.

Sonrası çok hızlı gelişti. Garip olan, içinde benim de bulunduğum görüntüleri bir başkasının gözünden izliyor olmamdı:

...Titrek, yorgun adımlarla ilerleyen genç adam yitirdiği soluğa kavuşabilecekmiş gibi hızlı adımlarla on beş kadar seçmenin toplandığı kahvehaneye giriyor; tam tokatçı vatansever malmüdürü hapishanelerde ölüm orucu tutanlara su da verilmemesi gerektiğini bağıra bağıra anlatırken. Tokatçı, dua eder gibi iki yana sallanan zayıf adamı karşısında görünce şaşırıyor mu yoksa korkuyor mu, karar vermek zor. Ama gönülsüz dinleyicilerin şaşırdığı, yuvarlaklaşarak açılan gözlerden belli. Genç adamın gözleri, elleri, kolları, bütün organları beyni tarafından değil, göğsündeki, kurtulmak istediği o ağırlık tarafından kontrol ediliyor...

Soluk almazsam öleceğim diye düşündüm ve aynı anda zorba ağırlık ağzımı araladı ve içimden milletvekili adayının suratına doğru bir şey fışkırdı. Havayı hissettiğimde kavra-

dım: Kusuyordum. Düşünce mutluluk gibi bütün bedenime yayıldı. Adam, ölüm orucuna yatanlara su vermemeye niyetliydi, ama ben onu değdiği yeri asit gibi yakan yeşil bir sıvıyla boğuyordum.

Malmüdürü sandalyesinden yere düşünce etrafında oturanlar dehşet içinde haykırarak kahvenin gerisine doğru kaçtılar. Küçük bir çocuğu, sırf aşık olduğu için tokatlayan adamla yirmi beş yıl sonra baş başa kalmıştık. Ama bu kez roller değişmişti; şimdi yukarıdan bakan bendim. Adamın gözleri, yaşamın sona erdiği, insan soyunun sona erdiği bir yerden gelmişim gibi dehşetle doluydu.

İki dakika kadar birbirini izleyen derin dip dalgalarıyla üstüne kustum, kustukça ciğerlerim havayla doldu; ardından yine o mutluluk veren duyguyla ürperdim: Değişiyordum. Adam ayaklarımın altında hareketsiz kalınca dünyaya ne getirdiğime bakmadan koşarak kahveden çıktım.

Ancak evin bulunduğu sokağın başında durdum. Tekrar düzenli soluk alabiliyordum. Tanrı, parmağını göğsümden çekmiş, bulantım yok olmuştu. Eve kadar hızlı adımlarla yürüdüm ve Firdevs'in korku dolu bakışları altında kendimi odama kilitledim. Sabah Gregor Samsa olarak uyandığım yatağa Umut olarak tekrar uzanırken elim göğsüme gitti. Bir süre kımıldamadan öylece yattım, sonra yüreğimin altındaki çukura yerleşen ve ölünceye kadar kurtulamayacağımı bildiğim o şeye usulca dokundum.

O olaydan sonra günlerce odamdan çıkmadım. Öyle ki, Firdevs yemek yemeden geçirdiğim üç günün ardından yemekleri yukarı getirir oldu. Üçüncü haftadan itibaren sabahları tekrar annemi ziyaret etmeye başladım. Hâlâ kıpırdamıyor, yattığı yerde bakışlarını tavana dikmiş yatıyordu; nedense -aslında soluk alışının değişmesinden anlıyordum- odaya girdiğimde varlığımı hissettiğini düşünüyordum. Bu arada havalar iyice serinlemişti; yanımda getirdiğim ince

giysilerle evin içine bir sis gibi çöken soğuğa dayanmak giderek zorlaşıyordu. Alt katta, salonun ortasında ara ara yanan kömür sobası bu koyu inatçı sisi bir türlü kıramıyordu.

Annemin baş ucunda günlerce sabırla üşüdüm; babama ödeyemediğim borcumu ona ödemek için: Tokatçı alçağın 'aşağılık' dediği onurlu bir işçinin oğlu olmayı reddetmiştim; şimdi yoksulluğunun etrafına ördüğü kozasının içinde ölmeye çalışan annemin çocuğu olmaya çalışıyordum. Sonunda zayıf, kurumuş elini tutmaya başladım: Bilinci kapanmadan beni sevsin diye...

Seçimlerden önce Selim birkaç kez aradı; anlamsız konuşmalardı. Bir sürü ipe sapa gelmez şeyden söz etti: Her ne kadar henüz pazarlık devam ediyor olsa da, sonunda kendisini babasına satmaya razı olmuştu; böyle diyordu. Eğer büyük patron yirmi milyar verirse, eve geri dönecekti; Ulviye'nin kocası onları ziyarete gelmiş ve oylarını istemişti; Zilan'la birlikte söz vermişlerdi.

Komünistlere oy vereceğini ne çabuk unutmuştu. Hatırlatmayı düşündüm, sonra ona laf anlatamayacağımdan vazgeçtim. Beceriksizce saklamaya çalışıyor, ama her seferinde merakına yenildiğinden aynı soruyu soruyordu: "Ne zaman geri döneceksin?" Öğrenmek istediği buydu. Kesin cevap vermedim.

Kadir'i ben aradım. Göğsüme yerleşen ağırlığı, bendeki değişikleri anlatmak için. Ama kendisiyle öyle meşguldü ki, ne konuşmama izin verdi, ne de günlerdir nerede olduğumu sordu. Delirmesine ramak kalmıştı; anlattıklarından, gece gündüz Mine'yi izlediğini, doğacak kızının Mine'nin içine yerleşip yerleşmediğini kontrol ettiğini çıkardım. Schopenhauer'ın ona bağışladığı karısını çıldırtıyor olmalıydı.

3 Kasım'daysa Remzi'nin partisinin seçimleri büyük bir farkla kazanmasından daha da şaşırtıcı bir şey oldu. Akşam saat on bire geliyordu; Remzi parti merkezinde olduğu için

Firdevs'le birlikte -midemdeki bulantıyı zorlukla bastırarak- televizyon seyrediyorduk. E. Cantürk'ün, beyaz saçlı casusun dedikleri gerçekleşmiş, siyaset, Büyük Aktörler'in istediği gibi yeniden düzenlenmişti. Tam Hayalet'i düşünürken varlığını unuttuğum cep telefonu birden çalmaya başladı. Firdevs'in bulup getirdiği telefonu açınca, aramasını en son bekleyeceğim kişiyi buldum karşımda: Dilek, sanki sırtına kusmamış, gül yaprağı serpmişim gibi neşeli, özlem dolu bir sesle merhaba diyordu. Şaşkınlığım geçince cevap verdim. Bir süre havadan sudan konuştuk. Daha doğrusu, o konuştu, ben dinledim. Sıra nerede olduğuma gelince cevap vermedim. Evi yoklamış olmalıydı. Belki de kafasını çatlattığım adam beni bulmak için istemişti aramasını.

Ağzındaki baklayı az sonra çıkardı. Selami Balat, Bibi'nin geçen hafta köşesinde onu *'anası patates, babası gorilin teki,'* diye tarif ettiği yazısından sonra o cadının canına okumaya yemin etmişti; bütün kirli çamaşırlarını ortaya dökecekti. Gülümsedim; demek Bibi o gece kulağına fısıldadıklarımı duymuştu.

Aramasının asıl nedeni buydu. Medyayı demokratikleştiren, yıldızlar yerine çamurlu ayaklarına bakan şövalyemiz, esrarengiz bir biçimde birdenbire ortadan kaybolan dadıyı da programına istiyordu.

Tabii televizyona, "İki sevgili, birlikte çıkacaktık." Böyle dediğinde öyle bir kahkaha attım ki, beni gülerken hiç görmeyen zavallı kardeşim yerinden korkuyla sıçradı. Kahkaham, Firdevs'in aksine, Dilek'i yüreklendirmişti. Teklifi, zamanı gelmiş gibi önüme sürdü. "Selami, beş bin dolar diyor. Ama yedi bin beş yüz de koparabiliriz."

Sustum; böyle durumlarda pazarlık yapmanın en iyi yolunun sessizlik olmasından değil, şaşkınlığımdan. Magazin dünyasını çabuk unutmuştum. Dilek, sessizliğimi kararsızlığıma verip devam etti: "Benim alacağımın yarısını da sana verebilirim." Sonra rakamı söyledi. "İki bin beş yüz..."

Selami Balat çok öfkelenmiş olmalıydı. "Bu iyi para," deyip, devam etmesine izin vermeden haberi verdim. "Ama hâlâ midem bulanıyor, galiba kusacağım."

Telefonu hemen kapattı. Galiba küfür de ediyordu.

Remzi, sabaha karşı eve döndü ve çok geçmeden Firdevs'e bağırmaya başladı. Zafer kazanmış sesi ince duvarları delerek kulaklarıma kadar geliyordu. Para; konu buydu. Üç ay sonra bir benzinci olma hayaliyle yanıp tutuşan adam, üst katta bir türlü ölmeyen kadına, evden çıkmayan garip abiye de öfkeleniyordu.

Ertesi gün Remzi'yle konuşup onu Firdevs'e bağırmaması, parasını çalmaması konusunda uyardım. Galiba ikna ettim de. Tek yaptığım hapishanede ondan iri birisinin burnunu kırıp, bıçağını kıçına sapladığımı söyleyerek sırtımdaki yaraları göstermek oldu. Recep'in beni öldürmesine ramak kaldığından söz etmedim tabii. Bıçak, kınında da sırtta da bıçaktı. Ödünü koparmaya yetti.

O gece annemin odasında uyudum. Neden? Bilmiyordum. Sadece gözleriyle yaşıyordu. Birkaç gece sonra ani bir kararla gece yarısı evden çıkıp, ayaza aldırmadan, yirmi beş yıl önce posta kutusu olarak kullandığım çınar ağacına kadar yürüdüm. Kovuğa dökülen betonu kazıyıp çıkartmam epeyce zaman aldı ve çok üşüdüm. Ama değerdi; o tokatçıyı geçmişimden kazıyıp atmıştım. Böylelikle ağaçta bıraktığı izleri de silmiş oldum.

Eğer 16 Kasım'da -cumhurbaşkanının başbakanı atadığı gün- o iki haberi art arda almasaydım, belki İstanbul'a hiç dönmez, annemin ölmesini beklerdim. Öğleye doğru Kadir aradı. Haberleri vardı. İlkini o verdi: Mine hamileydi; ikincisini, hıçkırıklarının bölüp öğüttüğü cümlesini birleştirerek ben çıkardım: "Selim öldü; kafasına bir kurşun sıkmış..."

Söyledikleri çıkmıştı, ama bir kâhin gibi böbürlenmiyor, ağlıyordu.

O akşam annemin gözleriyle vedalaşıp saat sekizde otobüse bindim. Firdevs, garaja kadar benimle geldi; içtenliğinin içinde sanırım Remzi'nin pardösüsünü eve geri götürmek de vardı, ama ben saf bir kardeş sevgisine sarılıyormuşum gibi kucakladım onu. Almak istememesine rağmen kalan dolarların yarısını da eline tutuşturdum. Araba hareket edince pencereden el salladım, bu kentteki son bağlantım da böylelikle yitip gitti. Aramızdaki en yalnız kişi oydu belki de. Annesi ölmüyor, ağabeyi her on yılda bir onu terk ediyordu.

Arkama yaslandım, her şey yolunda giderse sabah olmadan İstanbul'a varabilirdim. Hac yolculuğu sona ermişti. Kendimi çok yorgun ve güçsüz hissediyordum.

ONUNCU BÖLÜM

1

Sabaha karşı ikide, haftalarca önce sırtımdaki sopa izleriyle terk ettiğim eve yüreğimin altındaki çukurla geri döndüm. Üşüyordum, ama içeriye girmek istemiyordum; bir türlü dökemediğim, içimde biriken gözyaşlarıyla bekleyerek bir süre apartmanı süzdüm. Düş kırgınlarına kol kanat geren yaşlı bina ölümün hüzünlü rengini kuşanmıştı. Yanılmıştık; kendi cennetini arayanların sığınağı değil, cehenneme göçmeden önce mola verdikleri son duraktı burası. Önce Şeyhmuz, ardından Selim... Ve sıralarının gelmesini bekleyen geç kalmış ölüler: Zilan'la Kadir. Sonra o düşünce! Ya ben? Kendimi ne zaman ruhumun iskelesinden kendi cehennemime uğurlayacaktım?

Sonra o sözü hatırladım: 'Her ölüm kendi ölümümüzün habercisidir...' Bunu Kadir mi söylemişti? Hatırlamıyordum.

Bir taksi sokaktaki matemi parçalayarak önümden geçtikten sonra demir kapıyı itip içeriye girdim. Antre, merdiven otomatın sarımsı ışığında olduğundan daha yıpranmış, eski görünüyordu. Basamakları ikişer ikişer çıkarak dairemin kapısını açtım. Ev havasızdı; çantayı yere bıraktım. Toz ve kokusu, beyaz is gibi her tarafa sinmişti.

İlk işim yatak odasına gidip, üstüme çıkardıklarımdan daha kalın şeyler geçirmek oldu. Zarfları salona geri döndüğümde gördüm. Kapının altından atıldığında salonun girişine, yere bıraktığım çantanın yanında kadar savrulmuşlardı! Biri beyaz, ötekisi sarıydı. Önce sarı olanı açtım; zarfın içinde kırmızı renkte bir banka hesap cüzdanı vardı. Merakla sayfaları çevirdim. Selim, dün, adıma açtırdığı hesaba tam 22 milyar yatırmıştı. Şaşkınlığım sürerken beyaz zarfı da açtım: Selim bana bakıyordu; altındaki beyaz bantta siyah rakamlarla 1975-2002 yazan fotoğrafıyla; benim çektiğim fotoğrafla, neden çektirdiğini şimdi anladığım fotoğrafıyla...

Koltuğa çöktüm ve soluk alışım düzene girinceye kadar kımıldamadan zarfları süzdüm. Elimde Selim'in vasiyetnamesini tutuyordum. İki küçük zarfa sıkıştırdığı vasiyetini... Dudaklarımı aralayan boğuk çığlığı ezmek istedim, ama başaramadım; saatlerdir tıkalı olan göz pınarlarım birden açıldı ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım. Kahrolası çılgın, ablası ve Kadir dururken neden beni seçmişti? Onu çok tanımıyordum; hiç de anlamamıştım.

Yorulunca sustum; saat üçe geliyordu. Hesap cüzdanını cebime yerleştirdim, beyaz zarfı alarak üst kata çıktım. Selim'in dairesinin kapısı mühürlenmişti. Leyla'nın zilini çaldım. Kapı epeyce sonra açıldı. Mehmet, uykulu gözlerle beni süzüyordu. Konuşmadan birbirimize sarıldık. Leyla, ötekilerle birlikte hastanedeydi, o Zilan'a bakmak için kalmıştı.

Zilan salondaydı; gözlerine bakılırsa o da uyumamıştı, ama gözlerine ne kadar güvenebilirdik, emin değildim. Beni görür görmez elini kaldırıp ünlü işaretini yaptı. Mehmet'e onu yatırmasını söyledim. Odasına giderken, "Umut, Umut," diyerek gülümseyince, yanına gidip bir türlü dolduramadığımız, çökük yanaklarından iki kez öptüm. Birisi benim içindi, öteki ise ona yirmi iki milyar bırakan kocası için.

Zilan'la Mehmet salondan çıkmasından sonra zarfın içinden Selim'in fotoğrafını çıkarıp, alttan ikinci sıranın en sağındaki boşluğa yapıştırdım. Selim, son sıraya geçerken tartışmasız bütün mezarlığın en iyi köşesine bilerek kimseyi gömmemişti. Pencereden dışarısının görüldüğü bir yerdi bıraktığı boşluk.

Omuzlarımı silktim; kim mezarlığa göz kulak olsa, kendine iyi bir yer ayırırdı. Duvarın içinden manzara nasıl görünüyordu bilmiyordum, ama onu ayıplamak aklımdan bile geçmedi.

Marşlar ve ağlayanlar yoktu; tek kişinin katıldığı cenaze merasimini Mehmet gelmeden bitirdim. Vasiyetin yarısı yerine gelmişti. Mehmet salona döndüğünde birer sigara içtik. Selim, dün sabah erkenden Zilan'ı yanaklarından öperek ona bırakmış ve babasını görmeye gitmişti. Mehmet, silah sesini on ikiye çeyrek kala duymuştu. Yerinden fırlamış, yan dairenin kapısına, milletvekili seçilen -hafta sonu olduğu için İstanbul'a dönmüştü- enistesiyle aynı anda varmışlardı. Ona Selim'in hastaneye kaldırılmadan önce öldüğünü söyleyen de oydu. Mehmet'in dediğine göre enistesi çok şaşırmıştı. Duruma uygun olmasa gülecektim. Zavallı adam, daha önce hiç intihar etmiş bir ermiş görmemiş olmalıydı.

Mehmet, sözlerinin burasında sustu; gözlerinde birkaç damla gözyaşı birikmişti. O ağlarken ben Selim'in son saatlerini düşünerek sigara içmeye devam ettim. Saat onda parayı babasından almış, on bir gibi bankada hesap açıp yatırmış,

on bir buçukta üst kata çıkarken zarfın içine koyduğu cüzdanı kapımın altından atmıştı. Tabancayı bulup kafasına dayaması çok zamanını almamış olmalıydı. Bunları aylardır hiç bir ayrıntıyı atlamadan planlamıştı.

Aylardır, diye mırıldandığımda kirpiklerimi araladım. Asla kendi öyküsünü yazamayacak biri olarak oldukça kararlı davranmış; eli ayağı düzgün bir kurgu tasarlamıştı. Belki de PKK'lı o iki kızın çığlıklarıydı onu bir öykücü yapan. Mehmet'e bir ara tuvallere bakıp bakmadığını sormayı düşündüm, sonra vazgeçtim. Sonunda dairesini kapattığı kesindi. "Şimdi ne olacak," dedim.

Mehmet omuzlarını silkti: "Zilan'a ben bakacağım..." Sonra çoktan boyun eğmiş sesiyle ekledi. "Melek de gitti." O da Selim gibi pişmanlığını aşamamıştı. "Sence neden yaptı?"

Yuvarlandığı yamaçtan yukarı tırmanıp, tekrar insan katına yükselmeye çalışmıştı. Buna değer miydi? Soru aklımdan geçer geçmez göğsüm sızladı. Biri beni uyarıyordu.

Mehmet'e dönüp, "Eğer bir insanın hayatı en çok kendisi için değerliyse, yuh ona," dedim.

Hiç bir şey anlamadığına bahse girerdim. Ama, "Anladım," deyince, ödüllendiriyormuş gibi dostça omzuna dokundum.

Mine'yle Kadir'i hastanede buldum. Mine, vazoda unutulmuş bir çiçek gibi solmuştu; kararsız görünüyordu: Değişmiş, içine sessizlik sıkıştırılmış kıpırtısız taş bir bedene, mermer bir heykele dönüşmüştü. Yine de karnının derinliklerinde neyin büyüdüğünü bilerek dikkatle sarıldım. Yine bahar gibi kokuyordu. Ağlamadan inledi. Ölümün kaygısını mı, canlılığının coşkusunu mu seçecekti? Saçlarımı okşayıp, "Çok zayıflamışsın," dedi. Daha doğurmadan anne şefkati edinmişti.

Ardından Kadir'e sarıldım. Sarsılmıştı, ama düşündüğüm kadar kötü görünmüyordu. Kırmızı, bulanık gözbebek-

lerinin akmadan hâlâ gözlerinde duruyor olması şaşırtıcıydı. Böyle durumlarda -kafa karıştırsa da- duruma uygun bir şeyler söylerdi. Ama bu kez, olacakları haftalarca önce görmüş olmasına rağmen dağarcığındakileri tüketmiş gibi sustu. Ölmek için geç kaldığından, sırasını başkasına verdiğinden dolayı suçluluk mu duyuyordu? Ona hak veriyordum; ölümün karşısında elimizden ne gelirdi ki? Sessizliğe sığınıp, günün ilk ışıklarına kadar birbirimize dokunarak usul usul ağladık. Kimse Mehmet gibi, neden, diye sormadı. Üçümüz de Selim'in nedeni hakkında fikir sahibiydik.

Öğlen Selim'i toprağa verdik. İkinci cenaze ilkinden daha kalabalıktı: Zilan, Leyla, Mehmet, Ulviye ile milletvekili kocası, Melek'in ablası, onlarca hastane çalışanı ve haberi nasıl aldıkları belirsiz birkaç askerlik arkadaşı. Belki onlara ne yapacağını söylemiş, belki de silahı, dik bakışlarıyla hiç kimseye bakmayan üç garip adamdan birisinden almıştı.

Kadir, dört saat boyunca Mine'yi mezardan uzak tutmaya çalıştı, ama pek başarılı olmadı. Zavallıcık, kefene sarılmış bedeni çukura indirilinceye kadar kardeşinin yanından ayrılmayı reddetti. Babasına gelince, onu aldatan oğlunu affetmemiş gibi camide de mezarlıkta da tabuttan uzakta durdu ve Ulviye'nin kocasıyla konuşmayı tercih etti.

Mezarlıktaki tören bitince Zilan'ı Mehmet'e emanet edip, Leyla'yı damadının kızına bıraktığı mirası devretmek için bankaya sürükledim. Paranın miktarı zavallıyı -benim gibi- serseme çevirdi. Üstünde adının yazılı olduğu cüzdanı uzattığımda elleri titriyordu. O da Mine gibi garip, utanç verici bir hareketsizliğe tutsak olmuştu: Sevinmeli miydi, ağlamalı mıydı? Kararsızlığı takside sona erdi: Birdenbire hıçkırmaya başladı. Ben sadece saçlarını okşadım; gözyaşlarını tüketmiştim, ona katılmadan mutlu matemine sessizce eşlik ettim.

Hava kararıncaya kadar yatakta sırtüstü yattım; düşünerek. Düşünce dediklerim, kararsız esintileri andıran yön-

süz, sürekliliğini yitirmiş titreşimlerdi. Aslında basmakalıp, insanı kışkırtmayan bir hayal gücüm olduğunu bile bile kendimi aldatmaya kalkışıyordum: Karar vermekten kaçındığımın, annemin başucundayken aklıma gelen -atıp atamayacağımı kestiremediğim- o adımdan geri durmaya çalıştığımın farkındaydım: İyi biri olmayı göze almak, yaşamı aşan değerler edinmek! Aç kalmak, mide bulantısı, parasızlık; vicdan!

Cesaret! Gereken belki buydu: Kendini fethetmeye kalkışmamış, hiç bir zaman büyük serseri, gecelerin korkusuz haydudu olamamış bir korkak mıydım ben? Belki de sadece bir budala: Önsezisi olmayan, uçurumun başında, aşağıya bakmak yerine yıldızları seyretmeye koyulan birisi.

Belki daha yıldızlara bakmaya devam ederdim, ama Kadir aradı. Düşüncelerin ve araştırmanın sonu oldu bu. Hemen gelmemi istiyordu. Bir saat sonra zili çaldım. Kapıyı o açtı. Yalnızdı; Mine'nin uzandığını söyledi. Denize bakan divana oturduk. Sağlıklı görünüyordu, ama izlenimin aldatıcı olduğunun farkındaydım: Yaşama isteğiyle dolu bedeninin aksine, gözlerinde yaşamın o parlak ışığı yoktu.

Aklıma gelen ilk şeyi söyledim: "Böyle olacağını biliyorduk; öyle değil mi?"

"Belki o gece, o okulda ölmeliydi," dedi. Sonra başını salladı. "20 ile 30 arası: İlkgençlik dönemi; masumiyet, aldanış ve budalalık çağı..."

"Sence budala mıydı?"

Başını salladı. Evet mi, hayır mı diyordu, belirsizdi. Sonra, "Savaşmıştı," dedi, bu ikisini de kapsarmış gibi. "Ve savaşanlar da ikiye ayrılır; bu iş için uygun olanlar, olmayanlar..."

"O uygun değildi? Demek istediğin bu mu?" Bu kez cevap vermedi. "Hiç kimse savaşa uygun değildir," dedim.

"Ne yazık ki bizi insan katına yükseltecek merdivenin basamakları acıyla döşelidir çoğu zaman."

Sigara içecektim. Omzunu silkti. Otuzuna gelmemiş budalalar ayağı kayıp merdivenden aşağıya düşerken, sigara içme demek aptalca gelmiş olmalıydı. "Yine kafa karıştıran laflar ediyorsun," dedim.

"Peki. Bu lafları bırakalım. Bunca zamandır neredeydin? Nasılsın?"

"Annemin yanındaydım," dedim. "Göğsümde bir misafir var; param da tükenmek üzere..."

Güldü. "Sen de pek açık konuşuyor sayılmazsın, değil mi?"

"Galiba sonunda vicdanlı birisi olacağım," dedim. "Ama bu ödümü kopartıyor."

Yüzüme uzun uzun baktı; ardından yine omuzlarını silkti. "Acılı basamaklara dikkat et."

Bir karara varamamıştı. Sigaramı yaktım. "Tamam," dedim. "Ederim."

Bir süre sustuk, sonra, "Sana para verebilirim," dedi. "Bu evde tek kuruş bile harcamıyorum."

Vereceğini biliyordum. "Sağ ol," dedim. İkimiz de adaları seyrediyorduk. "Bebek kız mı, oğlan mı olacak?"

"Cinsiyet on altı haftadan önce belli olmazmış," dedi.

"Desene epeyce bekleyeceksin."

"Sanırım on hafta daha ölmemeyi beceririm," dedi; öfkelenmiş gibiydi.

"Sen bana bakma," dedim. Bakmam der gibi bir kez daha elleri sandığı omuzlarını oynatınca aptallığımı bir adım daha öteye götürdüm. Neden mi? Sadece merak; ölesiye merak ediyordum. "Ölümden korkuyor musun?"

Düşünmedi bile. "Genellikle hayal gücü geniş olanlar ölümden korkarlar," dedi bir solukta.

Elimi, oynatıp durduğu omzuna vurdum. "Keşke..."

İşaret parmağını dudaklarına götürerek sözümü kesti. "Şişşt!" Sustum, ama sarıldım. Karşı koymaya çalıştı, onu bırakmadım. "Dur! Bir yerimi kıracaksın."

Kesinlikle kırardım, ama bu Selim'in matemiydi; bu yüzden, şeytanla pazarlık edecek kadar geniş bir hayal gücüne sahip olduğunu bildiğim dostumu bıraktım. Silkinip uzaklaştı. "Mine nasıl?"

"İyi," dedi. "İyi. Birbirimize birbirimizin çocuğuymuşuz gibi bakıyoruz. Her şeyimizle ilgiliyiz. Yediklerimizle, içtiklerimizle, giydiklerimizle..."

Sesi tizleşmişti. Eskiden olsa bağırırdı. "Ona kızıyor olmalısın." dedim.

"Durmadan aynı şey! Radyoterapiymiş, yok komotera... kometera..."

Bir türlü söyleyemeyince, "Kemoterapi," dedim. Beni izleyip sözcüğü tamamlamadı. "Neden karşı çıkıyorsun?" Utangaç, endişeli kararsızlığını görünce nedenini anladım. "Hadi... Nasılsa bir kız sahibi olmayı becerdin."

Kızı onu heyecanlandırmaya yetmişti. Bedenini döndürerek gülümsedi. "Sence kız mı olacak?"

Sesi yumuşamıştı. "Kız olacak," dedim. "Eminim."

"Boşanma işi uzayacağa benziyor." Tekrar denize dönmüştü. "Yani..." Ben ölmeden önce demek istiyordu. Sigaramı söndürdüm. "Biliyor musun, bir süredir düşünüyorum..."

Düşüncelerini ele vermekten vazgeçince onu yüreklendirdim. "Ne düşünüyorsun?"

"Seni. Artık kendine bir çeki düzen vermelisin... Bir iş bulmalısın. Sonra..." Sonra der demez, ardından neyin geleceğini anladım. Mine uyuyor olmasaydı kahkaha da atardım. Kadir, yüzümdeki değişikliği fark ederek sordu: "Ne?" dedi. "Neden sırıtıyorsun?"

"Benim düşündüğümü mü düşünüyorsun?" Cevap vermedi. "Bu saçmalıktan Mine'ye söz etmedin, değil mi?" diye devam ettim. Yine sustu. Onunla da konuşmuştu. "Delisin," dedim. "En az Selim kadar."

"Bence bu üzerinde durmamız gereken bir fikir," diye atıldı. Tekrar canlanmıştı. "Yaşlarınız birbirinize uygun."

Elimi kaldırdım. Sustu. O zaman başından beri sormam gereken soruyu sordum: "Bunu neden yapıyorsun?"

Hemen cevap verdi: "Kızımı tanımadığım birisine bırakamam."

"Annesi de ölmeyecek ki," dedim.

"Mine, kızımı tek başına büyütmeye kalkışır. Eminim, ama bu doğaya aykırı olur. Tanrı'nın yasalarına da. Onun gibi bir kadın yalnız..."

Sözlerinin sonunu getiremedi. Burnumu çektim. "Beni ağlatmaya mı çalışıyorsun?" diyerek onu uyardım. Başını salladı. "Hayatının çatısını çatamamış, hiç bir şeyi olmayan birisiyim. Duydun mu, hiç bir şeyim yok."

Az önce Tanrı başını okşamış gibi mutlu bir yüzle cevap verdi: "Vicdanın olacak ya! İnsanoğlunun bundan daha değerli nesi olabilir?" Yaklaştı. Neredeyse ağlayacaktım. "Bir kooperatif eviyle, biraz da birikmiş param var..."

Önce Selim, şimdi de o! Herkes bana para bırakmak için sıraya girmişe benziyordu. O da en az beş saat önce gömdüğümüz kaynı kadar kafadan çatlaktı. "Neden kızına bırakmıyorsun?" dedim.

Cevabı hazırdı: "Kızımın anne tarafı oldukça zengin; unuttun mu?"

Bir baba ediniyorum... Düşünce direncimi un ufak etti. Ayağa kalktım. Niyetimi anlamış gibi o da doğruldu. Birbirimize sarıldık. Ben ağlamamak için direniyordum; sanırım o direnmekten vazgeçmişti. Çok geçmeden yitireceğimi, Selim'in yanına gömeceğimizi bildiğim kırılgan bedenini hafifçe sıktım. O, omzuma teşekkür eder gibi hafifçe vurdu. "Hiç bir şeye evet demiş değilim," dedim.

Eğer Mine içeri girmeseydi her şeye evet derdim. Bahar yaprağını andıran solgun güzelliğini görünce Kadir'den ay-

rılıp ona sarıldım. Böyle bir kadınla bir ömür boyu yaşamak nasıl olur? Düşünce tokat gibiydi: Utançla geriledim. Mine hatırımı soruyordu. "Nasılsın?"

"İyiyim," dedim. "Ya sen?"

"Arkadaşın anlatmıştır." Mine cevap verirken Kadir'e göz attı. "Birbirimizi ikna etmeye çalışıyoruz." Yanaklarım kızardı. "Demek planlarından sana da söz etti."

"Etti," dedim, telaşla. "Onu sevmemizin nedeni de kimseninkine benzemeyen bu hayal gücü değil mi? Çiçeklere mendilden çadır yapan birisine nasıl kızarız?"

Mine yandaki koltuğa oturunca Kadir sırtını dayaması için ona küçük bir yastık uzattı. Mine inatçı bir tavırla yastığı alıp atar gibi yana koydu. "İçeride düşündüm ve bir karara vardım. Tedaviye başlamayı kabul etmezsen bu evden taşınıyorum. Bunu şimdi burada, Umut'un önünde söylüyorum. Ya yarın hastaneye birlikte gideriz, ya da..."

Mine, 'ya da'nın ötesine geçmeden araya girdim. "Gidecek..." Ben de Kadir'e dönmüştüm. "Öyle değil mi?"

Kadir asla pes etmeyecekmiş gibi bakıyordu, ama cevabı ikimizi de şaşırttı. "Peki, yarın hastaneye gidip, saçlarımın dökülmesi için ne yapılması gerekiyorsa yapacağım. Ama siz de dediklerimi reddetmeden önce bana kulak vereceksiniz. Birlikte olmanın getireceklerini bir düşünsenize..." O epeyce düşünmüştü. "Her şeyden önce uygunsunuz; ikiniz de türünüzün güzel örneklerindensiniz. Ve ne kadar çok ortak noktanız var. Tabii ki en önemlisi de benim." Şakacı bir yüzle gülümseyerek ekledi: "İkiniz de beni çok seviyorsunuz."

Mine'ye baktım. Başını salladı. "Tamam," dedim. Sonra Kadir'e döndüm. "Ama bunları düşünmemize gerek kalmayacak." Kadir inançsız gözlerini kapatırken, "Bir kez daha söylüyorum: Seni Mine kadar çok sevdiğimi sanma," dedim.

Üçümüz de aynı anda hareket ettik. Garip bir yumaktık: Mine sağ koluyla Tanrısal yasaların ona verdiğine, sol koluyla

gelecekteki kocasına sarılmış, ağlıyordu, Kadir, iyi pazarlık etmiş gibi hâlâ gülümsüyordu, bense utançla kızarıyordum.

Ölüm birisinin kararlılığını, ötekinin hayal gücünü keskinleştirmişti. Ya ben? Ben her zamanki gibi yine ikinci derece bir rolü oynuyordum. Ama bundan şikayetçi değildim. İlk kez gerçek ve onurlu bir rol kapmışa benziyordum.

Belki karım olacak kadını babam olmaya çalışan adama bırakarak, saat on birde, Nihan'a gitmek üzere oradan ayrıldım.

Ona neden gidiyorum? Yolda durmadan bu soruyu sordum kendime. Garip bir sarıyla boyanmış kapının önüne geldiğimde hâlâ bir cevap bulamamıştım. Sesimi en çok böyle zamanlarda özlüyordum. Ölmemiş yada gizlenmemiş olsaydı, durumu açıklayabilirdi.

Zili çaldım. Kapı açılmadı. İki dakika sonra tekrar çaldım. İçerisi mezar gibi sessizdi. Ne gözetleme deliğinde, ne de kapının altında ışık vardı. Zile üçüncü kez uzandığımda karşıdaki dairenin kapısı aralandı. Yaşlı, uzun süredir sakal tıraşı olmamış bir adam başını uzatmıştı. "Oradaki kız taşındı," dedi.

Sözlerini bitirir bitirmez kapıyı çarparak kapattı. Öfkeliydi; aynı uyarıyı daha önce de bir çok kez yapmışa benziyordu.

Merdivenlerden geri çıktım. İki yanı yüksek apartmanlarla kaplı sokak, dar kanyonda akan taştan bir nehre benziyordu. Sigara yakıp yürüdüm. Zeynep'i aramak nehrin caddeye açıldığı noktaya yaklaşırken geldi aklıma. Telefonu hemen açtı.

"Ben Umut," dedim. Zeynep sadece evet dedi; devam ettim. "Nihan'ı aradım. Yan dairedeki adam evden taşındığını söyledi."

"Ortadan kayboldu; on beş gündür haber yok."

Biraz bekledim; sonra sordum. "Askerler mi?"

"Hayır," dedi, "Onlar da arıyorlar..." Kısa bir kararsızlığın ardından ekledi. "Orhan ortaya çıktı. Bizimle Nihan hakkında konuşmak istiyor..."

Haber alırsak birbirimize iletmek konusunda anlaştık, ardından telefonu kapattım. Aklımdan birbirinin peşine takılmış sorular geçiyordu. Nihan'ın ortadan kayboluşunun Hayalet'le ilgisi var mıydı? Zeynep'e Hayalet'in -ya da Nihan'ın Hayalet sandığı adamın- kimliği hakkında bir şey söylemiş miydi? Tehlikede miydi?

Yavaş adımlarla caddeyi geçip öteki sokağın karanlığına girdim. Seni ilgilendirmez... Ses'imin böyle diyeceğinden emindim. Sonra birden o sivri dilli şeytanın başına ne geldiğini kavradım: Göğsümdeki deliğin içine düşmüştü. Peki, ya o deliğin kendi sesi! O sesi bir gün duyacak mıydım?

Sesi değil, ama kokuyu o sırada duydum. Keskinliğini yitirmişti; yine de geçmişteki koku olduğuna emindim. Tepkim bu kez ölçülüydü. Yavaşça geriye döndüm. Arkamdaki hareketsiz karanlık sessizdi. Koku da kaybolmuştu. Tekrar yürümeye başladım. Birkaç adım sonra koku, daha da yakınımda yeniden belirdi. Durup bir sigara yaktım. Yanılmıyordum, peşimdeki V'ydi; soru o zaman belirdi: Neden vicdanımdan söz ettiğimde ortaya çıkıyordu? "Orada olduğunu biliyorum," dedim, karanlığa seslenerek.

Karanlık sağırdı; sıkılı bir yumruk gibi sessizliğinin üstüne kıvrılmıştı. Peşimdeki -yo yo gibi kâh yaklaşan, kâh uzaklaşan- tanıdık kokuyla eve kadar yürüdüm. Apartmanın kapısını kapatmadım; daire kapısını da ardına kadar açık bırakarak, salonun ışığını yakmadan mutfağa gittim. Salona geri geldiğimde kapı kapalıydı; onu duvarın dibinde gördüm. Ondan korkmuyor, iğrenmiyordum; kokusu artık o kadar rahatsız edici değildi.

Beş dakika sonra gölge ayağa kalktı. Karanlıktı, ama zayıfladığını, daha da inceldiğini görebiliyordum. Tedirgin bir yırtıcı gibi bir ilerleyip, bir durarak suya doğru yürüdü. Sabırla onu bekledim. Yavaş yavaş, adımlarını atarken yaptığı gibi ara vererek içiyordu. O olmamak için göğsümü kesip bi-

çerek kendimi ameliyat etmeme neden olan varlık karşımdaydı. Beni daha geri döndüğüm ilk gün nasıl bulmuştu? O korkutucu düşünce bedenimi elektrik dalgası gibi dağladı: Ben yokken burada kaldı!.. Sonra haftalardır aklımın bir köşesinde tohum gibi büyüyen o kuşkuyu seslendirdim: "Gerçeksin, değil mi?"

"Bütün gün kustum..."

En azından tınısı kulakta kalan bir sesi vardı. "Benden ne istiyorsun?"

Eliyle bardağı işaret edince mutfaktan sürahiyi getirdim. Onu seyrederken gün boyu hiçbir şey yemediğimi hatırladım.

"Yarın belediyeye gidip kusacağım..." Zayıflığından beklenmeyecek güçlü bir ilhamla konuşuyordu. "Barınağın içindeki köpeklere haftalardır yemek vermedikleri için hayvancıklar birbirlerini ve yeni doğan yavruları yiyorlar... Öyle aç ve susuzlar ki, kimse yanlarına yaklaşamıyor... Bu yüzden yeni yakalanan köpekler tellerin üstünden atılıyor, ama zavallılar daha yere düşmeden yemek sanılıp, havada parçalanıyorlar..." Acımak, onda korkutucu bir tutkuya dönüşmüştü. İnler gibi hıçkırarak bükülünce aynı sızıyı aynı anda midemde hissettim. Artık bağırıyordu: "İnsanlar, insanlardan nefret ediyorum..."

Öfkeli dikkatini Tanrı'dan kullarına çevirmiş... Son düşüncelerim bunlar oldu. Koşarak banyoya gittim ve sanki V'ymişim gibi kustum. Kolayca; bu kez kendimi yadırgamadan. Çünkü o şey çoktan göğsüme yerleşmişti.

Geri dönünce kapıyı girerken bıraktığım gibi açık buldum. V ise kaybolmuştu. Koltuğa oturdum. Hayal mi görmüştüm? İnsan olmanın trajik yazgısından doğan bir yanılsamanın, merhamet ve acıma duygumuzun sahnelediği bir oyunun kurbanı mıydım? Sonra sıra üçüncü ve tanımlayıcı soruya geldi: Tanrısal vicdanının içinde dünyanın tüm acısını öğütmeye niyetli bir mahlûk mu oluyordum?

Eğer V gerçek değilse, mide bulandıran olayları nasıl buluyordum? Göğsümdeki çukura mayalanması için gömüyor muydum? Geriye yaslandım. Birkaç hafta evvel iç sesimin 'illet' diye adlandırdığı o hastalığa yakalanmış mıydım? Şaşırtıcı olan V'nin kehanetinin gerçekleşmesi değil, bunu garipsemeden, korkusuzca kabullenmemdi. Ne olursa olsun V'yi bulup sorularımı cevaplandırmasını istemeliydim.

Kalkıp kapıyı kapattım. Sorular, sorular sorular; hepsi birbirinden korkutucuydu.

2

Sonraki günler nereden para bulacağımı düşünmek, Kadir'i -Mine'nin vasıtasıyla- yoklamak ve V'nin tekrar ortaya çıkmasını beklemekle geçti. Süt ve bisküviyle beslendiğim, kira da ödemeyeceğim göz önünde tutulduğunda para yirmi gün daha yetecek gibi görünüyordu? Kadir, ilaçların etkisiyle perişandı. V, yine koyu kuşku bulutlarının ardında saklanıyordu. Ne gerçekti ne de hayal.

Cumartesi sabahı erken kalkmıştım, süt içerken kapı çaldı. Şaşkınlıktan bir süre kıpırdamadım. Sesini haftalardır duymadığımdan, bir zilim olduğunu unutmuştum. Şaşkınlığım kapıyı açınca daha da arttı: Taze milletvekilimiz bay Seyfullah Kurban, can düşmanı kayınpederi Mustafa Atak'la karşımda bana bakıyordu. Bu garip koalisyonu neyin bir araya getirdiğini düşünerek başımı uzatıp, Mehmet'i aradım. İkisinden başka kimse yoktu.

Geri döndüğümde Mustafa, izin istemeden içeri girmiş, salonun ortasına kadar ilerlemişti bile. Ayakkabılarını çıkaran milletvekilini bekledikten sonra arkasından kapıyı kapattım. Mustafa Atak, daha yanma varmadan nutkuna başladı.

"Umut Bey, bu apartmandaki dairelerin malikleri olarak ortak bir karara vardık. Biliyorsunuz, binamızı çoktan beridir yıkıp..."

Tumturaklı girişle nutkunu uzatacaktı. Adamın sözlerini kaba bir şekilde kestim: "Ne istiyorsun?"

Adam aynı kabalıkta cevap verdi. Lafı uzatmaktan kurtulmuştu. "Senden istediğimiz, burasını on beş gün içinde boşaltman. Kira alacağımızdan vazgeçiyoruz..." Yanındaki adama döndüm. Önüne bakıyor, bir yandan da başını sallıyordu. "Bize anlayış göstereceğini düşünüyoruz."

Daha devam edecekti, ama elimi kaldırıp devam etmesini engelledim. Midem ayaklanmak üzereydi. Düşman kardeşler yıkım konusunda anlaşmışlardı. "Tamam," dedim.

Zorluk çıkarmamam ikisini de rahatlatmıştı. Mustafa, eniştesine göz atarak tekrar konuştu. "Aslında sana bir de teklifimiz var." Ona bakmamaya çalışıyordum, ama göğsümde kabaran inatçı öfke çenemi yukarıya itiyordu. "Şu eski mesele. Kürt kiracılarımız... Senden... Senden onları da ikna etmeni istiyoruz, tabii bunun için sana bir şeyler vermeye hazırız..."

Bir şeyler! Midemdeki solucanın boğazıma doğru tırmandığını hissediyordum. Kurban'a döndüm. Aynı fikirde olduğunu belirtmek ister gibi başını salladı. Ya Allah korkusuyla titreyen Ulviye? O ne düşünüyordu? "Karına sordun mu?" dedim.

"Bizde kararları..."

Sözlerinin devamını dinlemedim; daha doğrusu dinleyemedim. Boğazımdaki solucan ağzımı aralayıp önce Kurban'ın, ardından Mustafa Atak'ın üstüne atıldı. Üçümüz de dehşete düşmüştük; adamlar kaçmayı akıl edinceye kadar iki dakika boyunca nereden boşaldığına bir türlü akıl sır erdiremediğim sıvıyla cayır cayır yandılar. Öfkenin rengi sarı yeşildi; kokuyordu da. Ağzımı kapatıp asit saçan canavarı mide-

me geri göndermeye çalışıyor, ama her seferinde kendimi avaz avaz bağırarak kusarken buluyordum.

Sonunda adamları kollarından tutup kapıdan dışarıya çekerek Mehmet kurtardı. İçeriye girmeye yüzü tutmamış, dışarıda saklanmıştı. Beni süzerken onun da ağabeyi ve enişte-si gibi dehşete kapıldığını fark ettim; gözleri bütün yüzünü kaplamıştı. O sormadan ben konuştum. "Çek arabanı!"

Nasıl böyle kolayca kusuyordum? Yatışmam akşamı buldu. Biraz su içip hastaneye uğradım; Mine meşguldü, Kadir'i görmeme yine izin vermediler. V'ye rastlamak umuduyla dışarıya çıktım. Biraz dolaştıktan sonra, başı boş gezen çocukları görünce midem bulanmaya başladı, meyve suyu ve bisküvi alarak eve geri döndüm. Bina karanlığın içinde sessizdi.

Yukarı çıkınca yatağa uzandım. Birkaç dakika sonra fark ettim: Artık geceleri ışığı açmıyordum. Işıksız boşluğun içinde, göremediğim tavana bakarak, gündüz okuduğum kitaptan Kadir'in sözlerini dilimle aklımın arasında dolaştırarak tekrarladım: *'Dinin insanoğluna en büyük hediyesi soyut düşünme yeteneğidir... Bu dünyaya ait oluşumuz, kendimize bir yer tasarlamakla başlar...'* Oysa ben kendime bir yer değil, ısırabileceğim bir parça tasarlamıştım. Tanrı'ya inanırken soyut düşünmeyi denememiş, bir arsız gibi sadece cömertliğini dilenmiştim.

Sabahki gibi zil çaldığında budalaca, ama yaşamsal bir hata yaptığını düşünüyordum. Ses bu kez cep telefonundan geliyordu. Karşımda Zeynep'i bulacağımı bilerek tuşa bastım. Oydu. Sesi daha önce hiç duymadığım kadar ürkekti. "Orhan yarın buluşmak istiyor. Gelir misin?"

Şaşırtıcı bir teklifti. Orhan'la topu topu üç kez karşılaşmış, tek kelime bile etmemiştik. Aradan geçen bunca zamandan sonra varlığını hatırlaması garipti. "Beni de mi görmek istiyor?" diye sordum.

Sustu. Aslında kararsızlığı açık bir cevaptı; yine de onu bekledim. "İsmail'le Yusuf, tuzak olduğunu söylüyorlar," dedi biraz daha sustuktan sonra. "Yani, gelmeyecekler."

Ve o da tek başına gitmekten korkuyor. Çok düşünmedim. "Gelirim," dedim.

"Seni sabah onda evden alırım öyleyse." Utangaç sesi, saklamaya kalkışmadığı sevinçle titriyordu.

Sabah onda aşağıya indim. Alt katta önümü Melek'in ablası kesti. Daha öğlen olmamıştı, ama baloya gidiyormuş gibi giyinmişti. Konuyu hemen evin yıkılmasına getirdi. Ben ne yapacaktım?

"Hiçbir şey," dedim.

O düşünüyormuş; işyerindeki bir avukat arkadaşı ev sahiplerinden altı aylık kira bedeli almadan çıkma, demiş. Melek'ten söz açmadı, ben de sormadım. Lafı uzatacaktı; onu kararsızlığıyla merdivenlerde bırakıp aşağıya indim.

Sokakta hiç araba yoktu. Zeynep daha gelmemişti; sigara yaktım. Serin, insanın üstüne yağ gibi bulaşan bir nem vardı havada. Gazete bayiinin karşısındaki bakkalda çalışan yüzü sivilceli çocuk, yan apartmana bir şeyler getirmişti, önümden geçerken yüzüme dik dik baktı, sonra durdu.

"Bu apartmanda oturuyorsun, değil mi abi?" Başımı salladım. "Biliyor musun, Bibi'nin dadısı Didi'ye çok benziyorsun."

Balgam söker gibi hırıltılı bir kahkaha attım. Çocuk, öfkelendiğimi sanarak aceleyle uzaklaştı. Üşümeye başlamıştım. Neyse Zeynep, sigaramı bitirmeden geldi; izmariti yere atıp yanına yerleştim. Yüzü gölgeliydi; endişe güzelliğini kararsızlaştırmıştı. "Cadde'ye gideceğiz," dedi.

Cadde'ye doğru yola çıktık. On dakika sonra Zeynep arabayı yan sokaklardan birinde durdurdu. İnmeden birbirimize bakarak cesaret toplamaya çalıştık. Hızla söyleyecekleri

aktardı: "Buluşmaya yalnız gideceğim. Sen karşı taraftan beni izle. Eğer, bir şey olursa..."

Zeynep, başına neler gelebileceğini düşünürken hayal gücüyle arasına girdim. "Tamam, merak etme, gözümü üstünden ayırmayacağım."

Zeynep, bana ne kadar güvenebileceğini ölçmek ister gibi bir süre yüzümü süzdü; boş konuşmalardı bunlar. Orhan'a karşı bir şey yapamayacağımı ikimiz de biliyorduk. Galiba bu nedenle kararlı bir tavırla çantasını açıp içinden çıkarttığı bohçaya benzer şeyi uzattı.

"Al, belki lazım olur." Kadife kumaşı açtım. Dört beş hafta önce Nihan'a verdiğim silah, deri bir kılıfa konmuştu. Bir şey söylemeden tabancayı belimin arkasına yerleştirdim. Arabadan birlikte indik. "Sonra tekrar burada buluşuruz. Nasılsa..."

Sözlerini kestim. "Seni izliyor olacağım," dedim.

Dediğim gibi, otuz metre kadar arkasından onu izlemeye koyuldum. Cadde, sokaktan daha ayazdı. Zeynep, biraz yürüdükten sonra geniş cam pencereleri olan bir pastaneye girdi. Yirmi dakika boyunca karşı tarafta bir direğin ardından -sözümona gizlenerek- kapıyı gözledim. Bu süre boyunca içeri giren ya da çıkan kimse olmadı. Koca şehirde bu sabah kimse çörek, börek ya da tatlı bir şeyler yemek istemiyordu anlaşılan. Garip bir durumdu.

Sıkılmaya başlamıştım ki, vitrini andıran pencerenin yanında sık sık saatine bakarak oturmakta olan Zeynep -içeri gireli neredeyse yarım saat olmuştu- umudunu keserek dışarı çıktı. Orhan'ı o sırada gördüm; onunla aynı anda. Kaldırımın kenarına park etmiş yeşil bir arabadan inmiş, şaşkın bir şekilde onu süzen Zeynep'e doğru yürüyordu. Kendimi caddenin ortasına atıp karşıya geçmeye çalıştım. Arkamda küfür gibi savrulan araba kornalarını bırakarak pastanenin önüne ulaştığımda, yeşil araba Zeynep'le birlikte yok olmuştu. Geç kalmıştım.

Kaldırımın ortasında zorlukla nefes alarak ne yapabilirim diye düşündüm; beş dakika boyunca aklıma sigara yakmaktan başka bir şey gelmedi. Ustaca atlatılmıştık. Dudaklarımın arasındaki sigarayla Zeynep'in arabayı bıraktığı sokağa döndüm. Ayaz iyice artmıştı; belki de korkudan üşüyordum. Duman donup kalan beynimi ısıtmış olacak, telefon aklıma geldi. Zeynep'i aradım; cep telefonu kapalıydı.

İki saat kadar üşüye üşüye çaresizliğimin içinde bir aşağı bir yukarı gezindim. Önce Nihan, şimdi de Zeynep; çetenin kadın üyeleri teker teker kayboluyordu. Saat birde nem birden yağmura dönüştü: Pis, sinsi ve ayazı insanın derisinin altına taşıyan berbat bir çisentiydi; iyice artınca, çaresiz eve döndüm. Tabancayı ceketimi çıkarınca fark ettim: Belimdeydi ve ben Orhan'la Zeynep'e doğru koşarken bir silahım olduğunu hatırlamamıştım bile.

Tabancayı konsolun gözüne koyarken gülmeye başladım. Yarım saat kadar kendi kendime -sıkıcı bir şarkı söyler gibikahkahalar attım. Ya deliriyordum ya da korkudan ödüm patlamıştı. Kahkahayı ciğerlerimin içine geri itmeyi başarır başarmaz kendimi yatak odasına attım.

Saat dörde kadar yatakta sırtüstü yatarak, bir şey düşünmeden -arada V'nin kokusunu duymak için havayı koklayarak- tavana baktım. Tavan büyüleyiciydi; kaybolmamı, yok olmamı engelleyen bir sınır, göğsümün altındaki kuyunun emrine giren midemi alt üst edecek görüntülerden koruyan geçirimsiz, tanrısal bir perde; gün be gün kırılganlaşan varlığımın kabuğu...

Saat tam dörtte Mine telefon etti; sesi yorgundu. Kadir'in eve çıktığını, yarın ya da yarından sonra onu görebileceğimi söylemek için aramıştı. "Nasılsın," deyince, "İyiyim," dedim.

Saat sekizde de kapı çaldı. O zaman fark ettim: Kabuğumun dış dünyaya açılan bir de geçişi vardı. Ses o dehlizi geçip, kulaklarıma dolduğunda korkuyla ürperdim. Yataktan

havayı koklayarak doğruldum. V'nin fotoğraftaki bir yüz kadar belirgin o kokusundan iz yoktu. Geçidin kanatları ikinci kez -bu sefer vurularak- çalınınca yataktan kalkıp kapıyı açtım. Zeynep, onu bıraktığım yüzüyle bana bakıyordu: Gergin, endişeli ve sabırsız.

Bir şey söylememe fırsat vermeden, "Geldim," dedi. "İyiyim. Bir şey yapmadılar."

Onu içeri alıp, koltuğa oturttum. Çantasından çelik matarasını çıkarıp bir yudum aldıktan sonra uzattı. İçkiyi geri çevirdim; mideme güvenemiyordum. Sigaramı gösterdim.

Çabucak anlattı: Orhan ve yanındaki kısa saçlı adam onu Cadde'nin yakınlarında bir eve götürmüşlerdi; orada, yanındaki iki adamın karşısında esas duruşta bekledikleri yaşlıca bir başka adam tarafından sorgulanmıştı. Nihan'la, çete üyeleri hakkında bir sürü soru sormuşlardı.

"Öfkeli görünüyorlar ve onlar da Patron'un nerede olduğunu bilmiyorlar," diye noktaladı açıklamasını. "Kayboluşu herkes için tam bir bilmece."

İkinci uzun yudumun ardından bana baktı. Benden söz etmiş miydi onlara? Muhtemelen etmişti, etmemiş olsa bile onu buraya kadar izlemiş olmalıydılar. Sorular çoğalınca omuzlarımı silktim. Belki Orhan'ı bulup, ona Hayalet'ten söz etmeliydim. Sonra vazgeçtim. Nihan'ın kayboluşunun o zengin ve itibarlı adamla hiçbir ilgisi olmayabilirdi. Yeni, deşifre olmamış bir çete kurmak için bir süreliğine gözlerden uzakta kalmaya karar vermiş olamaz mıydı? Bu fikir, yoksullarla, aptalların hakkını korumaktan vazgeçmiş olabileceği düşüncesinden daha akla yakın geliyordu.

Düşüncelerimi Zeynep kesti. "Bu gece burada kalayım mı?"

İzin mi istiyor, kendini sunabileceğini mi ima ediyordu? Gözlerine baktım; bomboştu. Korku, içindekileri geriye, göremediğim dibine itmişti. "Kal istersen," dedim.

Gece yarısı, uykuya dalmak üzereyken salondaki divandan yatağa, yanıma geldi. Konuşmadan, ormanda karşılaşmış iki ayrı türden yırtıcı gibi birbirimizi süzdük bir süre. Sonra direnmekten vazgeçip battaniyeyi açtım. Üstünde sadece bir gömlek vardı, yavaşça çıkardı. Işıksız gecede bile parlayan saçsız kafasının altındaki, kızıl zarla kaplanmış tunç vücudu soluk kesiciydi. Yanıma uzandı. Sokulunca kollarımı açtım. Teni ılık terle kaplıydı.

"Uyuyamadım," dedi. Yan gözle onu süzdüm: Bedensel ve zihinsel uyumu eksikti; hem Tanrı'yı hem de beni aldatmışa benziyordu: Muhteşem bedenine sığınmış bir çocuk vardı yanımda. Cevap vermedim. "Ne düşündüm, biliyor musun?" diye devam etti, yatağa iyice yerleştikten sonra. "Neden Avustralya'ya birlikte gitmiyoruz? Bilet alacak ve bizi bir süre idare edecek kadar param var." Avustralya! O da Nihan'dan umudunu kesmişti. Mavi göz edinmek için Tanrı'ya yalvaran babasız çocuk kadını gömmüşüz gibi irkildim. Ya ben? Mine'yle mi evlenecektim? Sessizlik üçüncü bir beden gibi aramıza girmeye kalkışınca tekrar konuştu. "Ne düşünüyorsun?"

"Avustralya'yı," dedim.

Bir süre sustuk. Sonra birden büyümüş -ilk kez yattığımızda söylediklerini de unutmuş- gibi sevişmeyi başlatacak hafif dokunuşlarla karnıma, kasıklarıma uzandı. Belki sadece teşekkür etmek istiyordu; belki de amacı ikna etmekle sınırlıydı. Onu istemiyordum; yine de ellerini yüreklendirdim. Korkuyor, birbirimize sığınmaya, birbirimizin içine gizlenmeye çalışıyorduk.

Kremi yoktu; canımız acıyınca sevişmekten vazgeçip, kendimize döndük. Acaba o da arada Ballıkaya'da adlarını ağlayarak Melih Döner'in suratına birer tokat gibi çarptığı o ölü bebeklerin adlarını hatırlıyor muydu? Soracaktım, ama uyumuştu.

İki gün sonra Kadir'i görmeye gittim. Mine evde değildi; kapıyı beş altı hafta önceki davette "kus," dediğim kadın açtı. Hemşireymiş. Uzattığı maskeyi ağzıma taktım. Sigara da içemeyecektim.

Kadir, denize bakan pencerenin önündeki divana uzanmıştı. Beni görünce elini salladı; doğrusu, yaptığı harekete el sallama da demezdi. Bütün yaptığı, kolunu koyduğu yerden on santim kadar kaldırdıktan sonra tekrar eski yerine bırakmak olmuştu. Saçları hâlâ yerindeydi, ama yine de on yaş yaşlanmış gibi duruyordu. Gözlerine bakınca kavradım. Bakışları ölü balığınki gibi donuktu.

"Gel otur." Onun gösterdiği yere değil, hemşirenin işaret ettiği koltuğa oturdum. "İyileşeceğim," dedi yerime yerleşince.

İyileşecek! Kendini aldatmakta yerden göğe haklıydı: İyileşmeyecekse, insanın böyle acıları çekmesinin ne anlamı vardı? İkimiz de hiç denize açılmamış bir kaşif kadar inandırıcılıktan uzak olduğunun farkındaydık, yine de oyunu kararlılıkla sürdürdük. "Öyleymiş," dedim. "Mine söyledi. Tedaviyi aksatmazsan sonuç olumlu olacakmış."

Yüzünü buruşturdu. "Eşsiz bir kadın, ama mantığıyla çok sıkı fıkı. Neyse ki hamilelik iyi gidiyor."

"Mantıklı ha!" dedim seslice. "Öyle olsaydı seninle ne işi olurdu?"

Gülümsemeye çalıştı, ama dudakları, yanakları -en çok da gözleri- ona yardım etmiyordu. Gülümsemeyi bile becerremeyen dostuma bakarken hayatın bir amacının, hatta konusunun olmadığını, sadece sonu olduğunu kavrıyordum. Büyük, sonsuz bir hüzün; insanın katlanmak zorunda olduğu yazgısal bir saçmalık.

"Ne yapıyorsun? Dediklerimi düşündün mü?"

Ölüyordu; sözcüklerini sanki sözlükten tek tek arayıp buluyormuş gibi yavaş yavaş konuşuyordu, ama içi keskin çığ-

lıklarla doluydu. Başımı salladım. "Düşündüm," dedim. "Biraz kendine gel, dediğini yaparız."

Bu kez gülümsemesi onunkini andırır gibiydi. Ama sonra neden bilmiyorum, birden iyimserlik oyununu terk etti. "Benim için bir şey daha yapmanı istiyorum. Söz ver." Söz vermekten korktuğumdan başımı sallamakla yetindim. "Ölürken, soluğum kesildiğinde gözlerimi kapamayacaksın."

"Bu da nereden çıktı şimdi," dedim. "Hani iyileşiyordun?"

"Hadrianus... O, ölümü de bilinçli yaşamak için öteki tarafa gözlerini açık tutarak gitti."

Hâlâ eskisi kadar kaçıktı. Düşündüğüm kadar kötü değildi belki de. "O da kim?" dedim.

"Büyük Roma İmparatoru."

"Gerektiğinden fazla düşünüyorsun," diye karşı koydum. "Bu halde bile."

Ardından sustuk. Susunca ortalığı yas sessizliği kapladı. Bu daha da katlanılmazdı. Saçmalamasını tercih ederdim. Onunla biraz daha kaldım ve gerçek bir dostun yapacağını yaptım: Ölümünün bir parçasına tanıklık ettim. Belki babama borcumu da ödüyordum. Onun elini tutamadığım için... Uzanıp Kadir'in elini tuttum.

Kirpiklerini açıp kapadı. Böyle gülümsemesi daha akıllıcaydı. Üç dakika sonra hemşire salonun kapısında belirdi. Ziyaret bitti! Sevimli, ama ciddi yüzü böyle diyordu. Doğruldum. Kadir elini kaldırarak beklememi işaret etti. Yastığın altından zorlukla bir zarf çıkardı. Gözlerine baktım ve karşı koymadan parayı aldım.

3

Üç gün evden hiç dışarı çıkmadım. İki kez Mine'yle konuştum; Kadir kendini toparlamaya çalışıyormuş. O ışıltılı, dost sesi her zamanki gibi kavrayıcı değildi, olabildiğince

uzağa çekilmişti; ziyaretçi istemediğini düşündüm. Bir kez de Firdevs'i aradım. Annem iyiymiş; yani ölmemiş... Remzi'nin benzin istasyonundansa henüz haber yokmuş.

Bir ara Mehmet uğradı; yaklaşmadan, aramızda belli bir uzaklık koyarak konuştu. Masallardaki canavarla karşılaşmış gibi bakıyordu bana. Ağabeyi olayı polise götürmeyi düşünmüş, ama Ulviye'nin ikna ettiği eniştesi ona engel olmuştu. Bunu söylemek için uğramıştı; teklif hâlâ geçerliydi. Güldüm. Zavallı Kurban, politik hayatına suratına kusularak başladığını söylemekten utanmış olmalıydı. Mehmet, merdivenlerde kaybolmadan geriye dönerek omuzlarını kaldırdı. Zilan'a göz kulak oluyormuş. Kendi dilinde özür diliyordu.

Zeynep'ten ses çıkmadı. Bu, Nihan'ın belirsiz varlığının, adının* koyuluğunda daha da silikleşmesi demekti. Kasım'ın son haftasında bir öğlen cep telefonum çaldı. Açtığımda neşeli, kadınsı bir erkek sesiyle karşılaştım.

"Aloo, Umut Bey'le mi görüşüyorum?" Adama, "Evet," deyince, ses aynı tonla devam etti. "Efendim, sizi Betül Bengi adına arıyorum, ben asistanıyım..."

Adamın, benliğini kurduğu cümlelere yansıtmayan, kalıplarla yapılandırdığı yapmacık bir konuşması vardı. Bu yüzden süslü cümlelerinin ardında ne olduğunu çıkarmam zaman aldı: Magazin kraliçesi beni görmek istermiş. Haber buydu. "Canı cehenneme," dedim, telefondaki sese. "Dudağımın hâlâ şiş olduğunu söyle ona."

Telefon, küfrederek kapatmamdan üç dakika sonra tekrar çaldı. Bu kez Bibi'ydi. "Öperim senin o dudağını... Evveet, nasılmış benim bebeğim bakalım?"

Onu dinlerken yüzsüzlüğün sınırlarının sandığımdan çok daha geniş olduğunu kavrıyordum. "Ne istiyorsun?" dedim. Midem, günlerden sonra tekrar büzülüp açılmaya başlamıştı. "Aysel'in nerede?"

*) Nihan, Gizli (Farsça). (y.n.)

"Yol verdim şırfıntıya. Haklıymışsın; herkese asılıyormuş. Zaten aramızı bozan da o domuz oldu. Durup dururken beni kışkırt..."

Sözlerini kesip tekrar aynı soruyu sordum. "Ne istiyorsun?"

"Çok kabasın!"

Oysa iltifat etmişim gibi gülüyordu. "Burada olsaydın dudağını da patlatırdım," dedim.

"Görüşmemiz lazım," dedi. "Hem de hemen."

Bana işleri düştü! Belki telefonu suratına kapatmalıydım, ama üstünlüğümün tadını çıkarma fikri karşı konulmazdı. "Sanal çapkınına ne oldu?" dedim, dalga geçen bir sesle.

"Bırak şu sersemi! Tam bir kasabalıydı..." Sesini çocuğuna şeker verir gibi yumuşatarak devam etti: "Senin klâsın vardı; kadınlar sana bayılmıştı. Bugün öğleden sonra dört nasıl? Senden önce birileriyle çay içeceğim. Gecikirsem biraz beklersin."

"Birileri!"

"Ercü ve yeni bir yöneticiyle..." Sesini eğip büktü. "Toplantıdan sonra baş başa akşam yemeği de yeriz."

"Buna Ercü ne der?" dedim.

"Kuzum, sen gerçekten gazete okumuyorsun! Ercü'yle ayrılalı yıl oluyor..."

Onu neden reddetmedim? Çünkü, "Olur, gelirim," diyen ben değil, başka birisiydi. Saat dört on beşte Ortaköy'deki lüks buluşma yerine gittim. Biraz geç kalmıştım, ama nasılsa beni bekleyeceklerdi. Kapıdaki korumaya Bibi'nin adını verince önüme düşen bir adamla üst kata çıktık. Bibi, Ercü ve sert hatlı, dört köşe yüzlü bir adamla camiyi gören masada oturuyordu. Yanlarına gelince Bibi gülümseyerek yerinden doğrulup gürültülü bir şekilde yanaklarımdan öptü. Yine pantolon giymişti. Ercü sırıtmakla yetindi. Bibi, "Bu Umut, paşam," dedi, altmışlarındaki dinç adama. "Birlikte iyi işler yapacağız."

Ercü ve paşanın elini sıkıp masaya oturdum. Ercü -o utanç veren burnuyla dik dik baktıktan sonra- böldüğüm konuşmayı tekrar başlattı. Önünde viski vardı; ötekiler kahve içiyordu. Birkaç dakika sonra moda dergisinden fırlamış kadar şık görünen şarlatanın yeni emekli olmuş paşayı şirketlerinden birisinin yönetim kuruluna katılması için ikna etmeye çalıştığı ortaya çıktı. Paşanın 'şeref vereceği' ve gazetenin bir yan kuruluşu olan -adını hiç duymadığım- bu şirket, hükümetçe özelleştirileceği açıklanan kârlı bir dağıtım kuruluşunu satın alacaktı. Paşa, sadece savaşçı bir kartal olduğunu, -uçmanın onu ölümlü insanlardan ayırdığına inanıyor olmalıydı- ekonomiden hiç anlamadığını söyledikçe, Ercü, yönetim kurulu üyeliğinin bir karar ve stratejik planlama yeri olduğunu, bu işi de ondan iyi kimsenin yapamayacağını tekrarlıyor, Bibi de konunun uzmanıymış gibi başını sallayıp, adama baygın baygın gülümsüyordu. Paşa, emekli olmadan önce hava kuvvetlerinin plânlama birimlerinde çalışmıştı. En azından bunu anlamıştım.

Paşa, on beş dakika sonra teklifi düşüneceğini söyleyerek kalktı. Bence ikna olmuştu; hemen evet demenin pazarlıkta elini zayıflatacağını bildiğinden, razı olduğunu bildirmeden önce birkaç gün bekleyecekti. Ercü, gelecekteki yönetim kurulu üyesini geçirmek için onunla birlikte aşağıya indi. Bibi'yle masada yalnız kalmıştık. Diriydi; gençleşmiş görünüyordu. "Zayıflamışsın," dedi uzanıp yanağımı sıkarken.

Midem, karnıma dokunulmuş gibi kasıldı. "Sen iyi görünüyorsun," dedim.

"Yeni bir fitness merkezi keşfettim. Hocalar çok iyi program yazıyorlar..." Hafif, ölçülü bir kahkaha attı. "Çok da yakışıklılar. Kızlar da öyle, istersen sana da bir üyelik ayarlarız..." Sonra ben sormadan atıldı: "Kadınlar seni unutamamış; tekrar çağırıyorlar." Uzattığı sigarayı aldım. "Muhteşem bir geri dönüş projesi düşündük..." Dük! Çoğul eki... Anlaşılan planları

yine başkası yapıyordu onun yerine. "Aralık gibi girebiliriz." Rüşvet verir gibi gülümsedi. "Tabii maaşına zamla birlikte." Elini omzuma uzattı. "Neden pardösünü çıkarmıyorsun?"

"Üşüyorum," dedim.

Ercü masaya dönünce Bibi açıklamasına ara verdi. Şık sahtekâr, öfkeli görünüyordu; önündeki viskiyi bir hamlede boğazına boca etti. Bibi de benim gibi, onu görür görmez gerilmişti. Söze o başladı: "Beni neden bu işe bulaştırıyorsun?"

Ercü, bardağını arkasında beklemekte olan garsona uzattıktan sonra eski sevgilisine döndü. İkisinin de bakışları, bitiremedikleri kavganın öfkesiyle parıldıyordu. "Çünkü sen bir çiçeksin. Masada hoş duruyorsun. Adam seni görünce nasıl gülümsedi, görmedin mi?"

"Peki kuzum, sayın uçan kartalın bu işteki rolü ne olacak ki, sabahtan beri uğraşıyoruz?"

Ercü önce dudaklarını büktü, sonra bütün budalaların en çok hoşlandığı şeyi yapmaya koyuldu; ne kadar akıllı, kurnaz olduğunu kanıtlamaya:

"Bak benim kalın kafalım; bu iş magazinden farklıdır. Ortada özelleştirecek kârlı, kasasında para da olan bir kamu şirketi var. Usta olan her kimse, işte o, bu kemiksiz parayı cebine indirecek. Şimdi bizim, bize, yani holdinge borçlu bir şirketimiz var. Buna A şirketi diyelim. A şirketi, dost bankalardan kredi alarak, devletin şirketini satın alacak; buna da B diyelim; sonra iki şirket birleşecek..."

Ercü, konuşmasının burasında durdu. Önce bana, ardından Bibi'ye baktı. Soruyu yine magazin kraliçesi sordu. "Eee, bunda ne var ki? A artı B, AB şirketi oldu."

"Aynen öyle, ama B şirketinin kârının en az yarısı -birleşmeselerdi- vergi olarak nereye gidecekti? Tabii devlete! Ya şimdi?" Cevabı yine kendisi verdi: "Bizim, yani senin de yönetim kurulu üyesi olduğun batak A şirketinin borçlarının ödenmesinde kaynak olarak kullanılacak. Şimdi işin püf

noktasına geliyoruz..." Biraz bekleyip planın can alıcı noktasını iftiharla açıkladı: "Peki, bu zavallı A şirketi kime borçlu? Yine bize; holdinge..." Yüzü aydınlanmıştı. Belki içkisine kavuştuğundan, belki de kurnazlığıyla iftihar ettiğinden... "Özetle, para devlete vergi olarak gitmeyecek, bizim cebimize girecek. İşte fark bu." Belki karşısında başkası olsaydı bu açıklamayla yetinirdi, ama Ercü, Bibi'yi küçümseyerek süzdükten sonra devam etti: "Ama özelleştirme ihalesine kabul edilmek için A şirketinin yönetim kuruluna kimsenin itiraz edemeyeceği isimler gerekli..."

Bibi, "Vay be," dedi. "Az buz sahtekâr değilsin sen."

"Yanlış! Sahtekâr değil, yaratıcı... İkisinin arasındaki fark sandığın kadar büyük değil, kuş beyinlim."

Midemin üstüne kıvrılmamak için zor tuttum kendimi. Bibi, bir volkan gibi kıpırdanan bulantımı daha da arttıran bir sesle sözü Ercü'den aldı. "Desene bütün hafta bir vazoda oturup, durmadan gülümseyeceğim?"

"Yarın da eski bir bakanla yemek yiyeceğiz..."

Bu kez ben güldüm. Ercü, birden susup bana döndü. Yüzündeki küçümsemeye öfkesi de katılmıştı. Bana bakıyordu, ama söyledikleri Bibi'ye yönelikti. "Bu korkuluk kılıklı herifi neden buraya çağırdın? Ne söyleyeceksen söyle de arabasını çekip gitsin. Az sonra güven oylaması var; televizyondan izleyeceğim."

"Bir yere gitmiyor," dedi Bibi. "Biz burada konuşacağız ve işimiz bitince de birlikte yemek yiyeceğiz. Sen nereye gidersen git."

Bibi, bir taşla birkaç kuş ürkütüyordu. Akıllı kadın! Midemden kopup gelen bir yumruk üç kez enseme vurdu; magma kaynamaya başladı... Ama ben gülümsemeye devam ettim. Bu Ercü'yü iyice sinirlendirdi. Parmaklarının arasında çevirdiği altın çakmağını sert bir hareketle masaya vurdu. "Ne gülüyorsun lan!"

"Birazdan olacaklara," dedim.

"Ne olacakmış?"

Volkan, derinlerdeki patlamalarla art arta sarsılınca başım, ardından göğsüm sarsıntıya uyarak öne geri hareket etmeye başladı. Magmadan kopup, yemek boruma tırmanan kızgın lavları hissediyordum; akkorları da. "Ne zamandır bebek ağlaması duymadın?" dedim, iri buruna.

Soru Ercü'yü şaşırttı. Yardım ister gibi Bibi'ye dönünce ben de onu izledim. Bibi'nin de aklı karışmıştı; elde ettiği üstünlüğün kaybolacağından korkarak atıldı. Çenesi yine irileşmişti. "Ne bileyim ben," dedi Ercü'ye. "Garip biri olduğunu sana söylemiştim..."

Bibi, belki ne kadar garip olduğumu da söyleyecekti, ama fırsat bulamadı: Tokat, yeşil bir çamur gibi ağzımdan fırlayıp önce ona çarptı. Vazodaki bakımlı, süs çiçeği kızgın lavların arasında kavrularak yere düştükten sonra Ercü'ye döndüm. Donup kalmıştı; kıpırdayamıyor, yılan görmüş, yazgısına razı bir fare gibi titriyordu. Yerimden doğrularak üzerine eğildim. Sonsuz bir hareketsizliğin içinde canlı olduğunu ele veren tek uzvu, korkuyla açılmış gözleriydi. Bibi, sonunda ilk çığlığını atarken içimdeki öfkeli solucan akkordan bir sıvının içinde, boğazımdan Ercü'nün burnuna doğru akmaya başladı. Onu hadım edecektim.

İçim boşalırken hazzın örtüsü aralanmışçasına büyük bir rahatlama duydum. Buraya bunun için gelmiştim. O acıklı ninniyi onlar da duyuyor muydu? Bir ara birkaç adım gerileyip ikisini de süzdüm. Bibi, birkaç çığlıktan sonra dilsizleşmişti. Gözleriyle karşılaşınca onu dehşete düşüren şeyin Ercü'nün görüntüsü olduğunu anladım: Kendi başına neler geldiğini böyle kavramış olmalıydı. Ona baktıkça birçok şey bir arada aklıma geliyordu. Yatağında kabaran pişmanlıklar, güçsüz nefretim ve utanç verici teslimiyetim: Dönekliği yeğleyerek başka bir türün büyüsüne kapılmış, vicdansızlığı seçmiştim.

Hepsinden kurtulacaktım. Bibi, yüzümdeki rahatlamayı, bedenimin gevşediğini fark ediyor muydu? Soruları ve Bibi'yi bırakıp Ercü'ye döndüm. Az sonra lavın içinde donup, taşlaşacaktı. Pantolonu da ıslanmıştı. Sadece kendine ait kıldığı o sefil hayatı, midemdeki öfkenin ateşiyle ayaklarımın dibinde kavrulup buharlaşıyordu.

Ercü'nün burnuna, yüzüne, üstüne tekrar kustum, sonra geriye dönerek aşağıya indim. Kimse beni durdurmak için yolumu kesmedi.

Sokağa çıkınca bir an sevinçle titredim. V'nin varlığını hissediyordum. Adımlarımı yavaşlattım. Yanılmıştım; ne o ne de sesim! İkisi de Nihan gibi kaybolmuştu.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

1

Aralık'ın ilk haftasında, Ümraniye sapığının son kurbanına tecavüz ederken yakalandığı, Türk güzelinin Londra'da Dünya Güzeli seçildiği gün, geç vakit telefon çaldı. Sehpaya doğru yürürken sıraladım: Kadir, Mine, Zeynep ya da Firdevs! Tuşa annemin ölüm haberini alacağım kaygısıyla bastım. "Alo," diyen sesin sahibi bir kadındı; hemen hastaneye gelmemi isteyen kibar bir kadın. "Kadir?" dedim.

"Evet," dedi kadın. Yabancıya çalan bir şivesi vardı. "Ona göz kulak olmanız gerekiyor. En yakını sizmişsiniz." Mine diyecek oldum. "Doktor hanım düşük yaptı," deyip telefonu kapattı.

Önce Mine'nin düştüğünü sandım. Tüyler ürperten gerçeği sokakta taksi bulmak için koşuştururken kavradım. Tanrı ya da Şeytan, dostuma son kez oyun oynamıştı. Önümde duran arabaya bindiğimde, "İnşallah kız değildir," diye mırıldanıyordum.

Hastanenin girişinde derdimi anlatmam epeyce zaman aldı. Danışma bankosunun gerisinde oturan, günün her saatinde uyuklayan birine benzeyen genç adam, ne Mine'yi ne de Kadir'i tanıyordu, ne de o adda iki hastanın varlığından haberdardı. Sonunda hastanenin sahibinin kızı demeyi akıl ettim, o zaman ayıldı.

Çıkarıldığım üst katta Mine'yi göremedim; dinleniyormuş. Beni arayan doktor olanları özetledi: Mine'nin kanaması öğleye doğru başlamış, saat ikide düşük yaptığı anlaşılmıştı. Önce Mine'nin isteğine uyarak Kadir'e haber vermemişler, ama her üç saatte bir karısını arayan -aslında kızını yokladığını biliyordum- Kadir, durumu, Mine'nin ısrarla çalan cep telefonunu sonunda açan birisinden öğrenmişti.

"Hastaneye geldiğinde çok sarhoştu," dedi kadın. Şivesi düzelmiş gibiydi. "Sinir krizi de geçirdi."

Kadir'in yattığı odaya girdim. Pencerenin önündeki yatakta kolları bağlı, yatıyordu. Doktor, yatağın kenarında oturan adama çıkmasını işaret etti. "Kusar ya da öfke nöbetine kapılırsa şu zile basın. Ve onu yormamaya çalışın!"

Başımı salladım; kadınla adam odadan çıktılar. Ağzıma maske taktıktan sonra yatağa yaklaştım. Kadir uyumuyordu. Uzaklara bakan gözleri her şeyi görmek ister gibi irileşmişti. Başkalaşmıştı! Ne görmek istiyordu? Gözlerinden sessizlik ve sonsuz bir yalnızlık yayılıyordu odaya. Sonra resim belirginleşti: Kendi çölünde kaybolmuş birisini seyrediyordum.

Yanındaki sandalyeye oturdum; elini tutup, "Ben geldim," dedim. "Yanında olacağım."

"Sakın çocuğum olmaya kalkma," dedi, beni bekliyormuş gibi. "Tanrı hepsini bir bir öldürüyor." Acısını böyle bir dizeye dönüştürebilen adama ne diyebilirdim ki? "Galiba aramızda kan davası var... Ama Azrail'ini gönderdiğinde apışıp kalacak. Ona hiç bir şey bırakmayacağım. İçimi bomboş bulacak. Toprağına girmeden her şeyimi boşaltacağım..."

Tanrı'yla mı konuşuyordu o çölde? Hafifçe elini sıktım. Bağlı olmasaydı elini çekerdi. Karaya sürgüne gönderilmiş, hayatının kalanını kıyıdan denizi seyrederek geçirecek bir gemici; o kadar çaresizdi. Üzerine eğilince saçlarının yarısının dökülmüş olduğunu fark ettim. Onu başkalaştıran bu olmalıydı. "Mine iyiymiş," dedim.

"Ama ben değilim," dedi. "Ona bir daha tohum veremem..."

Sonra sustu. Görünmeyen bir el, gözlerinden kulaklarına doğru ince, gümüş renkli çizgiler çiziyordu: Elimi silgiymiş gibi yanağına götürdüm. Gözyaşları buz gibiydi. Hayatım boyunca hiç güçlü bir unutma isteği edinmemiştim; tokatçı malmüdürünü bile dikenli bir anı gibi hep belleğimin derinliklerinde bir yerde korumuştum. Ama bu anı, oğlu olmamam için beni uyaran dostumun usul usul ağladığı 8 Aralık'ın ilk dakikalarını unutmak için her şeyimi verirdim. Haklıydı; o, sağır bir Tanrı'nın çocuğuydu.

Sabaha kadar yanında kaldım. Ne kustu ne de öfkelendi; hiç de konuşmadı. Zaten konuşsaydı da duyamazdım: Tavandaki o uzak çöldeydi. İkimiz de -vahşi hayvanlara özgü- yalnızlığımıza çekilip güneşin doğmasını bekledik.

Sabah saat 7'de doktor tekrar odaya geldi. İğne yapacaklardı. Aşağıya indim, kantinde biraz süt içip bisküvi yedim. Sıra sigaraya geldiğinde Leyla belirdi yanımda. Mine, kendini toparlamış, beni görmek istiyormuş. Çaresiz sigarayı söndürüp peşine takıldım.

Mine'nin yattığı yer hastanenin en üst katındaki, özel bölümdeydi. Odaya girdiğimde yanında babası vardı; oğlunun ölümünden sadece üç hafta sonra Azrail'in ikinci ziyaretinden dehşete düşmüş adam, beni görmemiş gibi yatakta doğrulmuş bir şekilde yatan kızını aceleyle öpüp, Leyla'yla birlikte dışarıya çıktı.

"Çok üzgünüm." Hıçkıran Mine böyle dedi. Hüznüm, soluk, kan kaybetmiş bir kadının da güzel olabileceği düşüncesiyle bölünürken ona sarıldım. "Ne olur benimle birlikte gel! Yalnız başıma ne diyeceğimi bilmiyorum."

Onu tekerlekli sandalyeye oturttular; hemşire yol gösterdi, ben de ittim. Kadir'in ellerini çözmüşlerdi; kolları serbestti. Sağına Mine sarıldı; solunu ben tuttum. Mine inleyerek ağladı. Yürek parçalayıcı bir durumdu. Kadir, Mine'nin hüzünlü bir şarkıyı andıran hıçkırıklarını duymamış gibi gözlerini hiç açmadı. O çölün derinliklerinde bir yerlerdeydi, emindim. Mine'yi teselli etmedi; çünkü kızını ondan çalanın kimliğini biliyordu. Yanlış tarafla anlaşma yapmıştı.

Zavallı dostum! Yazgısının sıradağlarını aşmaya çalışmış, ama başaramamıştı. Hem Tanrı, hem de Şeytan, ikisi de bir bebek hayaliyle kandırmışlardı onu.

9 Aralık'ta ikisi de taburcu olup, eve çıktılar. Aynı gün öğleden sonra Leyla ile Zilan apartmandan taşındı; avukat-milletvekili işbirliği sonunda Kürtleri evden atmayı başarmıştı. Yardım etmeye, bavullarını aşağıya indirmeye çalıştım, ama yarı yolda bundan vazgeçtim. Gücüm iki ay öncesine göre çok azalmıştı. Zilan, eşyaların yüklendiği kamyona öncülük eden taksiye bindiğinde yine bozkurt işareti yaptı. Elinde Selim'in fotoğrafını görünce mezarlık aklıma geldi. Araba hareket ettikten sonra hızlı adımlarla az önce boşaltılan daireye çıktım. Elektrik sayacının üstünde, Leyla'nın evde bulunma-

dığı zamanlarda Selim'in kullandığı bir anahtar olurdu; onunla içeriye girdim. Resimler, Selim'inkinin dışında duvarda yapıştırıldıkları gibi duruyordu. Sessizliğin içinde bekledim. Terk edilmiş, bir daha kimsenin ziyaret etmeyeceği, belki de yakında yıkılacak mezarlık hüzünlü bir sessizliğin içinde son ziyaretçisini ağırlıyordu.

Duvardaki fotoğrafları ancak üç kez -yarı yolda- şaşırıp yeni baştan aldıktan sonra sayabildim. 98 kişi yatıyordu mezarlıkta. Belki de 97'ydi, dördüncü kez saymadım. Fikir, sigara içerken aklıma geldi. Odaları araştırdım, ortalıkta üstüne çıkabileceğim bir şey yoktu; bunun üzerine yan tarafa, Selim'in dairesine geçtim. Mühür sökülmüş, kırık kilitse henüz değiştirilmemişti. Tuvalleri, şövaleleri antreye çıkartıp, salonda bulduğum sandalye ve küçük bir kutuyla mezarlığa geri döndüm.

İş düşündüğümden yavaş ilerledi. Öncelikle resimler -kâğıda basıldığından, bazıları gazeteden kesildiğinden- inceydi ve çoğunun arkasına bol yapıştırıcı sürülmüştü; böyle resimleri duvardaki boya tabakası ya da sıvayla birlikte söküyor, yırtılmamaları için dikkatli çalışmam gerekiyordu. Sonra bu iş için o kadar da ince olmayan anahtarımı kullanıyordum.

Ulviye, alttan ikinci sıranın ortasında geldi; koltuğunun altında bir seccade, elinde bir tespihle. Beni orada bulmak, üstelik de duvarı kazırken görmek onu nedense şaşırtmamıştı. Bir süre birbirimizi süzdük, sonra ikimiz de kendi işimize döndük. Ben mezarlıktaki ölüleri tek tek duvardan çıkarıp kutuya yerleştirdim, Ulviye, arkamda namaz kılıp dua etti. Şeytan mı kovuyor, yoksa o da ölüleri mi uğurluyordu, çıkaramadım.

Şövaleler, tuvaller ve kutuyla aşağıya indiğimde saat altıya geliyordu. Ulviye, ben terk edilmiş daireden çıkıncaya kadar gözleri kapalı, Kadir'i aldatmış, Selim'i çıkamayacağı pişmanlık kuyusuna itmiş Tanrı'sına vecd içinde dua etti. İyice yorulmuştum. Akşama kadar sırtüstü yattım ve 98 kişiyi

nereye gömeceğimi düşündüm. Aklıma birbiriyle çelişen fikirler geliyordu. Sonunda Zeynep'i aramaya karar verdim.

Bir saat sonra beni evin altındaki caddeden aldı. Hem alımlı hem de bakımlı görünüyordu; sanki bir davete gidecekmiş gibi giyinmişti.

"Giderek zayıflıyorsun," dedi, yanına yerleştiğimde. Çok da çabuk yoruluyordum. O da beni aramayı düşünüyormuş. "Sabah Orhan telefon etti," diye açıkladı, neden aramayı düşündüğünü.

Yüzüne bakmaya devam ettim; cümlesini tamamladı: Telefonu açmamıştı. Onu ne için aradığını anlatınca önce güldü, sonra ölülere saygısızlık yaptığını kavramış gibi şıklığıyla uyuşmayan gizli bir utançla sustu. "Gömmek, denize atmaktan, ya da yakıp küllerini savurmaktan daha iyi bir fikir bence," dedi, neden sonra.

Kutuyu -plastik bir torbaya sarıp- Çamlıca Tepesi'nde, kenti ve Boğaz'ı gören bir noktaya gömdük. Hava yukarıda daha da soğuktu. Zeynep, arabaya dönüş yolunda ellerindeki çamuru silkelerken birden kolumu tuttu. Durduk. Beni ilk kez görüyormuş gibi bakıyordu. "Sana ne oldu? Bambaşka birisi olup çıktın." Elini omzuma attı. Gülümsüyor muydu? "Avustralya'ya mutlaka birlikte gitmeliyiz."

"Bakarız," dedim.

İnce ayakkabıları, şık kıyafeti çamur içindeydi. Ama karşı konulmayacak kadar çekici görünüyordu. Park yerine vardığımızda sulu bir kar başladı. Koşup, kendimizi arabaya attık.

Arabada Orhan oturuyordu. Zeynep çığlık attı; ben geriledim. Orhan'ın yüzü daha da yaşlanmıştı; altmışlarındaki birisi gibiydi. Elini kaldırıp, boğuk, birbirine dolaşmış kalın halatları hatırlatan sesle konuştu. "Nihan'ı bulduk." Bu yüzden mi ihtiyarlamıştı?

Bir saat sonra morgda Zeynep'le birlikte -sarılamadığımızdan birbirimize dokunarak- önümüzdeki metal masada

üstü örtülü küçük cesede bakıyorduk. Ölüm sanki onu küçültmüş, boyunu -mavi gözler edinmek için şiirler okuduğu günkü kadar- kısaltmıştı. Hastabakıcı örtüyü kaldırınca önce Zeynep başını salladı; annesi gibi sevdiği küçük kadını hemen tanımıştı. Ben çıkaramadım; yüzünü kaplayan rengin koyuluğundan: Her zaman beyaz olan teni mosmordu. Masada yatan garip cesedin Nihan olduğunu küçük, ölürken daha da kıstığı gözlerinden çıkardım.

Zeynep, kusmak için Orhan'ın kolunda dışarıya koşarken, ben, savcı yardımcısına cesedin Nihan Arbaş'a ait olduğunu söylüyordum. Adamın sürekli hareket ettiğinden insanı tedirgin eden bir ademelması vardı. "Başınız sağ olsun," demesinden cesaret alarak, masanın ayak ucuna ilerleyip örtüyü kaldırdım.

Boyundan büyük işlere kalkışan düş avcısının ayakları yoktu; ikisi de dizlerinin altından kesilmişti. Ben de koşar adım kendimi dışarıya attım.

Olanları Orhan anlattı; morgdan sonra gittiğimiz bir barda içki içerken. Yüzü ifadesiz görünüyordu, saklamaya çalışsa da kanlı, dibe çökmüş gözleriyle yüzüne çivilenen üzüntüsü acısını ele veriyordu. Nihan'ı -cesedini demek istiyordu- Yusuf'u konuşturarak bulmuşlardı. İhanet eden, patronunu katillerine götüren oydu. Ümraniye yakınlarında, bir çöplükte teslim etmişti onu.

"Desene, her önüne gelen çeteye bir casus yerleştirmiş..."

Orhan, sözlerime aldırmamış gibi yarım diliyle açıklamasını sürdürdü. Bu anlattıklarına ayrı bir dehşet havası veriyordu. Cinayeti daha da karmaşık bir hale getiren, Yusuf'un kimlere hizmet ettiğini bilmemesiydi. Bir yıl önce yaklaşmışlardı ona; görevi Nihan'ın yaptıklarını bir telefon numarasına aktarıp, parasını almakla sınırlıydı. Zeynep sorunca, numarayı kontrol ettiklerini söyledi. Telefon alınırken uydurma bir ad ve adres verilmiş, yaklaşık bir buçuk ay önce de hat iptal edilmiş-

ti. Sonra Zeynep'le ikimizi iliklerimize kadar titreten haberi de verdi. "Nihan'ı tam on gün ellerinde tutmuşlar..."

Zeynep, ona işkence yapılmış gibi, "Peki, kimler?" dedi, inleyen bir sesle.

Orhan bu soruya cevap vermedi. Üstleri gibi o da Nihan'ın üstünde çalıştığı şifre çözme işi için öldürüldüğünü düşünüyor olmalıydı. Katilin kim olduğunu söylemeden önce bir kadeh daha içmesini bekledim.

"Onu Hayalet öldürttü," dedim, kadehi masaya bıraktığında. "Tıpkı daha önce ustası Fethi'yi ortadan kaldırttığı gibi."

O ana kadar Zeynep'e bakarak konuşmayı yeğleyen Orhan, daha sözlerimin ortasında bana döndü. Onunla karanlıkta karşılaşmak istemem... Göz göze gelince bunu düşündüm. Önce ağzından anlamsız homurtular döküldü; heyecanlanmıştı. Neden sonra, "Hayalet diye biri yok," dediğini anladık. "Kimse onu bulamadı."

Bağırmıştı, ama sesi şilep düdüğünü andırıyordu. Geride koyu sesli bir kadın kendi kendine caz söylüyordu. İçeride bizden başka sadece iki kişi vardı; ikisi de bize dönmüştü.

"Buldu," diye üsteledim. "Yaklaşık iki ay önce..." Zeynep'e dönüp sözlerimi bitirdim. "Adaşının, ona hediye ettiğin balığın öldüğü gece. Onunla vedalaşıp çıkmıştın..."

Zeynep üstüme atılacakmış gibi öfkeyle bakıyordu. "Neden bize söylemedin?"

"Karar Nihan'ındı," dedim. "Kime güveneceğine o karar verdi."

Orhan araya girerek, "Haklı," dedi. Ama hâlâ bana inanıp inanmaya karar vermiş değildi. "Hayalet'in kim olduğunu biliyorsun, değil mi?" Biraz bekledim. Açıklamalı mıydım? Sonra başımı eğdim. "Kim?" Söyleyeceğimi sanıyorsa aldanıyor... Canım sigara istiyordu. Orhan koyulan, daha da kalınlaşan sesiyle bir şeyler mırıldanıp tekrar sordu: "Kim dedim?"

"Çok, çok zengin biri; hiç ortalıkta görülmüyor. Eğer adını üstlerine bildirirsen bizimkilerle birlikte kendi hayatını da tehlikeye atarsın. Nihan, her yerde kulağı ve kolları olduğunu söylerdi." Sigaramı yakıp omuzlarımı silktim. "Olanlara bakılırsa dediklerinde haklı olduğunu söyleyebiliriz." Orhan'la Zeynep birbirlerine baktılar. İkna edecektim. Devam ettim: "Onu yakalasanız bile asla Nihan'ın cinayetiyle ilgisini kanıtlayamazsınız..."

Bir süre kadının geceyi daha da karartan sesini dinledik. Onlar içkilerini yudumladılar, ben sigaramı bitirdim. Sonunda sessizliği Zeynep böldü. "Peki, ne yapacağız? Bırakalım Hayalet efendi saltanatını sürdürsün mü?"

Orhan, bir fikri varmış gibi öne eğildi. "Ya o değilse?"

İkna olmuştu. "Konuşturur, anlarsın," dedim. "Değilse, bırakırsın gider. Hayalet'se..."

Epeyce sustum. Zeynep tekrar atıldı: "Hayalet'se ne?" dedi.

"Bana verirsin," dedim. "Ona Nihan'ın ayaklarını soracağım."

Dümdüz Orhan'a bakıyordum. Ne düşündüğümü bakışlarımdan çıkarabilecek birisiydi o. Zeynep küçük bir çığlık attı. Orhan sadece, "Tamam," dedi; beni anlamıştı.

Sonra dışarıya çıktık. Zeynep arabaya bindi, ben Orhan'la kaldım. Elini uzatmıştı. Sıkmadım. "Bunu neden yapıyorsun? Yani sen onlara benzemiyorsun..."

"Galiba zenginlikten ve zenginlerden hoşlanmıyorum," dedim. "Unutma, onu bana vereceksin. Söz mü?"

Biraz bekledi, sonra, "Söz," dedi.

Ben de elini sıkıp ona Hayalet'in adını söyledim. "Sadık Tamer..."

On saniye kadar sustu. İsmi bir daha unutmamak için beynine kazıyordu. Ardından, "Tek başıma soruşturacağım," dedi ve hızlı adımlarla uzaklaştı.

Her adımında omuzları aşağıya doğru sarsılarak düşüyordu. Ağlıyor muydu? Yanılmamıştım; Nihan'a aşıktı.

Zeynep gece bende kaldı. Birbirimize sarılarak uyumaya çalıştık. Nihan'ın soyadının Arbaş olduğunu biliyor muydu? Gerçek yaşı kaçtı? Ona hiç Fethi'den söz etmiş miydi? Ve o soru: Bana bir kâhin gibi sonumu söyleyecek V'nin yerini biliyor mu?

Hiçbirini sormadım; o da birkaç kez dilinin ucuna gelmesine rağmen kesik bacaklar konusunu açmadı. Tir tir titriyordu. Sonra el ele tutuşunca benim de onun gibi titrediğimi fark ettim. Ağlamak istiyordum, ama bir türlü ağlayamadım. Midem de bulanmıyordu; çukuru öfke doldurmuştu. Ayşe üçe bölünmüştü; Nihan ikiye.

Nihan'ın üçte ikisi ertesi gün defnedildi. Cenaze işlerini Orhan ayarlamıştı. Ama nedense ne camiye, ne de mezarlığa geldi. Gelseydi, görürdük; çünkü tabut çukura indirilirken sadece Zeynep'le ikimiz vardık; bir de birkaç sivil. Başından sonuna kadar saygı duruşundaymış gibi kımıldamadan, konuşmadan beklediler. Galiba üçü de askerdi...

Saat iki gibi Zeynep'le ayrıldık. Baloya gidecek gibi giyinmiş, ama art arda iki cenazeye katılmıştı. Garip bir 20 saatti; neredeyse 100 kişiyi toprağa vermiştik.

O öğleden sonra Mine'yle Kadir'e gittim. Mine odasında, Kadir ise salonda yas tutuyordu. Ortalıkta dolaşıp duran hemşireyse evi hastaneye çevirmişti. İkisiyle de bir süre konuştum. Ama Mine'nin dölyatağından kayıp gidiveren cinsiyeti belirsiz cenin, kurdukları kırılgan dünyayı tuzla buz etmişti. Kadir, maskeyi çıkarmamı işaret edince dediği gibi yaptım. Pek konuşmadık. Hava kararınca ikisi de birbirinden habersiz gece eve dönmememi, orada kalmamı istediler. "Olur," dedim. Artık aynı yerde yalnız kalmaya katlanamıyorlardı.

2

Sonraki yirmi günü neredeyse onlarda geçirdim. Mine bir hafta sonra, kendini toparlar toparlamaz, tekrar hastanedeki işinin başına döndü. Evde bulunmasının bir yararı olmayacaktı zaten. Kadir onu sürekli kendinden uzakta tutuyordu; birkaç denemeden sonra -Kadir tedaviye devam etmeyi reddedince- pek üstelemeden geriye çekildi. Sonuca razı olmuş, belki de çekilmez bir hal alan evdeki hayattan bıkmıştı.

Kadir'i Ayvalık'taki küçük evini devretme isteğinden, yeni yılda Avustralya'ya göçeceğimi söyleyerek vazgeçirdim. Bu bahaneyi öne sürmekle aptallık ettiğim çok geçmeden ortaya çıktı. Kadir, gideceğimi duyduktan sonra sanki bir insanın ne kadar hızlı ölebileceğini kanıtlamak ister gibi kendini tamamen bıraktı. Önce derisi koyu sarı bir renk aldı, ardından gözleri kimsenin geriye getiremeyeceği kadar derinlere çekildi. Günden güne küçülüyordu. Asıl sorunsa ağrılarıydı; zaman zaman dayanamayacağı kadar artıyordu. Öyle ki, bazen yanında kendimden geçmiş uyuklarken çığlığıyla sıçrayarak uyanıyor, onu acısının üstüne kıvrılmış buluyordum.

Kadir, yılbaşına doğru bir öğlen -hava, bahara özgü garip, parlak bir güneşle aydınlanmıştı- saçları döküldükten sonra giymeye başladığı siyah beresini düzeltip Boğaz'da gezinti yapmak istediğini söyleyerek ayağa kalktı. Niyetini anlamak için gözlerini aradım; tabii ki bulamadım. İkisi de çukurun içindeki kurşuni siste kaybolmuştu.

Şaşırtıcı olan isteği değil, görünüşüydü: Hasta olmadan önceki kadar güçlü gözüküyordu. 'Evet' demeden önce Mine'yi aradım. Umduğumun aksine, gezintiye karşı koymadı; hatta bir ara bize katılmak isteyeceğini düşündüm, ama sonra araba göndereceğini söylemekle yetindi. Bazılarımız ölüme dayanamaz, bazılarımız daha dirençlidir... Böyle düşündüm. Ben annemin başucunda epeyce alıştırma yapmıştım.

Hemşireyle birlikte Kadir'i kat kat giydirip arabaya bindirdik. Yanına oturunca irkildim: On yaşlarında bir çocuğu andırıyordu. Hastalığını yaşadığı -ölümünü beklediği- yerden ayrılınca ne denli zayıflayıp küçüldüğü birden ortaya çıkıvermişti. Artık bir Ladin değildi; yaprakları dökülmüş, dalları kırılmış, kurumuş, kırık bir ağaç gövdesini andırıyordu. Korkuyla ona bakıyordum. Ceset sadece tabutta olağandır; sanki büzülmüş, içine doğru çekilmişti.

Yola çıktıktan az sonra ille de tekne, dedi elindeki zarfı göstererek. Yanında bir milyara yakın nakit para vardı. Deniz motorlarından birisiyle kısa bir pazarlık yapıp, onu teknenin ön tarafındaki camlı bölmeye oturttum. Yerine yerleştikten sonra, "Hadi Boğaz'ı keşfedelim," dedi neşeyle.

Artık bir kaşif değildi; yine de tekne yavaş yavaş Karadeniz'e doğru çıkarken Üsküdar'ı, Salacak'ı, Kuzguncuk'u ilk kez görüyormuş -bizi ilgiyle izleyen kaptana her an 'şurada dur, karaya çıkacağız,' diyecekmiş- gibi meraklı gözlerle seyretti. Arada dudaklarından tek tük cümleler dökülüyordu, ancak asıl yaptığı bakmaktı; öyle ki, gözleri bile saklandığı kuyudan çıkmış, son keşif gezisinin kılavuzları olmuştu. O zaman anladım: Elli beş yıldır insanı keşfetmeye çalışan, gezegenin üstündeki durumunun sadece bir varkalış, bir tutunma sorunu olmasına boyun eğmeyen, belki de bu yüzden Tanrı'yla Şeytan'ın gazabını üstüne çeken hasta adam, yaşadığı kentle vedalaşıyordu.

Susup, veda törenini sessizce izlemeye koyuldum. Hava, törene izin vermek istiyormuş gibi hâlâ güneşliydi. Kuzguncuk'tan sonra yaklaşmamı işaret etti. Yanına iliştim; sesi canlıydı, ama sözlerindeki hüzün insanın içini kıyıyordu:

"55 yaşındayım ve ölüyorum. Oysa Tanrı, 40'ında ölen babamdan da en az 30 yıl borçluydu bana," dedi, sonra kaderci bir tavırla omuzlarını silkti. "Hayat dediğimiz aslında bir bekleyiş. Benimki umduğum kadar uzun sürmedi, hepsi bu.

Bu kadar basit her şey." Olacaklara razıydı: "Biliyor musun, Tanrılık acımasızlık gerektiriyor. Belki de Tanrı, sandığımızın aksine bahtsızdır..."

Hıçkırmamak için zor tuttum kendimi. Herkesi affetmişe benziyordu: Tanrı'yı bile. Birden yaratıcısıyla barışmak istediğini düşündüm. Elini hafifçe sıktım. "Dönelim mi?"

Başını salladı. Son anda berraklaşan zihni bir ırmak gibi akıyor, gizleyemediğim dinleme hevesim onu konuşmaya zorluyordu.

"Çocukken Tanrı'yı sevmek için ne kadar gayret etmiştim..." Belli belirsiz gülümsedi. "Yeteneksizin tekiyim; sevebilseydim sorun kalmayacaktı." Anılarla yüklü bir iç geçirdi. "Sevmek zorunda olduğun birini sevememek insana ne dayanılmaz acılar verir, bilemezsin..." Cehennemin kapısında, ah, kendimi inancın koruyucu duvarlarının ardına atabilseydim, diye mi düşünüyordu? "Zavallı yavrucak..."

Tanrı'dan değil, kızından söz ediyordu ve Tanrı'yla konuşuyordu. Onu uyardım. "Bir rahiple konuşur gibi konuşuyorsun," dedim. "Sadece günahlarından söz ediyorsun. Ya erdemlerin?"

Erdemi yokmuş gibi başını salladı. "Mine'ye de söyledim; unutma, gözlerimi kapamayacaksınız. Ölürken günahlarımı hatırlayacak kadar dürüst olabilmeyi diliyorum..."

Suçlu olmak yerine günahkâr olmayı seçmişti. Cezalandırılmak yerine bağışlanmak için mi? Yüreğim acıyla burkuldu; önünde kalan zamanının tek gerçeği ölüm, yıllarca dik tuttuğu başını eğecek miydi? On dakika kadar konuşmadı. Beykoz önlerine geldiğimizde tekrar derin bir iç çekti.

"Seçecek olursan geçmişi seç. Çünkü geleceğin en parlak olanının bile sonu ölümdür. Hayat hayırsız bir sevgili gibi, onu en çok istediğin anda terk eder insanı..."

Haklıydı; o kadar büyük bir gerçekti ki, Tanrı bile ölüme saygı gösteriyordu; kimseye ölümsüzlük vermediğinden

belli değil miydi bu? Bunları düşünürken birden şimdiye kadar Tanrı'ya hep ikiyüzlü davrandığımı fark ettim: Kurallarına uymadan cömertliğinden, koruyuculuğundan yararlanmayı ummuştum.

Cenneti hatırlatan bir günde kendi tasarladığı cehenneme doğru yol alan benzersiz adamı izledim cevap vermeden. Hiç unutmayacağım sözler eden yaşlı çılgını! Yine de ona -saklamaya çalıştığım gözyaşlarıyla- bakarken seyretmekte olduğum 'ölümü özleyen adam' tablosunda bir şeylerin eksik olduğunu kavrıyordum. Galiba hiç yetişkin olmamıştı. Ölümünü acıklı kılan, seyredende zamansız olduğu duygusunu uyandırması olabilir miydi?

"Ah kalp, nasıl da direnen bir varlıksın sen? Bu utancı ne kadar sürdüreceksin?"

Bu son sözleri oldu. Yolculuğu da sürdürmek anlamsızlaşmış gibi geri döndük. Yolda söylediklerini düşündüm: Sevemediği kızının yüzünden edindiği -Mine'nin rahminde tutunamayan kızıyla da kurtulmayı planladığı- utancını...

Eve vardığımızda -çölden bıkmış gibi- deniz gören divanda yatmak istedi. Mine'ye telefon edip salona döndüm; artık uyumasını beklemekten başka işim kalmamıştı. Bir ara ortada duran -hâlâ bitiremediğim- kitabı elime geçti. Kalan sayfalara göz attım; içinde gelecek tasarladığı tek bir cümle bile yoktu. Belki de hepimizi aldatıyordu; öleli çok olmuştu. Kendisi dışında herkese acımayı başarmıştı. Kızına, Zilan'a, Selim'e, Melek'e, duvardaki ölülere ve adını asla öğrenemeyeceğimiz o Afrikalı bebeğe...

On beş, ya da yirmi gün sonra, ama en geç iki ay içinde ölecekti. Yine de o akşamüstü merdivenlerden inerken o gece -yılın son günü- bizi terk edip gideceğinden habersizdim. Bu yüzden Mine sabaha karşı hastaneden arayıp öldüğünü haber verince deprem olmuş gibi şaşırdım.

İlk tepkim, "Neden?" diye bağırmak oldu. Sonra verdiğim sözü hatırladım. "Gözlerini kapatmayın!" diye inledim.

Yazgısına, yıllarca taşıdığı utanca ve Tanrı'yla Şeytan'ın işbirliği edip üstüne saldığı onca acıya direnen kalbi sonunda -umduğu gibi- durmuş, ayakları olmayan Mavi Kuş, gezegene düşmüştü.

Cezalandırılacak mı, bağışlanacak mı? Bu soru iki gün sonra yeni yılın ilk gününde tabutu karlar altında mezara indirilirken hâlâ cevaplanmamıştı. Kime gözlerini sorduysam, bana çıldırmışım gibi baktı. Havaya bakılırsa -kar tipiye çevirmişti- cehenneme gidiyordu. Leyla, laf arasında, Kadir'in Mine'nin uyku haplarının hepsini içerek öldüğünü söyledi. Sevinmiş gibiydi. O zaman biraz teselli buldum. Kaşif, cehennemine Şeytan'ın elini tutarak girmek yerine, adına yakışır bir gözü peklikle, bir fatih gibi dalacaktı.

Haberi gazetelerden duyanların da katılmasıyla cenaze epeyce kalabalık oldu. Yıllarca sonra Mine'nin de gömüleceği aile mezarlığını en son Mine'yle ben terk ettik; kol kola, birbirimize yaslanarak. Gizli gizli ona öfkeleniyordum: Bir kız çocuğu ummuştuk, yerine Kadir'in ölümünü doğurmuştu.

Düşüncelerimden utanç duyarak onunla eve gittim. Oraya da epeyce gelen oldu. İnsanların, bir türdeşi toprağın altına çürümeye bırakılır bırakılmaz yemek yiyebilmesi şaşırtıcıydı. Bir süre köşeye çekilip tabaklarındakileri silip süpürenleri seyrettim. Kar, Kadir'i yutan toprağı örtmek ister gibi aralıksız yağıyordu. Sonunda, gece dokuzda Mine, ortalığa bakan kadın ve benden başka kimse kalmadı. Doğanın en güzel resmi, onu ortaya çıkaran çerçevesini yitirmişti; yüzü, unutulmuş, tapımlmaktan vazgeçilmiş bir Tanrıça'nın yüzü gibi uzaklaşmış, uzun kirpikleri, yas tülleri gibi bu yüzü kapamıştı. Bu yüzden, "Yatacağım," deyince, sabaha kadar orada kalacağımı söyledim.

Sabaha karşı ikide, bir fısıltıyla gözlerimi açtım. Önce şurasına burasına binlerce şekilsiz hayaletin iliştirildiği karanlığı, sonra Mine'yi gördüm; ince, sisimsi bir loşluğun ardında ayakta duruyordu; sallanıyordu da. Uyandığımı fark edince hıçkırdı.

"Üşüyor... Orada üşüyor..." Üşüyen oymuş gibi kollarını göğsünde kavuşturmuş, titriyordu. Yanına gidip sarıldım. Çıldırmıştı. Durmadan aynı şeyi tekrarlıyordu: "O çok üşür, çok üşür... hatırlasana..."

Acı, bizi birbirimizin ikizi yapıyordu. Birbirimize eşlik eden hıçkırıklarla acının dölyatağından yeniden doğuyorduk.

Mezarlığa ancak dörtte varabildik. Mine arabada bekledi. Ben karları temizleyip, taze toprağı getirdiğimiz battaniyelerle sıkıca sarmaladım. Ah, bir de uzanıp gözlerini açabilseydim.

3

Üç gün sonra evde sırtüstü yatmış, gazetede Ercü'nün kara para aklama yüzünden gözaltına alındığını okurken Mine telefon etti. Sesi uzak ve gergindi; biraz da utangaç. En geç iki ay içinde yurtdışına -eski kocasının varlığı nedeniyle sürekli ertelediği ihtisas sonrası eğitimi için- gideceğini haber vermek için aramıştı. Daha ikinci cümlesinde bunu yüzüme söylemek yerine neden telefonu tercih ettiğini anladım: Kadir'i mümkün olduğunca çabuk unutmak istiyor! "Belki gelecek hafta bir ara yemek yeriz," deyince, İznik'e döneceğimi söyleyip, ona iyi yolculuklar diledim.

O hafta Çarşamba günü bu kez Zeynep aradı. Sesi telaşsız, ancak meraklıydı. "Orhan, aramanı istiyor."

Verdiği numarayı hemen çevirdim. Orhan, kalın sesi, yarım bıraktığı sözcüklerle haberi verdi. "Haklıymışsın, oymuş."

"Emin misin?" Boğazım heyecandan çatlak toprağa dönüşmüştü. Sözcükler su gibi kayboluyordu. "İtiraf etti mi?"

Telefon, sesini mekanik bir tona dönüştürdüğünden söyledikleri iyice anlaşılmaz olup çıkıyordu. Önce 'şoför'ü, sonra 'Patron'u' seçtim; ardından da ağzında geveleyip durduğu cümleyi: "Şoförü, Nihan'ı hatırlıyor; eve getirildiğini görmüş... Ne oldu?"

Elimdeki telefonu düşürmüştüm. "Buradayım," dedim. "Ya o! O, nerede?"

Kısa bir sessizliğin ardından beklediğim cevabı verdi. "Ballı..."

Ballıkaya demek istiyor olmalıydı. "O kulübede mi?"

Orhan, "O kulübede," dedi.

"Sağ mı?"

"Sağ..." Ardından düşüncelerimi okuyormuş gibi uyardı: "Buraya çıkamazsınız, yol çamurlu, kaygan; kar var."

Saatime baktım. Eğer Zeynep hemen gelirse iki saat sonra yolun alt kısmında olabilirdik.

"Geliyoruz; sakın ona dokunma," dedim. "Söz vermiştin." Bir şeyler dedi, ama homurtularının arasında ezilen sözcükleri anlamadım. "Sapağa yaklaştığımızda telefon ederiz, gelir bizi alırsın..." Sonra itiraz etmesine fırsat vermeden tekrarlayıp, telefonu kapattım: "Unutma, söz verdin."

Ellerim titriyordu, Zeynep'in numarasını ancak üçüncü deneyişimde tuşlayabildim.

İki buçuk saat sonra Ballıkaya yolundaki bir girintide durdurduğumuz arabada sigara içerek Orhan'ı bekliyorduk. Hava kararmak üzereydi; yağış yoktu, ama önüne ayazı da katan masalsı bir sis dağdan aşağı bir çığ gibi yuvarlanıyordu. Zeynep tedirgindi; kopmaya hazır bir tel gibi gerildiğini sorduğum sorulara verdiği kısa ve ters cevaplardan anlıyordum. Telefon ettiğimde bizim de Nihan gibi tuzağa düşürüleceğimizi tekrarlayıp durduğundan silahı yanıma almıştım. Aslın-

da haksız da sayılmazdı. Orhan'ın bize anlattığı hikâyede, Yusuf'un oynadığı rolün yerine onu koymak bile nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya olduğumuzu anlamaya yeterliydi.

"Neden hâlâ gelmedi? Telefon edeli bir saat oldu."

Sisi işaret ettim. "Yukarıda daha da yoğun olmalı."

Zeynep inatla başını salladı. "Bizi bir kere kazıkladı; neden tekrar yapmasın?"

Neden tekrar yapmayacağını söyledim. "Nihan'a aşıktı."

Açıklamanın onu ikna edip etmediğini öğrenemedim, çünkü o sırada sis mavi bir ışıkla yarıldı ve siyah, büyük bir jeep ortaya çıktı. Farı yakıp söndürdüm. Bir tanka benzeyen araba yavaşlayıp, yanımıza park etti. Silahı Zeynep'e uzattım. "Ben inip bakacağım."

Orhan'la iki arabanın ortasında buluştuk. Görünüşü korkutucuydu: Üzerindeki her şey siyahtı. Farların ayaklarının dibinden önüme kadar uzattığı gölgesi bir devi andırıyordu. "Yukarıda sis var, ama alçalıyor," dedi, yanına vardığımda.

Zeynep'le arasına girmemeye çalışarak sağında durdum. "Senin arabaya geçelim."

Elini kaldırdı. "Benden bu kadar. Gerisi size ait..." Sonra nedenini söyledi. "Emirsiz yapamam..." Konuşması neredeyse düzelmişti, ya da kulağım o halatımsı sesine alışmıştı. Emirsiz neyi yapamayacağını sormadım. "Arabayı alın..." dedi. Uzattığı şeyleri de aldım. İki çift eldivendi. "Önce bunları takın ve asla elinizden çıkarmayın. Jeepi işiniz bitince Cadde'de Zeynep'i aldığımız pastanenin yakınında bir yere bırakın. Arabada ve kulübede sigara içmeyin; başınıza da ön koltuktaki bereleri takın, saçınız dökülmesin. Ben sizin arabayı Zeynep'in evinin önüne bırakırım. Anahtarını posta kutusundan alır."

"Ya Hayalet?" dedim.

"O olduğu kesin. Sorgulamadım, sadece paketledim. Dayanıklı birisine benziyor."

Söyleyecek başka bir şey kalmamıştı. Eldiveni takıp arabaya yaklaşarak Orhan'ın anlattıklarını Zeynep'e tekrarladım. Gözleri çevremizi saran sis gibi bulanıktı. "İstersen geri dön," dedim.

Cevap vermeden arabadan indi. Birlikte Orhan'a doğru yürüdük, önünde durunca Zeynep birden elindeki tabancayı salladı.

"Bana bak bok suratlı, sigortalıyız. Eğer bizi tekrar tuzağa düşürmeye niyetin varsa bil ki, peşine düşecekler var..."

O kadar çekiciydi ki, savurduğu tehditler gözlerinden, bedeninden yayılan ışıltılar yüzünden inandırıcılığını yitiriyordu. Orhan belki gülümsemişti, ama biz bunun gülümseme olduğunu anlayamadık; tebessümün izleri sözlerindeydi. "Kim peşime düşecek? İsmail mi, müşterilerin mi?"

İkisinin arasına girdim. Orhan uzatmadan Zeynep'in arabasına geçti. Jeepteki bereleri alıp tekini Zeynep'e uzattım. İki dakika sonra Orhan uzaklaştı, biz de elimizde eldivenler, başımızda bereler, tepeye doğru yola çıktık. Yol kaygandı, canım da sigara içmek istiyordu. Susuyorduk; tek ses arabanın homurtusuydu: Sessizliği bir tef gibi çalıyordu.

"Sandığımdan daha yürekliymişsin," dedi Zeynep, sonunda. "Oysa hepimiz seni biraz yumuşak bulmuştuk ilk gördüğümüzde." Sık sık yutkunuyordu. "Korkmuyor musun?"

'Korkmuyorsun,' dedi bir ses. Sağa sola savrulan farlardan yayılan ışıkla dilimlenen korkutucu gecede birden sevinçle ürperdim. Sesim geri mi dönmüştü? Hayır; cümlenin gerisi bir başkasının varlığını haber veriyordu. 'Sona geldin.' Bu daha kararlı, daha berrak bir sesti ve kulağımın ardından değil, başka bir yerden geliyordu; daha aşağılardan.

"Cevap versene!"

Şaşkınlıkla Zeynep'e döndüm. Güzelliği büzülmüş, yüzünün yarısını kaplayan açılmış gözlerine toplanmıştı.

"Sona varmak," dedim. "Midemi, içimi dolduran gerginlikten kurtulmak, bir şeylerin çözüleceği umudu ve öfke; hissettiklerim bunlar."

Sesin peşine düştüğümden olacak arabayı iki kez kaydırdım. Bunun üzerine direksiyona Zeynep geçti. İyi de oldu; altımızdaki canavara sahip olmakta benden daha becerikliydi. Kendimi çok yorgun hissediyordum. Yukarı doğru tırmandıkça sis şaşılacak bir hızla azaldı, hava neredeyse yeniden aydınlandı. Sürekli son olmasını dilediğim virajlardan birisine girerken Zeynep konuşmayı yarım bırakmış gibi tekrar başlattı. "Sormayacak mısın?"

"Neyi?" dedim.

"Müşterilerimin kim olduğunu." Ona döndüm. Yaşayacağı çağı şaşırmış, savaşsız kalmış öfkeli bir Tanrıça'ya benziyordu. Sormayacaktım. Başımı iki yana salladım. "Avustralya'ya gitmek için epeyce para gerekiyor. Ama dediği gibi..."

Elimi uzatıp dudaklarının üstüne koydum. Bir an devam edecekmiş gibi araladı, sonra vazgeçip parmaklarımı minnetle, hafifçe öptü.

On dakika sonra kulübeye vardık ve birdenbire tekrar karanlık çöktü; batıda kalan son ışık demetiyle aramıza yarım saattir tırmandığımız tepe girmişti. Görüntü korkutucuydu: Üzerlerinde yer yer kar bulunan iri çamlar, tutsak düşen hükümdarlarını kurtarmaya gelmiş devler gibi tahta yapıyı çepeçevre sarmıştı. Beş dakika kadar arabada bekledik. Ortalıkta kimsenin olmadığına kanaat getirince Zeynep'e arabayı arkaya park etmesini söyledim.

Ayaz dışarıda keskin bir ustura gibi iki yana salınıyor, ormanın derinliklerinde bir yerde rüzgâr kâğıt gibi hışırdayarak esiyordu. Kulübeye önce ben girdim. İçeride sağlam, güvenilir bir sessizlik vardı; dayanacak kadar kalınlaşmış bir hareketsizlik. Orhan, mum gibi sadece çevresini aydınlatan gaz lambasını yanık bırakmıştı; şöminede de hâlâ ateş vardı.

Dışarıdan bacanın dumanını görmemiş olmamız şaşırtıcıydı. Birkaç adım attıktan sonra paketi gördüm. Şöminenin yakınına çekilmiş masanın arkasına boylu boyunca yere uzatılmıştı. O ve sessizliğin dışında kulübe boştu.

Geriye dönüp Zeynep'i içeriye çağırdım.

Birlikte Hayalet'in ayaklarını çözdük, adamı sürükleyerek kulübenin ortasındaki ahşap dikmeye yasladık, sonra da ağzındaki bandı çıkardık. Gücüm tükenmek üzereydi. Zeynep şöminenin yanındaki lambayı getirip, adamın yanındaki sandalyeye koydu. Işık üstüne düşer düşmez tanıdım onu. Dilek'in seçtiği fotoğraftaki adamdı. Düşündüğümden daha ufak tefekti ve yarı aydınlıkta bile fark edilecek kadar esmerdi; başındaki saçlar da iyice azalmıştı. Yüzündeki yaraya benzer uzun leke hemen fark ediliyordu. Garip bir duyguyla ürperdim. Adamda nedense Kadir'i hatırlatan bir şey vardı; belki elleri ve yüzündeki yaşlılık çilleri yüzünden böyle düşünüyordum.

Önce o konuştu. Emretmeye alışık yankılı, kasvetli bir sesi vardı; ancak konuşması şaşılacak kadar sakindi. "Siz de o kukuletalı adamla birlikte misiniz?"

Biz onu görebiliyorduk, ama onun karanlığın içinde bizi seçmesi zordu. "Öyle diyebilirsin," dedim. Biraz bekledim. Başka soru sormayınca ben sordum. "Demek Hayalet sensin?"

"Hayalet mi?" Adam gülüşe benzer uzun bir soluk verdi. "Görmüyor musunuz? İnsanım ben! Hayalet olsaydım beni yakalayabilir miydiniz?"

"Pekâlâ, Vakfın başkanı, istersen böyle de diyebiliriz."

Adam biraz düşündü. Neyi gizleyip, neyi açıklayacağını tartıyor gibiydi. "Ha şu mesele... Bir ara eğitim işleriyle ilgilenmiştim... Benden ne istiyorsunuz?"

Bir: Güçlü sinirleri vardı. İki: Duruma uymayacak kadar da kibardı. Üç: Ondan ne istediğimizi biliyor olmalıydı. "Belki bize para teklif edersin?" dedim.

Beklemeden, "Etmeyeceğim," dedi. Başını uzatmış, karanlığı delmek ister gibi dik dik bakıyordu şimdi. "Arkanızda duran bir kadın olmalı. Kokusundan tanıdım. Calyx; o benzersiz çiçek kokteyli... Burada pek bulunmaz. Yurt dışından almış olmalı; ya da sık sık dışarıya giden dostları var. Ya da orta yaşlı erkek hayranları..."

Zeynep yaklaşıp kulağıma eğildi. Adamın dediği gibi üzerinde -o ana kadar fark etmediğim- çiçek kokusu vardı. Fısıldadı: "Uzatma. Hadi, ne yapacaksan yap da, gidelim buradan."

"Neden para teklif etmiyorsun?" dedim.

"Para peşinde olmadığınız belli," dedi Hayalet.

"Peki, sence neyin peşindeyiz?"

"Siz söyleyeceksiniz!" Rahatsız bir biçimde kımıldadı; dik durmakta zorlanıyordu. "Bekliyorum. Ama sanırım..."

Sözlerini yarım bırakınca Zeynep atıldı: "Sanırım ne?"

Adamın dudakları belli belirsiz kıvrıldı. Duruma uymasa da gülümsüyordu. "Evet, yanılmamışım, bir kadın; hem de uzun boylu ve çocukluğunu yurt dışında geçirmiş bir kadın."

Zeynep, şivesine aldırmadan soruyu tekrarladı. "Söylesene, neyin peşindeymişiz?"

"Bir bakalım! Hımm..." Düşündüğümüzden daha mı soğukkanlıydı, yoksa daha geveze mi? "Belki Matisse'imin peşindesiniz. Yoksa Stradivarius'un mu?"

Kemanından ne pahasına olursa olsun vazgeçmeyeceğini hissettiren endişeli sesinin kendini ele verdiğinden haberi yoktu.

"Bilemedin," dedim. "Ne tablo ne de keman; biz ufak tefek bir kadının peşindeyiz..." Dayanamayacaktım; cebimden sigara çıkarıp yaktım. Adam konuşma arzusunu yitirmiş gibi susmuştu. Ona hak veriyordum. Yerinde olsam, ben de susardım. "Adı Nihan'dı," dedim. Vakfın en parlak bursiyerlerinden birisi; onu tanımaman imkânsız."

Adam başını salladı. İnkâr edecekti. Güldüm. Ben de inkâr ederdim.

Zeynep birden tekme atacakmış gibi öne çıktı. Sessizliğe dayanamıyordu bu gece. "Boşuna inkâr etme, aşağılık herif; şoförün itiraf etti. Onunla yalında baş başa yemek yemişsin. Öldürülmeden hemen önce."

Adam çok düşünmedi. Gözlerinde zeki olduğunu ele veren o şey vardı: Esneklik. "Ha şu matematikçi... Evet, çok akıllıydı. Ona bir şey mi olmuş?"

Öldüğünü duymamış gibi bilmezlikten geliyordu. "Çok akıllıydı," dedim.

Adam, "Ama garip ilişkileri ve garip fikirleri vardı..." diye karşılık verdi. Hızlı konuşuyor, sözü Nihan'ın ölümünden uzak tutmaya çalışıyordu. "Beni lütfen sandalyeye oturtabilir misiniz?" Vücudu iyice yana doğru bükülmüştü. "Saatlerdir yerlerde sürünüyorum. Belimde de..."

"Önce sorulara cevap vermelisin," dedim, yakınmasını ağzına tıkarak. "Nasıl fikirleri vardı?"

Adam başını salladı, sonra fikir değiştirip anlattı: "Vakfın kuruluş amacını yitirdiğini, yönünü değiştirdiğini söylüyordu. Amacımız eğitim değil, her şeyi kontrol etmekmiş. Mutlak iktidar! Ne demekse? Vakfın kayıtlarına ulaşmış, bir sürü yandaş da edinmiş; bildiğiniz hizipçilik. Hatırı sayılır sayıda bursiyerin kafasını karıştırmayı başarmıştı..." Sesini yükseltti. "Gizli servislerle de ilişkisi olduğu söylenmişti. Zaman zaman böyleleri çıkar. Şu veya bu nedenle. Sanırım onu ustası..."

Hatırlamakta zorlanıyormuş gibi duraklayınca, "Fethi," dedim.

"Evet, Fethi... Siz de bursiyer misiniz?"

"Ben mi?" Az daha kahkaha atacaktım. "Ben budalanın tekiyim," dedim. Zeynep'e doğru bakıyordu. "Benimle buraya geldiğine göre o da pek akıllı sayılmaz..."

"Peki, Vakfın amacı nedir?"

Adam budalalarla konuşmazmış gibi bir süre Zeynep'i süzdü. Ama inancı baskın çıktı. Dinini saklayamayan bir sofuya benziyordu.

"Bizler saf aklın yüceliğine inanırız. Irk, din, milliyet, sınıf ve her türlü ideolojiyi reddederiz. Bu kavramlar insanları bölmekten başka bir işe yaramıyor. İnsanlığı ancak akıl birleştirebilir..." Vakfa katılma törenindeymişiz gibi coşkun, tek taraflı bir heyecanla amaçlarını anlatıyordu. "Bunun için de bütün dünya üzerindeki akılların bir çatı altında toplanması, ortak gaye için birlikte kullanılması gerekiyor. Akıl, dünyayı birleştirme projesine yardım etmeli."

"Ya da uşaklık," dedim. "Belki de istediğiniz aklı, amacınız için bir uşak, bir araç olarak kullanmak. Peki, siz yöneticiler; bursiyerleriniz kadar akıllı mısınız?"

Adam başını salladı. "Onlar kadar akıllı olduğumuzu söylemek pek doğru olmaz sanırım. Ama yöneticilik yolu her bursiyere açıktır. Zamanla..."

Elimi kaldırıp Hayalet'i susturdum. "Peki, hiç yoksul bir Vakıf yöneticisi var mı? Mesela sen?"

Adamın kararsızlığını yenmesi kısa sürdü; gülümsedi. Bulduğu cevap hoşuna gitmişti. "Akıl, zenginliktir."

"Yani, yok," dedi Zeynep. "Bir grup uyanık, akıllıları sömürüyor, anlayacağın." Bana dönmüştü. "Bence herif bizi oyalıyor. Birilerini beklemediği ne malum?"

Üç ay önceki tutkulu savcı şimdi -aynı mahkeme salonunda- tedirgin bir kadını andırıyordu. Sigaramı çatıyı tutan orta dikmeye bastırarak söndürdüm, izmariti cebime koydum. Sıra bir budala olarak aklımı karıştıran sorudaydı. "Peki, sizce aklın kılavuzu nedir? Onu yönlendiren ne olmalı?"

Adam hiç duraklamadan,"Mantık," dedi.

Başımı salladım. İkiyüzlülüğü utanç vericiydi. Mantığı, zenginlik diyemediği için seçmişti.

"Bilemedin." Merakla bakan gözlerine doğru eğildim ve yeni sesimin kulağıma fısıldadığı sözcüğü tekrarladım. "Vicdan; aklın kılavuzu vicdan ve merhamet olmalı." Zeynep de meraklanmıştı, dikkatle dinliyordu. "Acımayı öğrenememiş, merhametsiz akıl, korkutucudur. Bize gereken, inatçı ve sürekli bir acıyabilme yeteneği..."

Sustum; başım dönüyordu. Üşümüştüm de. Ancak soğuk bu kez içimden gelmiyor, Hayalet'ten yayılıyordu. Adam buz gibiydi; soğukkanlılığının kaynağı da bu muydu?

"İlkeleri, kuralları olmayan bir yöntem sizinki. Acıma, merhamet gibi duygular kişiyi zayıflatır. Akıl ve mantık etle tırnak gibidir." Ona ne yapacaksam gönül rahatlığıyla yapacaktım. Düşünce beni rahatlattı. Gülümsedim. "Beni bırakmalısınız," diye devam etti adam. "Amacınız Vakfı tartışmaksa, bunu daha uygarca, daha rahat mekânlarda yapabiliriz."

"Hiç kimseye acımıyorsunuz değil mi?" Cevap vermedi. "Hastalara, sakatlara, yaşlılara, yoksullara..." Başını sallıyordu. "Acımanızı mantıkla gemliyorsunuz. Acıma asla masraflı olmamalı..." Başını daha hızla salladı. "Bence acıyamıyorsunuz... Sorununuz bu. Çünkü..."

Zeynep bir adım atıp suratına doğru tükürünce sustum; adam hayal kırıklığını gizlemeden sordu: "Bunu neden yapıyorsunuz?"

Ona nedeni ben söyledim. "Bebekler ve anne babaları için."

"Hangi bebekler?" dedi adam; ilk kez şaşırmış görünüyordu.

"Açlıktan ölen bebekler..."

Sonra yüzlerini görmediğim, saçlarını okşamadığım, ama kulaklarımı dolduran çığlıklarından tanıdığım aç bebeklerin adları eski bir şiirin iç burkucu, hüzünlü dizeleri gibi birden belleğimde beliriverdi. Dudaklarım aralandı:

"Nisan 2002: Zonguldak; 1.5 aylık Damla, açlıktan öldü. Mayıs 2002: Bursa; az beslenme nedeniyle sütü kesilen, fakirlik nedeniyle 30 günlük yavrusuna süt de alamayan anne M, kendini işsiz kocasının kravatıyla astı... Mayıs 2002: Adana; yanındaki iki küçük çocuğuyla birlikte intihar eden eşi ve yavrularını baraj gölünde arayan S.B'nin, cesetleri çıkarma işlemi için 1.5 milyar TL.'sına ihtiyacı var."

Tam burada Zeynep de bana katıldı. Şiirin gerisini -iki kişilik- budalalar korosu olarak akıllıların reisine bakarak birlikte okuduk:

"Haziran 2002: Eskişehir; 8 aylık Kader, çaya banılarak verilen ekmeği yiyemediği için açlıktan öldü... Eylül 2002: Samsun; parasızlık nedeniyle çocuğuna okul önlüğü alamayan C.C, kendini asarak intihar etti..."

Adam birden inler gibi ince bir çığlık attı. Bebeklerin acıklı şiiri içine sığındığı buzu eritmişti. "Benim suçum değil! Kimsenin değil. Yüce Tanrı'm takdiri bu. Ne yazık ki Tanrı babamız eşitlikten yana değil!"

"Sus!" diye bağırdım. "Tanrı, babamız değil. Onu biz yarattık. O da çocuğumuz. Ama siz zenginler yakında onu da açlıktan öldüreceksiniz..."

Günlerdir sırtımda taşıdığım yorgunluk ağrıya dönüşmüş, göğsüme tırmanıyordu. Soluk soluğaydım. Yeni sesim kulağıma bir şeyler fısıldıyordu, ama onu duyamıyordum. Zeynep'e döndüm.

"Gel benimle." Hayalet'i bırakıp dışarıya çıktık. "Arabayı işaret ettim. "Çalıştır ve beni bekle."

Zeynep arabaya binince arka taraftaki sundurmaya yürüdüm. Balta oradaydı. Alıp kulübeye döndüm. Sıra günlerdir beklediğim ana gelmişti. Eğilip gözlerimi gözlerine diktim. Hayalet'in yüzü daha da kararmıştı.

"Nihan'ı neden öldürttün?" Gözlerini kaçıracak mıydı? Kararsızdı. "Boyu en fazla bir elliydi. Küçük bir kızken baba-

sına şiir okuduğunu biliyor muydun?" Bilmiyordu. "Ve eğer ona vakit verseydin belki beni sevebilirdi," dedim.

Gözlerini çevirdi. İnkâr edecek bir şey kalmamış gibi. "Kimsenin suçu değil. Birkaç işgüzar yüzünden paniğe kapılmış ve kaçmaya çalışırken trenin altında kalmış. Kaza yani..."

Herkesi güldürürdü anlattığı öykü; çocukları bile. Kulağına eğildim. "Ayakları nerede? Buraya bunu öğrenmek için geldim."

Adam, "Bilmiyorum," diye mırıldandı.

İkimiz de sustuk. Sonra Hayalet başına gelecekleri kabullenmiş gibi gözlerini içeriye doğru çekti. Kadir'e benziyor... Böyle düşünmek işimi zorlaştıracaktı.

"Ayakları," dedim yeniden. "Nerede? Eğer nerede bulacağımızı söylemezsen seni de ayaksız gömecekler." Aklıma gelen düşünceyle güldüm. "Vakıf, hem başsız hem de ayaksız kalacak."

Adam tekrar karşı koyacakmış gibi doğruldu. "Beni öldürseniz bile yerime bir başkası gelecek... Faydasız; anlamıyor musunuz, Vakıf ebedidir..."

Haklıydı. Bir umut vardı yine de. "Belki, ama bakarsın yeni Hayalet'i de bir başkası öldürür. Önemli olan Hayalet'lerin yok edilebileceğinin kanıtlanması..."

"Suçum o kızı öldürmek mi? Kimse o kazayla bir ilişkim olduğunu kanıtlayamaz; asla."

Haklıydı. "Asıl suçun zenginliği korumak. Zenginliğin bekçiliği," dedim. "Zenginlik bu gezegenin üstündeki en tehlikeli hastalık, mutlaka yok edilmeli."

Sözlerim onu durakladı. "Saçmalık bu," dedi. Bağırmıştı. O zaman hakkında anlatılan her şeyin doğru olduğuna inandım: Zenginliği ölümünün eşiğinde bile savunmaya kararlı olmasından. Aslında akıllıların değil, zenginlerin başkanıydı. "Yoksulluğu ortadan kaldıracak olan zenginliktir," diye kararlı bir sesle karşı koydu.

Palavraydı. "Palavra," dedim. "Yoksulluğu yaratan zenginlik... Bunu benimki gibi babası olan birisinden iyi kim bilebilir? Zenginlik var oldukça yoksulluk da kalacak. Üstelik zenginliğin vicdanı yok. Bebeklerin ölmesine izin veriyor... Ve Vakfınız bu zenginliğin devamı için yoksulluğun aklını devşiriyor, çalıyor. Bizim aklımızı; vicdanın, acımanın, merhametin aklını. Vakıf dediğin, özetle bu. Nihan'ın, Fethi'nin keşfettiği, sizin birer hırsız, soyguncu olduğunuzdu."

Adam, söyleyecek sözü bitmiş gibi, "İnanç, inanç," diye mırıldandı.

Balta mı, göğsümdeki ağrı mı daha keskindi? Hayaletin ağzını bantla kapatıp baltayı kaldırdım. Korkusu, dudaklarının üstünde çiğ taneleri gibi parıldıyordu. Yapabilecek miydim? Gerçekten Nihan'ın kuşkulandığı gibi bir tarikatın ya da uluslararası sermayenin kurduğu çetenin sorumlusu muydu, karşımdaki bu ufak tefek, savunmasız adam? Belki öyleydi, belki değildi, ama çok zengindi. Bunu biliyordum. Bebekleri hatırladım. Hâlâ duyduğum o acıklı ninnileri beni dünyanın en haklı kişisi yapıyordu: Yoksulların direnme hakkı; bir işçi çocuğu olduğumu da hatırlıyordum. Ağrı beni öldürecekti. Yine de mırıldandım:

"Zenginlikten nefret etmek! Bundan daha kutsal inanç olamaz. Artık yeni bir efendim var." Hükmü kulağıma o fısıldadı: "Şiddet, bazen adaletin ve yasaların temeli olur..."

Ses susunca dudaklarım aralandı ve haftalarca önce okuduğumda beni neden ürperttiğini çözemediğim, Kadir'in altını çizdiği o cümle dökülüverdi:

"Umudun iki güzel kızı vardır: Öfke ve cesaret. Öfke, olanlara dayanabilmek, cesaretse değiştirebilmek için." Adam ne dediğimi anlamıştı. "Adım Umut benim ve hem öfkem, hem de cesaretim var artık..."

V'nin yok dediği, onu bulunca keşfedilecek sırrı şimdi biliyordum: Cesaretti; yapma cesareti... Titreyerek ayaklarını işaret ettim. "Vedalaş..."

Ve aylarca önce Nihan'a bulduğunda ne yapacağını sorduğum adamın önce suratına kustum, sonra baltayı indirdim. V'nin kokusunu da tam o sırada duydum. Ağrı o anda kesildi.

Dışarıya, ayazın hüküm sürdüğü mavi geceye çıktığımda ağlıyordum; mutluluktan. Zeynep, balığınkileri andıran gözleriyle beni bekliyordu. Dünya hiç görmediğim kadar geniş ve büyüktü. Yıldızları da fark ettim; aralarında benimkinin de bulunduğu ışıltılı inci tanelerini. Hatta bir yerlerde bir kuş öttü. Geriye döndüm, kurşuni bir gölge gecenin devasa bekçilerinin, ağaçların arasına geri çekiliyordu.

İstanbul'a kadar hiç konuşmadık. Zeynep, yol boyunca dikkatle önünü süzdü; ben, belli etmemeye çalışarak sanki V'yi görecekmişim gibi durmadan arkaya baktım.

Arabayı Orhan'ın dediği gibi pastanenin yakınlarındaki bir sokağa bıraktık. Zeynep, ne arabada ne de vedalaşırken kulübede neler olduğunu sordu. Eve, saatlerce yürüdükten sonra döndüm. Yorgunluğum buharlaşmıştı. O kulübeden çıktığım andan itibaren peşime takılan, ama her geriye dönüşümde ortadan kaybolan gölge girebilsin diye kapıyı açık bırakarak salona ulaştığımda sarhoş gibiydim. Işığı yakmadan pardösümü koltuğa bırakıp doğruca mutfağa yürüdüm. Bir dakika sonra elimdeki suyla geri dönmüştüm.

Oradaydı; konsolun önündeki koyuluğun içinde. Gizlerle dolu mezarındaki uykusundan uyanıp gelmiş gibiydi: Doğmamış, yaratılmış... Onu görür görmez böyle düşündüm. Aynada kendini seyrediyordu. Boyu uzamış gibiydi. Konuşmuyordu, ama ortalığı garip bir homurtu kaplamıştı. O zaman sessizliği yönetebildiğini anladım. Suyu masaya bıraktım.

Neden sonra hükmettiği sessizliği usulca böldü. "Uzun bir yolculuktan döndüm... Yorgundum, ama şimdi mutluyum..."

Bu gece bedensel cılızlığına uymayan güçlü sesi vardı. Bardağı masaya bıraktım. Onu beşinci kez görüyordum; varlığı şaşırtıcı olmaktan öte, olasılık dışıydı. Vicdanının açtığı o derin çukurda derinlere inmiş olmalıydı; geri dönemeyeceği kadar dibine. 'Bir vicdan gezgini!' Gezginliğinin ardında çoraklık yerine zenginlik olduğunu şimdi keşfediyordum. Halinden şikayet etse de her şeyi tutkulu bir kadercilikle yaptığı seziliyordu.

"Artık hiç uyumuyorum." Uykudan unuttuğu bir şeymiş gibi söz etmişti. İçinde nereye gizlediği belli olmayan bir enerjiyle birden canlanarak, "Kavrayışım genişledi," dedi.

Kusan bir vicdan! O zaman, insandan daha değerli bir varlığa dönüşmekte olduğunu anladım. Daha önce bu hiç aklıma gelmemişti; ne budalaydım! Onu ilk gördüğümde bir sürüngene benzetmiştim. Oysa o, ruhsal başkaldırıyla yetinmemiş, insanı aşmaya çalışmış, -güçsüz büyülerle yaratılmış olsa da- kurtarıcı bir düşe dönüşmeyi amaçlamıştı.

"Az önce ben de kustum," dedim, gerisini anlatmadan. Sesim onunkini andırıyordu. "Rezil bir yaratığın suratına." Kim olduğunu biliyormuş gibi yüreklendirici bir tavırla başını salladı; yüzü hâlâ aynaya dönüktü. Suyu içiyordu. "Garip ama içim mutlulukla dolu." Sonra o garip rastlantıları hatırladım. "Biliyor musun, bazen seni o kadar yakınımda hissediyorum ki..."

Devam edecektim, edemedim: V geri döndü ve geniş bir adım atıp pencereden sızan ışığın önüne geldi. Orada buluştuk. Yüzünü aylar sonra ilk kez görüyordum; gülümsüyor muydu? Bardağı bırakıp elimi uzattım. Sonra... Sonra!

Sonra güçsüz bir çığlık attım. Karşımda kendim duruyordu; ruhsal ve bedensel ikizim: Gerçeği kavrar kavramaz önce korkuyla ürperdim, sonra o okyanus kadar geniş, içinde binlerce renk taşıyan, ince ezgilerle süslü altın mutluluk bütün bedenimi ele geçirdi. V bendim...

Soluklarım yatıştığında beynimde o soru yankılanıyordu. Sonunda farkıma varıp, beni değerli bir varlık yapan Tanrı'mıydı? Cevabı o benzersiz ses verdi: 'Hayır.' İçimi derin bir minnet kaplıyordu. Değerimin farkına varan bendim; kendimdim: Olağanüstü bir olaya tanıklık etmiş, gerçek doğumumu bu karanlık salonda kendim gerçekleştirmiştim.

Yarım saat sonra telefon çaldı, açtım. Firdevs'ti; annemin ölümünü haber veriyordu. Yarın öğlen orada olacağımı söyleyip telefonu kapattım. Annem ölmek için -sevecen bir sabırla- vicdanımla buluşarak yeniden doğmamı beklemişti. Beni ne kadar sevdiğini bu kadar geç fark etmem ne talihsizlikti.

Usul usul ağlayıp Zeynep'i aradım. Sorunca, V'nin aylarca önce öldüğünü söyledi. Nihan tembih ettiği için benden saklamıştı. Bu, neden V'yi birden aramaktan vazgeçtiklerini de açıklıyordu. Her şey apaydınlıktı şimdi: Zavallı V'yi sadece bir kez görmüştüm. Telefonu kapatmadan Zeynep'e onunla Avustralya'ya gitmeyeceğimi söyledim. Şaşırdı: "Peki, ne yapacaksın?"

Göğsüme, V'den bana miras kalan, artık korkmadığım vicdanıma dokundum. Önünde eğilebileceğim, uğruna adaklar sunabileceğim insancıl bir efendinin kulu olmuştum. Vicdanımı tutkularımın Tanrı'sı kılıp, "Kusacağım," dedim. "Yapmak istediğim bu."

Kasım 2002- Ağustos 2003
Ankara-Karaburun

MEHMET EROĞLU

KUSMA KULÜBÜ

Hayatını "benimki mutsuzluğuma alışmak" diye tanımlayan Umut, onu dölyatağından cansız bir cenin gibi dışarıya atan İstanbul'da tutunma umudunu yitirdiği gece, matematik olimpiyatlarına katılmış bir kadınla karşılaşır. Nihan, zeki ve akıllı kişilerin oluşturduğu garip bir kulübün başkanıdır. Umut da bu kulübe katılır ve kendini birden magazin dünyasının içinde bulur. Ancak bu renkli dünyadaki serüven çok geçmeden hüzünlü bir yolculuğa dönüşecektir.

Umut, sürprizlerle dolu bu yolculukta, insanın "kendisine acımaktan vazgeçtiğinde başkalarına da acıyabileceğini" keşfedecek ve sonunda "acımayı bilen, insancıl bir Tanrı"nın hüküm sürdüğü yeni dünyaya ulaşarak kendisiyle ilgili o büyük gerçekle buluşacaktır...

Bir yanda magazin kraliçeleri, mankenler, sahtekâr işadamları, kendine dokunulmaz bir konum belirleyerek ülkenin kaderinde rol oynamak isteyen medya, öbür yanda ise genç bir kadına aşık olan kaçık bir feylesof, keskin kulaklı bir Güneydoğu gazisi, açlık grevinde belleğini yitirmiş bir kız, polisin bir türlü körleştiremediği bir âmâ: "Kendi cennetini arayan düş kırgınları..." İkiye bölünmüş bir kentin, ikiye bölünmüş kahramanları...

Romanlarıyla kendine ait -'işte benim yazarım' diyen bir okur kitlesi yaratan usta yazar Mehmet Eroğlu, sekizinci romanı "Kusma Kulübü"nde "bu gezegenin üstündeki en tehlikeli hastalık, yok edilmeli" diye nitelediği zenginliği, yerleşik sistemi, medya ve magazin dünyasını kıyasıya eleştiriyor ve bu eleştirilerden yola çıkarak, insanı en çok insan kılan bir erdemi büyük bir ustalıkla çarpıcı bir edebiyat temasına dönüştürüyor...

ISBN 975-8829-19-X